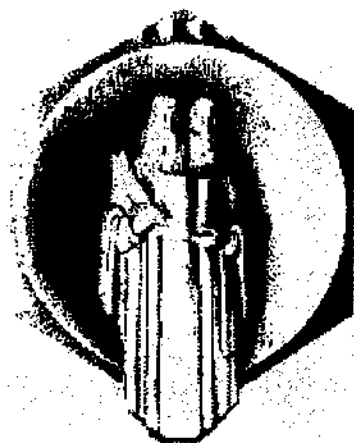

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Број 1040
Скопје, 15 октомври 2012 година**

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Главен и одговорен уредник: м-р Илија ПИПЕРКОСКИ,
генерален секретар**

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

**Умножено на Универзитетот во Скопје
Тираж: 70 примероци**

Содржина на Билтен број 1040 од 15 октомври 2012 година

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот факултет во Скопје (Никола Гулев, Марија Јовеска Блажеска, Александра Алексовска, Билјана Кочковска, Елена Јаневска, Славчо Стојанов, Катерина Ставресска, Николина Стојческа, Елена Невенова, Фаниа Гначо, Емилија Куртиќ, Драгица Наумоска, Васко Димовски, Валентина Гудова, Марија Аџоска, Маја Дуцкиноска, Оливија Доневска, Калина Грковска).....1-2

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (Гордана Иваноска, Теодора Стојанова).....3

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (Јован Вртов, Елена Карер, Сања Доревска, Катерина Брешковска, Менде Секуловски, Кристијан Ристески, Филип Коровин, Зоран Велески, Горан Стоилков, Ана Николова, Трајче Трајков, Виктор Талески, Љупчо Тасевски, Бљерта Камбери Таипи, Емилија Цветанова, Александра Симоновска, Александра Младеновска, Златко Јолески, Игор Крстевски, Кире Стојановски, Мартин Мијовски, Јана Страшевска, Ивана Петрушевска).....4-6
2. Рецензија на докторската дисертација *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XIX век низ призмата на турско-американските односи*, од м-р Мухамед Али, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....7-10

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р Игор Есмеров).....11

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (м-р Реџеп Рудари).....12
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (Бојана Наумова, Ирена Лазарова, Стефанија Трајановска, Елена Јаневска, Павел Станоевски, Маја Чинго, Бојан Атанасовски, Анита Пуреовска, Елизабета Конеска, Даниела Радик).....13-14

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент од областа на металните конструкции на Градежниот факултет во Скопје (м-р Денис Поповски),.....15-18

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација *Антигенски детерминанти кај *Campylobacter jejuni* и нивна потенцијална улога во развој на автоимуни невропатии*, изработена од м-р Ана Поцева-Паповска, пријавена на Фармацевтскиот факултет во Скопје.....19-25
2. Рецензија на докторската дисертација *Карактеризација на вкрстено-реактивни гликопротеини од хуман периферен нерв и од *Campylobacter jejuni* 0:19*, изработена од м-р Катерина Брезовска, пријавена на Фармацевтскиот факултет во Скопје.....26-31

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Педагошкиот факултет "Св. Климент Охридски" во Скопје (**Нуртен Сакипи, Александра Тошевска**).....32

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор во научно звање од областа на историјата во Институтот за национална историја во Скопје (**д-р Стефан Влахов Мицов**).....33-42

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Смеен албум: наративи, сеќавања и идентитет кај Мијаците во Република Македонија**, од авторот м-р Елизабета Павковиќ, пријавен на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....43-46

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите звања на група предметни програми од областа шумарска фитопатологија на Шумарскиот факултет во Скопје (**д-р Ирена Папазова-Анакнева**).....47-60

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација **Улогата на Република Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам (политиколошки аспект)**, од м-р Синиша Алексоски, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....61-69
2. **Приговор** на Рефератот за избор на наставник на научната област применети политички науки на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје, објавен во Билтен бр. 1038 од 14.9.2012 година, поднесен од д-р Марија Ристеска.....70-81
3. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник на научната област применети политички науки на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје, објавен во Билтен бр. 1038 од 14.9.2012 година.....82-86

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во наставно-научната област инженерска графика и индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Софија Сидоренко**).....87-97
2. Реферат за избор на асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила на Машинскиот факултет во Скопје (**м-р Кристина Јакимовска**).....98-102

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по наставните предмети хорна, оркестарски делници за хорна и камерна музика на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Александар Гошев**).....103-109
2. Реферат за избор на еден наставник во сите звања по наставните предмети туба, тромбон, оркестарски делници за туба и тромбон и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Ташко Тодоров**)..110-116
3. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметите виолина, оркестарски делници за виолина, камерна музика за гудачки инструменти и методика на наставата по гудачки инструменти на Факултетот за музичка уметност во Скопје (**м-р Љубиша Кировски**).....117-128

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Влијание на хербицидите врз почвената микрофлора во почва насадена со домати и учество на некои микроорганизми во нивното разложување во Струмичкиот регион од м-р Мери Петреска**, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....129-136
2. Рецензија на докторската дисертација **Влијание на хербицидите врз почвената микрофлора во почва насадена со домати и учество на некои микроорганизми во нивното разложување во Струмичкиот регион од м-р Мери Петреска**, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....137-145

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент од областа на металните конструкции на Градежниот факултет во Скопје (м-р Денис Поповски),.....146-149

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за оцена на подобност на пријавената тема за изработка на докторска дисертација **Споредбена анализа на трендовите и прописите од областа на благосостојбата на живината и нивната имплементација во индустриското производство во Северна Америка, Европа и Р. Македонија**, со посебен осврт кон нивното влијание врз попуштамошниот развој на живинарството во Р. Македонија, и на кандидатот м-р Дарко Митевски, пријавена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.....150-153

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. Рецензија на докторската дисертација **Споредба на промените на силовниот мускулен потенцијал на флексорите и екстензорите на зглобот на лакотот кај адолесцентите по шестнеделно програмирано вежбање со модифицирани репетитивни мускулни напрегања**, изработена од м-р Владимир Вуксановиќ, пријавена на Факултетот за физичка култура во Скопје.....154-161

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје (Ана Димовска, Ацо Атанасов, Елена Марковска, Ридван Исмаили, Лена Илиевска, Трајанка Кртова, Јунг Кјоунг-Сеон Петра, Елизабета Баранауан-Кукунешоска, Билјана Јанкуловска, Ана Савеска, Ивана Живковиќ, Беќим Кќику).....162-163
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје (м-р Елена Филиповска-Божиновска).....164
3. Рецензија на докторската дисертација **Придонесот на албанската дијаспора во материјалните и духовните културни вредности во англисаксонското општество**, изработена од м-р Хуреме Гурра, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....165-172

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на еден вонреден професор во научното поле економски науки, област: финансии на Економскиот институт во Скопје (д-р Клементина Попоска).....173-195
2. Реферат за избор на еден наставник во научното поле организациони науки и управување (менаџмент), наставно-научна област: финансиски менаџмент на Економскиот институт во Скопје (д-р Неда Петроска-Ангеловска, д-р Милена Бошкоска).....196-210

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Реферат за избор на наставник во наставно-научната област информатика и компјутерско инженерство на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје (д-р **Коста Митрески**).....211-223

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК “КРСТЕ МИСИРКОВ”

1. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Александра Ѓуркова**).....224-230
2. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Елка Јачева-Улчар**).....231-239
3. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Симона Груевска-Маџоска**).....240-249
4. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Веселинка Ламбровска**).....250-260
5. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Љупчо Митревски**).....261-266
6. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Катица Трајкова**).....267-272
7. Реферат за избор на научен советник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Светлана Давкова-Ѓоргиева**).....273-281

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Исправка** на Рефератот за избор на наставник по групата предмети: металуршки печки, заварување, испитување на металите обезбедување на квалитет во заварувањето и репаратурно заварување на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (д-р **Свето Цветковски**).....282

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК “КРСТЕ МИСИРКОВ”

1. Реферат за избор на виш научен соработник/вонреден професор во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Елена Јованова-Грујовска**).....282-290

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски труд на **Економскиот факултет-Скопје** во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Никола Гулев	„Системот за јавен надзор на ревизорската професија во развиените економии и Р. Македонија“	проф.д-р Зорица Б.Лазаревска
Марина Јовеска Блажеска	„Внатрешните контроли во јавниот сектор со посебен осврт на состојбата во Република Македонија“	проф.д-р Зорица Б.Лазаревска
Александра Алексовска	„Програмите за лојалност и нивното влијание врз навиките на корисниците при купувањето“	проф.д-р Анита Ц.Шулеска
Билјана Кочковска	„Различноста во одборот на директори и корпоративното управување“	проф.д-р Бобек Шуклев
Елена Јаневска	„Стратегии за управување со промените во окружувањето“	проф.д-р Бобек Шуклев
Славчо Стојанов	„Регрутација и селекција во банкарскиот систем на Македонија со осврт на состојбата во Народна Банка на Република Македонија“	проф.д-р Кирил Постолов
Катерина Ставресска	„Политичките ризици и странските директни инвестиции – управување со политички ризици“	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Николина Стојческа	„Индивидуалната перцепција и донесувањето одлуки“	проф.д-р Љубомир Дракулевски
Елена Невенова	„Валутниот ризик и структурата на депозитите во банкарскиот сектор на Македонија“	проф. д-р Горан Петревски
Фаниа Гиачо	„Управување со девизниот ризик во мултинационалните компании“	проф. д-р Михаил Петковски
Емилија Куртиќ	„Адекватноста на капиталот како рамка за успешно покривање на ризиците во банкарскиот систем“	проф. д-р Михаил Петковски

Драгица Наумоска	„Интегрираните маркетинг комуникации во Комерцијална Банка АД Скопје во насока на градење на односи со клиентите”	проф. д-р Нада Секуловска
Васко Димовски	„Психолошки фактори и нивно влијание во процесот на донесување одлука при купување на млечни производи”	проф. д-р Снежана Р.Јовановска
Валентина Гудова	„Влијанието на дизајнот на производот врз однесувањето на потрошивачите”	проф. д-р Анита Ц.Шулеска
Марија Аџоска	„Маркетинг настанот како алатка за промоција на претпријатијата и нивните производи”	проф. д-р Нада Секуловска
Маја Дуцкиноска	„Промоција на здравата храна и здравиот начин на живот на децата во Р. Македонија”	проф. д-р Анита Ц.Шулеска
Оливија Донеvsка	„Промотивни стратегии на компанијата Т-Мобиле кон различни пазарни сегменти на потрошувачи”	проф. д-р Нада Секуловска
Калина Грковска	„Моделирање на нееднаквоста и сиромаштијата во земјите од Југоисточна Европа	доц. д-р Драган Тевдовски

ПРЕГЛЕД
 на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
 Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
 на седницата одржана на 27.9.2012 година

Кандидат	Тема	Ментор
Гордана Иваноска	<i>Испражување на обработливоста на нискојаглеродни ладно валани челични лимови</i>	Проф. д-р Јован Лазарев
Теодора Стојанова	<i>Имплементација на стратегијата на масовно производство според барањата на клиентите во средните компании</i>	Проф. д-р Валентина Гечевска

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје
Наставно-научен совет – 21.09.2012 година

Кандидат	Тема	Ментор
Јован Вртов	Правната природа на Меѓународниот комитет на црвениот крст и Црвената полумесечина	Д-р Т. Петрушевска
Елена Карер	Европскоконтинентален систем на управно судство	Д-р Ана Павловска Данева
Сања Доревска	Институционална рамка на буџетскиот процес со осврт на трезорското работење	Д-р Александра Максимовска Велјановски
Катерина Брешковска	Начинот на вршење на државна ревизија во Република Македонија и компаративни аспекти	Д-р Борче Давитковски
Менде Секуловски	Кражбите во Република Македонија во периодот од 2007 до 2011 година	Д-р Александра Деаноска Трендафилова
Кристијан Ристески	Извршување на казната малолетнички затвор во затвор Охрид	Д-р Александра Груевска Дракулевски
Филип Коровин	Условен отпуст	Д-р Методија Каневчев
Зоран Велески	Имотни деликти со посебен осврт на кривичното дело разбојништво	Д-р Никола Тупанчески

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот
факултет „Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Горан Стоилов	Улогата на Германија, Франција и Обединетото Кралство во креирање на Заедничката надворешна и безбедносна политика на Европската унија	проф.д-р Денко Малески
Ана Николова	Улогата на парламентот во современите политички системи	проф.д-р Рената Дескоска
Трајче Трајков	Изборниот систем за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија (1990-2011)	проф.д-р Гордана Силјановска Давкова
Виктор Талески	Македонскиот модел на демократија: од мнозинска кон консоцијална	проф.д-р Гордана Силјановска Давкова
Љупчо Тасевски	Односот помеѓу Русија и НАТО	проф.д-р Гордана Силјановска Давкова
Бљерта Камбери Таипи	Влијанието на Охридскиот договор на уставно правниот статус на малцинствата во Република Македонија	проф.д-р Саво Климовски

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први„ во Скопје

Кандидат	Тема	Ментор
Емилија Цветанова	Улогата на Централниот депозитар за хартии од вредност во Република Македонија	проф. д-р Димитар Гелев
Александра Симоновска	Странски директни инвестиции во финансискиот систем во Република Македонија	проф. д-р Димитар Гелев
Александра Младеновска	Видови осигурување	проф. д-р Димитар Гелев
Златко Јолески	Вонредни правни лекови во вонпарнична постапка	проф. д-р Татјана Зороска-Камиловска
Игор Крстевски	Градењето како начин на стекнување право на сопственост врз основа на закон	проф. д-р Родна Живковска
Кире Стојановски	Маркетинг како современа деловна концепција во услови на пазарна економија	проф. д-р Софија Тодорова
Мартин Мијовски	Разлики меѓу индивидуалното и колективното инвестирање	проф. д-р Димитар Гелев
Јана Страшевска	Хартиите од вредност во осигурителната индустрија	проф. д-р Димитар Гелев
Ивана Петрушевска	Банкарски гаранции	проф. д-р Димитар Гелев

ДЕКАН

Проф. д-р Борче Давитковски

РЕЦЕНЗИЈА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ТУРСКАТА
НАДВОРЕШНА ПОЛИТИКА КОН БЛИСКИОТ ИСТОК, БАЛКАНОТ И
ЕВРОПСКАТА УНИЈА НА ПОЧЕТОКОТ НА XXI ВЕК НИЗ ПРИЗМАТА НА
ТУРСКО-АМЕРИКАНСКИТЕ ОДНОСИ,, ОД М-Р МУХАМЕД АЛИ,
ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со одлука донесена на седницата одржана на 18.6.2012 год., формираше Комисија за оценка и одбрана на темата за докторска дисертација *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи* од кандидатот *м-р Мухамед Али*, во состав: проф. д-р Денко Малески, проф. д-р Љубомир Фрчкоски, проф. д-р Тони Дескоски, доц. д-р Мишо Докмановиќ и доц. д-р Каролина Ристова-Астеруд.

По разгледувањето на доставениот материјал, до Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I

Докторската дисертација на кандидатот *м-р Мухамед Али* под наслов *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи* дава исцрпна анализа на турската надворешна политика на почетокот на XXI век кон Блискиот Исток, Балканот и ЕУ, низ призмата на турско-американските односи, две држави кои со децении имаат стратешко сојузништво. Кандидатот ја обработува новата ера во турската надворешна политика, која започнува од почетокот на 2000 година, со доаѓањето на власт на конзервативната исламистичка партија АКП. Доктрината на стратешка длабочина која ја промовира актуелниот турски министер за надворешна политика и поранешен советник на турскиот премиер за надворешна политика - Ахмет Давутоглу се претвора во темел на дипломатијата на оваа држава.

Предмет на проучување на докторскиот труд е турската надворешна политика на почетокот на XXI век, особено со примената на доктрината на стратешка длабочина на Ахмет Давутоглу, концепт кој има значаен придонес во позиционирањето на турската држава на регионално и глобално ниво. Една од главните тези на трудот е тенденцијата на турската надворешна стратегија во последните години да ја претвори оваа држава во важен фактор во меѓународните

односи, а со тоа сојузништвото меѓу Турција и САД во однос на Балканот и Блискиот Исток да се претвори во ривалство.

Целта на истражувањето кандидатот ја наоѓа во потребата од анализа на ефектите на турско-американските односи врз надворешната политика на Турција, особено кон Европската унија, Блискиот Исток и Балканот.

Методолошката рамка на трудот се состои од повеќе научни методи. Преку историскиот метод хронолошки се претставени турско-американските односи. Аналитичкиот метод е користен за анализа на развојот на надворешната политика на Турција, особено влијанието на односите со САД врз овој процес. Кандидатот исто така ги користи и дескриптивниот и компаративниот метод.

Докторскиот труд *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи* содржи 256 страници компјутерски отчукаан текст и се состои од вовед, четири дела и заклучок.

Воведот дава објаснување за теоретското и општественото значење на трудот, ги опишува целите и методологијата на истражувањето.

Во **првиот дел** насловен *Органи и принципи на надворешната политика на Турција и на САД* се разработуваат органите и механизмите на надворешната политика на Турција и САД, кои играат клучната улога во процесот на креирање на надворешната политика на двете држави. Исто така, се анализираат традиционалните принципи на турската надворешна политика, по што следува елаборирањето на принципите на новата визија на турската дипломатија позната како доктрина на стратешка длабочина. Исто така, овој дел дава приказ и на главните принципи според кои се дефинира американската надворешна политика.

Во **вториот дел** со наслов *Главните случувања и фактори што го детерминираат процесот на турско-американските односи* се разработуваат настаните и факторите што имаат и се уште имаат ефекти врз турско-американските односи. Овој дел се фокусира на неколку важни сегменти од историјата на односите меѓу двете држави, како што се: Корејската војна, доктрината на Труман и Планот на Маршал, Багдадскиот пакт, Доктрината на Ајзенхауер и Сириската криза, балистичките ракети Јупитер и летовите U-2, лоби групите, ПСК, Кипарското прашање, Заливската војна; исто така ги разработува и импликациите врз процесот на развивањето на турско-американските односи.

Во **третиот дел** насловен *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи – правни и политички аспекти* се дава краток историски преглед на турската надворешна политика кон Блискиот Исток. Исто така, се анализира турската надворешна политика кон овој регион низ призмата на турско-американските односи, започнувајќи со анализирање на иницијативата за голем Блиски Исток и ставот на турската држава кон оваа иницијатива. Трудот ја анализира и Ирачката и Авганистанската војна од аспект на меѓународното право, продолжувајќи со елаборирањето на турско-авганистанските и турско-ирачките политичко-економски односи во последниот период. На крајот, овој дел од

истражувањето се фокусира на процесот наречен Арапска пролет и на неговите импликации врз турско-американските стратешки интереси.

Во **четвртиот дел** насловен како *Турската надворешна политика кон Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи – правни и политички аспекти*, прво се врши еден краток историски преглед на турската надворешна политика кон Балканот. Исто така, се анализира турската надворешна политика кон овој регион низ призмата на турско-американските односи, започнувајќи со елаборирање на турско-косовските политички и економски односи во последниот период. Исто така, се разработува и Косовската војна, ставот на Турција и легитимноста на оваа војна од аспект на меѓународното право. Истовремено, турско-македонските политички и економски односи во почетокот на XXI век претставуваат значаен сегмент на овој дел од докторскиот труд. На крајот на овој дел се анализирани односите Турција – ЕУ на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи, низ призмата на американското влијание во евроинтегративниот процес на Турција, пакет реформите за усогласување на турската легислатива со легислативата на ЕУ и политичко-економските односи меѓу Турција и ЕУ во почетокот на XXI век.

Во **Заклучокот** кандидатот синтетизира неколку сознанија врз основа на анализа на материјалите од спроведеното истражување.

III

По разгледувањето на текстот на докторската дисертација под наслов *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи* од кандидатот **м-р Мухамед Али**, Комисијата констатира дека се работи за солидно подготвена докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за изготвување на научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на погоре изнесеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, да ја прифати како успешна докторската дисертација на кандидатот **м-р Мухамед Али** и темата за докторска дисертација под наслов *Турската надворешна политика кон Блискиот Исток, Балканот и Европската унија на почетокот на XXI век низ призмата на турско-американските односи* и да овозможи нејзина јавна одбрана.

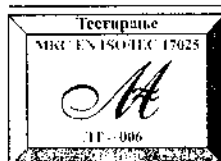
КОМИСИЈА

1. Д-р Денко Малески, редовен професор с.р.
2. Д-р Љубомир Фрчкоски, редовен професор с.р.
3. Д-р Тони Дескоски, вонреден професор с.р.
4. Д-р Мишо Докмановиќ, доцент с.р.
5. Д-р Каролина Ристова-Астеруд, доцент с.р.

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на
Факултет за ветеринарна медицина во Скопје

Кандидат	Наслов на прифатена докторска дисертација	Комисија
М-р Игор Есмеров	„Ефекти од потиснувањето на прекумерно експримираниот ген <i>blc-2</i> кај клеточни линии од простатен карцином“.	1. Проф. д-р Сашо Панов 2. Проф. д-р Велимир Стојковски 3. Проф. д-р Ромел Велев

Адреса: Лазар Поп-Трајков 5-7, 1000 Скопје, Р. Македонија
Address: Lazar Pop-Trajkov 5-7, 1000 Skopje, R. Macedonia
Tel: +389 2 3240 700
Fax: +389 2 3114 619
E-mail: fvms@fvim.ukim.edu.mk
Web: http://www.fvm.ukim.edu.mk

Certificate No: 74597

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на докторска дисертација на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
м-р Реџеп Рудари	Ефикасноста на ефективноста на стимулативните награди во јавниот сектор на Косово	Проф.д-р Јорде Јакимовски Проф.д-р Мирјана Борота Поповска Проф.д-р Лидија Христова

ПРЕГЛЕД

на одобрени теми за изработка на магистерски труд
на Институтот за социолошки и политичко-правни
истражувања во Скопје

Бојана Наумова	Развојната функција на регулаторната политика на радиодифузниот систем во Република Македонија	вон.проф. д-р Томе Груевски
Ирена Лазарова	Разликата во внатрешната и надворешната комуникација помеѓу ИСО 9000 стандардизирана и нестандардизирана организација	доц. д-р Елеонора Серафимовска
Стефанија Трајановска	Улога на социјалните медиум во регрутацијата и селекцијата на таленти	Проф.д-р Мирјана Борота Поповска
Елена Јаневска	Влијанието на програмите за нефинансиско наградување врз мотивацијата на вработените	Проф.д-р Мирјана Борота Поповска
Павел Станоевски	Улогата и значењето на психичката стабилност на вработените во процесот на управување со човечки капитал	Проф.д-р Васил Поповски
Маја Чинго	Улогата на стилските на лидерство во справување со промените во организацијата и нејзината култура	Проф.д-р Васил Поповски

Бојан Атанасовски	Задоволство од работа според личниот МБТИ профил кај вработените во одбрана	Проф.д-р Јорде Јакимовски
Анита Пуреовска	Управување со организациските промени како лидерска способност на менаџерите	Проф.д-р Петар Атанасов
Елизабета Конеска	Влијанието на имплементацијата на Законот за безбедност и здравје при работа врз задоволството од работа на работниците (со посебен осврт на работниците до цементарница УСЈЕ и Т-мобиле)	Проф.д-р Радмил Поленаковиќ
Даниела Радик	Влијанието на работната столица врз здравјето на вработените во јавната и државната администрација	Проф.д-р Радмил Поленаковиќ

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА МЕТАЛНИТЕ КОНСТРУКЦИИ НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со конкурсот за избор на еден асистент од областа на металните конструкции, распишан во весникот „Дневник“ од 6.IX,2012 год., Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, на својата 393. седница одржана на 14.IX,2012 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија.

На распишаниот конкурс се пријави само кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., кој ги достави потребните документи (арх. бр. 0801/682-1 од 6.IX,2012 год.).

По прегледот на приложените документи од кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., е роден на 25.VII,1980 година во Струмица. Основното образование го завршил во ОУ „Моша Пијаде“ во Струмица. Средното образование го завршил, исто така, во Струмица во УСО „Јане Сандански“, на природно-математичката насока. Матурирал со одличен успех на матурска тема од предметот физика („Електромагнетни бранови и нивна употреба“).

На Градежниот факултет во Скопје се запишал во учебната 1999/2000 година на конструктивната насока. Дипломирал на 23.IX,2004 година, во предвидениот рок за студирање, со просечен успех 8,95. Дипломската работа, „Спрегнат мост на р.Вардар на градска магистрала“, ја одбрани со највисока оценка 10.

Во учебната 2004/2005 година се запиша на постдипломските студии на Градежниот факултет во Скопје, на конструктивната насока - област: метални конструкции и ги положи сите предвидени предметни програми со просечен успех 10. На 343. седница одржана на 16.VI,2008 година, кандидатот пријави магистерска тема со работен наслов „Анализа на влијанието од дебелината на армиранобетонската плоча кај спрегнатите носачи“, која успешно ја одбрани на 28.XII,2009 година, со што се стекна со право на научен назив - магистер на технички науки од областа на градежништвото. На 373. седница одржана на 11.IV,2011 година, пријавил тема за изработка на докторска дисертација под работен наслов „Експериментално и теориско истражување на ефектите од спрегањето на челикот и бетонот кај континуирани носачи од меѓукатни конструкции“ за која доби позитивен извештај за оцена на подобноста на кандидатот и темата.

Кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., во периодот април-јули 2004 година, како апсолвент, бил ангажиран од фирмата „Давос-Инвест“, каде што работел на статичка пресметка и изработка на работилничка документација.

По дипломирањето, од октомври 2004 до март 2005 година, работел во КОНСТАТ-Скопје како проектант. Од март 2005 до декември 2005 година работел во ВАНИМЕКС-Скопје на проектирање и изведба на челични конструкции.

Од јануари 2006 година е вработен на Катедрата за метални конструкции при Градежниот факултет во Скопје како помлад асистент, а од 15.III,2010 година е избран за асистент на Катедрата за метални конструкции.

2. Научноистражувачка дејност

Во изминатиот период, од изборот за асистент, кандидатот м-р Денис Поповски, како автор и коавтор на повеќе трудови, учествувал на конгреси, симпозиуми и стручни собири:

1. М. Партиков, Д. Поповски, П. Цветановски, „Пешачки мост на езеро Матка“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
2. М. Партиков, П. Цветановски, Д. Поповски, „Влијание на конструкција на јазлите врз однесувањето на решеткастите носачи“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
3. Д. Поповски, П. Цветановски, М. Партиков, „Влијанието на спуштање на потпора кај спрегнатите континуирани носачи“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
4. Д. Поповски, А. Филиповски, М. Партиков, „Пресметување на класа на пресек према Еврокод 9“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.

Покрај наведеното, кандидатот активно работи на својата докторска дисертација преку обработка на теорискиот материјал и подготовката за експерименталното испитување.

Трудовите на кандидатот од научноистражувачката дејност, до изборот за асистент, објавени се во Билтенот бр.981 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

3. Наставно-образовна дејност

По изборот за асистент, во март 2010 година, кандидатот продолжува со успех да ги извршува своите обврски во изведувањето на вежбите од групата предметни програми во областа на металните конструкции.

Кандидатот активно го владее англискиот јазик, а има познавања и од германскиот јазик. Од компјутерскиот софтвер владее со: MS Office, SAP2000, Radimpex, ArmCAD, CorelDraw, 3D ProSteel, AutoCAD, ArchiCAD, Robot Structural Analysis, AutoCAD Structural Detailing и др.

Користејќи ги своите широки познавања на компјутерскиот софтвер, кандидатот, преку консултации и компјутерска поддршка, дава голем придонес и во изработката на дипломските работи на Катедрата за метални конструкции.

Во анкетите од самоевалуацијата на Факултетот, студентите високо ја ценат работата на кандидатот, а потврда за тоа е и значително зголемениот број на дипломски работи кои се пријавуваат на Катедрата за метални конструкции.

4. Стручно-апликативна дејност

Во изминатиот период, од изборот за асистент, кандидатот м-р Денис Поповски продолжува активно да работи и на полето на стручно-апликативната дејност во рамките на Катедрата за метални конструкции како проектант и соработник. Кандидатот ги поседува А- овластувањата за проектирање, ревизија и надзор на објекти, издадени од Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Р. Македонија.

Со стекнатото искуство и стручната посветеност, кандидатот дава голем придонес во квалитетот на апликативната работа на Катедрата за метални конструкции.

Овде ќе бидат наведени поважните активности на кандидатот во периодот од неговиот избор за асистент.

1. Идеен и основен проект за надградба и реконструкција на управната зграда на Министерството за транспорт и врски во Скопје (учесник во проектите).
2. Идеен, основен и изведбен проект за санација и зајакнување на одредени елементи од конструкцијата за моменталната ситуација и дополнителните оптоварувања на објектот на Универзална сала во Скопје (учесник во проектите).
3. Проект за изработка на челична конструкција за доградба на Собрание на Р. Македонија, ламела 7 (учесник во проектот).
4. Основен проект за производна хала 128x20м со три крана на „Стил Кон“ ДОО - Куманово (учесник во проектот).
5. Надзор на изведбата и монтажата на конструкцијата за жичарница на Средно Водно - Милениумски крст во Скопје (учесник во надзорот).
6. Основен проект на челична конструкција за производна хала 14x48м со два крана на „Стил Кон“ ДОО - Куманово (главен проектант).
7. Проект за комплекс објекти во село Кадино на „Пекабеско“ АД Скопје (учесник во проектот).
8. Изведбен проект за индустриски железнички мост 5x15м на „Железара“ АД Скопје (учесник во проектот).
9. Основен и Изведбен проект за производна хала на „Колид“ Колешино во Визбегово, Скопје (учесник во проектот).
10. Елаборат за заштита од корозија и регистрирани недостатоци со предлог решение за нивно отстранување на мостовите км455+917, км610+387 за потребите на ЈП „Македонски железници“ Инфраструктура - Скопје (учесник во испитувањето и елаборатот).
11. Изведбен проект за носечките челични конструкции (столбови, носачи на опрема, портали) на 110 kV трафостаница во Њу Абеокута, Нигерија (главен проектант).
12. Изведбен проект за носечките челични конструкции (столбови, носачи на опрема, портали) на 400 kV трафостаница во Папаланто, Нигерија (главен проектант).

13. Основен проект за носечките челични конструкции на стоваришни хали во Гвинеја (учесник во проектот).

Трудовите на кандидатот од апликативно-стручната дејност, до изборот за асистент, објавени се во Билтенот бр.981 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

5. Заклучок

Како што може да се согледа од погоре изнесеното, кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., покажува афинитет кон научната дејност како и богата стручна дејност во областа на металните конструкции. Кандидатот покажува видни резултати во изведувањето на вежбите за кои е високо оценет од студентите. Познавајќи го кандидатот подолг период сметаме дека поседува евидентни квалитети и желба да се развие во солиден наставно-научен кадар во областа на металните конструкции.

Имајќи го предвид континуираниот напредок на кандидатот во сите сфери на дејствување, со особено задоволство, му предлагаме на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., повторно да биде избран за асистент од областа на металните конструкции, односно за групата предметни програми на Катедрата за метални конструкции.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Петар Цветановски, с.р
2. Проф. д-р Атанас Филиповски, с.р.
3. Проф. м-р Симеон Танев, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„АНТИГЕНСКИ ДЕТЕРМИНАНТИ КАЈ *CAMPYLOBACTER JEJUNI* И
НИВНА ПОТЕНЦИЈАЛНА УЛОГА ВО РАЗВОЈ НА АВОТИМУНИ
НЕВРОПАТИИ”,
ИЗРАБОТЕНА ОД АС. М-Р АНА ПОЦЕВА-ПАНОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 24. седница одржана на 19. 9. 2012 година, донесе решение бр. 02-490/4 за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Александар Димовски, проф. д-р Слободан Апостолски, проф. д-р Емил Поповски, проф. д-р Елена Трајковска Докиќ и проф. д-р Љубица Шутуркова за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Антигенски детерминанти кај *Campylobacter jejuni* и нивна потенцијална улога во развој на автоимуни невропатии“ од кандидатката Ана Поцева-Пановска, работена под менторство на проф. д-р Љубица Шутуркова. По прегледот на поднесената докторска дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација претставува самостоен научноистражувачки труд. Содржината на дисертацијата ги опфаќа поглавјата: Вовед, Цели, Експериментален дел, Резултати, Дискусија, Заклучок и Литература.

Во **Воведот**, концизно и аргументирано се претставени основните постулати, мотиви и литературни сознанија, кои ја образложуваат важноста на проблематиката, целите и користените методи во истражувањето.

Хипотезата за асоцираноста на претходна инфекција со бактеријата *Campylobacter jejuni* (*C. jejuni*) со автоимуното невролошко заболување познато како Guillain-Barré синдром (GBS) претставува основа на студиите прикажани во оваа дисертација. Утврдувањето на улогата која ја имаат најзначајните антигени структури кај бактеријата *C. jejuni* во патогенезата на постинфективните автоимуни невролошки заболувања, ја дефинира и основната цел на предложените испитувања.

Во првиот дел од воведот, даден е краток преглед на основните морфолошки карактеристики на Грам-негативната бактерија *C. jejuni*, условите и подлогите кои во лабораториски услови најчесто се користат за раст на бактеријата. Во овој дел се опишани различни пристапи за идентификацијата на бактеријата кои вклучуваат карактеристични биохемиски тестови, молекуларни техники и MALDI TOF масена спектрометрија (MS).

Понатаму во текстот се опишани две основни серотипизирачки техники за идентификација на термолабилните (HL) и термостабилните (HS) антигени присутни на површината на бактериската клетка и наведени се нивните предности и недостатоци. Даден е и краток осврт на современи генотиписки техники кои

најчесто се користат за молекуларна типизација на соевите. Предност се дава на *flaA* типизирањето како еден од методите кој најчесто се користи за генотипизирање на *C. jejuni*.

Понатаму, во воведот, кандидатката се осврнува на инфекцијата со *C. jejuni*. На почетокот на овој дел дава кратко објаснување за начините на пренесување на бактеријата и клиничката манифестација на бактерискиот гастроентерит.

Во следниот дел од текстот кандидатката дава детален опис на површинските гликоконјугатни струкури кај *C. jejuni*, започнувајќи со опишување на липоолигосахаридот (LOS), неговата функција и структурните карактеристики. Прикажана е структурната хомологија на LOS од различни серотипови на *C. jejuni* со хуманите ганглиозиди присутни во периферните нерви. Покрај структурната хомологија опишани се и други фактори за кои постојат сознанија дека придонесуваат во развојот на GBS, како содржината на *cst-II* генот, одговорен за α -2,3-/ α -2,8-сијалилтрансферазна активност и варијациите во содржината на гените присутни во липоолигосахаридниот (LOS) локус. Следна опишана структура се капсуларните полисахариди за кои се наведени основните функционални и структурни карактеристики, како и нивното значење во серотипизацијата по Penner. Како трета значајна површинска гликоконјугатна структура опишани се флагелите со осврт на морфологијата, функцијата и нивните структурните карактеристики, како и сознанијата за имунореактивноста на овие структури со серуми од пациенти со GBS. Како последна, наведена е структурата и функцијата на површинските N-поврзани гликопротеини кај *C. jejuni*.

Во следниот дел од воведот следува посебен осврт на автоимуното заболување на периферните нерви познато како Guillain-Barre синдром (GBS) и неговата појава по инфекцијата со *C. jejuni*. Опишани се основите карактеристики, манифестацијата, текот и современата терапија која се користи во третманот на заболувањето. Врз основа на епидемиолошките податоци за ова заболување се наведува дека *C. jejuni* претставува патоген кој најчесто ѝ претходи на појавата на GBS. Во продолжение кандидатката се повикува и на студиите за серотипизацијата, каде што е истакната поврзаноста на различни серотипови на *C. jejuni* со патогенезата GBS, меѓу кои најзастапен е серотипот O:19. Во следниот дел наведени се литературни сознанија кои укажуваат на структурна сличност/идентичност помеѓу сржните олигосахариди (OS) од LOS на некои серотипови од бактеријата и олигосахаридните структури на ганглиозидите присутни во хуманите периферни нерви. Даден е и преглед на структурата, класификацијата и функцијата на хуманите ганглиозиди, кои се посочени као целни антигени во етиопатогенезата на GBS. Детално е прикажан механизмот на молекуларната мимикрија и неговата улога во етиопатиогенезата на GBS. Во прилог, кандидатката наведува и податоци за постоење на висок титар на антиганглиозидни антитела и тоа кон GM1, GA1, GD1a, GQ1b, но и кон други хумани ганглиозиди, во серумите на пациенти со GBS.

Во последниот дел од воведот кандидатката дава современ осврт на методите кои најчесто се користат за структурна анализа на гликаните присутни во гликоконјугатите. Прикажан е пристапот во анализа на моносахаридниот состав, апсолутната конфигурација на добиените моносахариди како и определувањето на врските помеѓу моносахаридните единици во гликанот именувани како метилирачки анализи. На крајот е даден осврт на современи инструментални

техники за структурна анализа на комплексни олигосахариди како едно- и дво-димензионалните NMR-техники и масената спектрометрија.

Во поглавјето **Цели**, кандидатката, во согласност со литературните сознанија, ја образложува основната хипотеза на оваа дисертација, која се заснова на постоење на површински гликоконјугати кај бактеријата *C. jejuni* кои предизвикуваат имуни одговор кон структури присутни во периферните нерви. Во однос на поставената цел, кандидатката ја дефинира потребата за изолирање и проучување на структурните особености и имуногените карактеристики на позначајни површински антигени кај бактеријата *C. jejuni*, како и испитувањето на варијации во нуклеотидната секвенца кај гените одговорни за синтеза на антигенските структури во рамките на еден бактериски серотип. Кандидатката посочува дека резултатите од структурните, имунохемиските и генетските анализи ќе придонесат во расветлување на основните механизми во патогенезата на GBS. За реализација на овие истражувања, кандидатката ги поставува работните задачи на трудот, и тоа: изолација и пречистување на избраните антигенски детерминанти (липоолигосахаридите и флагеларни гликопротеини) од бактеријата *C. jejuni*; определување на имунореактивноста на изолираните антигенски детерминанти; структурни анализи на позначајните антигенските детерминанти присутни кај бактеријата и анализа на генетските варијации помеѓу GBS-асоциран и ентеритис асоциран *C. jejuni* серотип.

Во поглавјето **Експериментален дел**, даден е детален опис на сите експериментални постапки користени при изработката на овој докторски труд. Прикажани се методите за идентификација на *C. jejuni*, изолација на бактерискиот LOS и флагелините и нивно докажување. Дадени се детални постапки за ELISA-методот со кој е определуван титарот на IgG и IgM-антитела кон ганглиозидот GM1 и титарот на IgG и IgM-антитела кон глицинскиот екстракт од *C. jejuni*. Прикажана е оптимизацијата на методот за определување на титар на анти-GM1 IgG и IgM како и статистички тестови користени за определување на граничната вредност на отфрлање (cut-off) и дијагностичкото значење на овој тест. Во делот кој се однесува на имунохемиската карактеризација опишани се ELISA-постапки за определување на анти-LOS и анти-флагелински антитела, имунобоење на тенкослојни хроматограми и условите за изведување на western блот анализи.

Во вториот дел од ова поглавје, кој се однесува на структурни анализи на изолираните антигенски детерминанти објаснети се методите (GC, GC-EI MS, NMR) и даден е детален опис на постапките користени за подготвување на примероците за анализа. Делот кој се однесува на метилирачките анализи содржи податоци за карактеристичните фрагментации на анализираните парцијално метилирани алдитол ацетати.

Последниот дел од поглавјето ја опфаќа анализата на нуклеотидните секвенци на *flaA* и *cst-II* генот. Прикажани се техниките за секвенционирање и анализа на добиените резултати, кои опфаќаат изолација на бактериска DNA, амплификација на гени со PCR-реакција, секвенционирање и анализа на нуклеотидни секвенци.

Во поглавјето **Резултати**, прикажани се резултатите од реализираните испитувања во рамките на докторската дисертацијата.

Во првиот дел се прикажани резултатите добиени од идентификацијата на бактеријата со MALDI TOF MS. Во резултатите од изолација на бактериски LOS наведен е приносот на екстракција и прикажана е неговата детекцијата на

тенкослојна хроматографија и полиакриламиден гел со последователно сребрено боење. За изолираните флагелини во резултатите наведен е приносот по изолацијата и нивната визуелизација на полиакриламиден гел.

Во делот кој се однесува на серологијата опишани се резултатите добиени од оптимизација на методот за определување на анти-GM1 антитела. Табеларно и графички се прикажани повторливоста и репродукцибилноста на тестот. Определувањето на оптимални cut-off вредности за позитивна IgG и IgM анти-GM1 реактивност е прикажано преку графици за споредба на варијабилности од повеќе групи, додека преку определување на површината под конструирани ROC (Receiver-Operating Characteristic) криви направена е дијагностичка евалуација на тестот. Понатаму, табеларно е прикажана фреквенцијата на испитуваните IgG и IgM анти-GM1 во групи на пациенти со невропатии и здрави доброволци. Титарот на антитела кон *C. jejuni* во серуми од пациенти со GBS, здрави доброволци и позитивни контроли прикажан е преку споредбен график. Титарот на анти-GM1 антитела, кај пациенти со GBS поделени во подгрупи со позитивна и негативна *C. jejuni* серологија е прикажан графички и табеларно. Во секое од предходно наведените испитувања користени се соодветни статистички тестови за да се утврди статистичката значајност на добиените резултати. Резултатите од имунохемиската карактеризација на изолираните антигенски со поликлонални серуми, лектини и токсини се дадени во една табела. Позитивната реактивност на серумите е прикажана и преку слики од имуоблот анализи.

Во вториот дел од поглавјето „Резултати“, прикажани се резултатите од структурните анализи на изолираните антигенски структури. Добиените резултати од анализата на моносахаридниот состав се прикажани со хроматограми добиени од гас хроматографските анализи, на кои јасно се обележани идентификуваните компоненти. Со масени спектри и структури на кои се обележани карактеристичните места на фрагментација како и големината на добиените фрагменти представени се резултатите од анализата на местата на врзување на моносахаридните единици. Добиените резултати од метилирачките анализи и идентификуваните структури се дадени во табела врз основа на што е предложена е олигосахаридна структура. Вториот дел од резултатите завршува со толкување на добиен NMR-спектар од анализираната липополисахаридната структура.

Во третиот дел од поглавјето „Резултати“ дадени се резултатите добиени од секвенционирањето на *flaA* и *cst-II*, гени одговорни за синтеза на испитуваните антигенски детерминанти. Добиените PCR-фрагменти од *flaA* и *cst-II* се прикажани со слика. Нуклеотидни секвенци добиени по секвенционирање на *flaA* се подредени меѓусебе и даден е табеларен приказ на процентот на идентичност помеѓу нив. Графички е прикажан бројот на разлики присутни во групи од 10 нуклеотиди по должина на нуклеотидната секвенца кај секвенционираниите соеви, со што јасно се воочуваат регионите во кои варијабилноста помеѓу секвенците е поголема. Анализа на поврзаноста на GBS-асоцираните со GBS-неасоцираните соеви на *C. jejuni* е направена преку конструирање на дендограм од добиените и 18 објавени секвенци за *flaA*. Резултатите од испитувањето на идентичноста помеѓу добиените секвенци за *cst-II* и веќе објавени секвенци, се дадени во табела. Прикажана е и аминокиселинската секвенца добиена со транслација на нуклеотидна секвенца на *cst-II* генот во која е утврден полиморфизмот кој се јавува на 51-вата аминокиселина и кој е корелиран со структурата на LOS.

Во поглавјето **Дискусија**, на веродостоен начин, дадено е толкување и споредба на добиените резултати од реализираното истражување со теоретските сознанија и литературните податоци од областа. На почетокот, кандидатката ги изнесува најновите литературни сознанија кои се однесуваат на изолираните антигенски структури од површината на бактеријата *C. jejuni*.

Во првиот дел од дискусијата, кандидатката дава осврт на резултатите добиени од изолација и идентификација на антигенските детерминанти, при што потврдува дека со користените методи е извршено успешно изолирање на наведените антигенски детерминанти.

Во делот за оптимизацијата на тестот за определување на анти-GM1 антиелата дискутирани се граничните вредности на отфрлање за IgG и IgM антителата при што се утврдува дека избраните вредности од 0,1 и 0,2, соодветно, имаат висока специфичност, но ниска осетливост. Врз основа на резултатите добиени од одредувањето на дијагностичката вредност на тестот (преку AUC ROC крива), кандидатката упатува дека користењето на тестот за анти-GM1 антитела во дијагностиката на периферните автоимунни невропатии може да биде информативен, особено во случаи кога дијагнозата не може да се постави недвосмислено.

При толкување на резултатите од серологијата кон GM1, кандидатката упатува дека група со највисока фреквенција на IgG анти-GM1 антитела е групата на пациенти со GBS (23%), додека групата на пациенти со MMN представува група со највисока IgM анти-GM1 реактивност (45,8%). Врз основа на добиените резултати од серологијата кон *C. jejuni* се утврдува дека инфекцијата со *C. jejuni* во групата на пациенти со GBS е почеста споредено со групата на здрави доброволци. При корелација на резултатите се заклучува дека зголемен титар на анти-GM1 антитела почесто се среќава кај пациенти со GBS и позитивна *C. jejuni* серологија. Добиените сознанија се во корелација со литературните податоците за постоење на претходна инфекција со *C. jejuni* и појавата на GBS.

Со резултатите од имунохемиската карактеризација, кандидатката укажува дека LOS изолатите од *C. jejuni* HS:19 (GBS/ентерит) имаат висок процент на реактивност со серуми со зголемен титар на анти-GM1 антитела. За LOS изолиран од *C. jejuni* HS:19 (ентерит) карактеристична е реактивност со серумите кои имаат зголемен титар кон GD1a. Овие резултати укажуваат на присуството на GM1- и GD1a- слични епитопи кај изолираните липоолигосахариди. Понатаму во дискусијата, при толкување на резултатите од карактеризација на флагеларни протеини, кандидатката упатува на постоење голема сличност во реактивноста на серумите од пациенти со GBS кон глицинскиот екстракт од *C. jejuni* и кон изолираните флагеларните протеини. Сознанието за присуството на анти-флагеларните антитела при позитивна серологија кон бактеријата укажува дека тие не можат специфично да се асоцираат со GBS. Со овие резултати се потврдува значењето на LOS како основна структурна детерминанта значајна за настанокот на GBS.

Во следниот дел од дискусијата, кандидатката ги изнесува резултатите добиени од структурните анализи на LOS, при што го потврдува постоењето на GM1-сличен епитоп во структурата на LOS во GBS-асоцираниот изолат и GD1a-сличен епитоп кај LOS во ентритис-асоцираниот изолат на *C. jejuni* HS:19.

Последниот дел од дискусијата ги толкува резултатите добиени од секвенционирање на *flaA* и *cst-II* гените. Подредувањето на добиените нуклеотидни

секвенци за *flaA* и нивната споредба со веќе објавени секвенци за *flaA* генот упатуваат дека групирањето на невропатогените соеви во кластер не е апсолутно, односно помеѓу GBS-асоцираните постојат и соеви кои во однос на *flaA* секвенцата не се генетски поврзани. При анализа на резултатите добиени од секвенционирање на *cst-II* и translација во аминокиселинска секвенца потврдено е дека секвенционираниите соеви ја имаат аминокиселината Asn на 51 позиција која е карактеристика на бифункционална -2,3- и -2,8-сијалил трансферазна активност.

Во поглавјето **Заклучок** се сумирани согледувањата кои произлегуваат од извршените испитувања. Кандидатката изнесува генерални заклучоци од севкупните резултати, а потоа прикажува заклучоци од имунохемиската карактеризација на изолираните детерминанти, структурните анализи и генетските анализи.

Прегледот на користената **Литература** е според азбучен редослед на авторите. Цитирањето на литературата во целиот текст на дисертацијата е направено преку наведување на името на првиот автор и годината на издавање на трудот.

ЗАКЛУЧОК

По деталната анализа на докторската дисертација со наслов „**Антигенски детерминанти кај *Campylobacter jejuni* и нивна потенцијална улога во развој на автоимунни невропатии**“, поднесена од ас. м-р Ана Поцева-Пановска, Рецензентската комисија заклучува дека студијата претставува самостоен научноистражувачки труд од областа на фармацијата. Во изготвувањето на дисертацијата, кандидатката покажа особени теоретски и практични познавања поврзани со имунохемиски, биохемиски и структурни испитувања на сложени гликоконјугатни струкури, што овозможи квалитетен пристап во обработката на дисертацијата и потребното научно ниво. При изработката на трудот обработени се бројни литературни податоци, користен е рационален пристап и современа методологија, резултатите се јасно презентирани, дискусијата е вешто изведена за да бидат успешно споредувани и коментирани добиените резултати и литературните податоци, а заклучоците се конкретно изведени. Кандидатката, преку имунохемиските, структурните и генетските анализи ги карактеризира најзначајните антигенски детерминанти кај бактеријата *C. jejuni* со што придонесува во расветлување на основните механизми во патогенезата на GBS. Добиените резултати од оваа докторска дисертација претставуваат значаен научен придонес во ова поле, а можноста за искористување на резултатите во апликативни цели, го задоволува критериумот на научни истражувања со можност за практична примена.

Трудот претставува значаен научен и практичен придонес и може да се користи како основа за здобивање на академски степен - доктор на науки.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација на ас. м-р Ана Поцева-Пановска под наслов „**Антигенски детерминанти кај *Campylobacter jejuni* и нивна потенцијална улога во развој на автоимуни невропатии**“, и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје да ја прифати докторската дисертација и да ѝ овозможи на кандидатката својот труд јавно да го брани.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Александар Димовски с.р.

Проф. д-р Слободан Апостолски с.р.

Проф. д-р Емил Поповски с.р.

Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ с.р.

Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

**“КАРАКТЕРИЗАЦИЈА НА ВКРСТЕНО-РЕАКТИВНИ ГЛИКОПРОТЕИНИ
ОД ХУМАН ПЕРИФЕРЕН НЕРВ И ОД *CAMPYLOBACTER JEJUNI* O:19“,
ИЗРАБОТЕНА ОД АС. М-Р КАТЕРИНА БРЕЗОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата 24. седница одржана на 19.9.2012 година, донесе решение бр. 02-490/5 за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Александар Димовски, проф. д-р Слободан Апостолски, проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска, доц. д-р Александра Грозданова и проф. д-р Љубица Шутуркова за оценка и одбрана на докторската дисертација под наслов “Карактеризација на вкрстено-реактивни гликопротеини од хуман периферен нерв и од *Campylobacter jejuni* O:19” од кандидатката Катерина Брезовска, работена под менторство на проф. д-р Љубица Шутуркова. По прегледот на поднесената докторска дисертација, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација претставува самостоен научноистражувачки труд. Во содржинскиот концепт на дисертацијата, опфатени се следниве поглавја: Вовед, Цели, Експериментален дел, Резултати, Дискусија, Заклучок и Литература.

Во Воведот, концизно и аргументирано се претставени основните постулати, мотиви и литературни сознанија, кои ги образложуваат целите на истражувањето и важноста на проблематиката. Студиите опишани во оваа дисертација ја разработуваат хипотезата за постоење на молекуларна мимикрија помеѓу хумани и бактериски гликоконјугатни структури и нивната улога во развојот на постинфективни автоимунни невролошки заболувања. Вкрстената реактивност помеѓу одредени гликопротеински структури присутни во хумани периферни нерви и во бактеријата *Campylobacter jejuni* (*C. jejuni*), како и потенцијалната улога на овие структури во развојот и патогенезата на Guillain-Barré синдромот (GBS), ја дефинираат и основната цел на предложените испитувања.

Во првиот дел од воведот се наведени основните карактеристики и функцијата на протеините и ганглиозидите присутни во миелинот на периферните нерви, како потенцијални антигени во автоимуните невролошки заболувања. Наведени се и литературни податоци за поврзаноста на миелинските протеини (P0, P2, MAG и PMP 22) и ганглиозидите (GM1) со автоимуните заболувања на периферниот нервен систем, вклучувајќи го и GBS.

Во вториот дел од воведот, кандидатката дава преглед на клиничките карактеристики, епидемиологијата, патогенезата и типовите на GBS. Прикажана е и имунотерапијата што се применува за подобрување на симптомите на ова заболување. Кандидатката дава посебен осврт на литературните податоци за епидемиологијата на GBS, како главна причина за акутна невромускуларна парализа во светот (1,1 на 100 000 популација годишно) и за поврзаноста на GBS со претходни инфекции предизвикани од одредени бактерии и вируси, или други

промени на физиолошките функции на организмот. Како најчест идентификуван патоген поврзан со развојот на GBS е наведен *C. jejuni* (30 % од инфекциите што претходат). Прикажан е преглед на најновите научни студии за етиопатогенезата на GBS, што се базираат на хипотезата за молекуларна мимикрија на липоолигосахаридот од *C. jejuni* со ганглиозидите присутни на хуманите периферни нерви. Наведени се и експериментални докази, односно експерименталните животински модели, што се користени за објаснување на етиопатогенезата на ова заболување.

Во третиот дел од воведот е даден преглед на основните морфолошки карактеристики на бактеријата *C. jejuni* како главен предизвикувач на бактериски гастроентеритис во светот. Потоа следува накусо објаснување за начинот на пренесување, патогенезата и вирулентните фактори на *C. jejuni*. Дадени се и литературни податоци за екстраинтестиналните компликации поврзани со инфекцијата предизвикана од оваа бактерија, меѓу кои најчесто се јавува GBS. Во овој дел од воведот кандидатката дава посебен осврт на структурата и функцијата на липоолигосахаридот, капсуларниот полисахарид и протеините што имаат важна улога како антигенски детерминанти на бактеријата.

На крајот од воведот кандидатката ги наведува најновите литературни податоци за поврзаноста на инфекцијата предизвикана од бактеријата *C. jejuni* со појавата на GBS. Покрај улогата на ганглиозидната мимикрија во етиопатогенезата на GBS, наведено е и значењето на вкрстено-реактивните гликопротеински структури присутни на хуманите периферни нерви и во бактеријата *C. jejuni*, како потенцијални антигени во развојот на невролошките симптоми и појавата на GBS.

Во поглавјето **Цели**, кандидатката во согласност со литературните сознанија ја образложува основната хипотеза на оваа дисертација. Основа на истражувањето се гликопротеинските структури од бактеријата *C. jejuni* како потенцијални имуногени во создавањето на антителата кои ги препознаваат епитопите на периферните нерви кај пациенти со GBS. Вкрстено-реактивните гликопротеини од хуман периферен нерв претставуваат можни антигени во создадениот анителен одговор. Кандидатката наведува дека целта на истражувањето ќе се постигне со определување на физичко-хемиските и имунолошките карактеристики на вкрстено-реактивните протеински антигени изолирани од хуман периферен нерв и од бактеријата *C. jejuni*. За реализација на овие истражувања, кандидатката ги поставува работните задачи на трудот, и тоа: изолирање и прочистување на вкрстено-реактивните гликопротеини од хуман периферен нерв и од *C. jejuni* O:19, имунолошка карактеризација на изолираните гликопротеини, физичко-хемиска карактеризација на изолираните гликопротеини, определување на структурата на имунодоминантните антигени и создавање на моноклонални антитела кон вкрстено-реактивниот гликопротеин изолиран од хуман периферен нерв.

Во поглавјето **Експериментален дел**, даден е детален опис на сите методи, реагенси и опрема користени при изработката на овој докторски труд. Систематски се прикажани методите за изолација на вкупните протеински екстракти од хуман периферен нерв и од два соја на *C. jejuni* серотип O:19 (сој изолиран од пациент со ентеритис, кај кој не е докажана поврзаност со GBS и сој изолиран од пациент со GBS со претходен ентеритис, предизвикан од *C. jejuni* серотип O:19). Физичко-хемиската карактеризација на изолираните гликопротеини е изведена со примена на еднодимензионална полиакриламид гел-електрофореза (SDS-PAGE) и

дводимензионална електрофореза, со примена на имобилизиран pH-градиент (pH 3-10 и pH 4-7) како прва димензија и SDS-PAGE како втора димензија. Имунохемиската карактеризација на изолираните протеини е извршена со примена на Western блот и ELISA, при што е испитана реактивноста на протеинските изолати со лектин од кикиритки (Peanut agglutinin - PNA), серуми од пациенти со невропатии (GBS, хронична инфламаторна демиелинизирачка полиневропатија - CIDP, мултифокална моторна невропатија - MMN, болест на долниот моторен неврон и мултифокална сензомоторна невропатија) и серуми од пациенти со ентерит предизвикан од *C. jejuni*. Идентификацијата на имунодоминантните гликопротеини од сите три изолати е извршена со примена на MALDI-TOF масена спектроскопија. Во последниот дел од ова поглавје е опишана постапка за создавање на моноклонално антителио кон еден од вкрстено-реактивните гликопротеини изолиран од хуман периферен нерв, со примена на хибридома технологија.

Во поглавјето **Резултати** се прикажани резултатите од целокупните испитувања реализирани во рамките на дисертацијата. Резултатите се поделени во три дела. Во првиот дел се дадени резултатите добиени од физичко-хемиската карактеризација на изолираните протеини. Табеларно се прикажани концентрациите на изолираните протеини и споредени се молекулските маси на протеините изолирани од хуман периферен нерв и од двата соја на *C. jejuni*, по нивно електрофоретско разделување во една димензија. Со шест слики од гелови се прикажани резултатите добиени по разделување на протеините со дводимензионална електрофореза, при што се споредени резултатите добиени со примена на различни pH-градиенти во првата димензија.

Во вториот дел се прикажани резултатите од имунохемиската карактеризација на изолираните протеини. Дадени се резултатите добиени од испитувањето на реактивноста на изолираните протеини кон молекуларниот лиганд PNA, прикажани како имуноблотови. Табеларно се прикажани пресметаните молекулски маси на позитивно реактивните петна. Во овој дел од резултатите кандидатката ги прикажува и резултатите добиени од испитувањето на реактивноста на изолираните протеини со серумите од пациентите. Демографските карактеристики на сите испитани пациенти се прикажани табеларно. Резултатите од реактивноста на изолираните протеини кон серумите од пациенти со невропатии, кандидатката ги прикажува како имуноблотови, со табеларен приказ на молекулските маси на имунореактивните петна. Даден е и табеларен приказ на бројот на пациенти кои позитивно реагираат со одредени петна од изолираните протеини. Резултатите од определувањето на титарот на антитела во серумите од испитуваните пациенти се прикажани во табела со податоци за клиничката дијагноза на пациентите и со графички приказ на реактивноста на серумите. Во овој дел од резултатите е даден и збиен приказ на карактеристиките на испитуваните пациенти и резултатите добиени со примена на двете методи (Western блот и ELISA). На крајот од овој дел се дадени резултатите од идентификацијата на имунореактивните протеини, прикажани како MALDI MS - спектри.

Во третиот дел се прикажани податоците добиени од постапката за создавање на моноклонални антитела кон вкрстено-реактивниот гликопротеин изолиран од хуман периферен нерв. Резултатите за титарот на антитела во серуми на глупците по имунизацијата се прикажани табеларно и графички. Резултатите од

фузијата на спленоцитите од имунизираното глувче со SP2/0 клеточната линија се прикажани табеларно. Во табела се прикажани и резултатите од определувањето на изотипот на создадените антитела во супернатантите од две избрани култури на клетки. Со слики од блотови кандидатката ги прикажува и резултатите добиени од определување на реактивноста на супернатантите од клеточните култури со вкупните протеински изолати и со прочистените вкрстено-реактивни протеини од хуман периферен нерв и од *C.jejuni*.

Во поглавјето **Дискусија**, на веродостоен начин, дадено е толкување и споредба на добиените резултати од реализираното истражување со теоретските сознанија и литературните податоци од областа. На почетокот, кандидатката ги споредува резултатите добиени од своите испитувања со најновите литературни сознанија кои даваат потврда за GBS како вистински случај на постоење на молекуларна мимикрија кај автоимуните заболувања, како и со податоците за улогата на гликопротеинските структури од хуман периферен нерв и од *C.jejuni* како потенцијални антигени во настанувањето на невропатските синдроми.

Понатаму во дискусијата, кандидатката ги образложува резултатите од физичко-хемиската и имунолошката карактеризација на протеинските екстракти од хуман периферен нерв и од двата соја на *C. jejuni*. Споредувајќи ги резултатите добиени по електрофоретско разделување на протеинските изолати во една и во две димензии, кандидатката укажува на сличностите во молекулските маси на протеините во сите три изолати. Постојење на гликопротеински структури во изолатите, кандидатката потврдува преку резултатите за позитивна реактивност на протеинските петна со PNA, како специфичен маркер за GalGalNAc детерминантата, по нивно разделување на едно и дводимензионална електрофореа.

Следниот дел од дискусијата се однесува на имунореактивноста на протеинските изолати со серумите од пациенти со невропатии и ентерит, прикажувајќи ги типовите на невропатии, дијагностицирани кај испитуваните пациенти. Добиените резултати од имунолошката карактеризација упатуваат дека зависно од видот на невропатијата, постои значителна дистрибуција на појавата на антитела кон PNA-врзувачки гликопротеини со молекулска маса од 60-63 kDa, 48-51 kDa, 42 kDa и 38-39 kDa, од сите три протеински изолати.

Во понатамошниот дел од дискусијата, кандидатката ги толкува резултатите добиени од идентификацијата на имунодоминатните гликопротеини од протеинските изолати. Добиените резултати се во корелација со литературните податоци за улогата на heat shock-протеините идентификувани во оваа студија, како во патогенезата на бактериската инфекција така и во индуцирањето на автоимуни заболувања кај човекот.

Во последниот дел од дискусијата, кандидатката дава толкување на резултатите добиени од воспоставената постапка за создавање на моноклонални антитела кон имунореактивниот гликопротеин изолиран од хуман периферен нерв. Врз основа на добиените резултати за позитивната реактивност на супернатантите од хибридомите со прочистениот антиген од хуман периферен нерв, кандидатката упатува на генерирање на хибридоми што создаваат антитела кон имунизирачкиот антиген. Во дискусијата е наведено дека реактивноста на создадените антитела со вкрстено-реактивниот антиген со слична молекулска маса, изолиран од *C.jejuni*, укажува на постоење на заеднички епитопи помеѓу хуманите и бактериските антигени.

Во поглавјето **Заклучок** се сумирани согледувањата кои произлегуваат од извршените испитувања. Кандидатката изнесува генерални заклучоци од севкупните резултати, а потоа ги прикажува резултатите за секој дел од испитувањето на физичко-хемискиот и имунолошкиот карактер на изолираните протеини од хуман периферен нерв и од двата соја на *C. jejuni* O:19, како и резултатите од спроведената постапка за создавање на моноклонални антители кон вкрстено реактивен антиген од хуман периферен нерв. Кандидатката укажува на постоењето на заеднички епитопи во гликопротеинските структури присутни во хуман периферен нерв и во *C. jejuni* и на можноста овие епитопи да имаат потенцијална улога во патогенезата на невропатиите што настануваат по инфекција со оваа бактерија. Кандидатката укажува и на други фактори од бактеријата и/или домаќинот што влијаат врз развојот на GBS. Овие резултати отвораат поле на широка истражувачка работа во правец на дизајнирање на имуногени кои би биле кандидати за успешна имуноterapiја кај автоимуно посредуваните невропатии.

Прегледот на користената **Литература** е според азбучен редослед на авторите. Цитирањето на литературата во целиот текст на дисертацијата е направено преку наведување на името на првиот автор и годината на издавање на трудот.

ЗАКЛУЧОК

По деталната анализа на докторската дисертација со наслов **“Карактеризација на вкрстено-реактивни гликопротеини од хуман периферен нерв и од *Campylobacter jejuni* O:19”**, поднесена од ас. м-р Катерина Брезовска, Рецензентската комисија заклучува дека студијата претставува самостоен научноистражувачки труд од областа на фармацијата. Во изготвувањето на дисертацијата, кандидатката покажа извонредни теоретски и практични познавања поврзани со изолација и карактеризација на биолошки примероци, биохемиски, аналитички и имунохемиски испитувања на биолошки материјал што овозможува квалитетен пристап во обработката на дисертацијата и потребното научно ниво. При изработката на трудот обработени се бројни литературни податоци, користен е рационален пристап и современа методологија, резултатите се јасно презентирани, дискусијата е вешто изведена за да бидат успешно споредувани и коментирани добиените резултати и литературните податоци, а заклучоците се конкретно изведени. Кандидатката, со имунохемиски анализи, подробно врши испитување на вкрстената реактивност на изолираните протеини од хуман периферен нерв и од *C. jejuni*, а со примена на современи инструментални техники ги идентификува дел од вкрстено-реактивните антигени. Кандидатката воспостави постапка за создавање на моноклонално антители кон вкрстено-реактивен антиген од хуман периферен нерв, што ќе овозможи подетална имунолошка карактеризација на вкрстено-реактивните епитопи, а истовремено претставува предизвик во развојот на специфична и ефективна терапија на заболените пациенти. Добиените резултати од оваа докторска дисертација претставуваат значаен научен придонес во ова поле, а можноста за искористување на резултатите во апликативни цели, го задоволува критериумот на научни истражувања со можност за практична примена. Трудот претставува значаен научен и практичен придонес и може да се користи како основа за здобивање на академски степен - доктор на науки.

ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува докторската дисертација на ас. м-р Катерина Брезовска под наслов “Карактеризација на вкрстено-реактивни гликопротеини од хуман периферен нерв и од *Campylobacter jejuni* O:19 “, и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет во Скопје да ја прифати докторската дисертација и да ѝ овозможи на кандидатката својот труд јавно да го брани.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Александар Димовски с.р.

Проф. д-р Слободан Апостолски с.р.

Проф. д-р Дијана Плашеска-Каранфилска с.р.

Доц. д-р Александра Грозданова с.р.

Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ ОД ОБЛАСТА НА ИСТОРИЈАТА ВО ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА ВО СКОПЈЕ

Научниот совет на Институтот за национална историја во Скопје, на седницата одржана на 4. 9. 2012 година формира Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Тодор Чепрегенов, редовен професор, проф. д-р Лилјана Гушевска, редовен професор и проф. д-р Билјана Ристовска-Јосифовска, редовен професор во Институтот за национална историја, за преглед и оценка на научноистражувачката, наставно-образовната и стручно-апликативната дејност на кандидатот.

Врз основа на доставените материјали, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во Утрински весник 14.5.2012 година, за избор во научно звање во научната област *историја* се пријави кандидатот д-р Стефан Влахов Мицов, досегашен научен соработник.

БИОГРАФИЈА

Роден е на 6. 2. 1956 година во Габрово, Р. Бугарија. Основно образование и математичка гимназија завршил во родното место. Во 1980 година на Софискиот универзитет завршил факултет по историја (насока балканистика) и меѓународни односи на Факултетот лектори (риторика). Во 1980 година се вработил како специјалист за историја на ренесансата на Историскиот факултет на Софискиот универзитет. Во периодот 1981-1983 година е редовен аспирант (докторанд) на Софискиот универзитет во областа социологија на политиката. Во 1986 година одбрани докторат на тема „Комуницирање и претстави на Бугарите за светот - до Ренесансата“.

Во 1987 година е избран за научен соработник - втор степен, а во 1990 година, е избран за научен соработник прв степен на Филозофскиот факултет при Софискиот универзитет.

Во 2004 година е отпуштен од работа како научен соработник од Софискиот универзитет, а во 2005 година е избран за раководител на Културно-информативниот центар на Р. Македонија во Софија.

Во 2007 година се вработил во Амбасадата на Р. Македонија во Софија.

Во Институтот за национална историја е вработен во 2012 година.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот Стефан Влахов Мицов е реномиран научен работник кој на полето на науката во Бугарија е присутен уште од осумдесеттите години на XX век. Автор е на бројни студии, есеи и огледи објавувани во бугарскиот печат, како и во македонските гласила. Со свои прилози учествувал на научни средби, симпозиуми и тематски тркалезни маси во: Франција, Русија, САД, Турција, Финска, Бугарија, Македонија, Србија, Хрватска, Италија, Швајцарија, Романија, Грција, Албанија, Јужна Кореја и др. земји. Повеќе негови статии се преведени на: англиски, шпански, германски, полски, српски, италијански, руски, фински и арапски јазик.

Неговата активност има три аспекти: историски, историско-литературен и филозофско-историски. Во доменот на овие три области има објавено вкупно 16 монографии, 6 труда со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научни собири и 26 учества на научни собири.

Во поголемиот дел од своите трудови ги проучува, ги анализира и ги толкува македонските историски процеси и македонската сегашност.

Неговите први почетоци се однесуваат на полето на историско-литературните научни истражувања што резултираат со објавувањето на неколку книги: „Младост и приемливост“ (1988); „Потези од портретот на современикот во младата бугарска и советска белетристика“ (1989); „Сенки од мракот на официјалната литература“ (1990); „Маршот на пентагоните“ (1991); „Да го маѓепсаш болот“ (2000);

Посебно место во неговата научноистражувачка дејност заземаат монографиите/книгите кои се однесуваат на историјата на македонскиот народ и Македонија и историјата на Бугарија. Посебно внимание заслужува книгата „Кој го уби Христо Ботев. Политички мистерии“ (1994), која предизвика своевидно бранување во широките бугарски општествени, интелектуални и научни кругови со својот бескомпромисен и аргументиран пристап.

Книга „Филозофскиот клуч за македонскиот идентитет“ (2007) предизвика посебен интерес во научните кругови и кај широката читателска публика во Р Македонија. Во неа тој зборува за погледите, заблудите и политичките ставови на соседните држави во поглед на македонскиот народ, македонскиот јазик, македонската традиција и самобитност.

Ги има објавено и книгите: „Владејачи во примка“ (1992); „20 век претстои. Илузии на човековиот род“ (1997); „Отфрлени страници без цензура“ (2001); „Неомеѓени мисли“ (2004); „Вируси за поматени мозоци“ (2010); „Хероите и потомците“ (2012).

Исто така има објавено и 6 (шест) труда со оригинални научни резултати во зборници на трудови од научни собири: „Проблемите на балканската историографија и политиката спрема Македонија“ (1998); „Република Македонија по прогласувањето на својата независност - традиции и предизвици“ (2003); „Динамика и проблеми во утврдувањето на македонската национална свест (Низ призмата на животната судбина на Григор Прличев и Крсте Мисирков)“ (2005); „Илинденска епопеја и

философскиот клуч за македонскот идентитет" (2005); „Историски и културни аспекти на македонската еманципација на Балканот" (2011); „Книжевни творби од Македонците во Бугарија по 1989 г.в" (2011).

Стручно-апликативна дејност

Кандидатот д-р Стефан Влахов Мицов активно бил и е вклучен во промотивни активности, како визитинг - научник, учество во комисии и тела на државни и други органи, студиски престои, награди и признанија за научни постигнувања и сл. Во тој контекст бил: претседател на Сојузот на слободните писатели на Бугарија; заменик - претседател на Сојузот на слободните писатели во Бугарија; секретар на Друштвото за бугарско-македонско пријателство; член на кабинетот на млади писатели при Сојузот на бугарските писатели; член на професорската академија за светски мир - Њујорк; член на Сојузот на бугарските новинари; член на Меѓународната организација на новинарите; колумнист во повеќе дневни весници. Исто така, добитник е на повеќе награди и признанија: 2011 г. , награда „Духовен воин" на Меѓународната асоцијација „Македонски духовни конаци"; 2008 г. Повелба за посебен придонес на Деветтата меѓународна литературна манифестација „Илинден 2003", Скопје; 2006, почесно Рациново признание, Велес, Р Македонија; 2000, вклучен е во Прирачникот за познати личности во светот за 2000 година, Американски биографски институт; 2000, вклучен е во Прирачникот „2000 извонредни интелектуалци во 2000 година" - Меѓународен биографски центар во Кембриџ и др.

Заклучок и предлог

Врз основа на извршениот преглед и оценка на изнесените активности во научно-стручната и стручно-апликативната дејност на пријавениот кандидат, Комисијата му предлага на Научниот совет при Институтот за национална историја, д-р Стефан Влахов Мицов, да биде избран во звањето ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Тодор Чепреганов с.р.

Проф. д-р Билјана Ристовска-Јосифовска с.р.

Проф. д-р Лилјана Гушевска с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Стефан Влахов Мицов**
 (име, татковото име и презиме)

Институција: **Институт за национална историја-Скопје**
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: **историја**

1. НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност: 1.1. Монографија/книги	Поени
1	МЛАДОСТ И ПРИЕМЛИВОСТ - „Народна младина“, Софија, 1988.	8
2	ПОТЕЗИ ОД ПОРТРЕТОТ НА СОВРЕМЕНИКОТ ВО МЛАДАТА БУГАРСКА И СОВЕТСКА БЕЛЕТРИСТИКА, „Општонароден комитет за бугаро-советско пријателство“, Софија, 1989.	8
3	СЕНКИ ОД МРАКОТ НА ОФИЦИЈАЛНАТА ЛИТЕРАТУРА, „Хиперион“, Софија, 1990.	8
4	МАРШОТ НА ПЕНТАГОНИТЕ, НПС „Заштита“, Софија, 1991.	8
5	ВЛАДЕЈАЧИ ВО ПРИМКА, „Лице“, Софија, 1992.	8
6	КОЈ ГО УБИ ХРИСТО БОТЕВ, Политички мистерии, „Нов Ден“, Софија, 1994.	8
7	КОЈ ГО УБИ ХРИСТО БОТЕВ, Политички мистерии, „Нов Ден“, Софија, 1994,(дополнето издание)	4
8	20-ОТ ВЕК ПРЕТСТОИ. ИЛУЗИИТЕ НА ЧОВЕКОВИОТ РОД, „Богиана“, Софија, 1997.	8
9	ДА ГО МАГЕПСАШ БОЛОТ, во коавторство со Цветанка Генова, „Иван Вазов“, Софија, 2000.	8
10	ОТФРЛЕНИ СТРАНИЦИ. БЕЗ ЦЕНЗУРА, „Пропелер“, Софија, 2001.	8

11	НЕОМЕЃЕНИ МИСЛИ, „Пропелер“, Софија, 2004.	8
12	НЕОМЕЃЕНИ МИСЛИ, „Современост“, Скопје, 2006 (превод)	3
13	ФИЛОЗОФСКИОТ КЛУЧ ЗА МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ, со поддршка на Министерството за култура на Р Македонија, „Матица Македонска“, Скопје, 2007.	8
14	ФИЛОЗОФСКИОТ КЛУЧ ЗА МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ, „Матица Македонска“, Скопје, 2008 (второ дополнето издание).	4
15	ВИРУСИ ЗА ПОМАТЕНИ МОЗОЦИ, „Матица македонска“, Скопје, 2010.	8
16	ХЕРОИТЕ И ПОТОМЦИТЕ, со поддршка на Министерството за култура на Р Македонија, „Матица Македонска“, Скопје, 2012.	8
	Вкупно	115
	Назив на активност: 1.2.Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
1	Феноменот бугарска култура, објавен во списанието „Нато-Бугарија“ на бугарски и англиски јазик, бр. 2/2002, Софија.	2
3	За македонскиот идентитет и автентичност, списание „Форум“, Скопје, бр. 152, септември 2004	3
4	Филозофијата како алтернатива на глобализацијата, списание „Форум“, Скопје, бр. 151, август 2004	3
5	Да не ја силуваме историјата, списание „Форум“, Скопје, бр. 150, јули 2004	3
6	Балканското буре со барут и тероризмот, списание „Форум“, Скопје, бр. 148, мај 2004	3
7	Шовинизам без маска, списание „Форум“, Скопје, бр. 146, март 2004	3
8	Македонското име е географски и морално заштитено, списание „Форум“, Скопје бр. 144, 16. 1.2001.	3
	Вкупно	20
Ред. број	Назив на активност: 1.3.Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	Поени
1	Динамика и проблеми во утврдувањето на македонската национална свест (Низ призмата на животната судбина на Григор Прличев и Крсте	2

	Мисирков) - во Зборникот „Делото на Крсте Мисирков“, том I, МАНУ, Скопје, 2005.	
2	Илинденска епопеја и филозофскиот клуч за македонскиот идентитет, во Зборникот „100 години Илинден 1903-2003“, том I, МАНУ, Скопје, 2005.	2
3	Република Македонија по прогласувањето на својата независност - традиции и предизвици, во Зборникот „Македонија во 20 век“, Скопје, 2003.	2
4	Проблемите на балканската историографија и политиката спрема Македонија, во Зборникот „50 години Институт за национална историја, 1948-1998“, ИНИ, Скопје, 1998.	2
5	Историски и културни аспекти на македонската еманципација на Балканот, списание „Спектар“ - 30 години за македонска литература. Меѓународен научен собир „Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура“, кн. II, Скопје, 2011.	2
6	Книжевни твоби од Македонците во Бугарија по 1989 г. - во Зборникот „Развојот на македонската литература“, Скопје, 2011.	2
	Вкупно	12
	1.4.Учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)	
1	ЧОВЕЧКОТО ЗНАЕЊЕ НАСПРЕМА ДОГМИТЕ И ЦИВИЛИЗАЦИЈАТА, во превод на шпански јазик, текстот е презентираан на светскиот конкурс на тема „Ослободување на иднината од минатото, организиран од списанието „Lettre Internationale“ во Берлин и во Бајмар (европска престолнина на културата за 1999) во 1998 г.	2
2	БУГАРИТЕ МЕЃУ ХРИСТИЈАНСТВОТО И ЈАЗИЧНАТА ДУШЕВНОСТ, реферат на XX меѓународна филозофска школа, Варна (мај 1998)	1,5
3	ПРОБЛЕМИТЕ НА БАЛКАНСКАТА ИСТОРИОГРАФИЈА И ПОЛИТИКАТА СПРЕМА МАКЕДОНИЈА, реферат на симпозиумот за 50-годишнината на Институтот за национална историја, Скопје (октомври 1998)	2
4	ЗАПАДНОЕВРОПСКИОТ МОДЕЛ ЗА МЕЃУДРЖАВНО ОДНЕСУВАЊЕ И БАЛКАНОТ, реферат на Меѓународниот научно-практичен семинар „Етно-културниот дијалог на Балканот и светскиот мир“, одржан во Пловдив, Бугарија (7-8 јули 1999)	1,5
5	РЕЛИГИЈАТА - ВЧЕРА, ДЕНЕС И УТРЕ, рефератот на XXI меѓународна филозофска школа, Варна (мај. 2000).	1,5
6	ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА - РЕГИОН ЗА ГЕОПОЛИТИЧКИ ЕКСПЕРИМЕНТИ, реферат на XXII меѓународна	1,5

	филозофска школа, одржана во Варна (29 мај - 1 јуни 2002)	
7	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПО ПРОГЛАСУВАЊЕТО НА СВОЈАТА НЕЗАВИСНОСТ - ТРАДИЦИИ И ПРЕДИЗВИЦИ, реферат на меѓународниот симпозиум „Македонија во XX век“, Скопје (25-26 април 2002)	2
8	ДИНАМИКА И ПРОБЛЕМИ ВО УТВРДУВАЊЕТО НА МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА СВЕЕСТ (низ призмата на животната судбина на Григор Прличев и Крсте Мисирков), симпозиум по повод 100-годишнината од излегувањето на книгата „За македонските работи“ МАНУ, Скопје (ноември 2003)	2
9	ИЛИНДЕНСКАТА ЕПОПЕЈА И ФИЛОЗОФСКИОТ КЛУЧ ЗА МАКЕДОНСКИОТ ИДЕНТИТЕТ, симпозиум по повод 100-годишнината од Илинденското востание, Скопје (6-8 мај 2003)	2
10	БАЛКАНОТ КУЛТУРНА СИНТЕЗА, ЕТНИЧКА РАЗНОВИДНОСТ, ПОЛИТИЧКИ КОМПЛЕКСИ, реферат на Меѓународната научна конференција „Политички противречности во XXI век“, одржана во Нови Сад, Србија (24-26 октомври 2002)	2
11	ГЛОБАЛИЗАЦИЈА, ДЕГРАДАЦИЈА, ХАОС - СВЕТСКИ И КОСМИЧКИ АНТИПОДИ И ПРОЕКЦИИ, реферат на XIV конгрес на Меѓународната асоцијација „Космос и филозофија“, одржан во Клермон-Феран, Франција (28 јули - 1 август 2003)	2
12	ДИНАМИКА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ И НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ВРЕДНОСТИ ВО ЕПОХАТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈАТА, рефератот на Меѓународниот симпозиум на Балканската филозофска асоцијација „Етноси, културни и комуникации во Југоисточна Европа“, во Питешти, Романија (7-9 јули 2004)	2
13	ИСТОРИСКИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ И МАНИПУЛАЦИИ ВРЗ ТВОРЕШТВОТО НА НИКОЛА ВАПЦАРОВ, реферат на Научната конференција - литературна секција на XXXVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид (15-17 август 2005)	2
15	ЛИТЕРАТУРАТА ВО ВРЕМЕТО НА ДРЖАВНИТЕ НАЦИОНАЛИЗМИ, IX меѓународна ПЕНконференција во Охрид (септември 2005)	2
16	ДЕСТРУКТИВНАТА ЕНЕРГИЈА НА БАЛКАНОТ, реферат на Меѓународната научна конференција, организирана од Балканската филозофска асоцијација, во Нови Сад, Србија (21-23 септември 2006)	2
17	ДУХОТ НА БАЛКАНОТ, IX меѓународна ПЕН конференција од 14 до 17 септември 2006 во Охрид, Р. Македонија.	2
18	ИДЕАЛОТ ЗА СЛОБОДАТА ВО ПИЕСИТЕ НА ДИМИТАР	2

	МОЛЕРОВ, реферат на Научната конференција на литературната секција во рамките на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид (27-28 август 2006)	
19	ВЕЧНИОТ РАЦИН, XLIII Рацинови средби во Велес (9 јуни 2006)	2
20	КНИЖЕВНИ ТВОРБИ ОД МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА ПО 1989 г., реферат на Меѓународниот симпозиум по повод 25-годишниот јубилеј на Институтот за македонска литература, одржан во Скопје (25-26 октомври 2006)	2
21	ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА ВРЕМЕТО, X меѓународна ПЕН конференција во Охрид (16-18 септември 2007)	2
22	МАКЕДОНСКОТО КОСМОПОЛИТИЗАМ И БОГОМИЛСТВОТО, Меѓународната научна конференција во рамките на Рациновите средби, Велес (јуни 2008)	1,5
23	КНИЖЕВНИ ТВОРБИ ОД „НЕПОСТОЕЧКОТО“ МАКЕДОНСКО МАЛЦИНСТВО ВО БУГАРИЈА, Пула, Р Хрватска (26-29 октомври 2011)	1,5
24	ИСТОРИСКИ И КУЛТУРНИ АСПЕКТИ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМАНЦИПАЦИЈА НА БАЛКАНОТ, реферат на Меѓународниот научен собир „Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура“, Скопје (7-8 ноември 2011)	2
25	ПОВ ФИЛОЗОФСКИ ПРИСТАП КОН ИСТОРИСКИТЕ ПРОБЛЕМИ НА БАЛКАНОТ во секција „Филозофија на историјата“ на XXII светски конгрес за филозофија во Сеул, Јужна Кореја (30 јули - 5 август 2008)	2
26	РЕЛИГИЈАТА КАКО АЛТЕРНАТИВА НА СОВРЕМЕНИОТ ХАОС, реферат во секција „Филозофија на религијата“ на XXII светски конгрес за филозофија во Сеул, Јужна Кореја (30 јули - 5 август 2008)	2
	Вкупно	47
	1.5. Одбранет докторска дисертација	
1	Ќомуницирање и престапи на Бугарите за светот до Ренесансатав	8
	Вкупно	8
	1.6. Одбранет магистерски труд	
	Српското културно влијание во Македонија по Кримската војна	5
	Вкупно	13
	ВКУПНО ПОЕНИ ОД НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	207
	2. СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	

2.1. Претседател и член на сојузи, комисии		
1	Претседател на Сојузот на слободните писатели на Бугарија	1
2	Заменик претседател на Сојузот на слободните писатели во Бугарија	1
3	Секретар на Друштвото за бугарско-македонско пријателство	1
4	Член на кабинетот на млади писатели при Сојузот на бугарските писатели	1
5	Член на професорската академија за светски мир - Њујорк	1
6	Член на Сојузот на бугарските новинари	1
7	Член на Меѓународната организација на новинарите	1
8	Член на Управниот одбор на Салонот за литература	1
9	Колумнист на повеќе дневни весници	1
	Вкупно	9
2.2.Учество на промотивни активности		
1	ЧОВЕЧКОТО ЗНАЕЊЕ И ЦИВИЛИЗАЦИЈАТА, промоција на „Речник на предрасудите“ од проф. Љубиша Георгиевски, амбасадор на Р. Македонија во Р Бугарија, во Воениот клуб во Софија, на 16 декември 2002 г.	0,5
2	ЧОВЕЧКОТО ЗНАЕЊЕ И ЦИВИЛИЗАЦИЈАТА, промоција на „Речник на предрасудите“ од проф. Љубиша Георгиевски на Меѓународниот саем на книгата во Скопје, 17 април 2003 г.	0,5
	ПРИГОДНО ПРЕДАВАЊЕ	
1.	СОВРЕМЕН ФИЛОЗОФСКИ ПРИСТАП КОН ИСТОРИСКИТЕ ПРОЦЕСИ НА БАЛКАНОТ, рефератот е прочитан пред предавачи и студенти во свечената сала на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (5 мај 2005)	1
	Вкупно	2
2.3.Награди/признанија за научни постигнувања		
1	2011 - награда „Духовен воин“ на Меѓународната асоцијација „Македонски духовни конаци“	5
3	2008 - повелба за посебен придонес на Деветтата меѓународна литературна манифестација „Илинден“ 2003, Скопје	5
4	2006 - почесно Рациново признание, Велес, Р Македонија	10
6	2001 - вклучен е во 100-те најпознати Габровци во XX век, „Габровци на XX век“ Универзитетски издавач.	5
7	2000 - вклучен е во Прирачникот за познати личности во светот за 2000 година, Американски биографски институт.	10
8	2000 - вклучен е во Прирачникот „2000 извонредни интелектуалци во 2000 година“ - Меѓународен био-	10

	графски центар во Кембриџ	
9	1998 - вклучен е во збирката „Кој е кој во Бугарија“, издавачка куќа „Труд“	10
10	1997 - вклучен е во збирката „Кој е кој на Балканот“, Атина (англиски јазик)	5
11	1993 - вклучен е во збирката „Кој е кој во Бугарската култура“	5
2.4.Студиски престој во странство		
	1988 - двомесечна специјализација во Ленинградскиот универзитет	0,5
ВКУПНО ПОЕНИ ЗА СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		86,5
3.НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ		
	3.1.Визитинг - професотр на Универзитетот ФОН во Скопје	6
ВКУПНО ПОЕНИ ЗА НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ		6
ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
1.НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		207
2.СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		86,5
3.НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		6
Вкупно		299,5

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Тодор Чепреганов с.р.
- 2.Проф. д-р Билјана Ристовска-Јосифовска с.р.
- 3.Проф. д-р Лилјана Гушевска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ
КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, ОД АВТОРОТ М-Р
ЕЛИЗАБЕТА ПАВКОВИЌ, АСИСТЕНТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЕТНОЛОГИЈА И
АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 07-540/2 од 19.4.2012 г. на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, заедно со проф. д-р Љупчо Ристески, избрана сум за рецензент на ракописот со наслов СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, од авторот м-р Елизабета Павковиќ, асистент на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Интегралниот текст на предложениот труд на авторот Елизабета Павковиќ беше успешно одбранет како магистерска тема на Институтот за етнологија и антропологија, чијшто ментор бев јас.

Студијата се однесува на една несекојдневна тема и проблематика во македонското традициско општество, а со самото тоа и во македонската етнологија и културна антропологија. Во поднесениот ракопис оваа тематика и проблематика се опфатени со соодветен методичен пристап по однос на клучните аспекти на материјалот.

Ракописот опфаќа обем од 177 страници во новинарски проред (1,5). Содржи апстракт на македонски и англиски јазик, воведен дел и главен текстуален дел од 155 страници компјутерски едитиран текст, заклучок, резиме на англиски јазик, библиографија (класични извори, теориска литература, и податоци од интернет базите), потоа податоци од рецентни теренски извори и визуелна фото-документација. На крајот се приклучени три прилози: Список на информатори, Фотографии и Индекс на поими и имиња.

Целта на авторката на овој ракопис била да овозможи увид во уште еден посовремен визуелен етнолошки и антрополошки извор - фотографијата, преку кој успешно може да се проучува идентитетот и етничноста на две нивоа - преку односот на имателите на визуелниот материјал и преку погледот на стручната и научната мисла.

Работејќи интензивно на традициски и современи теми поврзани со појавата на барање личен и колективен идентитет, особено кај помладата популација, кандидатката утврдила дека се појавува потреба од докажување преку разни медиуми, како и преку редица вербални и невербални симболи. Резултатите од истражувањето на појавите поврзани со визуелните извори добиени преку анализи на фотографиите како визуелна граѓа, говорат за идеалниот и за реалниот ред на ниво на глобалната заедница, одделни сегменти на заедницата како и поединецот, односно семејството како негова референтна група. Во основа, повеќе форми на сличен визуелен јазик опстојуваат и во актуелната современост, како начин за докажување на етничноста во современото македонско општество.

Авторката м-р Елизабета Павковиќ успешно ја третира поставената тема и проблематика што во македонската етнологија е нова во смисла на методологија и техника на истражување, иако станува збор за еден дел од областа на визуелната антропологија што е многу актуелна во светот, односно рамноправна со сите други теориски достигнуања во методологијата и техниките на истражување во етнологијата и социо-културната антропологија.

Во оваа студија се изнесени многу вредни теориски ставови и емпириски материјали кои можат да послужат како солидно надополнување на литературата при изведување на наставата на студиската група по етнологија и антропологија, особено по предметите визуелна антропологија и теренска етнологија 2.

Со уверување дека поднесениот ракопис со наслов: СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, од авторката м-р ЕЛИЗАБЕТА ПАВКОВИЌ, ќе значи придонес кон етнолошката и антрополошката наука како и кон сродните општествени и хуманистички науки, ракописот со задоволство го препорачувам за печатење.
Скопје

5. 9. 2012 год.
Скопје

Рецензент

Д-р Анета Светиева, ред. проф. на ПМФ (во пензија), с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ
КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, ОД АВТОРОТ М-Р
ЕЛИЗАБЕТА ПАВКОВИЌ, АСИСТЕНТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА ЕТНОЛОГИЈА И
АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 07-540/2 од 19.4.2012 г. на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет, заедно со проф. д-р Анета Светиева, избран сум за рецензент на ракописот со наслов СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, од авторот м-р Елизабета Павковиќ, асистент на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Интегралниот текст на предложениот труд на авторот Елизабета Павковиќ беше успешно одбранет како магистерска тема на Институтот за етнологија и антропологија, чијшто член на Комисија за оценка и јавна одбрана бев и јас.

По извршениот преглед на предложениот ракопис за објавување, имам чест да го искажам своето стручно мислење по него.

Ракописот на трудот СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, е обликуван во 8 поглавја и 10 поднаслови. Покрај воведот, ги содржи следниве поглавја и поднаслови: 1. Фотографијата како визуелен извор во етнолошките - антрополошките проучувања - со структурните поднаслови: Фотографијата како извор во етнолошките - антрополошките проучувања; За меморијата, спомените и семејните фотографии; Употреба на фотографијата во етнолошките - антрополошките истражувања; 2.- Значењето на фотографијата како современа икона во народната култура на Македонците во XX век - со пратечките структурни поднаслови: Историските прилики во Македонија кон крајот на XIX и почетокот на XX век; Почетоци на фотографијата во Македонија; 3. Семеен албум кај Мијаците како извор на податоци за мијачкиот идентитет во XX век - со структурниот поднаслов: Основни податоци за Мијаците; 4. Документација и опис; 5. Семејниот албум и наративите - со поднасловите: Семејниот албум и наративите за: носијата /облеката; куќата и стопанските дејности; Семејниот албум и наративите за социјалната култура: родниот крај; релацијата - пол / возраст, сродството; заедничката работа и дружбата; Семејниот албум и наративите за конфесијата, народната религија и празничните дни; Семејниот албум и наративите за обредите од животниот циклус; 6. Фотографијата и најважните поводи за фотографирање; 7. Фотографиите и индивидуалниот и колективниот идентитет и 8. Фотографиите и знаењето на Мијаците за нивниот идентитет. На крајот следи заклучок, резиме на англиски јазик, солиден преглед на консултираната литература, теренски извори и визуелна фото-документација. Трудот е дополнет со Список на информатори, Фотографии и Индекс на имиња и поими.

Преку овој труд се овозможи увид во визуелниот извор - фоторграфијата, преку кој може да се проучуваат идентитетот и етничноста - преку односот на имателите на визуелниот материјал и преку погледот на стручната и научната мисла. Текстот успешно ја третира поставената тема и проблематика што во македонската етнологија е нова во смисла на методологија и техника на

истражување, иако станува збор за дел од областа на визуелната антропологија што е актуелна во светот, односно рамноправна со сите други теориски достигнувања во методологијата и техниките на истражување во етнологијата и социо-културната антропологија.

Од етнолошка гледна точка, погодува моментот на постанок, развој и широка популарност на фотографијата во Македонија, особено до средината на 20. век, кога локалната традициска култура на Македонците била сè уште јасно препознатлива на село и по градовите и кога фотографиите заземаат важно место во популарната култура така што покрај иконата, огледалото и везените крпи, фотографиите стануваат значајни современи икони урамени и застаклени, обесени на сидовите во селските и градските куќи.

При обработката на теренските аудио и визуелни материјали се применети комплементарни методи во етнологијата и социо-културната антропологија, како што се културно-историскиот метод на следење на појавите во процесите и функционалниот метод на истражување на општествено условените појави.

Со заклучокот, како составен дел на трудот, инспиративно и солидно е обработена проблематиката по однос на темата на трудот: СЕМЕЕН АЛБУМ: НАРАТИВИ, СЕЌАВАЊА И ИДЕНТИТЕТ КАЈ МИЈАЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА.

Во оваа студија се изнесени многу вредни теориски ставови и емпириски материјали кои можат да послужат како солидно надополнување на литературата при изведување на наставата на студиската група по етнологија и антропологија, особено по предметите визуелна антропологија и теренска етнологија 2.

Истакнувајќи ја повеќе значајноста на трудот, предлагам стручниот труд да го прифатите за публикување.

20. 8. 2012

С к о п ј е

Д-р Љупчо Ристески, вонр. проф. на Институтот за етнологија и антропологија при ПМФ во Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА НА
ГРУПА ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ ОД ОБЛАСТА ШУМАРСКА
ФИТОПАТОЛОГИЈА НА ШУМАРСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје, врз основа на член 46 од Статутот на Шумарскиот факултет во Скопје и член 30 од Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата V седница одржана на 24. IX 2012 год., донесе одлука бр. 0201-127/V-3 со која не избра за членови на Рецензентската комисија за оценка на пријавениот кандидат на група предметни програми од областа шумарска фитопатологија, по предметите: шумарска фитопатологија, болести на шумските видови дрвја, болести на декоративни растенија, заштита на дрвото, идентификација и производство на печурки и основи на микробиологија.

На конкурсот, објавен во дневните весници „Нова Македонија“ и „Лајм“ на 7. IX 2012 година се пријави само еден кандидат, доц. д-р Ирена Папазова-Анакиева.

По разгледувањето на доставената документација, Комисијата во состав: д-р Кирил Сотировски, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет-Скопје, д-р Стерја Начески, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет-Скопје, д-р Никола Николов, редовен професор на УКИМ, Шумарски факултет-Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатката д-р Ирена Папазова-Анакиева е родена на 18. V 1974 година во Скопје, Р. Македонија. Основно и средно образование (УСО „Никола Карев“, насока: биотехнологија) завршила во Скопје со континуиран одличен успех.

На Шумарскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1992 година и дипломирала во 1996 година со просечен успех 9,57.

Во текот на студиите добила повеќе признанија, како што се Диплома за најдобар студент во учебната 1995/96 год., Пофалница за најдобар студент, Плакета за најдобро дипломиран студент на Шумарскиот факултет во Скопје по повод 50 години од неговото основање и Повелба по повод одбележувањето на 50-годишнината на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за најдобар успех постигнат помеѓу два јубилеја.

Доц. д-р Ирена Папазова-Анакиева активно го познава и го владее англискиот јазик. Во текот на основното и средното образование го изучувала францускиот јазик кој исто така добро го владее и го пишува.

Во учебната 1997/1998 година се запишала на постдипломските студии од областа заштита на шумите - шумарска фитопатологија, кои ги завршила со просечен успех 10.

На 1. X 1999 година стапила во редовен работен однос на Шумарскиот факултет во Скопје. Со одлука бр. 0201-51/VII-2.3 од 22. IX 1999 година, согласно рефератот објавен во Билтен бр. 737 од 15. VII 1999 година, кандидатката е избрана во звањето помлад асистент на Катедрата за заштита на шумите и дрвото, група предмети: фитопатологија.

Во 2002 година успешно го одбранила магистерскиот труд под наслов „Карактеристики на изолати од габата *Cryphonectria parasitica* (Murr.) Barr во костенови популации во западна Македонија“ и се стекнала со право на академски степен - магистер на биотехнички науки од областа фитопатологија.

Со одлука број 0202-58/10 од 7. XI 2002 година, д-р Ирена Папазова-Анакиева е избрана во соработничкото звање асистент (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и

Методиј” во Скопје, во бројот 811 од 30. IX 2002 год.) по група предмети фитопатологија на Шумарскиот факултет во Скопје.

Кандидатката успешно ја одбранила докторската дисертација под наслов „Позначајни фитопатогени во објектите за производство на шумски и декоративни растенија во Р. Македонија” на 31. X 2007 година на Шумарскиот факултет во Скопје. Во доктор на шумарски науки е промовирана на 26. XII 2007 година.

Со одлука број 0201-44/III-2 од 10. III 2008 година, д-р Ирена Папазова-Анакиева е избрана во звањето доцент и на ова работно место се наоѓа до денес.

Во периодот од 21. II 2009 до 27. VI 2011 година кандидатката била продекан за меѓународна соработка и наука на УКИМ, Шумарски факултет-Скопје.

2. Наставно-научна и друга активност

2.1 Наставна активност

Кандидатката доц. д-р Ирена Папазова-Анакиева е активно вклучена во севкупната наставна дејност на Катедрата за заштита на шумите и дрвото при Шумарскиот факултет во Скопје. До изборот во наставно-научното звање доцент, како помлад асистент и асистент била ангажирана во подготовката и одржувањето на вежбите по предметите шумарска фитопатологија, болести на шумските видови дрвја, заштита на дрвото, а учествувала и во изведувањето на вежбите по предметите болести на декоративни растенија, идентификација и производство на печурки и основи на микробиологија.

Од 2001 до 2007 година била ангажирана за изведување на вежбите по предметот ботаника со физиологија, за кој, како и за останатите предмети по кои ги изведува вежбите, има изработено презентации.

Како доцент е ангажирана за изведување на наставата (предавање и вежби) по следниве предмети: болести на шумските видови дрвја, основи на микробиологија и заштита на дрвото, како и за вежбите по предметот шумарска фитопатологија. Освен ангажманот на додипломските студии кандидатката е вклучена со повеќе предмети и во изведувањето на наставата од вториот циклус на студиската програма заштита на шумите и дрвото, односно во рамките на следниве три модули: шумарска и хортикултурна фитопатологија, шумарска и хортикултурна ентомологија и заштита на дрвото.

Д-р Ирена Папазова-Анакиева, исто така, учествува во изведувањето на теренската настава на наведените наставни дисциплини. Во комуникацијата со студентите односот и е коректен и професионален, што резултира со успешно совладување на материјалот од наставата од споменатите наставни дисциплини. Кандидатката во периодот до изборот во звањето доцент има изработено Практикум за вежби по предметот микробиологија, а е и коавтор на Скриптата по предметот основи на микробиологија, Фитопатолошкиот прирачник за карантинската служба, Практикумот за вежби по предметот ботаника, работните тетратки за вежби по предметите шумарска фитопатологија болести кај шумските видови дрвја и заштита на дрвото. Во периодот по изборот во звањето доцент има изготвено интерактивни ЦД-са со материјал за подготовка на предметите кои и се доделени.

2.2 Научна и стручна активност

Од вработувањето на Шумарскиот факултет до денес, д-р Ирена Папазова-Анакиева е сестрано ангажирана во научноистражувачката и апликативната дејност на Катедрата за заштита на шумите и дрвото. Врши здравствена контрола на шумските расадници и здравствени прегледи во природните и новопадигнатите шумски насади во Р. Македонија, а учествува и во изработката на сите експертизи, со цел утврдување на причинителите на сушењето на одделни шумски видови дрвја.

Активно партиципира во годишните активности на Известувачко дијагностичко прогнозната служба, во врска со откривањето, идентификацијата, мониторингот на шумските растителни штетници и болести, како и давањето препораки за мерки кои треба да се преземат за нивно сузбивање. Дел од тие активности е изработка на годишни извештаи, кои се доставуваат до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а се усвојуваат од Владата на Р. Македонија.

Д-р Ирена Папазова-Анакиева континуирано ги усовршува знаењата од областа на фитопатологијата преку посетување на семинари, симпозии и работилници, како на пример *Fusarium Laboratory Workshop* (Бари, Италија во 2006г.), за идентификација и карактеризација на видовите од родот *Fusarium spp.* (морфолошки, генетски и молекуларно биолошки техники), за што поседува и сертификат. Освен тоа, има реализирано обука за детерминација на *Dothistroma spp.*: "Determining Invasiveness And Risk Of Dothistroma", од 5.08.2012 до 9.08.2012, на Aberdeen University, UK и Training School on Detection and Diagnosis of Dothistroma Needle Blight, од 21. 05. 2012 до 25. 05. 2012, на Mendel University, Брно, Чешка Република.

Член е на управниот одбор на COST - акциите: Action FP1002 (Pathway Evaluation and pest Risk Management In Transport), (2010-14 г.); COST Action FP1102 (Determining Invasiveness And Risk Of Dothistroma), (2011-15 г.).

Претставник е на Р. Македонија во Меѓународниот совет на IUFRO за периодот 2010-2014 г.

Кандидатката се наоѓа на листата на експерти на DAISIE (Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe).

Учесник е во следниве научноистражувачки проекти:

- "Adaptive responses of processionary moths to climate change, the PCLIM network финансиран од INRA под ACCAF program (Adapting Agriculture and Forestry to Climate Change) (2011- 2015 г., раководител: Roques);
- "Diversity of invading *Phytophthora spp.* plant pathogens in agro and forest ecosystems in Southeast Europe", проект финансиран од SEE-ERA.NET PLUS (2010 - 12 г., раководител: Сотировски);
- "Chestnut blight research in the Balkans and Georgia: population studies and biological control methods". SCOPES - проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2009-12 г., раководител: Rigling);
- "Проучување на влијанието на природните регулатори врз популациите од *Cameraria ohridella* Deshka et Dimic (*Lepidoptera, Gracillariidae*) во Република Македонија". Проект финансиран од УКИМ (2011 г., раководител: Начески);
- "Сузбивање на гасениците од боров четник (*Thaumatopea pityocampa* Schiff.) со авиометода во боровите шуми и шумските култури на 12000 ха во повеќе региони во Република Македонија". Проект финансиран од МЗСВ (2010 г., раководител: Начески);
- "Modélisation de l'expansion d'un ravageur urticant liée au changement climatique". Programme ECO-NET, финансиран од Ministry of Foreign and European Affairs of France (2009-10 г., раководител: Roques);
- "Anticipation des effets du changement climatique sur l'impact écologique et sanitaire d'insectes forestiers". URTICLIM project финансиран од French National Agency for Research (ANR) (2008-12 г., раководител: Roques);
- "Population genetics of a highly invasive insect pest". SEE-ERA.NET (2007-08 г., раководител: Roques);
- "Epidemiology and population structure of *Cryphonectria parasitica* and associated *Cryphonectria hypoviruses* in the Balkans" SCOPES - проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2005-08г., раководител: Rigling);
- "Компаративни истражувања на состојбата на питомниот кострен (*Castanea sativa*) во Бугарија и Македонија", билатерален проект финансиран од министерствата за образование и наука на Република Македонија и на Бугарија (2006-08 г., раководител: Сотировски);

- "Non-indigenous insects in the Balkans and the environmental and economic threat to the biodiversity and economy". SCOPEs - проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2006–08г., раководител: Kenis);
- "Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe" EU 6th Framework programme (2006–08г., раководител: Hulme).

Автор или коавтор е на повеќе научни трудови, а од последниот избор публикувани и се следниве научни трудови:

Дел од монографија објавен во странство

- **Alien fungi of Europe.** In Hulme, P.E., Nentwig, W., Pyšek, P., Vilà, M. (eds.) DAISIE, The Handbook of Alien Species in Europe. Springer Verlag, 15-28. 2009

Ова поглавје се занимава со габите во поширока смисла на зборот, поточно ги вклучува видовите класифицирани во рамките на три различни еукариотски царства: Eumycota, Chromista (или Stamenipila) и Protozoa. Габите претставуваат една од главните компоненти на биодиверзитетот на Земјата како втора по големина група на еукариоти после инсектите. Во посебни потпоглавја направена е инвентаризација на алохтоните габии во Европа, дадена е нивната таксономија и начин на живот, моменталните трендови и инвазии од 1800 г., биогеографските карактеристики, главните патишта на интродукција во Европа, најинвадираните екосистеми, нивното економско и еколошко влијание, превенцијата и ерадикацијата, како и идните очекувани трендови.

- **Alien terrestrial invertebrates of Europe.** In Hulme, P.E., Nentwig, W., Pyšek, P., Vilà, M. (eds.) DAISIE, The Handbook of Alien Species in Europe. Springer Verlag, 63-79, 2009.

Алохтоните копнени безрбетници претставуваат една од најбројните групи на интродуцирани организми во Европа. Вкупно 1296 вида кои водат потекло од други континенти се стаблирани до сега, кон кои приклучуваме уште 221 космополитски вид од неопределено потекло (криптогено). Во посебни потпоглавја дадена е нивната таксономија и начин на живот, моменталните трендови и инвазии од 1800 г., биогеографските карактеристики, главните патишта на интродукција во Европа, најинвадираните екосистеми, нивното економско и еколошко влијание, превенцијата и ерадикацијата, како и идните очекувани трендови.

Стручна монографија објавена во странство

-Tomov, R., Trencheva, K., Trenchev, G., Çota, E., Ramadhi, A., Ivanov, B., Naceski, S., **Papazova-Anakieva, I.**, Kenis, M.: Non-Indigenous Insects and their Threat to Biodiversity in Albania, Bulgaria and Republic of Macedonia. Pensoft Publishers, Sofia, 2009, p. 1-111 (англиско, албанско, бугарско и македонско издание).

Во монографијата е дадена листа од 303 алохтони инсекти етаблирани во Албанија, Бугарија и Р. Македонија. Детални листи се дадени за 29 вида кои содржат таксономски статус (научно име, синоними, таксономска позиција, англиско и македонско име), опис и идентификација, биологија и екологија (животен циклус, растенис домаќин, живеалиште, потекло), интродукција и дисперзија (историја, патишта, дисперзија), тековен статус (актуелна и потенцијална дистрибуција на Балканот и во Европа), значење (штети на растенијата, влијание врз животната средина и економско значење) со посебен осврт кон инсектите како вектори на растителни болести, како и средствата и методите за контрола.

Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно/научно списание:

27. **Папазова-Анакиева, И.**, Сотировски, К., Начески, С.: Инвентарна листа на алохтони габии (*sensu lato*) во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. , Скопје, 2012 г.

Инвазивните алохтони видови важат за еден од главните причинители за намалување на биодиверзитетот. За подобро разбирање и предвидување на инвазии од габии организми неопходна е анализа на сеопфатни листи на инвазивните габии.

дополнети со карактеристики релевантни за нивната биологија и историја. Во овој труд е дадена консолидирана листа на габни видови (*sensu lato*) кои се алохтони за Р. Македонија. Растителните патогени се најбројната еколошка категорија со 80% застапеност од сите видови. Ектомикоризните габи се застапени со 13,3%, а сапробите со 6,7%. За поголем број од видовите (46%) се претпоставува дека водат потекло од Северна Америка. Иако точните патишта на интродукција не се документирани, сепак значителен број од растителните патогени се облигатни биотрофни паразити (рѓи, пепелници), така што се претпоставува дека се интродуцирани заедно со нивниот жив растителен домаќин.

26. **Папазова-Анакијева, И.**, Начески, С.: Познавајни фитопатогени во објектите за производство на шумски и декоративни растенија во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г.

Растителните болести се јавуваат како лимитирачки фактор во производство на висококвалитетни садници во расадниците во Р. Македонија. На повеќегодишните садници се регистрирани следниве видови на габи: *Apiognomonia veneta*, *Guignardia aesculi*, *Microsphaera alphitoides*, *Microsphaera diffusa*, *Nectria cinnabarina*, *Nectria galligena* и *Valsa sordida* на лисјарските садници; *Herpotrichia juniperi*, *Kabatina thujae*, *Lirula nervisequia*, *Lophodermium seditiosum*, *Lophodermium pinastri*, *Melampsora pinitorqua*, *Mycosphaerella pini*, *Pestalotiopsis funerea*, *Rhabdocline pseudotsugae*, *Rhizoctonia solani* и *Seiridium cardinale* на четинарските садници.

25. Начески, С., **Папазова-Анакијева, И.**: Влијание на инсектите паразити како природни регулатори на популациите од *Cameraria ohridella* Deshka et Dimic во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г.

Во трудот се презентирани применети истражувачки методи со кои се добиени резултати за абунданцата на лисниот минер на дивниот костен (*Cameraria ohridella* Deshka et Dimic) и неговиот паразитски комплекс, како и интра и интерспецифичните односи кои владеат меѓу домаќинот и инсектите паразити. Овие истражувања се реализирани во 2011 год. Во паразитскиот комплекс се констатирани 11 видови инсекти кои се однесуваат како паразити и хиперпаразити на *C. ohridella* во природните наоѓалишта на дивниот костен и во урбани средини во Р. Македонија. Инсектите паразити и хиперпаразити се од надфам. *Chalcidoidea*.

24. Начески, С., **Папазова-Анакијева, И.**: Инвентарна листа на алохтони инсекти во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г.

Презентирана е консолидирана листа од 90 алохтони видови на инсекти застапени во Р. Македонија. На листата доминираат видовите од Coleoptera (40 вида) и Hemiptera (28). потоа следат Lepidoptera (14), Hymenoptera (7) и Diptera (1). Патиштата на интродукција на алохтоните видови инсекти и нивното економско и еколошко значење исто така се опфатени во овој труд.

23. Начески, С., Алмаш, Ш., Стошиќ, Р., Киров, Н., Папазова, М., **Папазова-Анакијева, И.**: Влијание на суперабсорбентот ЗЕБА и лесно пристапниот цинк (Zn) во понумувањето на штипскиот регион. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г.

Во трудот се презентирани резултати од истражувањата на ефикасноста при понумувања на едногодишни класични садници од багрем и коптејнерски (јукосад) произведени од црн бор, третирани со комбинации на суперабсорбентот Zeba и лесно пристапниот Zn. Истражувањата беа реализирани на лок. Калимерово-Штипско. Процентот на преживеани садници од црн бор од типот јукосад, третирани со 60 – 100 гр Zeba растворени во 10 l вода, на крај на септември изнесува од 85,7% до 88,1%. Додека, пак, третираниите со Zeba и 5 ml Zn на 10l вода преживеале 90,5% од садниците од црн бор. Багремовите садници кои беа класично произведени при третирање со 60-100 gr. Zeba на 10 l вода, се прифатиле и останале витални до крајот на вегетациониот период од 80,9% до

82,8%. Процентот на преживеани садници од багрем кои се третирани со Zeba и плус 5 ml Zn на 10 l вода изнесува од 84,4% до 85,3%. При контролата на садниците кои се пошумени без никаков третман е констатирано дека во текот на вегетациониот период во континуитет утинуваат. Процентот на преживеани садници на крајот од вегетациониот период кај контејнерските садници од црн бор изнесува од 28,9% до 57,4%, додека кај класичните садници од багрем процентот на здрави садници е од 32,0% до 35,4%, што е далеку помал од третираните садници со Zeba, и Zeba плус Zn.

22. Начески, С., **Папазова-Анакиева, И.**; Контрола на популациите од боров четник (*Thaumtopoea pityocampa* Schiff.) со Rimon EC-10. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. 45-55, Скопје, 2011 г.

Прикажани се резултатите за ефикасноста на Rimon EC-10 во авиосупресијата на гасениците од боровиот четник реализирана во септември 2010 година во неколку региони од Р. Македонија. Морталитетот на гасениците од боровиот четник по 42-60 дена од апликацијата изнесувал од 92,5% на лок. Црнилишки рид до 99,3% на лок. Белеки Рид – Кочанско. Додека, пак, при лабораториски услови морталитетот на гасениците изнесувал од 96,3% до 100%. Иницијално зголемување на смртноста кај гасениците од боровиот четник е констатирано по седмиот ден, а најголем процент на утинување на 15-20-тиот ден од третирањето.

21. Начески, С., **Папазова-Анакиева, И.**; Актуелна состојба со штетните инсекти во иглолисните природни и новоподигнати шумски насади во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXI, Vol. XXI стр. 23-32, Скопје, 2010 г.

Во трудот се изнесени резултатите од истражувањата на присуството и влијанието на најзначајните штетни инсекти во природните и новоподигнатите иглолисни шумски насади во Р. Македонија. При тоа, особено е нагласено значењето на инсектите застапени во боровите култури, како што се боровиот четник (*Thaumtopoea pityocampa* Schiff), црвеникавата борова оса (*Neodiprion sertifer* Geoff.), поткорниците на бор, кои освен во црнборовите култури се препамножени во природните насади на Малевски Планини, Кожуф, Кајмакчалан, Нице и Баба Планина. Популационата застапеност на останатите штетни инсекти како што е малиот боров рилкар (*Pissodes notatus* F.), боровиот свиткувач (*Rhyacionia buoliana* Den. et Schiff) и аришовиот молец (*Coleophora laricella* Hb.) се во латенца и не претставуваат посебна закана за иглолисните природни и новоподигнати шумски насади.

20. Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор – Lopez-Vaamonde, C., Augustin, S., Roques, A., Cota, E., Kullaj, E., Avtzi, N., Tomov, R., Naceski, S., **Papazova-Anakieva, I.**: Genetic study of an invasive forest insect and its parasitoid in the Balkan region. (2009) 11; p.121-128

Иситуван е генетскиот диверзитет на популациите од *Cameraria* во природните и новоподигнатите насади од *A. hippocastanum* од Балаканот и Централна Европа, со цел да се утврди потеклото на овој молец. Високиот хаплотипски и нискиот нуклеотидски диверзитет и Tajima's D индицираат дека *C. ohridella* остварила брза популациона експанзија при нејзината дисперзија низ Европа. И mtDNA и микросателитите покажуваат намалување на генетскиот диверзитет на популациите од *C. ohridella* колектирани од парковите во Европа споредено со колектираните примероци од *C. ohridella* од природните насади од див костен од Јужен Балкан. Овие резултати докажуваат дека европските популации од *C. ohridella* водат потекло од Јужен Балкан.

19. Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., **Папазова-Анакиева, И.**, Ризовска-Атанасовска, Ј.; Загрозеност на интродуцираните иглолисни алохтони видови дрвја од негативното влијание на инсектите и габите во III.С.Е Вртемка. Шумарски преглед. Vol. XLII, стр. 72-80, Шумарски факултет, Скопје, 2008 г.

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 966 од 15 јуни 2009 г.

18. Начески, С., Папазова-Анакиева, И., Папазов, В.: Здравствена состојба на моликовите шуми во Н.П. Пелистер. Шумарски преглед. Vol. XLII, стр. 80-91, Шумарски факултет, Скопје, 2008 г.

Во периодот од 2004 до 2008 год., во Н.П. „Пелистер“ се реализирани истражувања за утврдување на негативното влијание на инсектите и габите врз здравствената состојба од моликовите шумски насади. При тоа се констатирани 7 вида на поткорници: *Ips sexdentatus* Boern., *Ips acuminatus* Gyll., *Ips typographus* L., *Ips amitinus* Eichh., *Pityogenes bistridentatus* Hrbst., *Myelophilus minor* Hart, *Myelophilus piniperda* L. и три бронзени стрижибуби *Monochamus sutor* L., *Monochamus sartor* F., *Monochamus galloprovincialis* Ol. Освен овие штетни инсекти во 2008 г. на одредени места забележан е многу јак напад од хермесната вошка *Pineus pini*, која има влијание врз физиолошкото слабеење и врз процесот на сушење на моликата, бидејќи учествува во дисеминацијата на аскоспорите од габата *Cenangium ferruginosum* која предизвикува сушење на гранките на моликата. Во завршниот процес на сушење на моликата утврдено е и влијанието на габите: *Polyporus schweinitzii*, *Cenangium ferruginosum*, *Heterobasidion annosum*, *Lophodermium* spp, *Armillaria* spp.

Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор -

17. Papazova-Anakieva, I., Sotirovski, K., Cortesi, P., Milgroom, M. G.: Horizontal transmission of hypoviruses between vegetative compatibility types of *Cryphonectria parasitica* in Macedonia. European Journal of Plant Pathology 120 (2008), p.35-42. (импакт - фактор 1.648 - 2008 г.; 2.04 - петгодишен)

Трудот е рецензиран во Билтен бр. 990 од 15 јули 2010г.

3. Заклучок и предлог

Врз основа на досегашната севкупна активност на кандидатката доц. д-р Ирена Папазова-Анакиева, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Шумарскиот факултет во Скопје, доц. д-р Ирена Папазова-Анакиева да ја избере во звањето вонреден професор на група предметни програми од областа шумарска фитопатологија.

Рецензентска комисија

Д-р Кирил Сотировски, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

Д-р Стерја Начески, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

Д-р Никола Николов, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: _____ д-р Ирена Васил Папазова-Анакиева
(име, татково име и презиме)
Институција: _____ УКИМ, Шумарски факултет во Скопје
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: _____ фитопатологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: (од изборот во доцент до сега)	Поени
1	<u>Одржување на настава</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (4 x 1,2)	4,8
2	<u>Одржување на вежби</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (4 x 0,9)	3,6
3	<u>Одржување на настава</u> - основи на микробиологија (ШФС), 2+1, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (4 x 1,2)	4,8
4	<u>Одржување на вежби</u> - основи на микробиологија (ШФС), 2+1, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (4 x 0,45)	1,8
5	<u>Одржување на настава</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (1 од 2 наставника) (4 x 0,6)	2,4
6	<u>Одржување на вежби</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (1 од 2 наставника); (4 x 0,9)	1,8
7	<u>Одржување на вежби</u> - шумарска фитопатологија (ШФС), 3+2, летен сем. 2008/09; 2009/10; 2010/2011; 2011/2012 (4 x 0,9)	3,6
8	<u>Одржување на настава, втор циклус на студии</u> - заштита на дрвото од епиксилни габи (ШФС), 2010/11, 2011/12 (2 x 2,25)	4,5
9	<u>Теренска настава</u> - 6 часови, болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (6 x 0,04 x 4)	0,96
10	<u>Теренска настава</u> - 7 часа, шумарска фитопатологија (ШФС), 3+2, летен сем. 2008/09; 2009/10; 2010/2011; 2011/2012 (7 x 0,04 x 4)	1,12
11	<u>Теренска настава</u> - 4 часа, заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. 2008/09; 2009/10; 2010/11; 2011/12 (4 x 0,04 x 4)	0,64
12	<u>Консултации со студенти</u> - болести на шумските видови дрвја (ШФС), 2+2, зимски сем. (2008/09= 9 студенти; 2009/10= 10 студенти; 2010/11= 8 студенти; 2011/12=9 студенти. Вкупно 36 студенти) (36 x 0,002)	0,072
13	<u>Консултации со студенти</u> - основи на микробиологија (ШФС), 2-1, зимски сем. (2008/09= 20 студенти; 2009/10= 10 студенти; 2010/11= 17 студенти; 2011/12=15 студенти. Вкупно 62 студенти) (62 x 0,002)	0,124
14	<u>Консултации со студенти</u> - заштита на дрвото (ШФС), 2+2, зимски сем. (2008/09= 11 студенти; 2009/10= 9 студенти; 2010/11= 8 студенти; 2011/12=5 студенти. Вкупно 33 студенти) (33 x 0,002)	0,066

15	Консултации со студенти - шумарска фитопатологија (ШФС), 3+2, летен сем. (2008/09= 49 студенти; 2009/10= 43 студенти; 2010/11= 40 студенти; 2011/12=43 студенти. Вкупно 175 студенти) (175 x 0,002)	0,35
16	Учесник во работилница – “Determining Invasiveness And Risk Of Dothistroma”, од 5.08.2012 до 9.08.2012, Aberdeen University, UK (1 x 1)	1
17	Учесник во работилница – Training School on Detection and Diagnosis of Dothistroma Needle Blight, од 21. 05. 2012 до 25. 05. 2012, Mendel University, Brno, Czech Republic (1 x 1)	1
18	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (Одлука бр. 0201-21/VII-2 од 9.05.2011 г.) (1 x 0,3)	0,3
19	Член на комисија за утврдување подобност на тема за докторска (Одлука бр. 0201-21/XIV-5.4 од 21.12.2011 г.) (1 x 0,5)	0,5
20	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа (Решение бр.09-7/90 од 7.04.2008; 09-7/119 од 10.09.2008; 09-7/5 од 14.01.2009; 09-7/159 од 25.12.2009; 09-7/4 од 21.01.2010; 09-7/68 од 14.06.2010; 09-7/167 од 17.09.2010; 09-7/165 од 10.09. 2010; 10-7/14 од 13.04. 2011) (9 x 0,1)	0,9
21	Пакет материјали за одреден предмет: Работна тетратка, интерактивно ЦД со материјал за подготвување на предметот болести на шумските видови дрвја (1 x 1)	1
22	Пакет материјали за одреден предмет: Материјал за подготвување испит и ЦД со презентации по предметот основи на микробиологија (1 x 1)	1
23	Пакет материјали за одреден предмет: Работна тетратка, материјал за подготвување испит и ЦД со презентации и фотографии за подготвување испит по предметот заштита на дрвото (дел заштита од епиксилни габи) (1 x 1)	1
24	Пакет материјали за одреден предмет: Работна тетратка, ЦД со презентации и фотографии за подготвување на практичниот дел по предметот шумарска фитопатологија (1 x 1)	1
Вкупно		38,3

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: (од изборот во доцент до сега)	Поени
1	Дел од монографија објавен во странство - Alien fungi of Europe . In Hulme, P.E., Nentwig, W., Pyšek, P., Vilà, M. (eds.) DAISIE, The Handbook of Alien Species in Europe . Springer Verlag, 15-28. 2009 (6 x 0,6)	3,6
2	Дел од монографија објавен во странство - Alien terrestrial invertebrates of Europe . In Hulme, P.E., Nentwig, W., Pyšek, P., Vilà, M. (eds.) DAISIE, The Handbook of Alien Species in Europe . Springer Verlag, 63-79, 2009. (6 x 0,6)	3,6
3	Учесник во меѓународен научен проект - “Adaptive responses of processionary moths to climate change, the PCLIM network финансиран од INRA под ACCAF program (Adapting Agriculture and Forestry to Climate Change) (2011- 15 г., раководител: Roques).	5
4	Учесник во меѓународен научен проект - “Поддршка за имплементација на национална рамка за биосигурност на РМ”, проект финансиран од УНЕСКО/ГЕФ (2011-14 г., национален координатор: Арта Хамзан).	5

5	Учесник во меѓународен научен проект - "Diversity of invading <i>Phytophthora</i> spp. plant pathogens in agro and forest ecosystems in Southeast Europe", проект финансиран од SEE-ERA.NET PLUS (2010 - 12 г., раководител: Сотировски).	5
6	Учесник во меѓународен научен проект - "Chestnut blight research in the Balkans and Georgia: population studies and biological control methods". SCOPES проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2009-12 г., раководител: Rigling).	5
7	Учесник во национален научен проект - "Проучување на влијанието на природните регулатори врз популациите од <i>Cameraria ohridella</i> Deshka et Dimic (<i>Lepidoptera</i> , <i>Gracillariidae</i>) во Република Македонија". Проект финансиран од УКИМ (2011 г., раководител: Начески).	3
8	Учесник во меѓународен научен проект - "Determining Invasiveness And Risk Of Dothistroma", проект финансиран од COST, Action FP1102 (2011-15 г., раководител: Brown).	5
9	Учесник во меѓународен научен проект - "Pathway Evaluation and pest Risk Management In Transport", проект финансиран од COST Action FP1002 (2010-14 г., раководител: Evans).	5
10	Учесник во национален научен проект - "Сузбивање на гасениците од боров четник (<i>Thaumatorpea pityocampa</i> Schiff.) со авиометода во боровите шуми и шумските култури на 12000 ха во повеќе региони во Република Македонија". Проект финансиран од МЗШВ (2010 г., раководител: Начески).	3
11	Учесник во меѓународен научен проект - "Modélisation de l'expansion d'un ravageur urticant liée au changement climatique". Programme ECO-NET финансиран од Ministry of Foreign and European Affairs of France (2009-10 г., раководител: Roques).	5
12	Учесник во меѓународен научен проект - "Anticipation des effets du changement climatique sur l'impact écologique et sanitaire d'insectes forestiers" URTICLIM project финансиран од French National Agency for Research (ANR) (2008-12 г., раководител: Roques).	5
13	Учесник во меѓународен научен проект - "Population genetics of a highly invasive insect pest". SEE-ERA.NET (2007-08 г., раководител: Roques).	5
14	Учесник во меѓународен научен проект - "Epidemiology and population structure of <i>Cryphonectria parasitica</i> and associated <i>Cryphonectria</i> hypoviruses in the Balkans" SCOPES проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2005-08г., раководител: Rigling).	5
15	Учесник во меѓународен научен проект - Компаративни истражувања на состојбата на питомниот костен (<i>Castanea sativa</i>) во Бугарија и Македонија", билатерален проект финансиран од министерствата за образование и наука на Република Македонија и на Бугарија (2006-08 г., раководител: Сотировски).	5
16	Учесник во меѓународен научен проект - "Non-indigenous insects in the Balkans and the environmental and economic threat to the biodiversity and economy" SCOPES проект финансиран од Swiss National Science Foundation (2006-08г., раководител: Kenis).	5
	Учесник во меѓународен научен проект - "Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe" EU 6 th Framework programme (2006-08г., раководител: Hulme).	5
17	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Papazova-Anakieva, I. , Sotirovski, K., Cortesi, P., Milgroom, M. G.: Horizontal transmission of hypoviruses between vegetative	4,59

	compatibility types of <i>Cryphonectria parasitica</i> in Macedonia. <i>European Journal of Plant Pathology</i> 120 (2008), p.35-42. (импакт - фактор 1.648 - 2008 г.; 2.04 - петгодишен) 60% (6 x 1,65)	
18	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. , Папазов, В., : Здравствена состојба на моликовите шуми во Н.П. Пелистер. Шумарски преглед. Vol. XLII, стр. 80-91, Шумарски факултет, Скопје, 2008 г. (4 x 0,8)	3,2
19	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. , Ризовска-Атанасовска, Ј.; Загрозеност на интродуцираните иглолистни алохтони видови дрвја од негативното влијание на инсектите и габите во Ш.С.Е Вртенска. Шумарски преглед. Vol. XLII, стр. 72-80, Шумарски факултет, Скопје, 2008 г. (4 x 0,8)	3,2
20	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор - Lopez-Vaamonde, C., Augustin, S., Roques, A., Cota, E., Kullaj, E., Avtzis, N., Tomov, R., Naceski, S., Papazova-Anakieva, I. : Genetic study of an invasive forest insect and its parasitoid in the Balkan region. (2009) 11; p.121-128. (6 x 0,6)	3,6
21	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. ,: Актуелна состојба со штетните инсекти во иглолистните природни и новонодигнати шумски насади во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXI, Vol. XXI стр. 23-32, Скопје, 2010 г. (4 x 0,9)	3,6
22	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. ,: Контрола на популациите од боров четник (<i>Thaumtopoea pityocampa</i> Schiff.) Rimon ЕС-10. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. 45-55, Скопје, 2011 г. (4 x 0,9)	3,6
23	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Алмашки, Ш., Стошиќ, Р., Киров, И., Папазова, М., Папазова-Анакиева, И. : Влијание на суперабсорбентот ЗЕБА и лесно пристапниот цинк (Zn) во пошумувањето на штипскиот регион. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. , Скопје, 2012 г. (4 x 0,6)	2,4
24	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. : Инвентарна листа на алохтони инсекти во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г. (4 x 0,9)	3,6
25	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Начески, С., Папазова-Анакиева, И. : Влијание на инсектите паразити како природни регулатори на популациите од <i>Cameraria ohridella</i> Deshka et Dimic во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр., Скопје, 2012 г. (4 x 0,9)	3,6
26	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Папазова-Анакиева, И. , Начески, С.: Позначајни фитопатогени во објектите за производство на шумски и декоративни растенија во Р. Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. , Скопје, 2012 г. (4 x 0,9)	3,6
27	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно списание – Папазова-Анакиева, И. , Сотировски, К., Начески, С.: Инвентарна листа на алохтони габи (<i>sensu lato</i>) во Р.	3,2

	Македонија. Заштита на растенијата – Plant protection. Год. XXII, Vol. XXII стр. , Скопје, 2012 г. (4 x 0,8)	
28	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество – Начески, С., Папазова-Анакиева И. : “ <i>Thaumatoroea pityocampa</i> - the most important defoliator of the black pine cultures in the R. Macedonia” – URTICLIM meeting, Corsica, 17-19 October, 2011.	2
29	Учество на научен/стручен собир со реферат – Сотировски, К., Папазова-Анакиева И. : Актуелна состојба со растителните болести во шумите во Р. Македонија. 34. Традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, 17-20.11.2009 г., Охрид.	1
Вкупно		119,39

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста: (од изборот во доцент до сега)	Поени
1	Стручна монографија објавена во странство - Tomov, R., Trencheva, K., Trenchev, G., Çota, E., Ramadhi, A., Ivanov, B., Naceski, S., Papazova-Anakieva, I. , Kenis, M.: Non-Indigenous Insects and their Threat to Biodiversity in Albania, Bulgaria and Republic of Macedonia. Pensoft Publishers, Sofia, 2009, p. 1-111 (има и албанско и бугарско издание). (12 x 0,6 x 3)	21,6
2	Стручна монографија –Томов, Р., Тренчева, К., Тренчев, Г., Çota, E., Ramadhi, A., Иванов, Б., Начески, С., Папазова-Анакиева, И. , Kenis, M.: Алохтони инсекти и нивната закана за биодиверзитетот и економијата во Албанија, Бугарија и Република Македонија. Пенсофт, Софија, 2009, стр. 1-111. (8 x 0,6)	4,8
3	Член во комисија за изработка на закон - Закон за ГМО	4
4	Рецензент на учебник за средно образование - (Заштита на растенијата) за III-година за четиригодишно стручно образование. (1 x 0,5)	0,5
5	Учество во промотивни активности на факултетот - Изработка на Информативен пакет водич за студирање со студиски програми за студентите запишани во прва година на додипломски студии од прв циклус во академската 2010/2011 година. (1 x 0,5)	0,5
Дејности од поширок интерес		
1	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание - “Шумарски преглед” (Одлука бр. 0201-21/XIII-6 од 16.11.2011) (1 x 0,5)	0,5
2	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно списание - “Шумарски преглед” (Одлука бр. 0201-127/II-6 од 2. 4.2012) (1 x 1,0)	1,0
3	Член на извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (FP7, COST, ICGEB, IEAE и сл.) – IUFRO, International Council representative for R. Macedonia (2010-14 г.) (Одлука бр. 10-867/2 од 26. 11. 2010 г.)	2
4	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - “Sprungbrett”, проект финансиран од Mercator Foundation Switzerland (2012-14 г.)	2
5	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - “AITOLOS”, проект финансиран од IPA Cross border	1

	Cooperation Programme Greece - Republic of Macedonia (2012-14 г.)	
6	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект</u> - "Истражување на распространувањето и разновидноста на патогените <i>Phytophthora spp.</i> во шумските екосистеми и овошните агросистеми во Бугарија и Македонија", билатерален проект финансиран од министерствата за образование и наука на Република Македонија и на Бугарија (2010 - 2012 г., раководител: Сотировски).	1
7	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект</u> - "CORPice FORests management - ecological, economic and social aspects in SouthEastern Europe", проект финансиран од FP7 (2008).	1
8	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект</u> - "Фитопатогените како лимитирачки фактор во производството на шумски и украсни растенија во расадниците во Р. Македонија", проект финансиран од МОН (1. 5. 2010).	1
9	<u>Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект</u> - "Проучување на влијанието на природните регулатори врз популациите од <i>Cameraria ochridella</i> Descka et Dimic (<i>Lepidoptera Gracillariidae</i>) во Р. Македонија", проект финансиран од МОИ (1.5.2010)	0,5
10	Продекан (21. 2. 2009- 28. 6. 2011 г.) (1 x 4)	4
11	Член на факултетска комисија за научноистражувачка работа од 2010-2014г. (Одлука бр. 0201-21/II-4 од 2. 2. 2010) (1 x 0,5)	0,5
12	Член на факултетска комисија за изработка на нормативни акти (Одлука бр. 0203-870/1 од 25.11.2010) (2 x 0,5)	1,0
13	Член на факултетска комисија за запишување студенти на прв циклус студии и Проект 45 во учебната во 2010/11 (Одлука бр. 0201-63/V-8 од 1. 6. 2010; 0201-63/VIII-8 од 5. 7. 2010) (2 x 0,5)	1,0
14	Член на факултетска комисија за запишување студенти на втор циклус студии во учебната 2010/2011 и 2011/2012 (Одлука бр. 0201-21/II-4 од 2. 2. 2010; 0201-21/XI-11 од 12. 9. 2011) (2 x 0,5)	1,0
15	Член на факултетска комисија за јавни набавки во 2011 и 2012 година (Одлуки бр.:0206-181/1 од 6. 4. 2011; 0206-173/1 од 10. 3. 2011; 0206-175/1 од 10. 3. 2011; 0206-370/1 од 4. 6. 2012; 0206-447/1 од 29. 6. 2012) (5 x 0,5)	2,5
16	Член на факултетска комисија за полагање испит по предметот Познавање на дрвото (Одлука бр.10-271/1 од 19. 4. 2012) (1 x 0,5)	0,5
17	Еразмус - координатор за Шумарски факултет (1 x 1)	1
18	<u>Подготовка на национални документи</u> - Извештај за состојбата на растителните болести и штетници во природните и новоподигнатите шумски насади во Р. Македонија за 2007 г. (66ст). Центар за известувачко - дијагнозно - прогнозната служба во шумарството на Р. Македонија. Катедра за заштита на шумите и дрвото.	2
19	<u>Подготовка на национални документи</u> - Извештај за состојбата на растителните болести и штетници во природните и новоподигнатите шумски насади во Р. Македонија за 2008 (55 ст.), 2009 (64 ст.), 2010 (84 ст.) и за 2011 г. (69 ст.). Центар за известувачко - дијагнозно - прогнозната служба во шумарството на Р. Македонија. Катедра за заштита на шумите и дрвото. (4 x 2)	8
Вкупно		62,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	38,33
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	119,39
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	62,9
Вкупно	220,62

Рецензентска комисија

Д-р Кирил Сотировски, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

Д-р Стерја Начески, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

Д-р Никола Николов, редовен професор на Шумарскиот факултет во Скопје, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УЛОГАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО БОРБАТА ПРОТИВ ТРАНСНАЦИОНАЛНИОТ КРИМИНАЛ И МЕЃУНАРОДНИОТ ТЕРОРИЗАМ (политиколошки аспект)“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р СЕНИША АЛЕКСОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

На седницата одржана на 23.12.2011 година, Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје донесе одлука за формирање на Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов **„Улогата на Р. Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам (политиколошки аспект)“** од кандидатот м-р Сениша Алексоски, во состав: проф. д-р Ѓорге Иванов, проф. д-р Сашо Георгиевски, проф. д-р Никола Тупанчевски, доц. д-р Зоран Илиевски и доц. д-р Ненад Марковиќ.

Комисијата до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

ПРЕДМЕТ, ХИПОТЕЗА И МЕТОДИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Во овој труд се истражува улогата на Република Македонија во борбата против глобалните закани кои се идентификуваат како транснационални форми на организиран криминал и меѓународен тероризам. Обработени се повеќе аспекти со идентификување на слабостите на институционалниот систем и активностите кои се преземаат со цел да се

елиминираат недостатоците во системот на националната безбедност. Основната цел на трудот е да ја истражува, да ја анализира и да ја дефинира улогата на Република Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам. Бидејќи станува збор за мошне комплексна и динамична проблематика, најголемо внимание е посветено на политиколошките аспекти на темата.

Предмет на истражување е транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам како глобални закани кон безбедноста во државите и нивниот економски развиток. Во трудот се дефинира што е тоа транснационален криминал и меѓународен тероризам, облиците во кои се појавуваат, стратегиите, процените и мерките кои ги преземаат државите, како на национално така и на глобално поле. Се истражуваат предизвиците кои се претставени пред државите и усогласувањето на нивното кривично законодавство со донесените меѓународни документи/инструменти за борба против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам. Во тој контекст се дефинира и улогата на Република Македонија во борбата против глобалните закани преку изградба на систем на национална безбедност кој ќе одговара на транснационалните, регионалните и националните закани.

Примарна цел на истражувањето е дефинирањето на ризиците и опасностите по безбедноста на Република Македонија утврдени во стратегиските документи на Република Македонија и заканите од транснационален криминал и меѓународниот тероризам на регионално и национално ниво. Елаборирана е подготвеноста на Република Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам, како и нивното влијание врз продуцирањето на конфликтите во едно зависно подрачје и поставеноста, подготвеноста и улогата на Р. Македонија на тоа поле.

Втора цел на истражувањето е развојот и реформите на безбедносните служби и нивната подготвеност да одговорат на предизвиците, новите прифатени модуси на отстранување и превенција, развитокот на целосен систем кој ќе одговори на потребите за достигнување безбедност и одбрана на државата.

Основната хипотеза на истражувањето се состои во истражување, анализа и дефинирање на улогата на Република Македонија во борбата против транснационалниот

криминал и меѓународниот тероризам со цел да се утврди дали Република Македонија има изграден систем на национална безбедност.

Посебна хипотеза е во поставеноста на субјектите на системот на национална безбедност на Република Македонија во борбата против глобалните закани. Се анализираат нивните слабости и недостатоци, а дадени се и предлог-решенија, мерки и заклучоци за подобрување на самостојноста во работата на субјектите. Се препорачува нивна координација во системот на национална безбедност преку изградба на концепт на координација на безбедносно-разузнавачките служби.

За реализација на основната и другите цели на истражувањето и проверка на основната и посебната хипотеза, применети се соодветни основни и посебни научно-истражувачки методи.

Од квалитативните методи се користат компаративниот метод, критичката анализа и логичко-спекулативниот метод. Тие се засноваат врз користење и опсервација на секундарни извори, релевантни за целите на истражувањето. Се користат и дескриптивниот метод (аналитички, синтетички, компаративен и нормативен приод), методот на сценарија, како и индуктивниот и дедуктивниот метод.

Квантитативните методи се користени за собирање и обработка на емпириски податоци потребни за анализа.

СТРУКТУРА И СОДРЖИНА НА ДИСЕРТАЦИЈАТА

Дисертацијата содржи 409 страници компјутерски отчукаан текст со повеќе од 540 библиографски единици.

Концептот за докторската дисертација се состои од три тематски единици, структурирани на начин кој овозможува прегледно отделикување на распоредот и логична поврзаност на одделните делови со што се олеснува читањето на трудот.

Структурата на трудот претставува компаративни согледувања на дадените проблематики овозможувајќи длабински анализи на посебни студии на случај и изложувајќи нови мисли, коментари, ставови и предлози.

Дисертацијата е составена од вовед, 3 главни дела и заклучок.

Според концептуалната поставеност, тезата започнува со вовед во проблематиката што е дел на истражувањето, нејзините карактеристики и особености, пристапи и дефинирања. Во воведниот дел, дадено е образложение за општествената и научната оправданост на темата која е предмет на истражување, целта и хипотезите на истражувањето, како и соодветните научноистражувачки методи.

Првата глава започнува со дефинирање на транснационалниот криминал и сите негови особености, елементи, видови и форми. Се дефинираат и се изложуваат познатите и сега веќе проширени методи и мерки за отстранување и превенција прифатени од државите и утврдени во меѓународните правни инструменти кои ги обработуваат овие феномени/закани. Се врши обработка и анализа на стратешки информации за дефинирани форми на транснационалниот организиран криминал и се дава приказ за глобалните закани од транснационалниот организиран криминал идентификувани во поморското пиратство и сајбер заканите врз критичната инфраструктура на државите.

Во посебен дел е обработена поделбата по територијален регионален принцип и застапеноста на видовите и облиците на транснационалниот организиран криминал. Се изнесува широкиот приказ на регионалната поделба на застапеноста на формите на транснационалниот криминал согласно застапеноста на елементите, производство, транспорт и дестинација. Опишани се постојните политички системи и регионалната безбедност и стабилност, како и изградбата на институциите. Се потенцира дека секој регион се разликува и варира со постоење на разни форми на транснационален криминал и зависно од тоа и степенот на успешноста во детекција, сузбивање и елиминирање на заканите по регионалната стабилност и безбедност. На крај од главата се дава заклучок.

Втората глава ја обработува појавата на тероризмот и неговите елементи во појавните облици во кои се јавува. Дадени се процените со анализата на ризик, развојот на

контрамерките и промената на политиката како процеси кои се дел од политиката на националната и домашната безбедност на секоја држава во борбата против тероризмот. Се анализираат и се обработуваат активностите кои ги преземаат државите во меѓународниот систем на глобално и регионално ниво преку низа иницијативи и прифатени инструменти за превенција и отстранување во Европа, односно во ЕУ, НАТО и ОБСЕ.

Во посебен дел се обработуваат и се анализираат стратешките информации за верскиот радикализам и заканите во Европа: верскиот радикализам и исламските радикални групи во Балкан. Се обработуваат стратешките (оперативни и аналитички) информации за појавата на верскиот радикализам во Република Македонија и се дава проценка за безбедносната закана од верскиот радикализам на Балканот и поврзаноста со меѓународниот тероризам.

Во третата глава се анализира улогата на Р. Македонија во превенцијата и отстранувањето на транснационалниот криминал и идентификација на заканите од меѓународниот тероризам, со реалните предизвици со кои се среќава Р. Македонија на тоа поле. Се анализира усогласеноста на домашното законодавство со законодавството на ЕУ и мерките кои треба да се преземат. Се анализира системот на националната безбедност и неговите субјекти во активирање како инструмент за превенција, контрамерки, промена на политиката и борба. Се дава критички осврт и идни прифатливи решенија за таа цел. Се користат различни методи, како на пример, проучување на системот на РМ преку практични сознанија и искуства во проучување на функционирањето на постојниот одбранбен систем за надворешна безбедност и безбедносниот систем за внатрешна безбедност. Се утврдуваат слабостите и недостатоците, статистичките податоци, компаративните анализи, обработка на стратешки и оперативни документи, стратешки (оперативно-аналитички) информации, податоци од отворени извори преку OSINT-анализа. Се дава критички осврт кон поставениот предмет на обработка, користејќи го сопственото искуство во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам како и нивното влијание врз продуцирањето на конфликтите во едно зависно подрачје. Направен е обид да се одговори на предизвикот со кој се бори меѓународниот систем, како и поставеноста, подготвеноста и улогата на Р. Македонија на тоа поле.

Во посебен дел се обработуваат стратешките и оперативните документи, стратешките податоци со кои се идентификуваат слабостите на системот на национална

безбедност во борбата против глобалните закани: транснационалниот организиран криминал и меѓународниот тероризам со процена од ризици и опасности по безбедноста на Република Македонија.

Во последниот дел кандидатот ги сумира своите заклучоци. Имено, основната хипотеза која беше тестирана е истражување, анализа и дефинирање на улогата на Република Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам. Прашањата на кои авторот им посветува особено внимание се:

1. Дали борбата против глобалните “асиметрични” закани е само дел од стратегијата на големите сили во делењето на моќта во светот и која е улогата на РМ во борбата против транснационалниот организиран криминал и меѓународниот тероризам?

2. Дали Република Македонија има “територијална моќ” во сферите на влијание на “големите сили” и нивното влијание и форми на дејствување на тој “стратегиски јазол”?

3. Дали глобалните, регионалните и националните процени укажуваат на ризици и опасности по безбедноста на РМ од новиот тип на војување?

Заклучокот е дека улогата на РМ во борбата против формите на транснационалниот организиран криминал и меѓународниот тероризам е и во идентификување на надворешните и внатрешните закани кон РМ. Тоа се остварува пред сè преку учество во меѓународните коалиции за борба против меѓународните терористички организации и борбата на “law enforcement” институциите против ТОК. Глобалните закани бараат политика на глобален одговор во нивно идентификување, менаџирање и отстранување без разлика каде е нивниот извор, транзит и крајна дестинација/цел. Република Македонија сè уште нема доволни капацитети за институционален одговор и нејзината улога е во градење на институционални капацитети и стратешки договори со глобалните сили, со цел контрибуција и навремено следење на тековите на ризици и опасности согласно со меѓународните инструменти.

Процените идентификуваат дека Република Македонија со својата демографска структура, мултиетничност, мултиконфесионалност, со спреченост на влез во ЕУ и НАТО, со присуство на екстреман национализам, со влијание на специјалните служби во регионот кои припаѓаат на земјите кои имаат свои интереси, со застапеноста на формите на транснационален

криминал, посебно трговијата со хероин и илегалната миграција од кризните региони, со стратегиски енергетски и транспортни коридори и психолошко пропагандното дејствување, како дел од специјалната војна, наведуваат на можност од иден религиозен конфликт. Притоа се поставува прашањето: Дали РМ има изградено институции кои можат да одговорат на овој предизвик? Дали наведените процеси влијаат во процесите на носење на одлуки во РМ?

Трудот посочува дека главниот недостаток на системот на национална безбедност е:

1.систематско уредување на концепт на воспоставување на координација меѓу субјектите на системот на национална безбедност;

2.постигнување на рамнотежа меѓу одбранбениот систем за надворешна безбедност и системот за внатрешна безбедност;

3.сериозно нарушен безбедносен систем со идентификувани слабости, недостатоци и

4.потреба од промена на доктрината на националната безбедност.

ЗАКЛУЧНИ КОНСТАТАЦИИ И ПРЕДЛОГ

Врз основа на анализата на текстот на докторската дисертација „Улогата на Р. Македонија во борбата против транснационалниот криминал и меѓународниот тероризам (политиколошки аспект)“ од кандидатот м-р Синиша Алексоски, Комисијата го констатира следново:

1. Изборот на проблемот кој е предмет на научна опсервација во докторатот е во рамките на научната област и подрачје-политички науки. Исто така, тој е во непосредна и директна врска со научните дисциплини со кои кандидатот се занимава и работните задачи кои ги извршува. Тоа му овозможува да ја дефинира улогата која ја има РМ во борбата против транснационалниот криминал и борбата против тероризмот од едно друго гледиште користејќи го своето сопствено искуство преку учеството во

- b. Второ, наставата која ја одржував во периодот 2009-2010 на Правниот факултет по предметот добро владеење – мастер применета политика – втор циклус студии е вреднувана како да сум држела вежби, а не настава при што сум оштетена за 0,30 поени. Ова не е случај со истата дејност што ја вршев во периодот 2010-2011 година, која е вреднувана точно.
- c. Трето, периодот 1999-2000 и 2000-2001 бев избрана со одлука на Деканатската управа на Правниот факултет за демонстратор. Во тој период држев вежби по предметите уставно право и римско право. Оваа наставно-образовна дејност не е вреднувана во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање. Со тоа сум оштетена за 1,8 поени.
- d. Четврто, образецот не ја презентира мојата наставно-образовна дејност како раководител на настава на Академијата за идни ЕУ лидери (FEULA), организирана од Институтот за европски студии EUROPEUM од Прага, Чешка Република, во јули, 2012 година. Со тоа сум оштетена за 1,5 поени.
- e. Петто, образецот не ја презентира мојата наставно-образовна дејност како раководител на настава на Школата за јавни политики во 2011 и во 2012 година. Со тоа сум оштетена за 3 поени (1,5 *2 години). Истовремено, учеството на д-р Божиновски на истата Школа како предавач е оценето со 1 поен.
- f. Шесто, во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање, Интерната скрипта за предавања на предметот компаративна јавна политика и јавна администрација во ЕУ – европски студии – втор циклус студии, Универзитет „Њујорк колеџ“ Скопје, погрешно ми е презентирана како пакет материјали и оценката од 4 поени е намалена на 1 поен.
- g. Седмо, интерната скрипта која ја изработив за предметот добро владеење мастер применета политика – втор циклус студии е вреднувана со 1 поен како пакет материјали наместо со 4 поена.
- h. Осмо, во рамките на мојот ангажман на Универзитет „Њујорк колеџ“ како наставник по предметот компаративна јавна политика и јавна администрација во ЕУ, бев ментор на два магистерски труда (на кандидатката Билјана Стројмановска „Трансформативната улога на ЕУ во реформата на земјоделската политика на Република Македонија и политиката за безбедност на храна“; и на кандидатот Горан Маркоски „Implementation Of Policy For Rural Development And Development Of Rural Regions Of Republic Of Macedonia In 2009-2010- Case Of Rural Tourism“). За нив бев и член на Комисијата за одбрана на магистерските работи. Оваа наставно-образовна дејност не е презентирана во образецот приложен кон извештајот за избор на наставно-научно звање, со што сум оштетена со 0,6 поени (2 пати*0,3)
- i. Деветто, подготовката на предавања за новиот предмет компаративна јавна политика и јавна администрација во ЕУ на Универзитет

„Њујорк колеџ“, во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање е погрешно презентирана како подготовка на вежби по истиот предмет. Со ова сум оштетена за 0,5 поени.

- j. Десетто, иако образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање точно утврдува дека сум држела настава на предметот добро владеење – мастер применета политика – втор циклус студии, подготовката на предавањата за овој нов предмет е презентирана како подготовка на вежби. Ова повторно не е точно и со тоа сум оштетена за 0,5 поени.

2. Како резултат на погрешната презентација на фактите во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање по основот наставно-образовна дејност, оштетена сум за вкупно 15,1 поен. Доколку тие се додадат во образецот, јас, Марија Раде Ристеска, би имала повеќе од минимум бодови за наставно-образовна дејност.

3. Приговарам на презентираниите податоци од страна на образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање подготвен од Рецензентската комисија по основот научноистражувачка дејност.

- a. Прво, во рамките на мојот ангажман на Универзитет „Њујорк колеџ“ како наставник по предметот компаративна јавна политика и јавна администрација во ЕУ бев ментор на два магистерски труда. Образецот презентира менторство на само еден труд (кандидатот Горан Маркоски „Implementation Of Policy For Rural Development And Development Of Rural Regions Of Republic Of Macedonia In 2009-2010-Case Of Rural Tourism“). Со непрезентирањето на менторството на магистерската работа на кандидатката Билјана Стројмановска („Трансформативната улога на ЕУ во реформата на земјоделската политика на Република Македонија и политиката за безбедност на храна“) оштетена сум за 1 поен.
- b. Второ, дејноста раководител на научноистражувачки проекти (национални и меѓународни) ми се погрешно презентирани како раководител на студија и пренесени се под основот стручно-апликативна дејност. Со ова сум оштетена за 65 поени. Истородната дејност (како учесник, а не како раководител) на проекти финансирани од исти програми на д-р Божиновски му се вреднувани како научноистражувачка дејност. Со ова сметам дека Рецензентската комисија немала ист пристап во вреднувањето на научноистражувачката дејност на двајцата кандидати. Во прилог на ова образложение го презентирам делот од образецот како треба да биде презентирани, а не е.

3.	Раководител на национален научен проект: Правна реформа – Воведување на последователна евалуација на законодавството /	6
----	--	---

	Legal reform “Introduction of ex-post evaluation of laws” подржан од ОБСЕ/OSCE, 2012.	
4.	Раководител на меѓународен научен проект: “Поддршка на истражувачки институти во време на транзиција: градење на капацитети за анализа на политики во Северна Африка / Support to policy institutes in transition times”, подржан од PASOS/NED, 2011-2012.	9
5.	Раководител на национален научен проект: Основна студија за статусот, положбата и предизвиците со кои се соочуваат жените од руралните средини во Република Македонија: Перспективите на жените од руралните средини / “Rural women – baseline study” подржан од UN Women 2011- 2012.	6
6.	Раководител на меѓународен научен проект: “Поплучување на патот кон безвизно патување помеѓу земјите од Источното Европско соседство и ЕУ / Paving the path to visa free travel between the European Neighborhood countries and the EU – Основни студии за реформите за воспоставување на безвизен режим во Ерменија, Белорусија, Грузија, Молдавија, Азербејџан и Украина”, подржан од PASOS/OSI, 2010-2011.	9
7.	Раководител на национален научен проект: ‘Анализа на статусот на децентрализација во Република Македонија во 2010 година’, подржан од ОБСЕ.	6
8.	Национален координатор на меѓународен научен проект Отворен буџетски индекс / Open Budget Index , подржан од Институт за јавни финансии и буџетирање на САД, 2008-2010- 2012.	6
9.	Национален координатор на меѓународен научен проект Проценка на системите за транспарентност и одговорност на локално ниво – Sub-national governance assessment of transparency and accountability on local level in Macedonia and Ukraine, подржан од Global Integrity & World Bank, 2010.	6
10.	Раководител на меѓународен научен проект: “Мапирање на елитите во Македонија и Албанија: Дали елитите можат да промовираат позитивна социјална промена? / Mapping the leaders in Macedonia and Albania: Can elites promote positive social change?”, подржан од RRPP, 2010-2011.	9
11.	Национален координатор на меѓународен научен проект:	6

	“Влијанието на економската криза врз националните системи за индустриски односи: Политички одговори како главни мерки за опоравување од кризата”, поддржан од Европската комисија, 2012.	.
12.	Раководител на национален научен проект: “Подобрување на законодавниот процес во Македонија – Компонента прва: Основна студија за постлегислативна проверка на законодавството и последователна евалуација на законите / Enhancement of the law making process in Macedonia “Component one – Base line study on post-legislative scrutiny / evaluation of laws”, поддржан од ОБСЕ, 2010.	6
13.	Раководител на национален научен проект: “Подобрување на интернетничкиот дијалог меѓу заедниците и соработката: проценка на механизмите за родово сензитивно креирање на мултикултурни политики / Enhancing Inter-Ethnic Community Dialogue and Collaboration”, поддржан од УНДП/Шпанскиот фонд за МРЦ.	6
14.	Раководител на национален научен проект: “Одговор на дијагностички сродни групи – Застапување за реформа на здравствените и услуги во заедницата да го заменат неплатениот труд на грижа на жените / Responding to DRGs – Advocacy for reform of the health and community based services to substitute unpaid care-work of women in Macedonia”, поддржан од ОН жени.	6
15.	Раководител на национален научен проект: “Проценка на чинењето на основниот пакет на здравствени услуги / Assessment of the Costs of the Basic Benefit Package” поддржан од Светска банка и Oxford Policy Management, 2008-2009.	6
16.	Раководител на национален научен проект: “Проценка на доброто владеење во образованието: добро владеење како фактор за унапредување на социјална инклузија во Република Македонија” поддржан од Oslo Governance Centre, UNDP and SEEU, 2010.	6
17.	Раководител на национален научен проект: Fostering good governance in the city of Skopje: responsiveness of city Parking; participation in decision making in kindergartens and efficiency of the public transport company JSP Skopje, поддржано од SDC.	6
18.	Национален координатор на меѓународен научен проект: “Размена на најдобрите ЕУ-практики во областа на спроведување на легислативата за антидискриминација /	6

	Exchange of best EU practices in the area of antidiscrimination legislation enforcement” поддржан од ЕК програма за демократија и човекови права	
--	--	--

- с. Трето, двата труда објавени во референтни научно/стручни списанија со меѓународен уредувачки одбор: (Risteska, M. (2011) “Regulatory impact assessment in Macedonia and Estonia: Lessons (to be) learned” in *Uprava / Administration journal*, No.3, 2011; Risteska, M. (2010) “The effects of the Lisbon Treaty on Accession Countries”, in *Turkish Policy Quarterly* Vol. 9, No.3 – Fall 2010 / *Viewpoints Collide: Shifts in Turkey and its Neighborhood*) се оценети како оригинални научни резултати објавени во референтно научно стручно списание, а не како оригинални научни резултати објавени во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор. Двете списанија, *Uprava / Administration journal* и *Turkish Policy Quarterly*, имаат меѓународни уредувачки одбори. Затоа моите трудови објавени таму треба наместо со 4 да се вреднуваат со 6 поени. Со тоа сум оштетена за 4 поени.
- д. Четврто, мојот труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно / научно списание Risteska, M. (2006) “The reform of the public administration in the Republic of Macedonia and the creation of public values”, *Political thought* Vol.4, No.15 не е презентираан во образецот и со тоа сум оштетена за 4 поени (колку што се оценува трудот објавен во истото списание на д-р Божиновски).
- е. Петто, 2 мои труда објавени во зборник на трудови од научен / стручен собир не се презентирани во образецот. Со тоа сум оштетена за 4 поени. Образецот треба да ги содржи следниве два труда:

26.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен / стручен собир: Risteska, M. (2011), “Ten years of implementation of the Ohrid Framework Agreement Revisiting the principle of just and equal representation of minority groups in public administration in Macedonia” in “Public Administration of the Future”, NISPA/ISBN:978-80-89013-55-5.	2
27.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен / стручен собир: Risteska, M. (2010) “Regulatory impact assessments as a framework of good governance in the health sector” in “Public administration in times of crises”, NISPA/ISBN:978-80-89013-52.	2

- f. Шесто, објавената монографија во странство од страна на Libertas Europaeische Institut GmbH Deutschland (која се продава и на Amazon како е-книга) Risteska, M./Daskalovski, Z. (2012) "The Macedonian question: 20 Years of Political Struggle into European Integration Structures", на која сум коуредник, е презентирана во образецот како уредник на меѓународно стручно списание под основот дејност од поширок интерес. Ова не е точно. Книгата Risteska, M./Daskalovski, Z. (2012) "The Macedonian question: 20 Years of Political Struggle into European Integration Structures" е резултат на научната конференција "Twenty years from the Independence of Macedonia: Political, Economic and Social Opportunities and Challenges / Дваесет години од независноста на Македонија: Политички, економски и општествени можности и предизвици", одржана во 2011. Таа има меѓународен уредувачки одбор составен од еминентни академски имиња и според Законот за високото образование ги исполнува сите услови да биде третирана како монографија објавена во странство, а конференцијата како научно-стручен собир. Со ова јас сум оштетена за 7,8 поени.
- g. Седмо, објавената монографија на која сум коавтор: Risteska M./Daskalovski, Z. (2012) "One Decade after the Ohrid Framework Agreement: Lessons (to be) Learned from the Macedonian Experience ", FES/CRPM, е презентирана во образецот како уредник на меѓународно стручно списание под основот дејност од поширок интерес. Ова не е точно. Книгата Risteska M./Daskalovski, Z. (2012) "One Decade after the Ohrid Framework Agreement: Lessons (to be) Learned from the Macedonian Experience ", е резултат на научната конференција "Twenty years from the Independence of Macedonia: Political, Economic and Social Opportunities and Challenges / Дваесет години од независноста на Македонија: Политички, економски и општествени можности и предизвици", одржана во 2011. Таа има меѓународен уредувачки одбор составен од еминентни академски имиња и според Законот за високото образование ги исполнува сите услови да биде третирана како монографија, а конференцијата како научно-стручен собир. Со ова јас сум оштетена за 6 поена. Истовремено, монографии објавени од истиот издавач ФЕС кај д-р Божиновски не се вреднувани како дејност од поширок интерес туку како научноистражувачка дејност. Со ова сметам дека Рецензентската комисија немала ист пристап во вреднувањето на научноистражувачката дејност на двајцата кандидати.
- h. Осмо, монографијата на која сум уредник: Risteska M. (2011), "Mapping the leaders in Macedonia and Albania Can elites promote positive social change?", наместо во научноистражувачка дејност, е презентирана во образецот под основот дејност од поширок интерес. Ова не е точно. Книгата Risteska M. (2011), "Mapping the leaders in Macedonia and Albania Can elites promote positive social change?" е

резултат на научноистражувачки проект кој е финансиран од Регионалната истражувачка програма на Универзитетот од Фрибург. Истата дејност кај д-р Божиновски во образецот е презентирана под научноистражувачка дејност и е вреднувана како научен труд (под реден број 3.5 во образецот). Со ова јас сум оштетена за 5 поени и сметам дека Рецензентската комисија немала ист пристап во вреднувањето на научноистражувачката дејност на двајцата кандидати.

- i. Деветто, двете монографии издадени од ЦИКП /CRPM на кои сум автор: Risteska, M. (2009) "Public Finance Transparency in Macedonia-Policy study No.15" (p.7-32); Risteska, M. (2008) "Diagnosis related groups and unpaid work of women", не се презентирани во образецот. Двете целосно обработуваат проблематика врз основа на сопствени податоци и затоа ги исполнуваат условите да бидат тертирани како монографии во согласност со Анекс 1 на Правилникот (Критериуми за избор во звања, стр. 23). Со ова сум оштетена со 16 поени. Доколку Рецензентската комисија сметала дека истражувачката дејност на еден тинк-тенк не е достоина да биде оценета како монографија зошто кај д-р Божиновски монографијата објавена од тинк-тенкот European Institute од Софија (презентиран во образецот под реден број 2.3) е вреднувана со 8 поени, а тие кај мене не заслужиле да бидат ни презентирани во образецот? Затоа сметам дека Рецензентската комисија немала ист пристап во вреднувањето на научноистражувачката дејност на двајцата кандидати.
- j. Десетто, монографијата објавена во странство на која сум еден од уредниците: Zahorka, H.J./ Risteska, M./Dimovska, J. (2004) EU Law for SMEs, Libertas Europaeische Institut GmbH Deutschland, наместо во научноистражувачка дејност, е презентирана во образецот под основот дејност од поширок интерес. Ова не е точно. Книгата целосно обработува проблематика на регулативата за МСП во ЕУ врз основа на сопствени и податоци од други и затоа ги исполнува условите да биде тертирана како монографија во согласност со Анекс 1 на Правилникот (Критериуми за избор во звања, стр. 23). Со ова сум оштетена со 6,6 поени.
- k. Единаесетто, научните трудови објавени во странство од страна на академски институции, реномирани издавачи и влијателни тинк-тенкови воопшто не се презентирани во образецот. Бидејќи истите обработуваат проблематика врз основа на сопствени податоци и затоа ги исполнуваат условите да бидат тертирани како монографии во согласност со Анекс 1 на Правилникот (Критериуми за избор во звања, стр. 23). Со ова сум оштетена за 39,6 поени. Во прилог доставувам како табелата на образецот треба да изгледа за да ја отсликува коректно мојата научноистражувачка дејност објавена во странство.

42.	Koавтор на дел од монографија објавен во странство: Risteska, M. / Pulejkov, A. (2008) "Macedonia - The economic transformation" (p.105-214), in <i>Macedonia integration perspectives and synergic effects of European transformation</i> Tibor eds. Feher, published by CEU ENS.	5,4
43.	Автор на дел од монографија објавен во странство: Risteska, M. (2007) "Macedonian EU accession" in the <i>"The future of EU enlargement: On track or derailed? – Debates in new member states, candidates and neighbors"</i> Dace Akule eds. Centre for public policy PROVIDUS.	6
44.	Koавтор на дел од монографија објавен во странство: Bimbilovski, I., Daskalovski, Z., Kostovska, S., Risteska, M. (2007) "Strengthening cross-border cooperation in the Western Balkan regarding migration management – Macedonia" во <i>Migration flows in Southeast Europe, A compendium of national perspectives</i> , Group 484.	5,4
45.	Koавтор на дел од монографија објавен во странство: Andeva, M., Daskalovski, Z., Risteska, M., Zmejkovski, R. (2007) "The Macedonian experience with cross-border cooperation programs/ Македонското искуство со програмите за прекугранична соработка" (стр.65-90), in <i>EU assistance programs – INTERREG initiatives in Albania, Croatia and Macedonia</i> , Albanian Institute for International Studies.	5,4
46.	Koавтор на дел од монографија објавен во странство: Risteska, M. / Daskalovski, Z.: "Internationalization of Macedonian SMEs". In: Dana, L. / Han, M. /Ratten, V./Welpel, I. (2007): <i>A Theory of Internationalization for European Entrepreneurship</i> , Edvard Elgar Publishing.	5,4
47.	Автор на дел од монографија објавен во странство: Risteska, M. (2004) "EU definitions of Small and Medium Enterprises" in <i>EU Law for SMEs</i> , ed. by Risteska, Zahorka, Dimovska.	6
48.	Автор на дел од монографија објавен во странство: Risteska, M. (2004) "The EU BEST report and its application in Macedonia", in <i>EU Law for SMEs</i> , ed. by Risteska, Zahorka, Dimovska.	6

4. Како резултат на погрешната презентација на фактите во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање по основот научноистражувачка дејност сум оштетена за вкупно 159 поени. Доколку и тие се додадат во образецот, јас, Марија Раде Ристеска, би имала повеќе поени од избраниот кандидат.
5. Приговарам на презентираниите податоци од страна на образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање, подготвен од Рецензентската комисија по основот стручно-апликативна дејност.
 - a. Прво, експертските активности не се целосно презентирани во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање подготвен од Рецензентската комисија. Во него недостасуваат следните:

5	Експертски активности: Иницијална проценка на спроведувањето на Конвенцијата на МОТ 156 за работниците со семејни обврски и принципот: урамнотежување на работата и семејството во корист на МОТ.	1
6	Експертски активности: Евалуација на активните мерки за вработување поддржано од УНДП, 2008.	1
7	Експертски активности: Евалуација на спроведувањето на Стратегијата за справување со дроги на Град Скопје.	1

Со ова сум оштетена за 3 поени.

- b. Второ, образецот не ги презентира стручните монографии на кои сум еден од авторите: "Macedonia Public Expenditure Review 2005", World Bank 2008; "Blue ribbon report> Public administration reform in Macedonia" (2006); Manu, A. / Risteska, M. (2008) "Manual for costing the basic benefit package of health services", Ministry of Health / Oxford Policy Management. Со ова сум оштетена со 16 поени.
6. Како резултат на погрешната презентација на фактите во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање по основот стручно-апликативна дејност сум оштетена за вкупно 19 поени. Доколку тие се додадат во образецот, јас, Марија Раде Ристеска, би имала повеќе поени од избраниот кандидат.
7. Приговарам на презентираниите податоци од страна на образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање подготвен од Рецензентската комисија по основот дејности од поширок интерес.

- а. Прво, дејноста подготовка на национални документи воопшто не е презентирана во образецот. Иако според Анекс 1 од критериумите за избор во звање на страна 29 се регулира дека учеството во изработка на национални документи (стратегии, закони, и подзаконски акти како на пример методологии на Влада) следната дејност од овој вид не ми е земена в предвид:

15	Подготовка на национални документи: Државна стратегија против семејно гласање и гласање во име на друг, ДИК, 2010.	2
16	Подготовка на национални документи: Стратегија за родова еднаквост на Град Скопје “Скопје родово еднаков град”, Град Скопје, 2011.	2
17	Подготовка на национални документи: Методологија за анализа на политики на Влада на Република Македонија, Влада на РМ, 2006.	2
18	Подготовка на национални документи: Методологија за проценка на влијанието на регулативата на Влада на Република Македонија, Влада на РМ, 2009.	2

Со ова сум оштетена за 8 поени.

- б. Второ, мојата дејност за организација на научно-стручен собир не е земена во предвид и не е презентирана во образецот. Имено, научните конференции: “Десет години по Охридскиот рамковен договор: Лекции (кои треба да се) научат / Decade after the OFA: Lessons (to be) learned” , 2011; и “Twenty years from the Independence of Macedonia: Political, Economic and Social Opportunities and Challenges / Давесет години од независноста на Македонија: Политички, економски и општествени можности и предизвици”, 2011, ги исполнуваат сите услови за меѓународни научни конференции според Законот за високото образование. Учеството на овие конференции е на други лица избрани во звање на истиот факултет е вреднувано како учество на меѓународен научностручен собир (на пример при изборот на д-р Ненад Марковиќ). Бидејќи јас сум претседател на организациониот одбор на конференциите, но ова не е признаено од страна на Рецензентската комисија, сметам дека сум оштетена за 4 поени и дека Рецензентската комисија немала ист пристап во вреднувањето на дејноста од поширок интерес со други кандидати за исто звање на истиот факултет.
8. Како резултат на погрешната презентација на фактите во образецот приложен кон извештајот за избор во наставно-научно звање по основот дејност од поширок интерес сум оштетена за вкупно 12 поени.
9. Или, севкупно по сите основи сум оштетена за 201,1 поен.

10. Истовремено, извештајот на Рецензентската комисија дава основ и докази за дискриминација врз основа на пол и невработеност во самата установа каде се врши изборот од следните причини:
 - a. Голем број на дејностите и трудовите не се воопшто вреднувани.
 - b. Воедно, некои од вреднуваните дејности и трудови се помалку вреднувано од дејности и активности од иста вредност на избраниот кандидат.
11. Затоа, овој приговор го доставувам електронски на адресите кои се заведени како адреси за комуникација со членовите на Рецензентската комисија; како и по пошта. Ја замолувам Рецензентската комисија да го разгледа и да го уважи приговорот во целост како основан. Донесениот заклучок за избор во звање да се преиначи на тој начин што за наставник во научно наставно звање доцент по областа применети политички науки.
12. За да ги разгледаме недоследностите во оценувањето на мојот научен труд, барам прием кај деканот на Правниот факултет, ректорот на УКИМ, министерот за образование и наука и Комисијата за заштита од дискриминација на РМ.

Со почит,

д-р Марија Ристеска

До

Наставно-научниот совет на

Правниот факултет „Јустинијан Први“ во

Скопје

Предмет: Одговор по Приговорот бр. 03-1384/1 од 24.9.2012 година, поднесен од кандидатката д-р Марија Ристеска на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област применети политички науки, објавен во Билтен бр. 1038 од 14.9.2012 година

Рецензентската комисија (во натамошниот текст: Комисијата) за избор на наставник во сите наставно-научни звања на научната област применети политички науки, во состав: проф. д-р Гордана Силјановска-Давкова, проф. д-р Татјана Петрушевска и доц. д-р Зоран Илиевски го дава следниов одговор на Приговорот:

По разгледувањето на наводите во Приговорот на кандидатката д-р Марија Ристеска, Комисијата констатира:

1. Во однос на точките 1.a и 1.b од Приговорот, Комисијата смета дека ангажманот на Марија Ристеска на Њујорк - колеџот, односно одржаните часови не може да се третираат како ангажман на наставник, односно како настава на втор циклус студии. Имено, кандидатката не можела да држи настава на втор циклус студии на Њујорк - колеџот со оглед на тоа дека со титулата доктор на науки како неопходна за избор во наставно-научно звање (доцент, вонреден професор и редовен професор според член 121, став 1 од Законот за високото образование, објавен во Сл. весник 35/08) се стекнала во февруари 2010 (наведено во пријавата). Според Комисијата, како соработник можела да изведува само вежби. Соодветната методологија за оценување по оваа точка е применета и кај другиот кандидат.
2. Во однос на точка 1.c од Приговорот, високообразовна дејност може да врши само лице избрано во наставно-научно, научно и соработничко звање, (член 121, став 5 од Законот за високото образование, објавен во Сл. весник 35/08). Соработнички звања се помлад асистент, асистент и помлад лектор (член 122, став 1 од Законот за високото образование, објавен во Сл. весник 35/08). Со оглед на тоа дека кандидатката не го исполнува овој предуслов во наведениот период, оваа дејност не може да биде вреднувана. Соодветната методологија за оценување по оваа точка е применета и кај другиот кандидат, на кој, иако бил демонстратор по неколку предмети во периодот 2003 до 2007 година, не му се впишани поени по овој основ.

3. Во однос на точките 1.d и 1.e од Приговорот, учеството на школите не е наведено во приложените документи. Во однос на точка 1.d тоа е и логично со оглед на тоа дека оваа активност е во јули 2012 година, односно по крајниот рок за доставување на пријавите за конкурсот (29.6.2012).
4. Во однос на точките 1.f и 1.g од Приговорот, според Правилникот за избор во звања (Универзитетски гласник бр. 173), интерна скрипта претставува монографија како научно издание кое обработува одредена проблематика и претставува авторско дело, од кое треба да биде приложена копија кон Пријавата за конкурсот, што во овој случај не беше направено.
5. Кај точка 1.h од Приговорот, ментор или член на Комисија за магистерски труд може да биде само лице избрано во наставно-научно и научно звање (член 113, став 3 од Законот за високото образование, објавен во Сл. весник 35/08). Во едниот случај кандидатката немала соодветен степен на образование (докторат), додека во другиот се здобила со докторска титула, па се уважува дополнување од 0,3 поени.
6. Во однос на точките 1.j и 1.i, подготовката за предавања за нов предмет е во делокруг на работата на наставникот, додека вежбите ги подготвува соработникот. Кандидатката и во двата случаја нема соодветен степен на образование за избор во наставно-научно звање. Методологијата за оценување по оваа точка е идентично применета и кај другиот кандидат.
7. **Во однос на точка 2. од Приговорот, кандидатката на пресметаните 14,55 поени од образецот за избор во наставно-научно, научно и наставно-стручно звање, во делот за наставно-образовна дејност, по приговорите од точка 1. добива дополнителни 0,3 поени или вкупно 14,85 поени што се уште е недоволно за остварување на предвидениот минимален број на поени за наставно-образовна дејност (вкупно 20), неопходни за избор во звањето доцент, според Правилникот за избор во наставно-научни звања, (Универзитетски гласник бр. 173).**
8. Образложението под точка 5 за точка 1.h од Приговорот е соодветно и за точка 3.a од Приговорот.
9. Во однос на точка 3.b од Приговорот, кандидатката погрешно ги дефинира поимите „студија“ која претставува стручно-апликативна дејност и „научен проект“ кој е научноистражувачка дејност. Едно од начелата на научноистражувачката дејност е „поврзаност со образовниот систем“ (член 3 од Законот за научноистражувачка дејност, објавен во Сл. весник 46/08), а со нејзина организација се обезбедува „заемна поврзаност на образованието и науката,“ (член 3 од Законот за научноистражувачка дејност, објавен во Сл. весник 46/08). Државниот Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ како еден од субјектите за вршење на научноистражувачка дејност (член 15 од Законот за научноистражувачка дејност, објавен во Сл. весник 46/08), е носител на проектите класифицирани како научни, а во кои учествувал кандидатот д-р

Божиновски. Останатите негови проекти, како и кај кандидатката, се оценети во делот за стручно-апликативна дејност како студии.

10. Во однос на точка 3.c, се прифаќа забелешката за трудот објавен во *Uprava / Administration Journal* и на кандидатката и се додаваат 2 поена, а се одбива за другиот труд според толкувањето во Законот за високото образование (член 7, став 11 од Законот за изменување и дополнување на Законот за високото образование, објавен во Сл. весник 17/11)
11. Во својата пријава (иако во самиот конкурс е наведено како предуслов за оценување), кандидатката нема доставено копија од трудовите наведени во точка 3.d, 3.e и 3.i и 3.k од Приговорот и според тоа Комисијата не беше во можност да ги вреднува наведените трудови.
12. Во однос на точките 3.f и 3.g и 3.h од Приговорот, монографија е научно издание кое обработува одредена проблематика и претставува авторско дело (Универзитетски гласник бр. 173). Кандидатката не е автор или коавтор на монографија, туку уредник и затоа соодветно како таков е вреднуван нејзиниот труд.
13. Трудот кој е наведен во точка 3.j не е класифициран под ставката дејност од поширок интерес, туку воопшто не е валоризиран со оглед на тоа дека не е доставена копија од него во пријавата за конкурсот.
14. Во однос на точка 4. од Приговорот, кандидатката на пресметаните 65,4 поени од образецот за избор во наставно-научно, научно и наставно-стручно звање, во делот за научноистражувачка дејност, по приговорите од точка 3. добива дополнителни 2 поена или вкупно 67,4 поени.
15. Експертските активности од точка 5.a во Приговорот не се споменати во биографијата на кандидатот, доставената кон Пријавата за избор и согласно со тоа не можат да бидат евалуирани.
16. Во однос на точка 5.b од Приговорот, наведениот "Manual for costing the basic benefit package of health services" не може да биде евалуиран како стручна монографија со оглед на тоа дека не исполнува ниту една карактеристика преку која е дефинирана една монографија. Дополнително и самиот наслов наведува дека станува збор за прирачник (Manual), а не за научно дело. Иако и другиот кандидат, д-р Божиновски приложи прирачник, тој исто така не беше земен предвид при валоризација на трудовите. Копии од другите две дела наведени во точка 5.b од Приговорот, воопшто не беа доставени кон пријавата на кандидатката.
17. Во однос на Приговорот по точка 7.a, подготовката на национална стратегија против семејно гласање се вреднува со 2 поена, додека останатите активности не можат да бидат класификувани како „национални документи (закони, стратегии)“ (Правилник за избор во звања, Универзитетски гласник бр. 173, стр. 29).

18. За конференциите наведени во точка 7.b од Приговорот, на кандидатката и се вреднува нејзиното учество и презентација на труд. Сепак, таа никаде нема наведено дека била нивен организатор и според тоа, Комисијата не можеше да биде запознаена и да го вреднува и тој нејзин ангажман.
19. Во однос на точките 6. и 8. од Приговорот, кандидатката на пресметаните 59,2 поена од образецот за избор во наставно-научно, научно и наставно-стручно звање, во делот за стручно-апликативна дејност, по приговорите од точка 17. добива дополнителни 2 поена или вкупно 61,2 поена.
20. **Во однос на точка 9. од Приговорот, кандидатката на пресметаните 139,15 поени од образецот за избор во наставно-научно, научно и наставно-стручно звање, по приговорите од точките 1, 4. и 17. добива дополнителни 4,3 поени или вкупно 143,45 поени. Затоа наводите дека е оштетена со повеќе од 200 поени, Комисијата ги отфрла како неосновани, како што беше детално образложено во претходниот текст.**

Согласно со претходното образложение, Комисијата смета дека двајцата кандидати се еднакво валоризирани и категорично ги отфрла наводите на кандидатката дека постои, како што вели во Приговорот, „дискриминација врз основа на пол и невработеност.“

Комисијата истакнува дека Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје има долга традиција на промовирање и негување на родов баланс, што може лесно да се воочи доколку се споредат ангажираните наставни и соработнички кадри на самиот Факултет.

Воедно, по Приговорот и повторената валоризација на пријавите, Комисијата заклучува дека кандидатката д-р Марија Ристеска не го исполнува потребниот минимум поени во наставно-образовната дејност, односно има 14,85 од неопходните 20, но и вкупниот број на поени по Приговорот (143,45) е помал од тој на кандидатот д-р Божиновски.

Од друга страна, кандидатот д-р Божиновски ги исполнува сите предуслови за избор во звањето доцент. Тој е потврден стручњак во својата област со долгогодишно образовно и научно искуство, кој дал голем придонес во досегашниот развој на политичките студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Со оглед на неговите неспорни наставно-образовни и научни капацитети, Комисијата верува дека дека тој ќе продолжи да придонесува во развојот на политичките студии и во иднина.

Од овие причини, не негирајќи ги квалификациите на д-р Марија Ристеска, Комисијата го потврдува својот предлог од Рефератот до Наставно-научниот совет за избор на кандидатот д-р Владимир Божиновски за наставник во научно-наставно звање-доцент на научната област применети политички науки, објавен во Билтен бр. 1038 од 14.9.2012 година.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Силјановска – Давкова, с.р.

Проф. д-р Татјана Петрушевска, с.р.

Доц. д-р Зоран Илиевски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИНЖЕНЕРСКА ГРАФИКА И ИНДУСТРИСКИ ДИЗАЈН НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1727/3 од 6.IX 2012 година, определени сме за рецензенти за избор на наставник во научната област инженерска графика и индустриски дизајн. На објавениот конкурс во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 28.VI 2012 год., се пријави кандидатката д-р Софија Сидоренко, дипл.инж.арх., вонреден професор на Машинскиот факултет.

Врз основа на пријавата, факултетската документација, биографијата и личните сознанија за кандидатката, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката д-р Софија Сидоренко е родена во Скопје на 21.III 1963 год. Основно и средно образование завршила во Скопје, со одличен успех. Во текот на школувањето покажала особен интерес за природните и техничките науки, како и за ликовната уметност, а неколкупати освоила значајни награди на градски и републички натпревари од овие области.

Во учебната 1981/82 год. се запишала на Архитектонскиот факултет, каде што особено се истакнала на предметите од областа на архитектонското проектирање. Во 1985 год. учествувала на Третото биенале на македонската архитектура со студентска работа - идеен проект на хотел во Охрид. На 20.V 1987 год. ја одбрала дипломската работа - идеен проект на културно-информативен центар во Скопје, со оценка 10. Во текот на студирањето остварила просечен успех од предметите 8,66.

Во ноември 1987 год. се вработила на Машинскиот факултет во Скопје. Во 1989 година се запишала на постдипломски студии на Електротехничкиот факултет во Скопје на насоката компјутерска техника и информатика, каде што се негувало програмирањето на компјутерската графика. На 28.XII 1994 год. ја одбрала магистерската тема со наслов „Компјутерска анимација со синтетички актери во тродимензионална презентација“, со што се здобила со звањето магистер по компјутерска техника и информатика.

Во 1999 година на Машинскиот факултет во Скопје ја пријавила докторската дисертација под наслов „Објектно-ориентиран модел на виртуелна НС обработка“, под менторство на проф. д-р Владимир Дуковски. На 31.I 2002 година успешно ја одбрала дисертацијата, со што се здобила со звањето доктор на технички науки.

Кандидатката д-р Софија Сидоренко активно го користи англискиот јазик, додека германскиот го користи пасивно.

Стручни обуки

Во периодот 2008-2009 година, како учесник во меѓународниот проект ТЕМПУС ЈЕП 41128-2006 „Развој на постдипломски студии по индустриски дизајн и маркетинг“, кандидатката учествувала на неколку работилници и обуки во Германија каде што стекнала искуства од особено значење за нејзиниот професионален развој:

1. Обука за унапредување на способноста за комуникација и тимска работа, Универзитет за применети науки, Факултет за дизајн на производи, Ахен, Германија, ноември 2008 год.

2. Обука за професионално моделирање со специјална глина во автомобилскиот дизајн, Универзитет за применети науки, Факултет за дизајн на производи, Ахен, Германија, април 2009 год.
3. Обука за истражување на пазарот, Универзитет за применети науки, Факултет за економија, Ахен, Германија, април 2009 год.
4. Обука за користење на софтверот RAMSIS (професионален софтвер за ергономија на возилата), HUMAN SOLUTIONS, Каисерслаутерн, Германија, јули 2009 год.

Работно искуство

По дипломирањето на Архитектонскиот факултет, кандидатката Софија Сидоренко се вработила на Машинскиот факултет во Скопје на Институтот за МКММВ, како помлад асистент по предметите нацртна геометрија, техничко цртање и група предмети од областа на инженерската графика. Во изминатите 25 години работен стаж го остварувала својот професионален развој во рамките на Машинскиот факултет во Скопје:

- 13.XI 1987 год. избрана во звањето помлад асистент
- 28.IV 1991 год. реизбрана во истото звање
- 22.VI 1995 год. избрана во звањето асистент
- 23.IV 1998 и 01.III 2001 год. реизбрана во истото звање
- 27.III 2003 год. избрана во звањето насловен доцент
- 28.IX 2006 година избрана во звањето доцент
- 27.XII 2007 година избрана во звањето вонреден професор.

2. ПЕДАГОШКА И НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА АКТИВНОСТ

Наставно - педагошка активност

Д-р Софија Сидоренко, како вработена на Машинскиот факултет во Скопје, била ангажирана во подготовките и изведбите на вежбите за поголем број предмети од Катедрата за конструирање при Институтот МКММВ: нацртна геометрија, техничко цртање, основи на конструирање и CAD, инженерска графика и графичко комуницирање.

Покрај тоа, одржувала вежби за поголем број гостувачки предмети на други факултети: техничко цртање на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје и Рударско-геолошкиот факултет во Штип, графичко комуницирање на ИСПТО, ИСЗПР, ИСЗЖО и на Земјоделскиот факултет.

Во рамките на активностите во врска со воведувањето на новиот кредит-трансфер систем, активно учествувала во изготвувањето на наставните програми за новите професионални студии по индустриски дизајн. Од учебната 2004/2005 година започнала со наставна дејност по неколку стручни предмети од оваа насока: индустриски дизајн 1, индустриски дизајн 2, дизајн на машини и апарати, дизајн на WEB страници, пракса, од учебната 2011/2012 год. и предметот процес на конструирање.

Од 2007 до 2009 година, во рамките на меѓународниот проект ТЕМПУС ЈЕП 41128-2006 „Развој на постдипломски студии по индустриски дизајн и маркетинг“ активно учествувала во развојот на наставните програми и воведувањето на нова студиска програма за постдипломски студии по индустриски дизајн и маркетинг на Машинскиот факултет во Скопје, која успешно стартуваше во учебната 2008/2009 година. Во рамките на овие студии ги подготвила програмите и од почетокот до денес ја реализира наставата за предметите:

1. ергономија и бионика;
2. историја на индустрискиот дизајн

3. дизајн на производи за широка потрошувачка (1/2 од предметот).

Во 2010 година учествувала во подготвувањето на новите наставни програми за докторските студии по машинство и ги подготвила програмите за два предмета:

1. ергономија на возилата и механизационите машини;
2. ергономски методи во инженерскиот дизајн.

Во текот на 2011 година учествувала во изработката на новите реконструирани наставни програми на додипломските студии по индустриски дизајн на Машинскиот факултет. На реконструираниите студии, кандидатката ги предава предметите:

1. индустриски дизајн;
2. процес на дизајнирање;
3. дизајнерски техники (1/2 од предметот);
4. ергономија за дизајнери;
5. 3Д - моделирање и визуелизација (1/2 од предметот);
6. дизајн на машини и апарати;
7. дизајн на веб - страници.

Од 2007 година до денес учествувала во подготовките на седум годишни изложби на студентите од насоката индустриски дизајн од прв циклус на студии и индустриски дизајн и маркетинг од втор циклус на студии, како и нивните учества на други манифестации од областа на индустрискиот дизајн: МАКИНОВА, ЕКОНОВА, Пронаоѓаштво - Белград, Недела на дизајнот во Скопје, Скопје Креатива, Недела на дизајнот во Милано итн. На некои од овие манифестации, неколкумина студенти кои презентираа проекти изработени во рамките на предметите дизајн на машини и апарати, и ергономија и бионика, освоија значајни награди.

Од воведувањето на насоката индустриски дизајн до денес била ментор на студиската програма на 4 генерации студенти. Во периодот од 2008 до денес била ментор на 40 и член на комисија за одбрана на 25 дипломски работи и три магистерски труда.

Учебни помагала

Како асистент учествувала во изработката на учебникот „Методи на претставување и конструкциона обработка со испитување на просторните форми (Нацртна геометрија)“, од авторот проф. д-р Стево Матески, објавен во Просветно дело, 1990, Скопје. Во истиот период била коавтор на четири наставни помагала за вежби по предметите техничко цртање и основи на конструирање и CAD (дадени и рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 773 од 14.II 2001 при изборот во звањето асистент).

За потребите на наставата по предметите од додипломските и постдипломските студии изработила соодветни учебни помагала (скрипти) за предавањата и вежбите.

1. **С. Сидоренко**, Индустриски дизајн 1 - умножени предавања (скрипта), 2004;
2. **С. Сидоренко**, Индустриски дизајн 2 - умножени предавања (скрипта), 2005;
3. **С. Сидоренко**, Дизајн на машини и апарати- умножени предавања (скрипта), 2006;
4. **С. Сидоренко**, Дизајн на веб - страници - умножени предавања (скрипта), 2007;
5. **С. Сидоренко**, Прирачник за програмата MAYA, - интерно помагало за вежби од предметот Индустриски дизајн 2, 2006;
6. **С. Сидоренко**, Материјали во индустрискиот дизајн - прирачник за студентите на насоката Индустриски дизајн, 2006;
7. **С. Сидоренко**, Историја на индустрискиот дизајн, 2009 (интерна скрипта за настава) ;

8. С. Сидоренко, Ергономија и бионика, 2009 (интерна скрипта за настава);
9. Т. Кандиќјан, С. Сидоренко, Дизајн на производи за широка потрошувачка, 2012 (интерна скрипта за настава);
10. С. Сидоренко, 3Д - моделирање и визуелизација, 2012 (интерна скрипта за настава).

Научноистражувачка дејност

Веднаш по вработувањето на Машинскиот факултет како помлад асистент започнала интензивно да работи на усовршување и продлабочување на знаењата од областа на нацртната геометрија. Работела на решавање на конкретни конструктивни проблеми со примена на нацртно-геометриски методи. Од овој период е произлезен труд објавен во Зборникот на трудови на Машинскиот факултет во Скопје бр. 9, стр. 117-122, 1990.

Своите знаења од областа на нацртната геометрија и компјутерското програмирање успешно ги применила во магистерската работа каде што со примена на објектно-ориентираниот програмски јазик C++ успеала да реализира концепт за креирање анимации со примена на клучни позиции. Резултатите од овие истражувања ги објавила како научни трудови во Зборникот на трудови на Машинскиот факултет во Скопје (рецензирани во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" бр. 773 од 14.II 2001 при изборот во звањето асистент).

Своите истражувања во областа на компјутерската графика кандидатката ги продолжила при изработката на докторската дисертација каде што креирала софтверски модули за виртуелна NC - обработка за софтверот AutoCAD. Освен симулација на движењата на NC - машина при обработка на машински дел и процесот на симнување на материјалот, кандидатката овозможила виртуелна проверка на исправноста на обработуваното парче. Овие истражувања се презентирани на повеќе научни меѓународни конференции (дадени и рецензирани во билтените на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" бр. 821 од 14.II 2003 при изборот во звањето насловен доцент, бр. 902 од 1.IX 2006, при изборот во звањето доцент бр. 931 од 30.XI 2007 и при изборот во звањето вонреден професор).

Со воведувањето на студиската програма индустриски дизајн на прв циклус студии, а особено со воведувањето на новата студиска програма за втор циклус на студии - индустриски дизајн и маркетинг, започнала интензивно да ги проучува научните достигнувања од областа на ергономијата и биониката. Кандидатката продолжила со истражувања кон посспецифични области каде што претходните научни интереси биле одлична подлога: виртуелни тестирања во областа на ергономијата и примена на нови софтвери за виртуелни ергономски испитувања.

Кандидатката објавила неколку научни трудови (7, 8 од Анекс 2) посветени на истражувањето на распоредот на контролните уреди кај возилата, во согласност со антропометриските мерки на возачите, а според неопходните ергономски правила и стандарди за безбедност. Во трудот "*Synchronization of Four Basic Ergonomic Parameters for the Driver's Comfort in Vehicles*" дефинирани се четири главни концепти за распоред на ножните команди во возилата: концепт со фиксна очна точка, концепт со фиксна точка во колкот, концепт со фиксна точка во дланките и концепт со фиксна точка во петицата. Главна цел на истражувањето е одредување на основните компоненти на комфорот на возачот во возилото. Во трудот под наслов "*An Analysis of Four Concepts for Driver's Seat Comfort in Passenger Vehicles*", направена е анализа на четирите концепти за удобноста на телото на возачот за време на возењето преку испитување на комфорните агли што ги зафаќаат неговите нозе. Оваа анализа е извршена со примена на виртуелни манекени. Резултат на анализата е избор на концептот со фиксна точка во петицата, кој овозможува најдобра рамнотежа помеѓу функцијата и комфорот.

Соработката помеѓу кандидатката д-р Софија Сидоренко и Ортопедскиот завод „Славеј“ од Скопје резултирала со идеја за развој на нов производ, инвалидска количка за заболени од церебрална парализа. На оваа тема, кандидатката објавила неколку научни трудови презентирани на меѓународни конференции (точки 9, 10, 12 од Анекс 2). Во трудот "*Design of Modular Wheelchair for Children with Cerebral Palsy*" е презентирано истражување за потребата од дизајн на специјална инвалидска количка за деца заболени од церебрална парализа. Семејствата на овие деца имаат голем економски проблем да обезбедат инвалидска количка, но поради фактот дека тие деца растат, овој проблем се продлабочува. Со цел да се излезе во пресрет на нивните потреби, ова истражување предлага принцип

на адаптивност и модулност во дизајнот на количката за да може таа да биде применувана во подолг временски период. Модуларните адаптивни делови на количката овозможуваат димензионално прилагодување на истата со цел да ги следи телесните промени на корисниците. Врз база на презентирани истражувања, произлегол концепт на инвалидска количка со мултифункционално седиште кое може да се поставува на различни платформи за движење (мануелни или на електричен погон, со мали или големи тркала, за примена во внатрешен или надворешен простор, итн.) и кое овозможува примена за седење и за повремено вертикализирање на телото на корисникот, опремено со додатоци кои овозможуваат дополнителни активности.

Трудот под наслов *"Application of Virtual Mannequins in the Process of Design and Evaluation of Modular Wheelchair"*, објавен во меѓународно списание (Анекс 2, точка 13), претставува заокружување на темата од претходните трудови како една целина. Во него е презентираан целокупниот концепт на мултифункционална, модулна, адаптивна инвалидска количка, чија димензионална исправност е проверена со примена на виртуелни манекени.

Научните преокупации на кандидатката во моментот се насочени кон биониката, релативно нова научна дисциплина во светски рамки која има огромно значење во инженерскиот и индустрискиот дизајн. Во моментот, под нејзино менторство неколкумина постдипломци работат на теми каде што биониката се применува како методологија за изнаоѓање решенија на конкретни дизајнерски проблеми. Вакви теми во нашите научни кругови речиси воопшто не се присутни. Кандидатката очекува резултатите од овие истражувања да и бидат квалитетно презентирани на меѓународната научна јавност во текот на наредните неколку години.

Од воведувањето на постдипломските студии по индустриски дизајн и маркетинг кандидатката била ментор на една завршена магистерска работа и член на комисија за одбрана на 3 магистерски работи. Моментално е ментор на 5 магистерски труда кои се во изработка.

Научно - истражувачки проекти

Во периодот од последниот избор во звањето вонреден професор до денес, кандидатката д-р Софија Сидоренко учествувала како соработник - истражувач во неколку научноистражувачки проекти:

1. 2007-2009 *"Development of Master Studies in Industrial Design and Marketing"*, Гебхардт А., Кандиќјан Т., заеднички европски проект ТЕМПУС ЈЕП 41128-2006.
2. 2011-2012 *"Ensuring Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities"*, Лазаревска А., меѓународен проект поддржан од Alumni Engagement Innovation Fund.
3. 2011-2012 *"Учество на неделата на дизајнот во Милано 2012"*, Кандиќјан Т., Сидоренко С., национален проект финансиран од Министерството за култура на Р. Македонија.
4. 2011-2012 *"ЕСТУАР"*, национален проект преку Министерството за култура на Р. Македонија, 2012, Кандиќјан Т., Сидоренко С.

Со учеството во проектот *"Development of Master Studies in Industrial Design and Marketing"* кандидатката директно придонела во развојот на оваа нова студиска програма на постдипломските студии на Машинскиот факултет во Скопје, развој на два нови предмета за магистерските студии во соработка со Универзитетот за применети науки од Ахен, Германија, како и обезбедувањето подобри услови за истражувачка работа на студентите.

Со учеството во проектот *"Ensuring Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities"*, кандидатката придонела во развојот на идеите за подобрување на условите за живот на луѓето со инвалидитет. На конференцијата одржана во рамките на овој проект ги презентирала идеите на младите студенти по индустриски дизајн за креирање специјални помагала за олеснување на животот на луѓето со инвалидитет (Анекс 2, точка 11).

Кандидатката учествувала во организирањето и подготовките за учество на студентите од насоката индустриски дизајн на меѓународната манифестација *Milano Design Week 2012*, во рамките на национален проект спонзориран од Министерството за култура на Р. Македонија. Нејзиниот најконкретен придонес е во менторството при изработката на неколку иновативни дизајни на столици кои го привлекоа вниманието на публиката на оваа манифестација.

Во рамките на националниот проект „ЕСТУАР“, спонзориран од Министерството за култура на Р. Македонија, кандидатката била уредник на монографија со дела од студентите по индустриски дизајн под наслов „Design the Evolution“.

3. СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Покрај наставата, како вработена на Машинскиот факултет во периодот од 1989 до 1994 год. кандидатката д-р Софија Сидоренко вршеше должност секретар на Институтот МКММВ, а во септември 2012 е избрана за раководител на Лабораторијата за конструирање и индустриски дизајн. Двапати била член на комисија за избор во звање.

Во 2009 година била член на национална жири - комисија за избор на најдобро дело од областа на индустрискиот дизајн на манифестацијата Денови на претприемништвото во Скопје.

Како архитект, во текот на својот работен стаж на Машинскиот факултет, работела на повеќе активности од оваа област. Во последните 5 години работела на реконструкција на просториите на компјутерскиот центар, реорганизација на просториите и ентериерно уредување на новата зграда на Институтот МКММВ при Машинскиот факултет во Скопје, адаптација и уредување на просториите за работилница, лабораторија и две училници за индустриски дизајн.

Во 2008 година, кандидатката д-р Софија Сидоренко и проф. д-р Ристо Ташевски изработиле идеен проект на нова надградба над фискултурната сала на Машинскиот факултет за потребите на Институтот за производно машинство.

Во периодот од 2002 до 2009 година, активно била вклучена во работата на техничката служба за возила при Институтот МКММВ, како вршител на работа во акредитирано инспекциско тело за испитување на возила.

Во последните пет години работела на креирање на повеќе материјали за промовирање на различни програми и дејности на Машинскиот факултет: веб - локација, две монографии, брошура и календар за промовирање на ИДЕАЛАБ - апликативната дејност на Лабораторијата за конструирање и индустриски дизајн; веб - локација и промотивни материјали за потребите на Техничката служба за возила; веб - локација за Лабораторијата за калибрација на сила и момент на сила. Во 2009 година учествувала во изработката на Монографија во чест на 50-годишнината од постоењето на Машинскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Според презентираниите податоци за наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Софија Сидоренко, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката покажува континуиран стручен и научен напредок во доменот на инженерската графика и индустрискиот дизајн.

Квалитетот на публикуваните трудови зборува дека се работи за зрел и надарен истражувач кој постојано бара нови научни предизвици. Нејзините познавања на инженерската графика, современите методологии на програмирање карактеристични за најновите трендови во развојот на компјутерската графика и интелигентните CAD/CAM системи, како и нејзините познавања на архитектурата, ергономијата и биониката се дополнуваат и оформуваат широко поле за дејствување во областа на индустрискиот дизајн.

Како наставник од областа на инженерската графика и особено во областа на индустрискиот дизајн, кандидатката беше активно вклучена во подготовката на наставните програми за додипломските студии по индустриски дизајн, постдипломските студии по индустриски дизајн и маркетинг и докторските студии по машинство. Со своето несебично залагање и ангажман во сите активности во врска со подготовката и одржувањето на наставата на предметите од спомнатите студии, Софија Сидоренко даде најдиректен придонес во нивниот развој и промовирање.

Врз основа на погоре изнесеното, како и врз основа на освоениите поени од наставно-образовната (115), научноистражувачката (37,1), стручно-апликативната (30,4) и стручно-уметничката дејност (24), т.е. вкупно 206,5 поени, според Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија заклучува дека кандидатката во целост ги исполнува условите пропишани во Законот за високото образование за избор во наставно-научно звање. Според тоа, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, да утврди предлог - одлука за избор на вонр. проф. д-р Софија Сидоренко, дипл. архитект, во наставно-научното звање редовен професор во научните области инженерска графика и индустриски дизајн на Машинскиот факултет во Скопје.

Истовремено му предлагаме на Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да ја избере кандидатката д-р Софија Сидоренко за наставник во научните области инженерска графика и индустриски дизајн во звањето редовен професор.

Скопје,

Рецензентска комисија

Проф. д-р Татјана Кандиќјан, с.р
Машински факултет, УКИМ, Скопје

Проф. д-р Ристо Ташевски, с.р
Машински факултет УКИМ, Скопје

Проф. д-р Милан Ќосевски, с.р
Машински факултет УКИМ, Скопје

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Софија Горе Сидоренко
(име, татково име и презиме)

Институција: Машински факултет - Скопје
(назив на факултетот-институтот)

Научна област: инженерска графика и индустриски дизајн

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Прв циклус на студии	
1	Индустриски дизајн 1 (предавања, зимски 2007/2008)	2*15*0,04
2	Индустриски дизајн 1 (вежби, зимски 2007/2008)	4*15*0,03
3	Дизајн на машини и апарати (предавања, зимски 2007/2008)	2*15*0,04
4	Дизајн на машини и апарати (вежби, зимски 2007/2008)	2*15*0,04
5	Практика V семестар (зимски 2007/2008)	15*0,03
6	Консултации (зимски 2007/2008)	70*0,002
7	Индустриски дизајн 2 (предавања, летен 2007/2008)	2*15*0,04
8	Индустриски дизајн 2 (вежби, летен 2007/2008)	2*15*0,04
9	Дизајн на веб - страници (предавања, летен 2007/2008)	2*15*0,04
10	Дизајн на веб - страници (вежби, летен 2007/2008)	2*15*0,04
11	Практика II семестар (летен 2007/2008)	15*0,03
12	Практика VI семестар (летен 2007/2008)	15*0,03
13	Консултации (летен 2007/2008)	70*0,002
14	Индустриски дизајн 1 (предавања, зимски 2008/2009)	2*15*0,04
15	Индустриски дизајн 1 (вежби, зимски 2008/2009)	4*15*0,03
16	Дизајн на машини и апарати (предавања, зимски 2008/2009)	2*15*0,04
17	Дизајн на машини и апарати (вежби, зимски 2008/2009)	2*15*0,04
18	Практика V семестар (зимски 2008/2009)	15*0,03
19	Консултации (зимски 2008/2009)	70*0,002
20	Индустриски дизајн 2 (предавања, летен 2008/2009)	2*15*0,04
21	Индустриски дизајн 2 (вежби, летен 2008/2009)	2*15*0,04
22	Дизајн на веб - страници (предавања, летен 2008/2009)	2*15*0,04
23	Дизајн на веб - страници (вежби, летен 2008/2009)	2*15*0,04
24	Практика II семестар (летен 2008/2009)	15*0,03
25	Практика VI семестар (летен 2008/2009)	15*0,03
26	Консултации (летен 2008/2009)	70*0,002
27	Индустриски дизајн 1 (предавања, зимски 2009/2010)	2*15*0,04
28	Индустриски дизајн 1 (вежби, зимски 2009/2010)	4*15*0,03
29	Дизајн на машини и апарати (предавања, зимски 2009/2010)	2*15*0,04
30	Дизајн на машини и апарати (вежби, зимски 2009/2010)	2*15*0,04
31	Практика V семестар (зимски 2009/2010)	15*0,03
32	Консултации (зимски 2009/2010)	80*0,002
33	Индустриски дизајн 2 (предавања, летен 2009/2010)	2*15*0,04
34	Индустриски дизајн 2 (вежби, летен 2009/2010)	2*15*0,04
35	Дизајн на веб - страници (предавања, летен 2009/2010)	2*15*0,04
36	Дизајн на веб - страници (вежби, летен 2009/2010)	2*15*0,04
37	Практика II семестар (летен 2009/2010)	15*0,03
38	Практика VI семестар (летен 2009/2010)	15*0,03

39	Консултации (летен 2009/2010)	80*0,002	0,16
40	Индустриски дизајн 1 (предавања, зимски 2010/2011)	2*15*0,04	1,2
41	Индустриски дизајн 1 (вежби, зимски 2010/2011)	6*15*0,03	2,7
42	Дизајн на машини и апарати (предавања, зимски 2010/2011)	2*15*0,04	1,2
43	Дизајн на веб - страници (предавања, летен 2010/2011)	2*15*0,04	1,2
44	CAD техники (предавања, зимски 2010/2011)	2*15*0,04	1,2
45	Практика V семестар (зимски 2010/2011)	15*0,03	0,45
46	Консултации (зимски 2010/2011)	150*0,002	0,3
47	Индустриски дизајн 2 (предавања, летен 2010/2011)	2*15*0,04	1,2
48	Индустриски дизајн 2 (вежби, летен 2010/2011)	4*15*0,04	1,8
49	Практика II семестар (летен 2010/2011)	15*0,03	0,45
50	Практика VI семестар (летен 2010/2011)	15*0,03	0,45
51	Консултации (летен 2010/2011)	80*0,002	0,16
52	Индустриски дизајн 1 (предавања, зимски 2011/2012)	2*15*0,04	1,2
53	Дизајн на машини и апарати (предавања, зимски 2011/2012)	2*15*0,04	1,2
54	Процес на конструирање (предавања, зимски 2011/2012)	2*15*0,04	1,2
55	Практика V семестар (зимски 2011/2012)	15*0,03	0,45
56	Консултации (зимски 2011/2012)	160*0,002	0,32
57	Индустриски дизајн 2 (предавања, летен 2011/2012)	2*15*0,04	1,2
58	Дизајн на веб - страници (предавања, летен 2011/2012)	2*15*0,04	1,2
59	Практика II семестар (летен 2011/2012)	15*0,03	0,45
60	Практика VI семестар (летен 2011/2012)	15*0,03	0,45
61	Консултации (летен 2011/2012)	80*0,002	0,16
Втор циклус на студии			
62	Ергономија и бионика (предавања, летен 2008/2009)	2*15*0,05	1,5
63	Историја на индустрискиот дизајн (предавања, зимски 2009/2010)	2*15*0,05	1,5
64	Ергономија и бионика (предавања, зимски 2009/2010)	2*15*0,05	1,5
65	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања, летен 2011/2012)	1*7*0,05	0,35
66	Историја на индустрискиот дизајн (предавања, зимски 2010/2011)	2*15*0,05	1,5
67	Ергономија и бионика (предавања, зимски 2010/2011)	2*15*0,05	1,5
68	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања, летен 2011/2012)	1*7*0,05	0,35
69	Историја на индустрискиот дизајн (предавања, зимски 2011/2012)	2*15*0,05	1,5
70	Ергономија и бионика (предавања, зимски 2011/2012)	2*15*0,05	1,5
71	Дизајн на производи за широка потрошувачка (предавања, летен 2011/2012)	1*7*0,05	0,35
Трет циклус на студии			
72	Ергономски методи во инженерскиот дизајн (предавања, летен 2011/2012)	1*15*0,06	0,9
Подготовки на нови предмети			
73	Дизајн на производи за широка потрошувачка		1,5
74	Индустриски дизајн (прв циклус - нови наставни програми)		1,5
75	Дизајнерски техники (прв циклус - нови наставни програми)		1,5
76	Процес на дизајнирање (прв циклус - нови наставни програми)		1,5
77	Ергономија за дизајнери (прв циклус - нови наставни програми)		1,5
78	ЗД - моделирање и визуелизација (прв циклус - нови наставни програми)		1,5
79	Историја на индустрискиот дизајн (втор циклус)		1,5
80	Ергономија и бионика (втор циклус)		1,5
81	Ергономски методи во инженерскиот дизајн (трет циклус)		1,5
82	Ергономија на возилата и механизационите машини (трет циклус)		1,5
Дипломски и магистерски трудови			
83	Ментор на дипломски работи: 40*0,2		8
84	Член на комисија во оцена и одбрана на дипломска работа: 17*0,1		1,7
85	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд: 3*0,3		0,9
Материјали за настава			
86	С. Сидоренко, Историја на ндустрискиот дизајн, 2009 (интерна скрипта за настава)		4
87	С. Сидоренко, Ергономија и бионика, 2009 (интерна скрипта за настава)		4
88	Т. Кандијан, С. Сидоренко, Дизајн на производи за широка потрошувачка, 2012 (интерна		4

	скрипта за настава]	
89	С. Сидоренко, 3Д - моделирање и визуелизација, 2012 (интерна скрипта за настава)	4
90	С. Сидоренко, Дизајнерски техники, 2012 (интерна скрипта за настава)	4
91	С. Сидоренко, Дизајн на веб - страници, 2012 (интерна скрипта за настава - проширено издание)	4
Вкупно		115,02

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на 1 одбранета магистерски теза	1
	Учество во проекти	
2	Gebhardt A., Kandikjan T., "Development of Master's Studies in Industrial Design and Marketing", TEMPUS JEP-41128-2006, European Commission, 2007-2009	5
3	Лазаревска А.: "Ensuring Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities", меѓународен проект, Alumni Engagement Inovation Fund, 2011-2012	5
4	Кандикјан Т., „Учество на неделата на дизајнот во Милано 2012“, национален проект, Министерство за култура на Р. Македонија, 2012	3
5	Кандикјан Т., „Естуар“, национален проект, Министерство за култура на Р. Македонија, 2012	3
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
6	Tashevski R., Dukovski V., Sidorenko S., "Mathematical Determination of Synthetic Surfaces Perpendicular and Tangent Lines", Proc.Fac.Mech.Eng. - Skopje, Vol.26, No.2, pp. 67-72, 2007, Skopje	3,2
7	Ile Mircheski, Sofija Sidorenko, "Synchronization of Four Basic Ergonomic Parameters for the Driver's Comfort in Vehicles", Proceedings of XXXIII Conference on Production Engineering of Serbia, 2009, pp. 323-326, 2009, Belgrade	2,7
8	Ile Mircheski, Sofija Sidorenko, "An Analysis of Four Concepts for Driver's Seat Comfort in Passenger Vehicles", Conference Proceedings of MOTOSP 2010, Rovinj, Croatia	2,7
9	Sofija Sidorenko, Jelena Micevska, Ile Mircheski, "Design of Modular Wheelchair for Children with Cerebral Palsy", Conference Proceedings of ICPE 2011, Nis, Serbia	2,4
10	Jelena Micevska, Sofija Sidorenko, "Is there Need on the Market for Fully Personalized Wheelchair?", Conference Proceedings of KODIP 2012, Budva, Montenegro	2,7
11	Sofija Sidorenko, Tatjana Kandikjan, Jelena Micevska, "Students' Works in the Field of Industrial Design Aimed to Improve the Life of People with Disabilities", Proceedings of the International Conference "Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities", 20-24 September 2012, Skopje, Macedonia (in print)	1,6
12	Jelena Micevska, Sofija Sidorenko, Tatjana Kandikjan, "Improvement of the Life Quality of Children with Cerebral Palsy – Design of a Specialized Wheelchair", Proceedings of the Conference "Equal Access through Service Learning for Persons with Disabilities", 20-24 September 2012, Skopje, Macedonia (in print)	1,6
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
13	Sofija Sidorenko, Jelena Micevska, Ile Mircheski, "Application of Virtual Mannequins in the Process of Design and Evaluation of a Modular Wheelchair", Facta Universitatis Series Mechanical Engineering Vol. 9, No. 1, pp 107-118, 2011	3,2
Вкупно		37,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Член на комисија за избор во звање 2*0,2	0,4
2	Член на национална жири - комисија за избор на најдобро дело од областа на индустрискиот дизајн на манифестацијата Денови на претприемништвото, Скопје, 2009	1
3	Гечевска В., Данев Д., Кочов А., Сидоренко С., Монографија на МФС 2009 - по повод 50 годишнина од постоењето, 2009.	4

4	Сидоренко С., Кандиќјан Т., <i>Living with Inspired Technology</i> , Скопје, монографија со дела од студентите по индустриски дизајн, стр.124, 2009.	8
5	Кандиќјан Т., Сидоренко С., <i>Design the Evolution</i> , Скопје, монографија со дела од студентите по индустриски дизајн, стр. 78, 2012.	8
6	Член (вршител на работа) во акредитирано инспекциско тело за испитување на возила	1
7	Член (вршител на работа) во акредитирано инспекциско тело за испитување на единечно прегледани возила - хомологација	1
8	Организирање изложби на студентите по индустриски дизајн 7*1	7
Вкупно		30,4

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Софија Сидоренко, Ристо Ташевски, Идеен проект за објект надградба на фискултурната сала за потребите на Институтот за производно машинство, 2008, Скопје	2
6	Изработка на веб - локација за ИДЕАЛАБ	1
7	Изработка на веб - локација и рекламни материјали за техничка служба за возила	1
8	Изработка на веб - локација за лабораторија за калибрација на сила и момент на сила	1
9	Изработка на рекламни материјали за студиите по индустриски дизајн, 2009	1
11	Пренамена на стан во стоматолошка ординација д-р Весна Јаноска, 2008	2
12	Проект за реконструкција на хангар и преуредување во работилница за индустриски дизајн, МФС, Скопје, 2009-2011	2
13	Проектирање и изведба на ентериер на стан на бул. Партизански одреди 33-1/11 - 2011	2
14	Проектирање и изведба на ентериер на канцелариски простор за фирмата ЕЛ ЕНЕРГО, 2011	2
15	Изведени елементи мебел 10*1	10
Вкупно		24

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	115
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	37,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	24
Вкупно	206,5

Скопје, 3.10.2012

Рецензентска комисија

Проф. д-р Татјана Кандиќјан, с.р.
Машински факултет УКИМ, Скопје

Проф. д-р Ристо Ташевски, с.р.
Машински факултет УКИМ, Скопје

Проф. д-р Милан Косевски, с.р.
Машински факултет УКИМ, Скопје

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ВО НАСТАВНО - НАУЧНАТА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА МАШИНСКИ КОНСТРУКЦИИ, МЕХАНИЗАЦИОНИ МАШИНИ И ВОЗИЛА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 27.9.2012 година, донесе одлука бр. 04-2284/2 со која сме определени за рецензенти за избор на асистент во научната област што ја покрива Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила. На конкурсот за избор на наставници и соработници на Машинскиот факултет во Скопје, објавен во дневните весници „Дневник“ и „Коха е Ре“ на 27.8.2012 година, за избор на асистент од наведената научна област се пријави м-р Кристина Јакимовска, дипл.маш.инж., за звањето асистент.

Врз основа на прегледот на доставената документација и личното познавање на кандидатката, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката м-р Кристина Јакимовска, дипл.маш.инж., е родена на 3.3.1981 година во Скопје. Основно образование завршила во ОУ „Јохан Хајнрих-Песталоци“ во Скопје со одличен успех. Средно образование завршила во гимназијата „Раде Јовчевски-Корчагин“ во Скопје со одличен успех. На Машинскиот факултет во Скопје, насока: механизациони машини, се запишала во учебната 1999/2000 година. Студенте ги завршила на 14.7.2004 година со одбрана на дипломската работа под наслов „Систем за квалитет и логистика во транспортот“, со оценка 10. Просекот од положените испити и изнесува 9,92.

Во истата година се вработила како помлад асистент на Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила. Во учебната 2005/2006 година се запишала на постдипломски студии на истражувачкото подрачје моторни возила со работен наслов „Логистика во одржувањето на моторните возила“, под менторство на проф. д-р Тодор Давчев. Ги има положено сите испити со оценка 10 (десет), предвидени со наставниот план на постдипломските студии. Постдипломските студии ги завршила на 16.6.2009 година, со одбрана на магистерската работа: „Истражување на трошоците на корисникот во животниот циклус на моторните возила“ под менторство на проф. д-р Тодор Давчев. Во февруари 2010 година има пријавено тема за изработка на докторска дисертација: „РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОЦЕНКА НА БЕЗБЕДНОСТА НА МОТОРНИТЕ ВОЗИЛА ВО ЗАВИСНОСТ ОД НИВНАТА СОСТОЈБА“, под менторство на проф. д-р Чedomir Дубока, редовен професор на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, Република Србија.

II. НАСТАВНА АНГАЖИРАНОСТ

Во текот на изминатиот период, од нејзиното вработување на Машинскиот факултет во Скопје па сè до денес, активно учествувала при спроведувањето на наставните активности на Факултетот. Во тој период успешно ги спроведувала вежбите по следниве наставни предмети: инженерска графика, графичко комуницирање, експлоатација и одржување, експлоатација и одржување на МВ, проектирање на логистички системи, машини за цикличен транспорт, квалитет и логистика, инженерска логистика, транспортни машини, транспортни уреди и возила, моторни возила, транспортни уреди, информациски системи и технологии, проектирање на системи за одржување и менаџмент, средства за транспорт.

За цело време била ангажирана со голем број часови за вежби во секој семестар и била вклучена во одржувањето на испити. Во одржувањето на вежбите секогаш е добро подготвена и има способност своето знаење јасно да им го пренесе на студентите.

III. НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ

При изборот во звањето помлад асистент, кандидатката имала вкупно 12 труда и активности, кои се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 865, стр.7 - 11.

При повторен избор во звањето помлад асистент, кандидатката имала вкупно 11 научни и стручни трудови, кои се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 935, стр. 32 - 35.

При изборот во звањето асистент, кандидатката имала вкупно 14 научни и стручни трудови, кои се објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 979, стр. 171 - 177.

Во оваа листа се наведени вкупно 3 научни и стручни труда, во кои кандидатката учествувала по нејзиниот избор за асистент до денес.

1. **K. Jakimovska, T. Davcev, I. Gjurov;** *Research on the user's costs in motor vehicles life cycle*, FISITA 2010 World Automotive Congress, Budapest 2010.
2. **K. Jakimovska, I. Gjurov;** *Comparison of vehicle maintenance cost among different vehicle types*, XXIII JUMV International Conference with Exhibition - Science and Motor vehicles, Belgrade 2011.
3. проф.д-р С.Јаќимовски, проф. д-р Д.Козинаков, проф. д-р А.Илиевски, проф. д-р С. Мирчевски, асс. м-р **Кристина Јаќимовска**, дипл.машин.инж. Д. Саздовски, дипл. ел.инж. Д. Стефанов, *Главен проект на опрема за вертикален транспорт на Водостан Вруток ХЕЦ "Маврово"*, Скопје, јуни 2010 година.

III. КОМЕНТАР НА ТРУДОВИТЕ

Во трудот 1 е прикажано истражување за трошоците на корисникот од три различни возила од еден возен парк во Македонија. Земени се в предвид различни методи на одржување, како превентивно и корективно одржување. Претставен е LCC (Life Cycle Cost) модел на возило кој ни претставува поедноставен приказ на реалниот систем. Неговата функција е да ги издвои значајните карактеристики и аспекти на производот и да ги преточи во слика на трошок. Низ графици е претставена LCC (Life Cycle Cost) анализата на сите три возила, каде што се прикажани трошоците на аквизиција, за работа, за одржување и трошокот за отпис. Според направените формули за секој од овие трошоци поединечно е направена пресметката на вкупниот трошок на корисникот на моторното возило. Сите овие пресметки се разгледувани низ три режими на експлоатација со што е даден еден поголем опсег на истражувањето. Овој труд дава основа во предвидувањето на трошоците во поголем возен парк и дава основа за креирање на буџетот.

Трудот 2 е истражување на трошоците за одржување кај моторните возила со што е изведена споредба на овие трошоци кај различни возила од еден репрезентативен возен парк од Република Македонија. Според досегашните статистики, трошокот за одржување зазема добар дел од вкупниот трошок на корисникот и поради тоа управителите со одржувањето на моторните возила мора да имаат метод за споредување на таквите трошоци кај различни типови на возила. Во овој труд е спроведена компаративна анализа само на трошоците за одржување кај две исти возила од марката IVECO, како и едно возно возило. Од добиените графици можеме да добиеме вредни информации кое возило е најрепентивно во тој возен парк.

Трудот 3 е изработка на главен проект за опрема потребна за преглед на вертикални шахти на Водостан Вруток ХЕЦ "Маврово". Со проектираната опрема се овозможува преглед и санирање на водостански шахти со можност за носење на работници и материјал во висина од 70м. Проектираната опрема овозможува сигурност и стабилност на корната за изведување на санациони работи со можност за фиксирање на опремата на одредена висина према потреба. Проектираната опрема нуди комплетна заштита при нејзиното користење, бидејќи таа ќе се користи за вертикален транспорт на луѓе и материјали.

IV. МЕЃУНАРОДНИ УЧЕСТВА И АКТИВНОСТИ

1. Учество на работилницата *"WORKSHOP FOR PROJECT PROPOSALS DEVELOPMENT FP7, Cooperation, Transport"* со меѓународно учество во рамки на TransBonus FP7 (Framework Programme Seven) проектот организирана од Машински факултет - Сараево, Босна и Херцеговина, 7-9 јули 2010.

2. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *"EU - директиви и UNECE - правилници – состојба 2010"*, на Машинскиот факултет при Универзитетот во Београд, раководител: проф. д-р Чedomir Дубока, септември 2010.

3. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *'Analiza uzroka izletanja vozila s puta'*, на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, раководител: проф. д-р Чedomир Дубока, ноември 2010.
4. Учество на работилницата: *'Regional Workshop – Transport Research and Business development Cooperation in SEE.'* организирана од ARC Fund-Sofia и Todor Kableshkov University of Transport во Софија, Бугарија, 6-7 декември 2010 година.
5. Учество на завршен состанок од FP7 TransBonus проект, организиран од Todor Kableshkov University of Transport во Софија, Бугарија, 8 декември 2010 година.
6. Подготовка на материјал за проектот *'Менаџмент за одржување на опрема и возила'*, JСП (Јавно сообраќајно претпријатие) Скопје, раководител на проектот е проф. д-р Тодор Давчев, ред.проф. во пензија, април 2011 година.
7. Учество на конференцијата *'SEE-TRANS 2011'* – организирана од WBC-INCO.NET во соработка со ETNA (European Transport Network Alliance), Министерство за транспорт на Р.Словенија и Универзитетот во Марибор, Љубљана, Р.Словенија, 12-13 април 2011 година.
8. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *'EU - директиви и UNECE - правилници – состојба 2011'*, на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, раководител: проф. д-р Чedomир Дубока, септември 2011 година.
9. Учество на конференцијата *'Training and Brokerage Events (Transport)'* – организирана од WBC-INCO.NET, во соработка со SEERC (the South East European Research Centre) и GSRT (the General Secretariat for Research and Technology) и поддршка од Hellenic Institute of Transport, Centre for Research and Technology (HIT/CERTH), Солун, Грција, 11-12 октомври 2011 година.
10. Учество на конференцијата *'4th European Conference on ICT for Transport Logistics'* организирана од Hellenic Institute of Transport, Centre for Research and Technology (HIT/CERTH), Солун, Грција 12-14 октомври 2011 година.
11. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *'Otkazi kočenja i hidnog sistema vozila kao uzrok i posledica nesreća u saobraćaju'*, на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, раководител: проф. д-р Чedomир Дубока, ноември 2011 година.
12. Подготовка на тендерска документација за ИПА (Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA) проект на Агенција за вработување на Република Македонија, со наслов: *'Поддршка за вработувањето на младите луѓе, долго невработени и жените'* (DGC 09-40478), декември 2011 година.
13. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *'Evropske smernice za analizu i rekonstrukciju saobraćajnih nesreća i merenje oštećenja vozila'*, на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, раководител: проф. д-р Чedomир Дубока, февруари 2012 година.
14. Учество на семинарот од областа на безбедноста на возила: *'Odredjivanje intenziteta sudara -Delta 1, EES i koeficijent uspostavljanja'* на Машинскиот факултет при Универзитетот во Белград, раководител: проф. д-р Чedomир Дубока, јуни 2012 година.
15. Учесник-извршител на работите (подготовка на материјал и одржани предавања) на обуката спроведена од Машинскиот факултет во Скопје на тема: *'Мехатронски системи кај лесните возила'*, раководител на проектот е проф. д-р Тодор Давчев, ред.проф. во пензија. Проектот е финансиран од ЕУ (IPA- Instrument for Pre-Accession Assistance project), со наслов: *'Поддршка за вработувањето на младите луѓе, долго невработени и*

жените" (DGC 09-40478), спроведен преку Агенцијата за вработување на Македонија, април-декември 2012 година.

16. Учество во работата на Инспекциското тело за дигитални дигалки и транспортери при ЦИРКО (Центар за истражување, развој и континуирано образование) Скопје при претсед и испитување на опрема која е предмет на овластување на Инспекциското тело, 2010-2012 година.

V. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Погоре изнесените податоци укажуваат на тоа дека ас. м-р Кристина Јакимовска, во досегашниот период што го поминува на Машинскиот факултет, била ангажирана со многу часови од повеќе предмети што ги покрива Институтот МКММВ. Како извршувањето на работните обврски пристанувала многу сериозно и совесно и ги извршувала навремено, стручно и одговорно. Паралелно со тоа, успешно работела на сопственото научно и стручно усовршување, како и во работата со студентите.

Согласно со претходното изнесено, а во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, кандидатката м-р Кристина Јакимовска, дипл. маш. инж., да биде избрана во звањето асистент при Институтот МКММВ.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Тодор Давчев, ред.проф. во пензија, Машински факултет – Скопје с.р.

Вонр. проф. д-р Игор Ѓурков, Машински факултет – Скопје с.р.

Вонр. проф. д-р Дарко Данев, Машински факултет – Скопје с.р.

Скопје, 3.10.2012.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО НАСТАВНИТЕ ПРЕДМЕТИ ХОРНА, ОРКЕСТАРСКИ ДЕЛНИЦИ ЗА ХОРНА И КАМЕРНА МУЗИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ- СКОПЈЕ, БЕЗ ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност- Скопје, на својата седница одржана на 18. 5-.2012 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Васо Ристов, проф м-р Билјана Јакимовска, вонр. проф. м-р Страшо Темков. На конкурсот, објавен на 5.5.2012 година во весникот „Дневник“ и „Лајм“ за избор на еден наставник во сите звања по наставните предмети хорна, оркестарски делници за хорна и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност-Скопје, без засновање работен однос се пријави кандидатот доц. м-р Александар Гошев.

Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Александар Гошев е роден на 30.9.1970 год. во Струмица. Основно образование завршил во родното место Турново, а со средно музичко образование се стекнува во ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“ во Скопје, по инструментот хорна во класата на проф. Левче Трајковски. По завршувањето на средното музичко образование, продолжил со студии на Музичката академија во Нови Сад, во класата на светски познатиот хорнист проф. Ференц Тарјани. Уште за време на студиите започнал со педагошка работа во основното музичко училиште во Сремска Митровица во 1993 година. Во 1994 година се вработил како прв хорнист во редовен работен однос во Оркестарот при Операта на Српското народно позориште во Нови Сад.

ПЕДАГОШКА ДЕЈНОСТ

Доц. м-р Александар Гошев со педагошка дејност почнува да се занимава уште за време на студиите во учебната 1993/94 година како предавач по инструментот хорна и труба во основното музичко училиште во Сремска Митровица. Ова се и првите чекори кон професионалното започнување со педагошка дејност, каде што кај проф. Дубравко Марковиќ започнува да ја изучува и усовршува и посебната техника за дувачки инструменти - "pop presso", со која техника ја започнува успешната педагошка кариера. Во Сремска Митровица работи до 1995 година, каде што со учениците освојува повеќе високи награди, на различни натпреватории, музички манифестации и фестивали. Во 1994/95 година хонорарно работи и како професор во Средното музичко училиште во Суботица. По војната во 1999 година се враќа во Скопје каде што хонорарно се вработува во ДМБУЦ „Илија Николовски Луј“ како професор по инструментот хорна, каде што води класа од 5 ученици од кои 3 во нижо и 2 во средно музичко образование каде што работи и до ден денешен. Со своите ученици учествувал на бројни натпревари во Нови Сад, Стара Загора, Охрид, Скопје, Битола, каде што освојуваат доста награди. Повеќето од неговите ученици веќе се редовни студенти на Факултетот за музичка уметност- Скопје, а некои веќе ги завршија додипломските студии, а некои и студиите од втор циклус. Како музички педагог има освоено доста признанија, меѓутоа најзначајна му е стекнатата диплома и награда како најмлад музички педагог во конкуренција од 165 кандидати, во градот Бекешчабо, Унгарија, каде што го има освоено првото место. Учесник е на повеќе семинари по инструментот хорна кај врвни светски уметници кои се одржуваа во Холандија, Унгарија, Швајцарија, Германија итн. Во август 2006 година добива понуда за ангажман за одржување семинари на Конзерваториумот во Осло, Норвешка, а првиот го одржува со студенти од Норвешка во август 2006 година, во Струга, а семинарот редовно се одржува секоја година. Од 2007 година е надворешен соработник на Факултетот за музичка уметност- Скопје со звање- доцент по инструментот хорна. Од пред извесно време се стекна и со дипломата од втор циклус на студии-магистер.

НАУЧНО- ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

2009/10-ментор на втор циклус студии

СТРУЧНО- УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

2007- 2012 год., како вработен во НУ Македонска филхармонија- Скопје, остварени се 160 концерти од кои **на прва хорна 40 концерти**

2007 год., Скопски дувачки квинтет, концерт (друг вид)- промоција на новиот клавијатура - Мала Станица- Скопје.

2007 - 2012 год., како вработен во НУ Македонска филхармонија- Скопје, остварени се **120 концерти на трета хорна.**

Член на Камерниот оркестар скопски солисти од 2007 до денес и остварени 10 целовечерни концерти(божиќни и велигденски).

Издадено ЦД со Скопски дувачки квинтет -2009/2010.

Член на камерен ансамбл(Скопски дувачки квинтет)-целовечерен концерт ЗЛАТНА ЛИРА- Скопје 2008 год.

2009 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- БЕЛАНОК- Скопје.

2009 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА- Дојран.

2009 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- ШТИПСКО ЛЕТО- Штип.

2009 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- ДЕНОВИ НА ТУРИЗМОТ- Скопје.

2010 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА- Дојран

2010 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- скопско лето- промоција на ЦД –Скопје.

2010 год. Скопски Дувачки квинтет, целовечерен концерт- во чест на проф.Санда Бикова-Штип.

2011 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА-Дојран.

2011 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- БИТ ФЕСТ- Битола.

2011 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- Гостување во Софија, Р.Бугарија.

2011 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт-ТОПОЛ КУЛТУРЕН БРАН- Скопје.

2012 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- Гостување во Ниш, Р.Србија.

2012 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- киц – Скопје.

2012 год., Скопски дувачки квинтет, целовечерен концерт- Куманово.

СТРУЧНО- АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

- член на национална жири- комисија- 2009 год.;
- член на национална жири- комисија- 2009 год.;
- член на национална жири- комисија- 2011 год.;
- член на национална жири- комисија- 2012 год..
- член на Комисијата за изработка на програми за шестогодишно музичко образование по предметот хорна (прво, второ, трето, четврто и петто одделение).

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на доставените материјали, како и врз основа на увидот во уметничките и педагошките резултати на кандидатот, на Наставно-научниот и уметнички совет, му предлагаме доцент м-р Александар Гошев да биде избран во звањето доцент, наставник по наставните предмети хорна, оркестарски делници за хорна и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност- Скопје, без засновање работен однос.

Рецензентска комисија

Проф м-р Васо Ристов с.р.

Проф м-р Билјана Јакимовска с.р.

Проф м-р Страшо Темков с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: доц. м-р Александар Гошев

Институција: Факултет за музичка уметност - Скопје

Научна област: хорна, оркестарски делници за хорна и камерна музика за дувачки инструменти

НАСТАВНО- ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус – 2007/2008 год. $6 \times 30 = 180 \times 0.04 =$	7.2
2.	Одржување на настава од прв циклус - 2008/2009 год. $8 \times 30 = 240 \times 0.04 =$	9.6
3.	Одржување на настава од прв циклус - 2009/2010 год. $12 \times 30 = 360 \times 0.04 =$	14.4
4.	Одржување на настава од прв циклус - 2010/2011 год. $8 \times 30 = 240 \times 0.04 =$	9.6
5.	Одржување на настава од прв циклус - 2011/2012 год. $11 \times 30 = 330 \times 0.04 =$	13.2
6.	Одржување на настава од прв циклус - 2012/2013 год. $11 \times 30 = 330 \times 0.04 =$	13.2
7.	Одржување на настава од втор циклус - 2009/2010 год. $2 \times 30 = 60 \times 0.05 =$	3
	Вкупно	70.2

НАУЧНО- ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	2009/2010, ментор на втор циклус	1
2.		
3.		
4.		
	Вкупно	1

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	Издадено ИД со Скопски дувачки квинтет -2009/2010	8
1.	Член на камерен ансамбл (Скопски дувачки квинтет)- целовечерен концерт – „ЗЛАТНА ЛИРА“-Скопје, 2008 год.	2
2.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- „БЕЛА НОК“ - Скопје	2
3.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“-Дојран	2

4.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„ШТИПСКО ЛЕТО“-Штип	2
5.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт – „ДЕНОВИ НА ТУРИЗМОТ“-Скопје	2
6.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“-Дојран	2
7.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„СКОПСКО ЛЕТО“-промоција на ЦД - Скопје	2
8.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- во чест на проф.Санда Бикова-Штип	2
9.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“-Дојран	2
10.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„БИТ ФЕСТ“-Битола	2
11.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- Гостување во Софија,Р.Бугарија	2
12.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт-„ТОПОЛ КУЛТУРЕН БРАН“- Скопје	2
13.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- Гостување во Ниш,Р.Србија	2
14.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- КИЦ - Скопје	2
15.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт- во Куманово	2
16.	2007 год., Скопски дувачки квинтет – концерт(друг вид)-ПРОМОЦИЈА НА НОВИОТ КЛАВИР – Мала Станица-Скопје	0.4
	2007 – 2012 год., како вработен во НУ Македонска филхармонија –Скопје – остварени се 160 концерти од кои на прва хорна- 40 концерти x 0.1 = 4 бода, а 120 концерти на трета хорна x 0,05 =6.	10
	Член на Камерниот оркестар „ СКОПСКИ СОЛИСТИ “ од 2007 до денес и остварени 10 целовечерни концерти(божикни и велигденски) – 10 x 1 = 10 бода	10
	Вкупно	58.4

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
1.	Член на национална жири- комисија – 2009 год.	1
2.	Член на национална жири- комисија – 2011 год.	1
3.	Член на национална жири- комисија – 2012 год.	1
4.	Член на меѓународна жири- комисија – 2009 год.	2
5.	Член на Комисијата за изработка на програми за шестгодишно музичко образование по предметот хорна (прво, второ, трето, четврто и петто одделение)	5
6.		
	Вкупно	10

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО- ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	70.2
НАУЧНО- ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	1
СТРУЧНО- УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	58.4
СТРУЧНО- АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10
Вкупно	139.6

Рецензентска комисија

Проф м-р Васо Ристов с.р.

Проф м-р Билјана Јакимовска с.р.

Проф м-р Страшо Темков с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ПО НАСТАВНИТЕ ПРЕДМЕТИ ТУБА, ТРОМБОН, ОРКЕСТАРСКИ ДЕЛНИЦИ ЗА ТУБА И ТРОМБОН И КАМЕРНА МУЗИКА ЗА ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ-СКОПЈЕ, БЕЗ ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, на својата седница одржана на 18. 5.2012 година, донесе решение за формирање Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Васо Ристов, проф. м-р Билјана Јакимовска и вонр. проф. м-р Страшо Темков. На конкурсот, објавен на 5. 5.2012 година во весникот „Дневник“ и „Лајм“ за избор на еден наставник во сите звања по наставните предмети туба, тромбон, оркестарски делници за туба и тромбон и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност-Скопје, без засновање работен однос се пријави кандидатот доц. м-р Ташко Тодоров.

Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Ташко Тодоров е роден во Битола на 9. 3.1954 година. Средно музичко образование завршил во Средното музичко училиште во Битола, инструмент: тромбон, во класата на проф. П.Клишманиќ. Во текот на школувањето учествувал на многубројни меѓународни семинари и натпревари. Добитник е на многу награди на републичко и сојузно ниво во поранешна Југославија.

Во овој период е активен член на Градскиот дувачки оркестар во Битола под водство на диригентот Михаил Спиридонов, активен учесник во Симфонискиот и забавниот оркестар при КУД „Стив Наумов“ - Битола. Дипломирал во 1977 година на Факултетот за музичка уметност - Скопје, инструмент: тромбон, во класата на проф. Ѓ.Стефановски. За време на студиите во периодот од 1975 до 1977 година работел како наставник по музичко воспитание и образование во ОУ „Браќа Миладиновци“ во Скопје. По дипломирањето во периодот од 1977 до 1979 година се вработил како прв тромбонист во РТВ-Приштина, во симфониски и ревиски оркестар. Во периодот од 1979 до 1995 година работел во Македонската Опера и балет во Скопје како прв/втор тромбонист. Професионалната кариера од 1995 година па до денес ја продолжува во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во

Скопје како професор по тромбон и камерна музика. Ги завршил магистерските студии на музичката академија „Панчо Владигеров“ во Софија Р.Бугарија.

Од 2006 година до денес работи како доцент на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

ПЕДАГОШКА ДЕЛНОСТ

М-р Ташко Тодоров активно и со голема посветеност учествува и се вклучува во наставнообразовниот процес за што сведочат големиот број активности на студентите во неговата класа, учество на концерти, учество на меѓународни музички кампови, светски младински оркестри. Студентите од неговата класа се вклучени во музичкото секојдневие на нашата држава како активни членови-изведувачи во оркестрите со Македонската опера и балет, Македонската филхармонија и воениот оркестар на АРМ.

Секоедневно ги пренесува своите богати знаења во областа на предметот тромбон, оркестарски делници и камерна музика.

Диплома за учество на 50. Државен натпревар на Музички и балетски педагози на Р.Македонија-23. 3.2011 год.

Диплома за учество на 49. Државен натпревар на Музички и балетски педагози на Р.Македонија-7. 4.2011год.

Благодарница за придонес на реализацијата на Вториот државен натпревар на млади музичари од Здружението на директори на музички и балетски училишта на Р.Македонија-16. 4.2011год.

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ

Хварски летен фестивал (Хвар.Р.Хрватска), 2006 година.

Омишко лето (Омиш.Р.Хрватска), 2006 година.

Макарско лето (Макарска.Р.Хрватска), 2006 година.

Бит фест (Битола, Р.Македонија), 2006 година.

30-ти Денови на македонска музика (Скопје.Р.Македонија), 2007 година.

Бит фест (Битола, Р.Македонија) 2007 година.

Нимус (Ниш, Р.Србија), 2007 година.

31-ти Денови на македонска музика (Скопје, Р.Македонија), 2008 година.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Изработена програма за прва, втора, трета и четврта година средно музичко и балетско образование за образовен профил-музичар-изведувач по предметот прима виста (2008).

Изработена програма за прво, второ и трето одделение од шест- годишно основно музичко образование за наставните предмети- лимени дувачки инструменти-тромбон, труба и хорна (2009).

Член на жири комисија-Државен натпревар за ученици и студенти по музика (2009).

Диплома за учество на натпревар од Дворец на културата-Перник, Р.Бутарија (2009).

Благодарница за учество на промотивни денови на туризмот од Стопанска комора за туризам на Р.Македонија (9.5.2009).

Изработена програма за четврто одделение од шест- годишно основно музичко образование за наставниот предмет тромбон (2011).

Изработена програма за прва, втора, трета и четврта година средно музичко образование за наставниот предмет тромбон (2011).

Член на жири комисија-втор државен натпревар на млади музичари, Хармонија-МБП (2011).

Семинар по тромбон со проф. Томас Аустестаг од Националната академија за музика School of Fine Art-Осло-Норвешка (2011) год.

Семинар по тромбон со проф. Арнулф Наур Нилсен- School of Fine Art-Осло, Норвешка (2011).

Семинар по тромбон со проф. Оле Кристан Хансен од средно музичко училиште- School of Fine Art-Осло, Норвешка (2011).

Изработена програма за петто одделение од шест- годишно основно музичко образование за наставниот предмет тромбон (2012).

Изработена програма за петто одделение од шест- годишно основно музичко образование за наставниот предмет хорна (2012).

Член на државна матурска предметна комисија за изготвување на испитна програма по предметот тромбон, туба, камерна музика, труба и хорна.

Учесник на Саем за презентација на училиштето и негова јавна промоција.

Учесник во реализирање на проектот Friendship trough music на Норвешката влада.

Ментор на ученици Роми во проектот Friendship trough music на Норвешката влада.

Член на жири комисија- Државен натпревар за ученици и студенти по музика (2006).

Член на жири комисија- Државен натпревар за ученици и студенти по музика (2009).

Член на жири комисија- Државен натпревар за ученици и студенти по музика (2012).

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на доставените материјали, како и врз основа на увидот во уметничките и педагошките резултати на кандидатот, на Наставно-научниот и уметнички совет му предлагаме доц. м-р Ташко Тодоров да биде избран во звањето вонреден професор, наставник по наставните предмети туба, тромбон, оркестарски делници за туба и тромбон и камерна музика за дувачки инструменти на Факултетот за музичка уметност-Скопје, без засновање работен однос.

Рецензентска комисија

Проф м-р Васо Ристов с.р.

Проф м-р Билјана Јакимовска с.р.

Проф м-р Страшо Темков с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **м-р Ташко Тома Тодоров**
(име, татково име и презиме)
 Институција: **Факултет за музичка уметност**
(назив на факултетот/институтот)
 Научна област: **туба, тромбон, оркестарски делници за туба и**
тромбон и камерна музика за дувачки инструменти

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	Поени
1.	Настава 1.циклус студии индивидуална настава по предметот тромбон. 4 студенти (2+0), 2007/8год. 4x2=8 x30=240x0,04=9,6	9,6
2.	Настава 1.циклус студии индивидуална настава по предметот тромбон. 4 студенти (2+0), 2008/9год. 4x2=8 x30=240x0,04=9,6	9,6
3.	Настава 1.циклус студии индивидуална настава по предметот тромбон. 4 студенти (2+0), 2009/10год. 4x2=8 x30=240x0,04=9,6	9,6
4.	Настава 1.циклус студии индивидуална настава по предметот тромбон. 4 студенти (2+0), 2010/11год. 4x2=8 x30=240x0,04=9,6	9,6
5.	Настава 1.циклус студии индивидуална настава по предметот тромбон. 4 студенти (2+0), 20011/12год 4x2=8x15=120x0,04=4,8	4,8
Настава 1циклус студии оркестарски делници		
1.	Настава 1.циклус студии групна настава по предметот оркестарски делници, 4 студенти (1+0), 2007/8год.	2,4
2.	Настава 1.циклус студии групна настава по предметот оркестарски делници, 4 студенти 1+0), 2008/9год.	2,4
3.	Настава 1.циклус студии групна настава по предметот оркестарски делници, 4 студенти 1+0), 2009/10год.	2,4
4.	Настава 1.циклус студии групна настава по предметот оркестарски делници, 4 студенти 1+0), 2010/11год.	2,4
5.	Настава 1.циклус студии групна настава по предметот оркестарски делници, 4 студенти 1+0), 2011/12год.	1,2
Настава во школи и работилници		
1.	Раководител на класата за дувачки, ударни инструменти, хармоника и соло- пеење, 2007 година	1,5
2.	Настава во школо тромбон и камерна музика, 2007 година	1
3.	Настава во школо тромбон и камерна музика, 2008 година	1
4.	Настава во школо тромбон и камерна музика, 2009 година	1
5.	Настава во школо тромбон и камерна музика, 2010 година	1
6.	Настава во школо тромбон и камерна музика, 2011 година	1
Ментор на дипломска работа		
1.	2008 год.-1 студент	0,2
2.	2008 год.-1 студент	0,2
3.	2010 год.-1 студент	0,2
Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура		
1	2010 год.-1 студент	0,3

2.	2011 год.-1 студент	0,3
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	
1.	2008 год.-1 студент	0,1
2.	2010 год.-1 студент	0,1
3.	2011 год.-1 студент	0,1
4.	2011 год.-1 студент	0,1
	Вкупно	62,1

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Член на камерен ансамбл - квартет тромбони	
1.	2007- концерт.	2
2.	2007- концерт.	2
3.	2007- концерт.	2
4.	2008- концерт.	2
	Член на оперски оркестар	
1.	2007- 34 претстави	1,7
2.	2008- 43 претстави	2,15
3.	2009- 38 претстави	1,9
4.	2010- 20 претстави	1
	Член на дувачки оркестар	
1.	2008- 10 концерти	0,5
2.	2009- 18 концерти	0,9
3.	2010- 8 концерти	0,4
4.	2011- 16 концерти	0,8
	Вкупно	17,35

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Учество во работата на комисији за државни натпревари	
1.	Државен натпревар за ученици и студенти по музика, 2009 год.	1
2.	Државен натпревар на млади музичари Хармонија МБ, 2011 год.	1
3.	Државен натпревар за ученици и студенти по музика, 2012 год.	1
	Учество во промотивни активности	
1.	Културно- уметничка програма на промотивните денови на туризмот, 2009	0,5

2.	Член на училиштен одбор, 2012	1
Дејности од поширок интерес		
1.	Изготвувач на наставна програма за прва година средно музичко и балетско образование - прима виста, 2008 година	1
2.	Изготвувач на наставна програма за второ одделение за шестгодишно основно музичко образование за наставен предмет лимени дувачки инструменти (труба, тромбон и хорна), 2009 година	1
3.	Изготвувач на наставна програма за трето одделение за шестгодишно основно музичко образование за наставен предмет тромбон - 2009 година	1
4.	Изготвувач на наставна програма за четврто одделение за шестгодишно основно музичко образование за наставен предмет тромбон - 2011 година	1
5.	Изготвувач на наставна програма за петто одделение за шестгодишно основно музичко образование за наставен предмет хорна - 2012 година	1
6.	Изготвувач на наставна програма за петто одделение за шестгодишно основно музичко образование за наставен предмет тромбон - 2012 година	1
Студиски престој во странство		
1.	Од 2001/2 година магистратура на државната музичка академија во Софија, Р. Бугарија.	2
Учество на меѓународни симпозиуми / семинари		
1.	Семинар во Норвешка - 2011	4
Раководител на внатрешна организациона единица		
1.	Раководител на класата за дувачки, ударни инструменти, хармоника и соло пеење - 2007 година	3
2.	Раководител на градски дувачки оркестар	3
Вкупно		22,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	62,1
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	17,35
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	22,5
Вкупно	101,95

Рецензентска комисија

Проф м-р Васо Ристов

с.р.

Проф м-р Билјана Јакимовска

с.р.

Проф м-р Страшо Темков

с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО –
НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ПРЕДМЕТИТЕ ВИОЛИНА, ОРКЕСТАРСКИ
ДЕЛНИЦИ ЗА ВИОЛИНА, КАМЕРНА МУЗИКА ЗА ГУДАЧКИ
ИНСТРУМЕНТИ И МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА ПО ГУДАЧКИ
ИНСТРУМЕНТИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ-
СКОПЈЕ

Наставно - научниот и уметнички совет на ФМУ – Скопје, на својата седница одржана на 19.9.2012 година, донесе Одлука за формирање на Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Зоран Димитровски и проф. Велко Тодевски. На конкурсот за избор на еден наставник по наставните предмети виолина, оркестарски делници за виолина, камерна музика за гудачки инструменти и методика на наставата по гудачки инструменти на ФМУ- Скопје, објавен во дневните весници „Дневник“ на 17.9.2012 година и „Коха“ на 15.9.2012 година, се пријавија вонр. проф. м-р Љубиша Кировски и м-р Наташа Диденко.

Врз основа на доставените материјали, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Љубиша Кировски е роден 1971 година во Тетово. Дипломирал и магистрирал на ФМУ- Скопје, во класата на професор Зоран Димитровски, со посебна пофалба CUM LAUDE. Специјализирал виолина и камерна музика на *Европската Моцарт акадeмија* во Варшава кај професорите Г. Жислин, И. Роман и Г. Такач.

Настапува како солист со Македонската филхармонија, изведувајќи ги концертите во D-dur и h- moll од Н. Паганини, Концертот во fis-moll од Х. Виенјавски, Концертот од А. Хачатуријан (во Скопје, Софија и Сараево), Концертот бр. 1 од Д. Шостакович, со Камерниот оркестар „Скопски солисти“ (В. А. Моцарт – концерт бр. 5 во A-dur и А. Вивалди - Зима), со оркестарот на Санктпетербуршката капела, изведувајќи го од В. А. Моцарт концертот бр. 5 во A-dur. Во 2006 има концертна турнеја како солист со камерниот оркестар на Македонската филхармонија во шест града во Шведска, каде што го изведува концертот во d-moll од Ф. Менделсон.

Забележителна е изведбата на шесте сонати од Е. Иззи во една вечер.

Како камерен музичар реализира бројни настапи со кuartетот *Gajdos* низ Македонија, Германија, Турција, Романија и со триото *МАК* во Лондон.

Како камерно дуо концертира 19 години со пијанистката Маја Шутевска-Кировска. Има реализирано концерти на реномирани фестивали во Македонија, Србија, Црна Гора, Хрватска, Полска, Италија, Швајцарија,

Бугарија, Северен Кипар, Англија, САД, како и редовни настапи во Скопје. Имаат изведено преку 40 сонати за виолина и пијано, а во 2011 година реализираа проект со дела од македонски композитори композирани за камерното дуо.

М-р Кировски се усовршува на Летната академија во Лозана, за изведба на сонати кај професорите П. Амојал и П. Гилилов.

Како член на камерното дуо, во 1998 год. е добитник на *Специјалната награда на Ц.Е.И.* на натпреварот за камерна музика *Trio di Trieste* во Трст, Италија.

Во 1999 година го снимил првиот компакт-диск во живо од фестивалот *Охридско лето*, а во 2005 вториот компакт-диск во живо од концерт во Скопје

Во 2003 година со дуото е добитник на наградата *ЗЛАТНА ЛИРА* која ја доделува *Сојузот на музичките уметници на Македонија* за најуспешно концертно остварување во изминатата година.

Кировски бил концерт-мајстор на *Македонската опера* од 1999 до 2004, како и гостин концерт-мајстор на Македонската филхармонија и камерниот оркестар на Македонската филхармонија.

Сега е вонреден професор на *ФМУ-Скопје* и водач на гудачкиот квартет *Гајдов*.

Наставно - образовна дејност

Педагошката активност на м-р Љубиша Кировски се бележи преку редовните настапи на неговите студенти, меѓу кои се издвојуваат:

- концерт на класата на проф. Љубиша Кировски, мај 2007;
- Александра Мирсинова, концерт на Катедрата за гудачки инструменти, 27.5.2008;
- Фросина Богданоска, настап со *Македонската филхармонија* - С. Прокофјев, концерт бр.1, втор став;
- рецитали на студентката Милена Гиевска во Куманово, 2009 и 2010 година;
- Фросина Богданоска, *Концерти на европска музика*, Ј.Брамс - Унгарски танц- 14.12.2009;
- Фросина Богданоска, настап на ДММ, Љ. Бранѓолица, април 2009;
- Игор Милевски, прво место на Државниот натпревар по виолина за 8.4.2010;
- Игор Милевски, рецитал во Скопје на 27.5.2010 и во Битола на 7.6.2010;
- Игор Милевски, концерт на Симфонскиот оркестар на *ФМУ- Скопје*, К. Сен- Санс, Интродукција и Рондо капричиозо, 29.4 2010;
- Милена Гиевска, Даниел Апостолов и Фросина Богданоска, концерт на магистрантите, февруари 2010;
- Фросина Богданоска, концерт - септември 2010;
- Фросина Богданоска, завршен концерт на студентите од семинарот под раководство на проф. др. Ино Мирковиќ, Е. Изан, Елегиска поема, 22.1.2010;

- учество на магистрандот Даниел Апостолов во светскиот оркестар Young Euro Classic, јули 2010;
- Емил Чичоновски, рецитал во Битола- 13.6.2011;
- Адем Хасани- пијано и Фестим Фенај-виолина, рецитал на камерно дуо, јуни 2011;
- Адем Хасани- пијано и Фестим Фенај- виолина, рецитал на камерно дуо март 2012.

Научно- истажувачка дејност

Во периодот од 2007 до 2011 година бил ментор на магистерски трудови на 8 студенти.

Стручно- уметничка дејност

Богатата концертна активност на кандидатот говори за високите достигнувања на полето на музичката исполнителска репродуктива. Освен многубројните настапи во земјата, настапувајќи како солист со Македонската филхармонија изведувајќи го Концертот бр. 1 од Д. Шостакович, со Скопските солисти - Концертот бр. 5 од В. А. Моцарт и Зима од А. Вивалди, м-р Љубиша Кировски ја претставува и ја афирмира државата во странство, изведувајќи и дела од македонски современи композитори во Ниш, Софија, Лондон и Њујорк.

Неговите квалитети се афирмирани и преку следниве извадоци од критики во јавните гласила:

„Заемното музицирање на дуото го карактеризира комплементарност, карактерност и вообличен музички израз. Додека во првиот дел доминираше лириката, кантилената и сето тоа мајсторски обоено од виолата и нејзиниот скриен внатрешен глас, поддржан од топлиот звук на пијаното, во вториот дел динамиката, драматизмот, виртуозитетот и енергијата дуото ги постигна преку виолината и пијаното. Промената на карактерите што секое од делата ги изискуваше ги потврдија Љубиша Кировски и М. Шутевска - Кировска како ангажирани и емотивни уметници.“

5.6.2007. *Весџ*, Роза Нолчева

„Отворањето на фестивалот *Злајшна лира* му припадна на гудачкиот квартет *Гајдов*. Квартетот го презентира заедничкото музицирање, со балансиран тон, интензитет, музичка мисла. Мора да се издвојат солистичките партии на првата виолина Љубиша Кировски, кој ги доведе тензијноста и лириката на сцената.“

„Финалето на манифестацијата беше оставено за камерното дуо Кировски, кое го збогати концертниот репертоар на нашата сцена. На

настапот се издвоија Гершвиновите дела, кои му дадоа нов пулс на дуото, во што Кировски зрачеше со џезерското на фразите, а Шутевска-Кировска се одвои како перфектен креатор на музичката фраза“.

16.12.2007. *Весш*, Елени Новаковска

„Во настапот на ова камерно дуо присуствувавме на едно раскажување, согледување, моменти на чисти бравурозни интерпретации кои претставуваа средство за искажување на самите уметнички вистини. Ова чисто мисловно и професионално музицирање го слушнавме преку интелектуално- сентименталните делови во Шубертовата соната, додека изведбата на Гершвиновите дела изобилуваше со многу жар, импулс и постигна широка палета разни ритми, звучни бои и динамика. Љубиша Кировски е уметник со достигната уметничка зрелост. Со нивното камерно музицирање на овој концерт создадоа зрело уметничко остварување.“

18.12.2007. *Вечер*, Мирјана Павловска- Шулајковска

„Во првиот дел настапи виолинистот Љубиша Кировски со „Зима“ од Вивалди. Со одлична техничка и енергична интерпретативна изведба на Кировски, уште еднаш ја почувствувавме бесконечната инвентивност на Вивалдиевата музика , која публиката ја сака.“

11.1.2008. *Дневник*, Јулијана Жабева

„Особено воодушеви мајсторската интерпретација на нашиот извонредно надарен виолинист Љубиша Кировски, кој со леснотија и развиен сенс за барокна моторика навистина ја воодушеви публиката. Едноставно Кировски свиреше многу сигурно, со богата звучна колоритност, со интензитет и сугестија кои со право му го даваат епитетот - мајстор на звукот.“

12.1.2008. *Ушрински весник*, Јордан Јовев

„Не се памети кога некој наш изведувач го исполнил својот концерт со премиерни изведби како што беше концертот на дуото Кировски. Кировски го слушнавме како одличен, одлучен супериорен мајстор на виолата, кој сосема сигурно го држи престолот на виолате, нешто како македонски Јури Башмет. Беше прецизен и виртуозен, и на својот матичен инструмент виолината. Дуото звучеше сигурно, цврсто, интонативно прецизно, експресивно, зрело за да можат делата да добијат вистинска светлина и да го предизвикаат потребното задоволство кај публиката.“

29.11.2008. *Музичка клучалка* , Марко Коловски

„Дуото ги истакна своите квалитети на извонредно избалансиран ансамбл со прекрасен мек и прозрачен звук, штрихово разнообразие, артистична јаркост, фантазија и техничка перфекција. Кировски покажа перфектно владеење на двата инструмента со кристално чиста интонација, прекрасен звук и боја, надополнувајќи се со певливата еластично пластична сјајно изведена клавирска партија. Концертот ќе се памети по јаркото

присаство на двајца македонски артисти кои се на патот на една голема професионална светска кариера.“

2.12.2008. *Музикални хоризонти* (Софија) Жени Захаријева

„Посебно се издвојува третиот став *Анданте* од концертот на Шостакович, во кој Кировски докажа зошто со право е еден од најдобрите, ако не и најдобриот наш виолинист денес. Понесен од сега веќе убавата и распеана мелодика на Шостакович, тој се внесе во изведбата доловувајќи ги убавините на овие своевидни лирски пасажии. Го правеше тоа со топла сонорност со интонативна сигурност со решителен и цврст тон ги достигна своите исполнителски врвови. Беше вообичаено сигурен и цврст и во брзите ставови, а особено во технички полниот со барања четврти дел во таа своевидна бурлеска на места со вратоломни пасажии и беше испратен со бурни аплаузи.“

6.3.2009. *Музичка клучалка*, Марко Коловски за Македонско Радио

„Љубиша Кировски маестрално ја изведе Сонатата *Мане* од Д. Бужаровски, буквално влезе во нејзината душа, давајќи и сосема нова димензија, надвор од партитурата, надвор од строгите граници на петолинието. Кировски со својата исклучителна интерпретација потврди дека музиката не е само нотен запис и строго читање партитура.“

6.12.2009. *Нова Македонија* Ангелина Димоска

„Веќе докажаните уметници ни приредија ретко задоволство кое уште долго ќе го паметиме. Имаше низ нивните творечки пораки суштинска музичка идеја базирана на народен мелос, паганиниевски виртуозитет, драматургија на нашите супериорни танци и игри кои низ нивната синхронизираност и музичко-техничка перфекција се доживуваа како звучни проблесои.“

25.10.2011. *Музичка Витрина* Васка Наумовска-Томоска

Стручно – апликативна дејност

М-р Љубиша Кировски активно учествува во жири-комисии на следниве натпревари: Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2007; Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2010; Меѓународен натпревар во Ниш, 2009; член на Управниот одбор на Сојузот на музичките уметници на Македонија, 2007 – 2011; претседател на Сојузот на музичките уметници на Македонија од април 2011.

Биографски податоци

Наташа Диденко е родена 1988 год. во Скопје каде што го завршила нижото и средното музичко образование. Дипломирала и магистрирала во класата на вонр. проф. д-р Ганка Цветанова на ФМУ во

Скопје. Од септември 2010 година е хонорарен наставник по предметот виолина во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“.

Во периодот 21-22 јуни 2012 година е учесник на семинарот по виолина под раководство на проф. Јова Јорданова од Русија.

Педагошко искуство

Под покровителство на ЦМК Training Centre for Management of Conflicts“, здружение на граѓани Центар за менаџмент и конфликти - Скопје, одржува раб отилници и летни кампови за запознавање, учење и совладување на музичкиот инструмент виолина:

- јуни 2010, Струга;
- 15/19.6.2010, Тетово;
- 12/17.7.2010, Митровица, Косово;
- 8/11.9.2010, Тетово;
- 10/14.10.2010, Митровица, Косово;
- 21/23.12.2010, Тетово;
- 12/16.2.2011, Тетово;
- 3/6.3.2011, Тетово;
- јули 2011, Струга;
- август 2011, Охрид;
- 27/30.9.2011, Берлин, Германија.

Педагошкиот ангажман на м-р Наташа Диденко, како хонорарен наставник по предметот виолина во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“, е евидентиран преку освоените награди на нејзините ученици:

- Ребека Селмановска, II награда на натпреварот „Млад Виртуоз“, 2012 година во Белград, II категорија и II награда на Петтиот маѓународен музички фестивал во Аранѓеловац, 2012 година во Аранѓеловац, II одделение;
- Сара Стојковска, III награда на Третиот државен натпревар на млади музичари во Скопје, 2012 година, прва А- категорија;
- Анета Симовска, III награда на Третиот државен натпревар на млади музичари во Скопје, 2012 година, прва А- категорија.

Стручно- уметничка дејност

1. Полурецитал, Берлин (Германија), 1.10.2010
2. Полурецитал, Бремен (Германија), 3.10.2010
3. Настап во Париз (Франција), 5.10.2010
4. Полурецитал, Тетово, 7.10.2010
5. Настап во Стразбур, 11.3.2011
6. Друг настап, Сцардина фест, Тетово, 29.9.2011
7. Настап со камерен оркестар, Тетово, 19.3.2011
8. Настап со камерен оркестар, Бремен (Германија), 4.10.2011
9. Настап со камерен оркестар, Марсеј (Франција), 2011

ЗАКЛУЧОК

Рецензентската комисија, разгледувајќи ги доставените метеријали на пријавените кандидати на распишаниот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно - научни звања по наставните предмети виолина, оркестарски делници за виолина, камерна музика за гудачки инструменти и методика на наставата по гудачки инструменти, го издвои кандидатот м-р Љубиша Кировски. Неговата богата биографија, особено концертната и педагошката активност во периодот од 2007 до 2011 година, несомнено носат голем сценски и педагошки багаж кој квалитативно и квантитативно е неспоредлив со напорите на младата и амбициозна кандидатка м-р Наташа Диденко. Врз основа на достигнувањата на искусниот и вешт виртуоз на виолина и виола, претставени на домашен и странски концертен подиум, голем број на позитивни критики, според своето длабоко професионално убедување, Рецензентската комисија слободно може да го нарече м-р Љубиша Кировски достоин амбасадор на македонската музичка репродуктива. Четирите снимени носачи на звук со разнообразна програма претставуваат гордост за изведувачите, за композиторите кои специјално за дуото Кировски создаваат музика, а особено за ФМУ - Скопје кој располага со овој сестран наставен кадар. Неуморната и самопрегорна работа на м-р Љубиша Кировски на полето на виолинизмот и нејзината примена во воспитно - образовниот процес, ни даваат за право со особена чест и задоволство да го предложиме кандидатот м-р Љубиша Кировски за избор во звањето редовен професор по наставните предмети виолина, оркестарски делници за виолина, камерна музика за гудачки инструменти и методика на наставата по гудачки инструменти.

Рецензентска комисија

Проф. м-р Михаило Куфојанакис с.р.

Проф. м-р Зоран Димитровски с.р.

Проф. Велко Тодевски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Вонр. проф. м-р Љубиша Кировски

Институција: Факултет за музичка уметност- Скопје

Универзитет „Св. Кирил и Методиј”- Скопје, Факултет за музичка уметност- Скопје

Научна област: виолина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Настава на прв циклус студии по предметот виолина, 8 студенти, 2007	19,2
2.	Настава на прв циклус студии по предметот виолина, 8 студенти, 2008	19,2
3.	Настава на прв циклус по предметот виолина, 8 студенти, 2009	19,2
4.	Настава на прв циклус по предметот виолина, 7 студенти, 2010	16,8
5.	Настава на прв циклус по предметот виолина, 7 студенти, 2011	16,8
6	Член на комисија за одбрана на 10 магистерски работи	3
7	Член на комисија за одбрана на дипломска работа на 20 студенти	2
8	Одржување настава на втор циклус студии, 2007, 1 студент	2
9	Одржување настава на втор циклус студии, 2008, 1 студент	2
10	Одржување настава на втор циклус студии, 2009, 3 студенти	6
11	Одржување настава на втор циклус студии, 2010, 2 студента	4
12	Одржување настава на втор циклус на студии, 2011, 1 студент	2
	Вкупно	112,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Ментор на магистерска работа, 2007- 1 студент	1
2.	Ментор на магистерска работа, 2008- 1 студент	1
3.	Ментор на магистерска работа, 2009- 3 студенти	3
4.	Ментор на магистерска работа, 2010- 2 студента	2
5	Ментор на магистерска работа, 2011 -1 студент	1
	Вкупно	8

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Концерт во Скопје, дуо, со промоција на ЦД, 29. 5 2007	8
2.	Концерт во Скопје на отворање на фестивалот „Златна лира“ со гудачкиот квартет Гајдов, 5.12 2007	2
3.	Концерт во Скопје на затворање на фестивалот „Златна лира“, дуо, 11.12 2007	8
4.	Солист со оркестарот „Скопски солисти“ – Божиќен концерт, 8.1 2008 (Вивалди-„Зима“)	8
5.	Настап на концерт во Гостивар	2
6.	Концерт во Гевгелија, дуо, 19.11 2008	1,6
7.	Концерт во Софија- Бугарија, дуо, 24.11.2008	8
8.	Концерт во Скопје на затворање на фестивалот „Есенски музички свечености“, 27.11.2008	8
9.	Солист со Македонската филхармонија- Шостакович –концерт, 5. 3 2009	8
10.	Концерт со дела на Димитрије Бужаровски на отворање на фестивалот „Златна лира“, 1.12 2009	4
11.	Концерт со дела од Димитрије Бужаровски во Ниш- Србија	4
12.	Концерт во Куманово, дуо, 3.8 2010	1,6
13.	Концерт на Фестивалот „Охридско лето“, дуо, 11.8 2010	8
14.	Концерт по повод 60 години од раѓањето на Томе Манчев, дуо, 2.11.2010	2
15.	Концерт во Тетово, дуо	1,6
16.	Солист со оркестарот „Скопски солисти“ 15. 4 2011- Моцарт, Концерт во А- дур	8
17.	Концерт во Скопје со дела посветени на дуо „Кировски“ и промоција на тројно ЦД, 22.10 2011	8
18.	Концерт во катедралата Сент Ципријан во Лондон – Англија, дуо, 29.10 2011	8
19.	Концерт во Њујорк- САД, дуо, 3.11.2011	8
20.	2007, издадено ЦД, снимено – дуо	8
21.	2011, издадено ЦД како солист со оркестарот „Скопски солисти“	8
22.	2011, издадено тројно ЦД со три компакт- диска со музика од различни стилски епохи и едно со македонска музика	24
	Вкупно	146,8

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2007	1
2.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2010	1
3.	Член на жири на Меѓународен натпревар во Ниш, 2009 година	2
4.	Член на Управен одбор на Сојузот на музичките уметници на Македонија, 2007-2011	1

5.	Претседател на Сојузот на музичките уметници на Македонија од април 2011	3
	Вкупно	8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
Наставно-образовна дејност		112,2
Научно – истражувачка дејност		8
Стручно –уметничка дејност		146,8
Стручно-апликативна дејност		8
Вкупно		275

Рецензентска комисија

Проф. м-р Михаило Куфојанакис с.р.
 Проф. Зоран Димитровски с.р.
 Проф. Велко Тодевски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Наташа Диденко

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Факултет за музичка уметност- Скопје

Научна област: виолина

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.		
	Вкупно	

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
	Вкупно	

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Полурецитал, Берлин (Германија), 1.10.2010	4
2.	Полурецитал, Бремен (Германија), 3.10.2010	4
3.	Настап во Париз (Франција), 5.10.2010	2
4.	Полурецитал, Тетово, 7.10.2010	4
5.	Настап во Стразбур, 11.3.2011	8
6.	Друг настап, Scardina Fest, Тетово, 29.9.2011	1,6
7.	Настап со камерен оркестар, Тетово, 19.3.2011	8
8.	Настап со камерен оркестар, Бремен (Германија), 4.10.2011	1,6
9.	Настап со камерен оркестар, Марсеј (Франција), 2011	1,6
	Вкупно	34,8

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.		
	Вкупно	

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
Стручно-уметничка дејност	34,8
Вкупно	34,8

Рецензентска комисија

Проф. м-р Михаило Куфојанакис с.р.

Проф. Зоран Димитровски с.р.

Проф. Велко Тодевски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р МЕРИ ПЕТРЕСКА, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ.

Со одлука на Наставно – научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје бр.01340/8, донесена на 40 седница, одржана на 15.6.2012 година, формирана е Комисија за преглед и оцена на докторска дисертација под наслов, **ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН**, пријавена и изработена од м-р Мери Петреска, вработена во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија.

Комисијата во состав: проф.д-р Витомир Богдановиќ, Земјоделски факултет Белград, во пензија, ментор; проф.д-р Олга Најденовска, Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, член; доц.д-р Звонко Пацаноски, Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, член; проф.д-р Ѓорѓи Мартиновски, Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, член и проф.д-р Марина Стојанова, Факултет за земјоделски науки и храна во Скопје, член, ја прегледа докторската дисертација и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов *Влијание на хербицидите врз почвената микрофлора во почва насадена со домати и учество на некои микроорганизми во нивното разложување во струмичкиот регион*, изработена од м-р Мери Петреска, е напишана на 175 страници текст со вообичаен проред. Во содржината на текстот се вклучени 25 табели, 40 графикони и 10 слики. На крајот се дава преглед на консултирана домашна и странска литература со 145 наслови и интернет – референци.

Докторскиот труд е поделен во 7 поглавја, и тоа: **1. Вовед; 2. Преглед на литература; 3. Материјал и метод на работа; 4. Резултати со дискусија; 5. Заклучоци; Литература; 7. Прилози.**

Во Воведот докторантката укажува на значењето на почвата во исхраната на растенијата. Кандидатката укажува дека почвата претставува средина од каде растенијата добиваат хранливи материи. Во таа насока се укажува дека почвата ја карактеризираат две основни карактеристики, во поглед на застапеноста и улогата на хранливите материи, и тоа: богатство и плодност.

Под *богатство* на почвата се подразбира количеството на хранливи материи и формите на тие хранливи материи, при што се укажува дека голем дел од хранливите материи во почвата се недостапни за растенијата, а во достапна форма ги преобразуваат разните групи почвени микроорганизми. Токму поради

тоа што микроорганизмите имаат голема улога во исхраната на растенијата, човекот треба да се грижи за почвената микрофлора преку различните агротехнички мерки кои ги употребува во текот на годината.

Под *плодност на почвата* се подразбира богатството на почвата само со хранливи материи кои се достапни за растенијата. Ова е значајно да се спомене, поради тоа што почвата може да биде богата со хранливи елементи, но тоа не значи дека таа е плодна, ако тие не се достапни за растенијата. Во почвата постојат разновидни групи микроорганизми кои недостапните форми на хранливи елементи ги преобразуваат во достапни за растенијата.

Од изнесеното, докторантката укажува дека на почвената микрофлора треба да се гледа како главен фактор во одржувањето на плодноста на почвата, бидејќи преку своите минерализациски и синтетски процеси, во почвата се создаваат асимилативи за растенијата.

Хербицидите кои се користат за елиминирање на плевелите можат да имаат негативно влијание врз целокупната почвена микрофлора, или пак врз некои значајни групи почвени микроорганизми. Од тие причини, поради значењето на почвената микрофлора, во светот се вршат микробиолошки испитувања во насока, како хербицидите се однесуваат врз почвените микроорганизми, а се со цел за елиминирање на плевелите да се користат хербициди, кои не се штетни не само врз културните растенија, туку и врз почвената микрофлора. Иако во земјите каде се произведуваат хербидите се вршат испитувања поврзани со влијанието на хербицидите врз почвената микрофлора, сепак, во секоја земја треба да се прават посебно испитувања за нивното влијание, бидејќи хербицидите во различни климатски и еколошки услови различно се однесуваат врз почвената микрофлора.

Со овој докторски труд, докторантката сака да даде придонес кон добивањето на сознанија за влијанието на испитуваните хербициди врз почвата микрофлора на почви насадени со домати во струмичкиот регион, и преку добиените резултати да се дадат насоки кои од употребените хербициди немаат негативно влијание врз почвената микрофлора, или се најмалку микробицидни, или инхибиторни врз почвената микрофлора, истите да се препорачуваат за користење во струмичкиот регион за елиминирање на плевелите во почви насадени со домати.

Во поглавјето **Преглед на литература**, докторантката презентира резултати од истражувањата што ги вршеле голем број домашни и странски истражувачи. Во овој дел, докторантката посебен осврт дава на истражувачи кои вршеле испитувања на влијанието на хербицидите врз почвената микрофлора во земји кои се занимаваат со интензивно производство на градински производи (домати, липерки и др.). Тука, докторантката изнесува различни податоци, според она што го работеле научните работници, кои се занимавале со ваков вид истражувања. Според некои автори, хербицидите не покажале некое позабележително влијание врз почвената микрофлора, кога се во прашање полски дози. Меѓутоа, испитувачите потенцираат дека ефектот на хербицидите врз микроорганизмите во почвата, зависи во голема мера од климатските и еколошките фактори. Различните резултати, според некои испитувачи, се резултат на влијанието на влажноста и температурата. Така, при услови на

помала влага во почвата хербицидите имаат поголем негативен ефект врз почвената микрофлора бидејќи тие подолго време се задржуваат во ограничниот слој на почвата (Andersen et al., 2001, Arhens, 1994, Balitska, 1989, Bogdanovic 1997, Radivojevic и сор., 2003 и др.). Според некои испитувачи, хербицидите имаат негативен ефект врз почвената микрофлора (Зибероски, 1982, 1997, 2003, Богдановиќ и сор. 1997, Tor et al, 2000, Tixier et al., 2002, USEPA 2000, Milosevic и сор. 2004 и др.).

Некои автори при испитување на влијанието на хербицидите врз почвената микрофлора дошле до резултати кои укажуваат на силен инхибиторен или микробициден ефект врз некои групи почвени микроорганизми. Така, некои испитувачи дошле до заклучок дека хербицидите се силно микробицидни врз почвените габи (Мицковски и сор., 1975, Зибероски, 1982, 2003, Bogdanovic и сор., 1997, Milosevic и сор., 2000, 2002, 2004, Радивојевиќ и сор., 2003, 2007 и др.).

Некои испитувачи констатирале мал стимулативен ефект на триазинските хербициди врз одредени групи почвени микроорганизми (Balicka et al., 1989, Bakalivanov, 1977, Мицковски, 1968, Мицковски и сор., 1970, 1975, Occup.Health Ser., 1991, Paskual et al., 2000, Tixier et al., 2002, Зибероски и сор., 1982, 1997, Anderes et al., 2001, Burside et al., 1968, Djuric и сор., 2008 и др.).

Според докторантката најголем број испитувачи укажуваат дека полските дози на хербициди не покажуваат некаков позабележителен инхибиторен ефект врз микрофлората во почвата (Зибероски и сор., 1982, 2003, Мицковски и сор., 1975, Fliebach and Mader, 2004, Johson and Colmer, 1975, Milosevic и сор., 2004 и др.).

Некои испитувачи разложувањето на некои хербициди во почвата го поврзуваат со улогата на некои групи почвени микроорганизми кои вршат разложување на хербицидите користејќи ги како јаглероден или азотен извор. Додека, пак, други испитувачи дури и изолирале изолати на бактерии и габи кои во лабораториски услови покажале разложувачки потенцијал врз некои хербициди (Abbott et al., 1985, Allott and Neil, 1970, Kaufman and Kearney, 1970, Kearney and Kaufman, 1971, Kodoma et al., 2001, Zilalian 1990, Зибероски и сор. 1988, 2003, Balicka and Krenzel, 1989, Armstrong et al., 1967, Anderes et al., 2001, Banachour et al., 2008 и др.).

Во поглавјето **Материјал и метод на работа**, докторантката дава опис на потребните материјали и методи, кои се користени за да се постигне саканата цел во докторската дисертација. Во овој дел од докторската дисертација се дава опис на изборот на опитното поле, видот на културтата (домат), регионот поради климатските и еколошките услови, потоа изборот на хербициди, начинот на земање на проби, времето на земање на проби, и групите на почвени микроорганизми кои биле испитувани. Потоа се дава опис на методите за изолирање на чисти култури од опитните парцели третирани со хербицид заради испитување на разградувачката способност на чистите култури, како можност некои од нив да се користат како чисти култури во разложување на испитуваните хербициди. Докторантката избрала 3 хербициди кои најмногу се користат за елиминирање на плевелите во почви насадени со домати во струмичкиот регион. Како култура избрала домати од хибрирот „магнус“.

Во микробиолошките испитувања се користени методи преку кои успешно се доаѓа до резултати кои ќе го покажат влијанието на хербицидите, кои се употребувале за елиминирање на плевелите на површини насадени со домати.

Како што е изнесено во материјалот, во овој докторски труд е земена почва засадена со домати од хибридниот *магнус* на отворено во струмичкиот регион. Во истражувањата биле вклучени 3 хербициди:

Третирањето на почвата секогаш било вршено 1 (еден) ден пред расадувањето на доматиите.

Опитот бил поставен во **4 варијанти (табеларен приказ):**

- I варијанта контрола (без хербициди),
- II варијанта со *метрибузин*,
- III варијанта со *трифлуралин*, и
- IV варијанта со *напропамид*.

Секоја варијанта од опитот била поставена во 4 повторувања.

Испитувањето траело 3 години (2009, 2010 и 2011 година), а пробите за микробиолошките анализи се земани 6 пати во годината.

- првата проба на самиот ден после расадувањето на доматиите;
- втората проба е по 15 дена од расадувањето на доматиите;
- третата проба е по 30 дена од расадувањето на доматиите,
- четвртата проба е по 60 дена од расадувањето на доматиите,
- петтата проба е по 90 дена од расадувањето на доматиите,
- шестата проба по 365 дена (односно на крајот од секоја година).

Пробите се земани од 3 (три) длабочини, и тоа:

- 0 - 10 cm;
- 10 - 20 cm; и
- 20 - 30 cm.

Опитите биле поставени во струмичкиот регион, и тоа во с. Водоча. Опитните парцели, секоја година биле третираа со истите хербициди и со полски дози на хербицидот.

Од хетеротрофните микроорганизми биле испитувани:

- вкупен број на бактерии.-тие се испитувани на хранлива подлога наречена *месопептонски агар*.
- вкупен број на амонификатори.-тие се испитувани на хранлива подлога наречена *скробно-амонијачен агар*.
- вкупен број на актиномицети.-тие се испитувани на хранлива подлога наречена *Ваксманов агар*, методата на Ваксман.
- вкупен број на квасци.-тие се испитувани на хранлива подлога наречена *Сабоуралдов агар*. ;
- вкупен број на габи.-тие се испитувани на хранлива подлога наречена *Чапексов агар*. .

Од физиолошките групи на микроорганизми биле испитувани:

- нитрификатори I фаза.-тие се испитувани на минерална хранлива подлога наречена *силикожел за нитрификатори I фаза*.
- нитрификатори II фаза.-тие се испитувани на минерална хранлива подлога наречена *силикожел за нитрификатори II фаза*.

- азотобактер -тој е испитуван на минерална хранлива подлога наратена *силикожел за азотобактер*.
- аеробни целулолитички микроорганизми (само аеробните целулолитички бактерии бидејќи се работи за почви со неутрална рН) се испитувани на минерална хранлива подлога наратена *силикожел за аеробни целулолитички микроорганизми*.

Изолирањето на чистите култури е вршено во лабораториски услови од почвените проби земени во првата година од испитувањата, при што е вршено изолирање чисти култури-микроорганизми разложувачи на испитуваните хербициди. За изолирање на чисти култури-микроорганизми, разложувачи се користени почвени проби земени од третираните парцели со испитуваните хербициди. Во лабораториски услови на изолираните чисти култури-микроорганизми им е испитуван разложувачкиот потенцијал според испитуваните хербициди. За изолирање чисти култури-бактерии е користена хранлива подлога месопептонски агар, а за одгледување на изолираните чисти култури-бактерии, заради испитување на нивниот разложувачки потенцијал е користена течна подлога Јесен. За изолирање чисти култури-габи е користена хранлива подлога Чапек агар, а за испитување на нивниот разложувачки потенцијал е користена хранлива течна подлога според Чапек. Одгледување на чистите култури во подлогата во која е ставено 1% испитуван хербицид траело до 15 дена.

Во поглавјето „Резултати со дискусија“, заради подобро толкување на резултатите и нивно подобро разбирање, презентирани се во три потпоглавја, и тоа: влијание на хербицидите врз хетеротрофните почвени микроорганизми, влијание на хербицидите врз физиолошките групи на почвени микроорганизми и учество на чисти култури во разложувањето на хербицидите.

Во потпоглавјето Влијание на испитуваните хербициди врз хетеротрофната почвена микрфлора докторантката дошла до повеќе констатации и заклучоци. Имено, испитуваните хербициди различно се однесувале врз вкупниот број на бактерии во почвата. Така, трифлуралинот во трите години од испитувањето на длабочина од 0 – 10 cm бил силно инхибиторен врз вкупниот број на бактерии во почвата, а напропамидот на истата длабочина бил видливо стимулативен во трите години од испитувањето. Дobar негативен ефект на длабочина од 0 – 10 cm врз вкупниот број на бактерии покажал и метрибузинот, но во споредба со трифлуралинот тој негативен ефект бил видливо помал. На длабочина од 10 – 20 cm, негативниот ефект со ист интензитет продолжил после 15 ден од третирањето на почвата со испитуваните хербициди. Негативниот ефект на трифлуралинот продолжил до 90 ден по третирањето, а на метрибузинот продолжил до 60 ден по третирањето на почвата. Стимулативниот ефект на напропамидот се забележувал дури до 180 ден по третирањето на почвата. Според овие резултати, во струмичкиот регион за третирање на почви на кои ќе се одгледуваат домати се препорачува напропамидот како хербицид.

Врз амонификаторите во почвата испитуваните хербициди имале сличен ефект како и врз вкупниот број на бактерии. Имено, трифлуралинот покажувал негативно влијание врз амонификаторите на двета длабочини (0 -10 cm и 10 - 20 cm) во трите години од испитувањето. Негативното влијание на трифлуралинот

било поизразено на длабочина од 0 – 10 cm, а од 15 ден негативното влијание било рефлектирано и на длабочина од 10 – 20 cm. Метрибузинот не покажал негативно влијание врз амонификаторите во почвата на длабочина од 0 – 10 cm и 10 – 20 cm. На длабочина од 20 – 30 cm сите испитувани хербициди немале никакво влијание затоа и не се изнесени резултатите од третата длабочина. Напропамидот и врз амонификаторите покажал добар стимулативен ефект, што уште еднаш се потврдува дека овој хербицид е најпогоден за елиминирање на плевелите на почви насадени со домати во струмичкиот регион.

Испитуваните хербициди не покажале некое по видливо негативно влијание врз почвените актиномицити. Со оглед на тоа, дека актиномицетите не се многу застапени во земјоделските почви и со оглед на тоа дека тие во вакви почви немаат некоја поголема улога во обезбедувањето на хранливи асимилативи за доматите како култури, влијанието на испитуваните хербициди нема некое поголемо значење. Метрибузинот и трифлуралинот покажале мало стимулативни влијание врз почвените актиномицети, но само на длабочина од 0 – 10 cm, но тоа нема некое поголемо значење, бидејќи тие се многу малку застапени во испитуваните почви во струмичкиот регион.

Врз квасците во почвата, метрибузинот и трифлуралинот покажале силно негативно влијание на длабочина од 0 – 10 cm, што, според докторантката, исто така, е неповолно бидејќи квасците се значајна микрофлора за биогеноста на почвата. И врз квасците во почвата, напропамидот покажал мал стимулативен ефект, што е добро за почвата, што уште еднаш се потврдил заклучокот дека напропамидот е најпогоден за третирање на почви насадени со домати во струмичкиот регион.

Врз почвените габи кои не се многу поволни за земјоделските почви, а доколку ги има во поголем број во почвата бидејќи се индикатори дека почвата е кисела, позитивен ефект покажал трифлуралинот, што е негативно, бидејќи може да дојде до постепено закиселување на почвата, поради што уште еднаш се потврдува дека трифлуралинот не треба да се користи за елиминирање на плевелите во почви насадени со домати во струмичкиот регион.

Во второто потпоглавје се презентирани резултатите од влијанието на испитуваните хербициди врз *физиолошките групи микроорганизми* (азотобактерии, нитрификатори и аеробни целулолитички микроорганизми).

Испитуваните хербициди имаат различно влијание и врз азотобактерот во почви насадени со домати во струмичкиот регион. Резултатите покажале дека најголем негативен ефект врз азотобактерот од 0 до 10 cm длабочина покажал трифлуралинот, а мал стимулативен ефект-напропамидот. Негативен ефект трифлуралинот покажал и на длабочина од 0 до 10 cm и по 15 ден од третирањето, а напропамидот и по 15 ден од третирањето мал стимулативен ефект во сите три години од испитувањето. Од овие испитувања уште повеќе се потврдува заклучокот за препораката за примена на напропамидот како хербицид во почви насадени со домати во струмичкиот регион.

И овие испитувања покажуваат дека трифлуралинот на длабочина од 0 – 10 cm е слабо инхибиторен врз нитрификаторите во почвата, што е многу значајно, ако се знае значењето на нитрификаторите врз плодноста на почвата.

Додека, пак, напропамидот на истата длабочина покажал многу мал незабележителен стимулативен ефект врз нитрификаторите во почвата, што секако е позитивно за почви насадени со домати. Ова уште еднаш потврдува дека напропамидот има преднос врз другите два испитувани хербициди, и тој треба да се користи во почви, на кои ќе се одгледуваат домати во струмичкиот регион. На длабочина од 10 – 20 cm влијанието на испитуваните хербициди е без никаков ефект, што уште повеќе го потврдува заклучокот дека напропамидот има предност во примената над другите два хербициди во почви насадени со домати во струмичкиот регион.

Резултатите од испитувањето на аеробните целулолитички микроорганизми во почви третирали со испитуваните хербициди покажале дека хербицидите имале различен ефект. Забележително позитивно влијание врз аеробните целулолитички микроорганизми во почви насадени со домати покажале сите три испитувани хербициди, со нешто повисока стимулативност на трифлуралинот и напропамидот во спордба со метрибузинот. Ова уште еднаш потврдува колкаво е значењето од микробиолошките испитувања на секој хербицид, пред неговото внесување во нашата земја, бидејќи хербицидите во различни климатски и еколошки услови различно се однесуваат врз почвената микрофлора. Значи, покрај агротехничките испитувања на хербицидите треба да се вршат и микробиолошки испитувања, бидејќи почвената микрофлора е добар индикатор за плодноста на почвата.

Во третото потпоглавје се презентирани резултатите од учеството на чисти култури микроорганизми, кои биле изолирани од почви третирали со испитуваните хербициди. Од многуте изолати, кои биле изолирани и тестирани во лабораториски услови добар ефект покажале два изолати на бактерии (*Bacillus mesentericus*_{soj 155} и *Bacillus mesentericus*_{soj 255}) и три изолати на мувли (*Penicillium spinulosum*_{soj 255}, *Penicillium griseo-fulvum*_{soj 1001} и *Aspergillus glaucus*_{soj 755}).

Добро разложувачко дејство врз метрибузинот и напропамидот покажал *Bacillus mesentericus*_{soj 155}, а овој сој бил чувствителен кон трифлуралинот се до крајот од тестирањето. *Bacillus mesentericus*_{soj 255} покажува добар ефект врз метрибузинот, а е доста чувствителен кон напропамидот.

Ова уште повеќе наведува на заклучокот дека за секој хербицид треба да се бара посебен вид на чисти култури бактерии кои треба да се изолираат од почви третирали со хербицид.

Изолатите од мувли покажале добар разградувачки ефект врз метрибузинот и напропамидот, а биле чувствителни кон трифлуралинот, што уште еднаш се потврдува заклучокот дека за секој хербицид треба да се бара посебен микроорганизам-разложувач.

Во „Заклучоци“ докторантката ги изнесува заклучоците до кои дошла во својата докторска дисертација. На крајот докторантката завршува со заклучок, дека најдобар хербицид за третирање на почви насадени со домати во струмичкиот регион е напропамидот, доколку сакаме почвата да ја задржиме во задоволителна биогеност, која е значајна за исхрана на доматите со потребни асимилативи. Исто така, докторантката во заклучоците констатирала дека во почвите третирали со хербициди има резистентни видови на бактерии и мувли, кои можат да вршат разложување на хербицидите доколку се изнајде начин на

нивно внесување на чистите култури-микроорганизми во почвата заедно со хербицидот или посебно.

Во поглавјето „Литература“ , се наведени 143 извори на користена литература од домашни и странски автори, што и овозможило докторантката да донесува правилни заклучоци

На крајот докторантката дава прилози преку разни слики преку кои може да се види влијанието на хербицидите врз различни групи почвени микроорганизми, како и да се види како и каде е поставен опитот

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација под наслов, **ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН**, пријавена и изработена од м-р Мери Петреска, според својата содржина, дефинираните цели, поставеноста на експериментот, методологијата на истражувањето, добиените резултати, нивното коментирање и изнесените заклучоци, претставува самостоен и оригинален научен труд кој ги содржи сите елементи за докторска дисертација. Воедно, докторската дисертација дава значаен придонес од областа на еколошката микробиологија и практиката.

Врз основа на тоа, Комисијата позитивно ја оцени докторската дисертација и му предлага на Наставно – научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да ја прифати и да ја повика кандидатката на јавна одбрана.

Членови на Комисијата

1. Д-р Витомир Богдановиќ,

редовен професор на Земјоделскиот
факултет во Београд, ментор

с.р.

2. Д-р Олга Најденовска,
вонреден професор на ФЗНХ, член

с.р.

3. Д-р Звонко Пацаноски,
доцент на ФЗНХ, член

4. Д-р Ѓорѓи Мартиновски,
редовен професор на ФЗНХ, член

с.р.

5. Д-р Марина Стојанова
редовен професор на ФЗНХ

с.р.

РЕЦЕЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ „ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН“ ОД М-Р МЕРИ ПЕТРЕСКА ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 01340/8, донесена на 40. седница одржана на 15. 6. 2012 година, формирана е Комисија за преглед и оцена на докторска дисертацијата под наслов ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН, пријавена и изработена од м-р Мери Петреска, вработена во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија.

По деталниот преглед на докторската дисертација под гореспоменатиот наслов, како трет член на Комисијата за преглед и оцена на докторска дисертација, а поради низа суштински недоследности и неправилности, го поднесувам следново

ИЗДВОЕНО МИСЛЕЊЕ

Докторската дисертација под наслов ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН, изработена од м-р Мери Петреска, е напишана на 175 страници текст со вообичаен проред. Во содржината на текстот се вклучени 25 табели, 40 графикони и 10 слики. На крајот се дава преглед на консултирана домашна и странска литература.

Докторскиот труд е поделен во 7 поглавја: 1. Вовед; 2. Преглед на литература; 3. Материјал и метод на работа; 4. Резултати со дискусија; 5. Заклучоци; 6. Литература и 7. Прилози.

Воведот содржи премногу општи работи поврзани со почвата и дел од нејзините карактеристики (за кои се даваат и дефиниции): плодност, биогеност, адсорптивни способности и сл., а поврзани со исхраната на растенијата, нивниот раст и развој. Се споменува и улогата на микроорганизмите во функција на плодноста на почвата, исхраната... Воведот, кој треба да биде навестување на она што ќе се случува понатаму, во ниту еден

сегмент не го покажува тоа, односно воопшто не одговара на темата која е цел на докторската дисертација. Никаде не се споменува културата, односно домотот, најзиното значење, најчестите проблеми со кои се соочуваат производителите (плевелите), најчестиот начин во борбата против нив, односно употребата на хербициди кои најчесто се аплицираат почвено, нивното однесување во почвата до моментот на нивното разградување, а во кое главна улога имаат почвените МО. Вообичаено е во воведот да се цитираат и одредени автори поврзани со сето она што тој треба да го содржи, а е споменато погоре.

Вообичаено, по воведот следува поглавјето „Цел(и) на истражувањата“, кое е пропуштено, со што се нарушува логичкиот след на нештата во дисертацијата: што и кои се целите на истражувањата, практичната примена...

Слично на поглавјето „Вовед“, и поглавјето „Преглед на литература“ не одговара на темата на докторската дисертација. Тоа почнува со низа неточни, набулозни и паушални толкувања и поделби на хербицидите (цит. **„Хербициди се комплексни органски и неоргански соединенија, чии молекули содржат хлор, фосфор, жива и други елементи. По хемискиот состав, хербицидите се делат на неколку големи групи: деривати на карбамид, фенол, органски киселини и др. Неорганските хербициди денеска се користат ограничено. Според дејството, хербициди се делат на контактни, системични и коренски. Контактните хербициди дејствуваат на одделни делови на растенијата, системичните предизвикуваат вкупно труење на растенијата, а кореновите дејствуваат на коренот. Од илјадниците познати хербициди, во наши услови се користат околу 100“**(стр.4). Понатаму, слично на една неприфатена магистерска тема со многу сличен наслов на актуелната дисертација под менторство на проф. д-р Зибероски, повторно се дадени техничките карактеристики на употребуваните хербициди (**акутна и хронична токсичност, репродуктивни ефекти, тератогени ефекти, мутагени ефекти, канцерогени ефекти, токсичност за органи?, судбина во луѓето и животните?**). Поради лошиот превод, како читател се соочив со многу нелогични, неточни и апсурдни нешта (цит. **„Тој (се мисли на метрибузинот) се користи за контрола на бројни широколисни плевели во земјоделски посеви и зеленчукови култури, тревы и на необработени почви“**(стр. 6). **„Метрибузинот е достапен како течна суспензија, во вода дисперзирани гранули, и сува формулации“**(стр. 6). **„Метрибузинот е малку до умерено токсичен за луѓето кои го употребуваат орално, преку кожа или со дишните патишта“** (стр. 6). **„Главните механизам со кој метрибузинот е загубен во почвата е микробиолошки деградација. Секоја состојба која дејствува стимулативно врз активност на почвените микроорганизми ќе доведе до зголема стапката на дефект. Поради тоа што лесно се губи преку испарување (volatilization) или**

фотодеградација (photodegradation), исходите не се значајни во теренски услови” (стр. 10). „Метрибузинот се прима преку коренот и листовите на плевелите. Максимален број на третирање во текот на една година на иста површина може да се употреби само еднаш. Средството најпрвин се меша со малку вода во посебен сад. Полутечната паста што ќе се добие, се истура во резервоарот на прскалката, кој до половина е наполнето со чиста вода и постојано се меша” (стр. 12). „Остатоците од метрибузин во почвата се содржат во период од 4 месеци, и за тоа време на третираната површина не смеат да се одгледуваат зелковидни култури: репки, салата, лубеници, краставици и друго (стр.13) Нема никакви штетни последици на наредната култура во плодоредот” (стр.6)?

За вториот хербицид ситуацијата е уште поалармантна (цит. „Спаѓа (се мисли на трифлуралин) во групата на „гермициди” (Балтовски Б., 1981). Селективен хербицид. Се користи 52% на соја, 40% памук, 8% на други поделелски култури, зеленчук, овошје, јаткасто овошје, луцерка, пасишта и 2% како селективен хербицид во други апликации (1972)” (стр. 13). „Годишна продажба на светот во 1998 година биле во вредност од 300 милиони американски долари и 24.000 тони се произведени (Ibid.). Со околу 14.000.000 £ се користат во САД во 2001 година” (стр.13 и 14). „САД останува голем на пазарот, каде трифлуралинот е рангирана како еден од петте топ-продажба на хербициди (Occupational Health Services., 1992), и исто така, е широко користен во памук и други култури во Африка и други земји во развој”(стр. 14). „Трифлуралинот бил пронајден во Англија во моркови во периодот 1991-1999, но неговата употреба во оваа култура во голема мера се намалила”(стр. 14). „По боја: е вештачки хемикалија, која изгледа како жолто-портокалова, во цврста форма или кристали”.(стр.14). „Трифлуралинот е стабилен на нормални температури и притисоци, но тоа може да претставува мала опасност од пожар, ако се изложи на топлина или пламен”(стр. 14).

„2.2.3. Вовед (за трифлуралин)

Трифлуралинот е селективен, хербицид се користи за контрола на многугодишни треви и широколисни плевели во голем број насади: орев, зеленчук и житни култури”(стр.15).

„При нормална употреба трифлуралинот од страна на Светската здравствена организација (ЛНА)? е класифициран во хербициди кои не претставуваат акутна опасност. Овој хербицид може да биде акутно токсичен пестицид за тестирани животни, преку одредени формулирани производи кои содржат трифлуралин” (стр.12). „Трифлуралинот не предизвикува иритација на кожата, кога се применува во очите на зајаци, туку само мала нервоза која исчезнува во рок од 7 дена”(стр. 16). „Трифлуралинот предизвикува

попречување во ендокриниот систем, според Агенцијата на Англија и Светскиот фонд за природата. Овие хемиски средства имаат негативни, ефекти "пол-Бендер" ако се мешаат со хормони на телото"(стр. 17). „Не била забележана мутагеност кога трифлуралиниот бил тестиран со живи животни, кога во анализата биле користени бактериски клетки и клеточни култури на цицачи"(стр. 17). „Бидејќи е можно зголемување на ризикот од рак на луѓето, ЕПА вклучува дополнителни маргини на сигурносно ниво за трифлуралиниот во водата за пиење (U.S. EPA., 1989) на 5 микрограми на литар (5 ug/l) Загриженост од професионална изложеност на трифлуралиниот е исто така цитирана од страна на САД" (стр. 18) „...работниците, особено миксери, натоварувачи и апликаторите, треба да користат опрема за лична заштита, вклучувајќи комбинезон, хемиски отпорни ракавици, чевли и чорапи. По апликацијата, работниците треба да почитуваат ограничен интервал од 12 часа (Ibid.), состојби кои веројатно нема да бидат забележани кај земјите во развој"(стр. 18). „Невообичаено однесување на трифлуралиниот е инактивација во влажни почви. Ова е поврзано со трансформација на хербицид во почвата. Овој еколошки процес е структурно поврзан со хербициди (dinitroanilines), како и различни енергетски соединенија (експлозив)"(стр. 18). „Остатоци од трифлуралин во атмосферата укажува на неговиот потенцијал за долг транспортен дострел"(стр. 19). „Научниците откриле траги од трифлуралиниот во Канада Арктикот, за кои се верува дека се од Азија (најверојатно Кина) во 1991 година"(стр. 19). „Една студија покажала дека кога површината на почвата е влажна необработена, загубата на трифлуралин се движи од 50% до 90% од употребените дози во рок од неколку часа или дена"(стр. 19). „Во принцип, трифлуралиниот не е многу токсичен за повисоки животни" (стр. 19). „Трифлуралиниот е соединение коешто се употребува како хербицид. Резидуалното дејство на трифлуралиниот во почвата се проценува на околу 6 месеци, особено ако тој се користи за почви со северна клима"(стр. 20). „Продира подлабоко во почвата од каде оди во подземните води, заради што не се очекува контаминација на почвата со трифлуралин"(стр. 20). „Бидејќи атсорпцијата е највисока во почви богата со органски материи или содржина на глина и хербицидот е неактивен, затоа овој хербицид има посилено влијание врз плевелите во вакви почви" (стр. 20). (негација на самата себе). „Популацијата може да биде изложена на трифлуралин од тревниците или со голтање на контаминирани земјоделски производи"(стр. 20). „Експерименталните почви имаат висок коефициент на атсорпција" (стр. 21). „Трифлуралин квалитативно бил откриен во суровини и вода за пиење во реката Llobregat – Барселона во Шпанија, потоа во отпадните води се пронајдени примероци од пестициди во Барселона - Шпанија,

1984”(стр. 21). „Тој, исто така, се применува за елиминирање на плевелите во полињата под цвеќиња, фуражни култури, новогодишни елки, тревни растенија, меко овошје и зеленчук”(стр. 21-22). „Трифлуралинот е широко корисен хербицид, иако е осомничен за канцероген хербицид” (стр. 22). „Најдобри резултати се постигнуваат ако предвидените дози за 1 хектар се растворот во 400-1000 L вода. Со тој раствор се третира почвата и таа веднаш се измеша со почвата на длабочина од 10 до 15 cm”(стр. 22).

На крајот од елаборирањето на трифлуралинот следуваат

„Заклучоци

Причина за загриженост од употребата на хербицидот трифлуралин, има во ендокриниот систем заради можни човечки карциноми. Како што е доказ дека од пестициди има хронични здравствени проблеми, дури и при многу ниски дози, неговата употреба во земјоделството треба да е со регулирани дози. Трифлуралин е високо токсичен за водните животни, што би можело да ги загрози популациите на заштитените видови. Нејзините ефекти да се пренесуваат на голема далечина во атмосферата, значи дека би можело да доведе до ширење на загадување. Хербициди, како трифлуралин се користат во борба против плевелите во земјоделството како алтернативен пристап, кој не е зависен од хемиската контрола на штетници, гради плодноста на почвата и користи култура ротации, создавајќи природна отпорност кон плевелите. Неконтролираното ширење на овие хемиски средства во животната средина наметнува зголемување на трошоците за здравјето на луѓето” (стр. 22).

Слична е ситуацијата што се однесува и до третиот хербицид. И овде се даваат техничките карактеристики на напропамидот (регулативен статус, вовед, акутна, хронична токсичност, тератогени ефекти и сл.). И напропамидот, слично на метрибузинот „е практично нетоксичен со голтање”(стр. 30). „Напропамидот во растителните органи се апсорбира преку кореновиот систем и транслокација кај некои видови (на пример, домати), но не кај сите (на пример, пченка)”(стр.27). „Други толерантни култури вклучуваат аспарагус, пиперки, брокула, зелје во Брисел, зелка, кинеска зелка, карфиол, англиски грашок, ирски компири...”(стр.30). Понатаму, се дава упатство за ракување со напропамид (предупредување, примена, складирање и ракување, заштитна опрема).

По завршување на елаборирањето на хербицидите, следат неколку реченици за културата (доматот), околу начинот на неговото одгледување и болестите и штетниците кои него го напаѓаат. Во понатамошното образложување, авторот дава на знаење дека, цитирам: „Доматот е најшироко одгледувана земјоделска култура во Бугарија”(стр.32). Понатаму, според авторката, „Најдобри резултати се добиваат при одгледувањето на длабоки, влажни, ровки, глинесто-песочни и

песочно-глинести почви со добра структура и висока содржина на хумус и хранливи материи. На песочни почви можат да се добијат добри резултати со изобилно ѓубрење (6-8 тон на 1 декар) или други органски ѓубрива”(стр.32). Последниот дел од ова поглавје се однесува на сузбивањето на болестите и штетниците кај домотот со потенцирање на соодветни средства за заштита, начинот и количините (дозите) на употреба. Авторката го завршува ова поглавје со краток опис на хибридите „магнус” и дека тој е, цитирам, „отпорен на: вирусот на *Cladosporium Fusarium*-жолто венење, *Verticilium*-зелено венење, нематода и високо толерантен на венење на коренот на домотот и пламеница (© 2009 Геотермика)”(стр.33).

Во ова поглавје, констатирани се делови кои директно се земени од поглавјата „Увод” и „Преглед на литература” од докторската дисертација под наслов „Влијание на хербицидите врз почвената микрофлора и учество на некои микроорганизми во нивното разградување”, изработена од, тогаш, м-р Муса Зибероски; цитирам „Во 1952 година во лабораториите на Ciba Geigs, биле синтетизирани и испитувани некои хербициди од триазинската група, како нови хербициди. Подоцна биле синтетизирани уште многу други хербициди од триазинската група, како и од другите групи хербициди”. „Резултатите на некои испитувачи за влијанието на триазинските хербициди врз почвената микрофлора се контрадикторни. Според некои испитувачи, триазинските хербициди во кои спаѓаат и некои од хербицидите што ние ги испитувавме имаат многу мал или никаков ефект врз бројноста и активноста на одредни групи на почвената микрофлора (Burnside et al., 1964, 1968 и др.). Други испитувачи, пак, докажале инхибиторен ефект врз некои групи почвени микроорганизми (Chandra et al., 1964, Farmer et al., 1965, Kaufman 1964, Kaufman and Kearney 1970, Millikan et al., 1964, и др.). Трети пак, докажале стимулативен ефект на триазинските хербициди врз некои почвени микроорганизми (Зибероски, 1980, Gramlich et al., 1964 и др.).

Постојат податоци, според кои полските дози на триазинските хербициди можат да имаат негативно влијание врз вкупната микрофлора во почвата, и тоа во површинскиот слој на почвата (Кључников и сор., 1964, Квасников и сор., 1965, Мицковски 1968, 1970 и др.).

Balicka и сор. (1964) во своите резултати укажуваат дека атразинот како-триазински хербицид нема видливо негативно влијание врз порастот на некои почвени изолати. Какво ќе биде дејството на атразинот врз чистите култури, зависи од видот и сојот на микроорганизмите. Авторите констатирале дека меѓу микроорганизмите има поотпорни и посензибилни соеви кон атразинот.

Мицковски (1970), испитувајќи ја отпорноста на 20 изолати почвени габи, констатирал дека габите култивирани на Чапек-агар, во кој има додадено различни концентрации на атразин, прометрин и симазин покажуваат буен пораст во компарација со контролата.

Василев и сор. (1967) го испитувале влијанието на прометринот врз почвената микрофлора, при што констатирале дека полските дози на прометринот дејствувале стимулативно врз амонификаторите, нитрификаторите и аеробните целулолитички микроорганизми, како и врз некои хетеротрофни микроорганизми во почвата, и тоа и во негубрени и во губрени почви.

Burside et al. (1964), испитувајќи го влијанието на (атразинот, сумазинот и др.) триазинските хербициди врз почвената микрофлора, во кои спаѓа и метрибузинот, дошле до заклучок дека немаат сигнификантен ефект врз ослободувањето на CO_2 од третираните и нетретираните почви со хербицид.

Kaufman (1964) го испитувал влијанието на триазинските хербициди (атразинот) врз почвената микрофлора, констатирал намалување на почвените габи кај третираните парцели при зголемени дози на хербицид. Kaufman (1964) констатирал дека бројот на *Trichoderma* sp. во почви третирани со атразин бил видно намален. Атразинот кон *Trichoderma* sp. покажал поголема инхибиторност во споредба со симазинот како триазински хербицид.

Според голем број автори, брзината на деконтаминација на почвата од хербициди зависи од физичките, хемиските и биолошките фактори (Burside et al., 1968, Остојиќ, 1974, и др.).

Според Kaufman and Kearney (1970), во разложувањето на триазинските хербициди во почвата голема улога имаат некои почвени микроорганизми, и тоа преку деалкализација и дезаминација.

Со претходно цитираното, сметам дека овој дел претставува плагијат на истиот од погоре спомената докторска дисертација.

Поглавјето „Материјал и методи на работа“ е за нијанса подобро од предходните, меѓутоа далеку од она што треба во суштина да биде. Имено, тоа почнува со прикажување на структурните формули на испитуваните хербициди, што во суштина ништо не значи. Понатаму, варијантите се табеларно (шематски) прикажани, што сметам дека и ова не е потребно, затоа што секоја година тие можат да претрпат измени. Она што суштински недостасува е кога се поставени опитите, како (кој систем, на пример, случаен блок систем), кога е посеан или расаден доматиот (во насловот е почва насадена со домати, а во текстот посеана?), на кое растојание. Понатаму, кога е извршена

апликацијата на хербицидите, како, во кои дози, со која количина на вода. Недостасуваат датуми. Прва, втора и трета година не значат ништо. Понатаму, во консултација со стручњаци од областа на педологијата направените почвени анализи не се коректни, не се даваат методите по кои тие се направени и не е дефиниран почвениот профил според соодветна класификација итн., што е исклучително значајно за однесувањето на хербицидите, како и активноста на МО во нивното разградување. Понатаму, авторката ги потенцира предлозите околу земањето на почвените проби што ги предложил, а потоа ги изменил менторот. Во понатамошниот текст, авторката не кажува каде се направени лабораториските испитувања, и на крај не се споменува статистичката обработка на податоците, иако тој дел е многу битен, затоа што без него не можат веродостојно да се коментираат резултатите, а од таму да се извлечат и правилни заклучоци.

Поглавјето „Резултати со дискусија“ започнува невообичаено за структурата на ова поглавје, односно со нешто што личи на цели на истражувањето. Во продолжение, авторката го претставува влијанието на хербицидите врз сите испитувани категории МО, преку соодветни вредности, и без притоа статистички да ги обработи, дава заклучоци за позитивно или негативно влијание на хербицидите врз соодветната категорија МО. Покрај фактот што недостасува статистичка обработка на податоците, тие не се поткрепени или негирани со ниту еден резултат од други истражувачи кои работеле на проблематика слична на онаа што је обработува кандидатката во својата дисертација, што значи дека недостасува вториот дел од ова поглавје, односно дискусијата. Исто така, според методиката на работа предвидени се испитувања на физиолошки групи МО, меѓу кои и нитрификатори I фаза и нитрификатори II фаза. Меѓутоа, во ова поглавје (Резултати со дискусија) е обработено само влијанието на испитуваните хербициди врз нитрификаторите, без при тоа да се обработат онака како што е предвидено во методиката. На крајот од ова поглавје, во делот на изолираните соеви МО кои авторката предлага да се користат за побрзо разградување на хербицидите, се наведуваат некои нелогичности; цитирам „Од сите тестирани видови бактерии (8 видови) задоволителни резултати покажа само 1 вид, и тоа видот *Bacillus mesentericus* со соевите 155 и 255, и тие беа земени во понатамошниот тест како разложувачи на испитуваните хербициди (стр.153). *Bacillus mesentericus* сој 155 не покажува никакво разложувачко влијание врз трифлуралонот, така што, порастот на колониите во варијантата со трифлуралин е сличен со контролата (Граф. бр. 36)”(стр.155). „Додека, пак, врз напропамидот не само што нема ефект, туку *Bacillus mesentericus* сој 255 е многу осетлив, така што во текот на целиот период од 8 дена овој сој не успеа да се адаптира кон напропамидот”(стр.156).

Во поглавјето „Заклучоци“ заклучоците не се веродостојни и научно поткрепени поради недостатоците споменати во поглавјето „Резултати со дискусија“ (отсуство на статистичка анализа).

Секако постојат и други недоследности кои претежно се од техничка природа (на пр., нецелосни графикони, лоша структура на речениците што може да се констатира при нивното цитирање погоре и сл.).

Врз основа на сето претходно изнесено, со целосна морална и професионална одговорност, сметам дека докторската дисертација под наслов **ВЛИЈАНИЕ НА ХЕРБИЦИДИТЕ ВРЗ ПОЧВЕНАТА МИКРОФЛОРА ВО ПОЧВА НАСАДЕНА СО ДОМАТИ И УЧЕСТВО НА НЕКОИ МИКРООРГАНИЗМИ ВО НИВНОТО РАЗЛОЖУВАЊЕ ВО СТРУМИЧКИОТ РЕГИОН** изработена од м-р Мери Петреска, поради сите суштински, нестручни и технички неправилности и недоследности, од моја страна е негативно оценета.

Скопје, 14.9.2012

Рецензент

Доц. д-р Звонко Пацаноски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА МЕТАЛНИТЕ КОНСТРУКЦИИ НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со конкурсот за избор на еден асистент од областа на металните конструкции, распишан во весникот „Дневник“ од 6.IX,2012 год., Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, на својата 393. седница одржана на 14.IX,2012 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија.

На распишаниот конкурс се пријави само кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., кој ги достави потребните документи (арх. бр. 0801/682-1 од 6.IX,2012 год.).

По прегледот на приложените документи од кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., е роден на 25.VII,1980 година во Струмица. Основното образование го завршил во ОУ „Моша Пијаде“ во Струмица. Средното образование го завршил, исто така, во Струмица во УСО „Јане Сандански“, на природно-математичката насока. Матурирал со одличен успех на матурска тема од предметот физика („Електромагнетни бранови и нивна употреба“).

На Градежниот факултет во Скопје се запишал во учебната 1999/2000 година на конструктивната насока. Дипломирал на 23.IX,2004 година, во предвидениот рок за студирање, со просечен успех 8,95. Дипломската работа, „Спрегнат мост на р.Вардар на градска магистрала“, ја одбрани со највисока оценка 10.

Во учебната 2004/2005 година се запиша на постдипломските студии на Градежниот факултет во Скопје, на конструктивната насока - област: метални конструкции и ги положи сите предвидени предметни програми со просечен успех 10. На 343. седница одржана на 16.VI,2008 година, кандидатот пријави магистерска тема со работен наслов „Анализа на влијанието од дебелината на армиранобетонската плоча кај спрегнатите носачи“, која успешно ја одбрани на 28.XII,2009 година, со што се стекна со право на научен назив - магистер на технички науки од областа на градежништвото. На 373. седница одржана на 11.IV,2011 година, пријавил тема за изработка на докторска дисертација под работен наслов „Експериментално и теориско истражување на ефектите од спрегањето на челикот и бетонот кај континуирани носачи од меѓукатни конструкции“ за која доби позитивен извештај за оцена на подобноста на кандидатот и темата.

Кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., во периодот април-јули 2004 година, како апсолвент, бил ангажиран од фирмата „Давос-Инвест“,

каде што работел на статичка пресметка и изработка на работилничка документација.

По дипломирањето, од октомври 2004 до март 2005 година, работел во КОНСТАТ-Скопје како проектант. Од март 2005 до декември 2005 година работел во ВАНИМЕКС-Скопје на проектирање и изведба на челични конструкции.

Од јануари 2006 година е вработен на Катедрата за метални конструкции при Градежниот факултет во Скопје како помлад асистент, а од 15.III, 2010 година е избран за асистент на Катедрата за метални конструкции.

2. Научноистражувачка дејност

Во изминатиот период, од изборот за асистент, кандидатот м-р Денис Поповски, како автор и коавтор на повеќе трудови, учествувал на конгреси, симпозиуми и стручни собири:

1. М. Партиков, Д. Поповски, П. Цветановски, „Пешачки мост на езеро Матка“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
2. М. Партиков, П. Цветановски, Д. Поповски, „Влијание на конструкција на јазлите врз однесувањето на решеткастите носачи“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
3. Д. Поповски, П. Цветановски, М. Партиков, „Влијанието на спуштање на потпора кај спрегнатите континуирани носачи“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.
4. Д. Поповски, А. Филиповски, М. Партиков, „Пресметување на класа на пресек према Еврокод 9“, ДГКМ, 14. Симпозиум, Струга, Македонија, 2011, Книга 1.

Покрај наведеното, кандидатот активно работи на својата докторска дисертација преку обработка на теорискиот материјал и подготовката за експерименталното испитување.

Трудовите на кандидатот од научноистражувачката дејност, до изборот за асистент, објавени се во Билтенот бр.981 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

3. Наставно-образовна дејност

По изборот за асистент, во март 2010 година, кандидатот продолжува со успех да ги извршува своите обврски во изведувањето на вежбите од групата предметни програми во областа на металните конструкции.

Кандидатот активно го владее англискиот јазик, а има познавања и од германскиот јазик. Од компјутерскиот софтвер владее со: MS Office, SAP2000, Radimpex, ArmCAD, CorelDraw, 3D ProSteel, AutoCAD, ArchiCAD, Robot Structural Analysis, AutoCAD Structural Detailing и др.

Користејќи ги своите широки познавања на компјутерскиот софтвер, кандидатот, преку консултации и компјутерска поддршка, дава голем придонес и во изработката на дипломските работи на Катедрата за метални конструкции.

Во анкетите од самоевалуацијата на Факултетот, студентите високо ја ценат работата на кандидатот, а потврда за тоа е и значително зголемениот број на дипломски работи кои се пријавуваат на Катедрата за метални конструкции.

4. Стручно-апликативна дејност

Во изминатиот период, од изборот за асистент, кандидатот м-р Денис Поповски продолжува активно да работи и на полето на стручно-апликативната дејност во рамките на Катедрата за метални конструкции како проектант и соработник. Кандидатот ги поседува А- овластувањата за проектирање, ревизија и надзор на објекти, издадени од Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Р. Македонија.

Со стекнатото искуство и стручната посветеност, кандидатот дава голем придонес во квалитетот на апликативната работа на Катедрата за метални конструкции.

Овде ќе бидат наведени поважните активности на кандидатот во периодот од неговиот избор за асистент.

1. Идеен и основен проект за надградба и реконструкција на управната зграда на Министерството за транспорт и врски во Скопје (учесник во проектите).
2. Идеен, основен и изведбен проект за санација и зајакнување на одредени елементи од конструкцијата за моменталната ситуација и дополнителните оптоварувања на објектот на Универзална сала во Скопје (учесник во проектите).
3. Проект за изработка на челична конструкција за доградба на Собрание на Р. Македонија, ламела 7 (учесник во проектот).
4. Основен проект за производна хала 128x20м со три крана на „Стил Кон“ ДОО - Куманово (учесник во проектот).
5. Надзор на изведбата и монтажата на конструкцијата за жичарница на Средно Водно - Милениумски крст во Скопје (учесник во надзорот).
6. Основен проект на челична конструкција за производна хала 14x48м со два крана на „Стил Кон“ ДОО - Куманово (главен проектант).
7. Проект за комплекс објекти во село Кадино на „Пекабеско“ АД Скопје (учесник во проектот).
8. Изведбен проект за индустриски железнички мост 5x15м на „Железара“ АД Скопје (учесник во проектот).
9. Основен и Изведбен проект за производна хала на „Колид“ Колешино во Визбегово, Скопје (учесник во проектот).
10. Елаборат за заштита од корозија и регистрирани недостатоци со предлог решение за нивно отстранување на мостовите км455+917, км610+387 за потребите на ЈП „Македонски железници“ Инфраструктура - Скопје (учесник во испитувањето и елаборатот).
11. Изведбен проект за носечките челични конструкции (столбови, носачи на опрема, портали) на 110 kV трафостаница во Њу Абеокута, Нигерија (главен проектант).

12. Изведбен проект за носечките челични конструкции (столбови, носачи на опрема, портали) на 400 kV трафостаница во Папаланто, Нигерија (главен проектант).
13. Основен проект за носечките челични конструкции на стоваришни хали во Гвинеја (учесник во проектот).

Трудовите на кандидатот од апликативно-стручната дејност, до изборот за асистент, објавени се во Билтенот бр.981 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

5. Заклучок

Како што може да се согледа од погоре изнесеното, кандидатот м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., покажува афинитет кон научната дејност како и богата стручна дејност во областа на металните конструкции. Кандидатот покажува видни резултати во изведувањето на вежбите за кои е високо оценет од студентите. Познавајќи го кандидатот подолг период сметаме дека поседува евидентни квалитети и желба да се развие во солиден наставно-научен кадар во областа на металните конструкции.

Имајќи го предвид континуираниот напредок на кандидатот во сите сфери на дејствување, со особено задоволство, му предлагаме на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, м-р Денис Поповски, дипл.град.инж., повторно да биде избран за асистент од областа на металните конструкции, односно за групата предметни програми на Катедрата за метални конструкции.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Петар Цветановски, с.р
2. Проф. д-р Атанас Филиповски, с.р.
3. Проф. м-р Симеон Танев, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ОЦЕНА НА ПОДОБНОСТ НА ПРИЈАВЕНАТА ТЕМА И НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ „СПОРЕДБЕНА АНАЛИЗА НА ТРЕНДОВИТЕ И ПРОПИСИТЕ ОД ОБЛАСТА НА БЛАГОСОСТОЈБАТА НА ЖИВИНАТА И НИВНАТА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ВО ИНДУСТРИСКОТО ПРОИЗВОДСТВО ВО СЕВЕРНА АМЕРИКА, ЕВРОПА И Р. МАКЕДОНИЈА, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ КОН НИВНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОНАТАМОШНИОТ РАЗВОЈ НА ЖИВИНАРСТВОТО ВО Р. МАКЕДОНИЈА”, на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата седница одржана на 10 септември 2012 година, со одлука бр. 0201-2376/7 ја одреди следнава Рецензентска комисија:

проф. д-р Цане Пејковски, редовен професор на Факултетот за замјоделки науки и храна во Скопје, во пензија;

проф. д-р Ристо Проданов, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;

проф. д-р Влатко Илиески, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

За утврдување на подобност на предложената тема „СПОРЕДБЕНА АНАЛИЗА НА ТРЕНДОВИТЕ И ПРОПИСИТЕ ОД ОБЛАСТА НА БЛАГОСОСТОЈБАТА НА ЖИВИНАТА И НИВНАТА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ВО ИНДУСТРИСКОТО ПРОИЗВОДСТВО ВО СЕВЕРНА АМЕРИКА, ЕВРОПА И Р. МАКЕДОНИЈА, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ КОН НИВНОТО ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПОНАТАМОШНИОТ РАЗВОЈ НА ЖИВИНАРСТВОТО ВО Р. МАКЕДОНИЈА“ од кандидатот м-р Дарко Митевски.

Комисијата по деталното разгледување на доставениот материјал го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Податоци за кандидатот

М-р Дарко Митевски е роден на 13 ноември 1966 година во Скопје Република Македонија. Основното и средното образование ги завршил во Скопје. Во учебната 1986/87 година ги започнал студиите на Факултетот за ветеринарна медицина во Белград, Република Србија, каде што и дипломирал во 1992 година. Во учебната 1993/94 година се запишал на постдипломски-магистерски студии на Факултетот за ветеринарна медицина во Белград, на студиската програма Болести кај живината, каде што и магистрирал во 1997 година. Кандидатот м-р Дарко Митевски во 2003 година има дипломирано на Американскиот колеџ за живинарство при што се стекнал со титулата дипломат од областа на ветеринарната медицина на птиците.

Во периодот 1992 – 2004 работел како асистент по живинарство на Ветеринарниот институт, Одделение за живинарство, а од 2004 до 2005 година на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на Катедрата болести на живината. Од 2005 година работи во приватна ветеринарна клиника во Калгари, Канада.

Научниот интерес на кандидатот м-р Дарко Митевски во изминатиот период беше претежно насочен кон изучување на севкупната проблематика во живинарството, а особено на болестите, технологијата на држење и одгледување на живина. Како резултат на досегашните истражувања, кандидатот м-р Дарко Митевски има објавено како автор или коавтор 15 научно-стручни трудови во национални и меѓународни списанија.

2. Подобност на темата

Во пријавата поднесена од м-р Дарко Митевски е предложена работна хипотеза и работен наслов „Споредбена анализа на трендовите и прописите од областа на благосостојбата на живината и нивната имплементација во индустриското производство во Северна Америка, Европа и Р. Македонија“ со посебен осврт кон нивното влијание врз понатамошниот развој на живинарството во Р. Македонија, за изработка на докторска дисертација.

Кандидатот во воведот дава краток опис на живинарството како интензивна гранка на сточарството која опфаќа многу различни сегменти: бројлерско производство, кокошки несилки, мисирки, патки, гуски итн., при што го прикажува исклучителниот подем во дваесеттиот век што претставува дел од благосостојбата на животните. Опишани се во живинарското производство различните активности и мерки како одгледување на различните типови на живина во објекти со поден или кафезен систем, работа на инкубаторски станици, кланици, транспорт на живината, итн. Сите овие активности се прикажани во директна корелација со благосостојбата на живината со посебен осврт на различни закони, прописи или процедури.

Во понатамошниот текст од воведот, во засебен поднаслов, кандидатот накратко ја опишува улогата на законодавните прописи кои ја регулираат материјата за благосостојбата на живината. Исто така, кандидатот се осврнува на големиот број невладини групи и организации во Северна Америка и Европа кои работат на придобивање на јавноста за своите идеи, промовирајќи ги независните приватни стандарди како повисок степен на благосостојба на животните, што претставуваат моторна сила за имплементација на новите стандарди во индустриското производство.

Во завршниот дел од воведот е претставена улогата и влијанието на законодавните тела во државите кои ги донесуваат прописите за благосостојба на живината и претставени се различните законодавни прописи кои директно влијаат врз секојдневното работење на живинарската индустрија.

3. Цели на истражувањето

Врз основа на досегашните литературни податоци за влијанието на законодавните прописи врз индустриското живинарско производство, како и потребата за воведување на прифатливи протоколи за проценка на благосостојбата на живинарските фарми, кандидатот ги поставува следниве цели на истражување:

1. да се направи сеопфатен преглед на теоретските и научните основи на концептот на благосостојба на животните, со посебен осврт на благосостојбата на живината;
2. да се направи сеопфатен преглед на моменталните позитивни прописи од областа на благосостојбата на живината во Северна Америка и Европа и нивното влијание врз индустријата и меѓународната трговија на живинарски производи;

3. да се истражи моменталната состојба на законските прописи кои ја регулираат областа на благосостојбата на живината, како и нивна имплементација од страна на живинарската индустрија во Р. Македонија;
4. критички да се анализира влијанието особено на европската регулатива и практика врз живинарското производство во Р. Македонија сега и во иднина;
5. крајна цел на овие истражувања е давањето препорака за конкретните мерки кои треба да се превземат од страна на индустријата за што побезболно приспособување кон промените. Особено внимание ќе се посвети на изработката на протоколи за евалуација на благосостојбата на живината.

4. Материјал и методи

Во текот на истражувањето ќе бидат анализирани и споредувани законодавните прописи за благосостојба на живината, како и стандардите промовирани од невладините организации и здруженија, кои на поинаков начин ја третираат темата на благосостојбата на живината. Исто така, детално ќе бидат истражени законските прописи за благосостојба на живината во Северна Америка и Европа.

Во Македонија ќе се истражуваат: начинот и условите на одгледување на различните типови и категории на живина (бројлери, несилки, јарки), работата на кланиците и инкубаторските станици и ќе се анализираат добиените податоци низ призмата на благосостојбата на живината. Истражувањата ќе бидат спроведени преку директни посети, анализа на протоколи, прашалници за раководителите и вработените на фармите и слично. Исто така, ќе бидат изготвени протоколи за евалуација на благосостојбата на живината на фармите и другите делови од индустријата во живинарското производство.

5. Очекувани резултати

Благодарение на резултатите се очекува да се добие појасна слика за состојбата на живинарската индустрија по промените на амбиентот на производство со имплементацијата на новите законски прописи за благосостојбата на живината. Посебен придонес се очекува да се добие преку добиените резултати кои ќе го објаснат директното влијание врз начинот на одгледување на живина. Ќе бидат објаснети разните мерки во фармите, инкубаторските станици и кланиците кои треба да се применат за да се имплементираат новите законски мерки за благосостојбата на живината. Овие прописи директно влијаат не само врз профитабилноста на индустријата туку и врз самиот опстанок на одредени фарми и компании. Неприспособувањето кон барањата на потрошувачите од една страна и некомпатибилноста со прописите усвоени во земјите во кои се извезува (како земјите на Европската унија, на пример) може да доведе до тоа овие пазари да станат затворени за живинарските производи од Македонија. Се очекува предложените истражувања да дадат јасен правец за насоката во која треба да се развива живинарското производство во Р. Македонија, во однос на благосостојбата кај живината.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставениот материјал од м-р Дарко Митевски за подобност на пријавената тема за изработка на докторска дисертација под наслов „Споредбена анализа на трендовите и прописите од областа на благосостојбата на живината и нивната имплементација во индустриското производство во Северна Америка, Европа и Р. Македонија, со посебен осврт кон нивното влијание врз понатамошниот развој на живинарството во Р. Македонија” Рецензентската комисија смета дека предложената тема опфаќа една од основните проблематики на благосостојбата на животните, а тоа е анализа на имплементацијата на законската регулатива за благосостојба на живината и нејзиното влијанието врз индустриското производство.

Предлог-работната хипотеза за изработка на докторската дисертација под горенаведениот наслов е добро замислена и образложена. Целите се добро конкретизирани и функционално поврзани. Очекуваните резултати се јасни и конкретни и имаат широко научно и практично значење. Ова истражување воедно ќе овозможи да се развијат процедурите за имплементација на комплетната законска регулатива за благосостојбата на живината.

Врз основа на претходно изнесеното, Рецензентската комисија позитивно ја оценува и му препорачува на Наставно-научниот совет да ја прифати и одобри изработката на оваа докторска дисертација под истиот наслов и да одреди ментор за раководење во текот на изработката.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Цане Пејковски, редовен професор с.р.

Проф. д-р Ристо Проданов, вонреден професор с.р.

Проф. д-р Влатко Илиески, редовен професор с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СПОРЕДБА НА ПРОМЕНИТЕ НА СИЛОВИОТ МУСКУЛЕН ПОТЕНЦИЈАЛ НА ФЛЕКСОРИТЕ И ЕКСТЕНЗОРИТЕ НА ЗГЛОБОТ НА ЛАКОТОТ КАЈ АДОЛЕСЦЕНТИ ПО ШЕСТНЕДЕЛНО ПРОГРАМИРАНО ВЕЖБАЊЕ СО МОДИФИЦИРАНИ РЕПЕТИТИВНИ МУСКУЛНИ НАПРЕГАЊА“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ВЛАДИМИР ВУКСАНОВИЌ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, бр. 0201-469/3 донесена на седницата од 26 септември 2012 година, формирана е Комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација „Споредба на промените на силовиот мускулен потенцијал на флексорите и екстензорите на зглобот на лакотот кај адолесценти по шестнеделно програмирано вежбање со модифицирани репетитивни мускулни напрегања“ од м-р Владимир Вуксановиќ, во состав:

проф. д-р Јован Јовановски - ментор,

проф. д-р Александар Туфекчиевски - претседател,

проф. д-р Ванчо Поп Петровски - член,

проф. д-р Гино Стрезовски - член,

проф. д-р Илија Клиначаров - член.

Комисијата, по прегледот на поднесената докторска дисертација, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација е отпечатена на 141 страница текст од кои литературата е прикажана на 10 страници. Во текстот има 104 табели, три слики и еден прилог и дисертацијата е поделена на 11 глави.

Во првата глава (Вовед), авторот на соодветен, стручен и темелен начин ги презентира своите ставови кои се во согласност со актуелните сознанија за моторичките способности, конкретно за просторот на силовите капацитети на човекот, при што ги нагласува носечките принципи кои се однесуваат на структурата, развојот и подобрувањето на оваа способност. Во текстот темелно се прикажани основните методи кои се насочени за трансформација на силовите капацитети на мускулите кај човекот, со особена нагласка на регијата на мускулите на горните екстремитети. При тоа во доволна мера се аргументирани научно докажаните предности и недостатоци на различните вежбовни програми кои се реализирани со комбинации на трите основни видови мускулен ангажман (совладувачки, отстапувачки и изометриски). Повторуваните мускулни напрегнувања,

оптоварени со надворешен, дополнителен отпор се анализирани низ широк приказ на експериментални истражувања со популација која е слична со предметот на докторската дисертација. Во текстот, во доволна мера, прикажани се основните карактеристики на адолесцентите и предностите кои се појавуваат за реализација на вежбовни програми со оваа возрасна категорија. Во текстот логично се прикажани методите за проценка на максималниот силов капацитет на мускулите со што се овозможува услов за прецизно и соодветно програмирање на големината и интензитетот на вежбовните стимули, како дел од планираните силови програми, при што е нагласен ставот за ефектите од примената на максималните силови напругнувања на мускулите кои резултираат со придобивки кои се битно поразлични од оние што се добиваат со варијациите на подмаксималните мускулни напругнувања. Авторот во текстот на воведот ги презентира појдовните основи за ефектите кои се однесуваат на различните аголни положби помеѓу активните сегменти преку кои се простираат вежбаните мускули и при тоа логички ги поврзува и ги толкува важечките постулати за ефикасноста на акто-миозинскиот комплекс во зависност од неговата должина при изведбата на обидите за движења или на движењата. Анализата на силовите капацитети на мускулите флексори и екстензори во човечкото тело детално е прикажана при што авторот јасно ги дискутира основите за релациите помеѓу флексорната и екстензорната група на мускули на надлакотниот дел од телото на човекот. Природниот однос на манифестираната мускулна сила помеѓу овие антагонистички мускулни групи е анализиран во насока на балансот на мускулната сила на човекот, со сите импликации кои произлегуваат од нарушувањето на препорачаниот однос. Авторот во текстот јасно ги изнесува ставовите за утврдените факти за структурата и функцијата на мускулниот систем, како дел од севкупното функционирање на човекот, при што се осврнува на хистолошко-функционалните одлики на суперфицијалните мускулни влакна и на импликациите врз манифестирањето на различен квалитет и обем на движењата.

Во втората глава (Дефинирање на термини и поими) се презентирани основните поими за мускулната сила, за максималната сила и за модифицираните репетитивни напругнувања (скусени амплитуди на движења во одделни зглобови на човечкото тело). Во овој дел се прикажани термините за изокинетичките тестирања, како дел од современата компјутеризирана технологија, за добивање на важни информации за квалитетот на движењата и за карактеристиките на поединците при манифестирањето на различен степен силов ангажман. Во таа смисла се објаснети термините кои што се однесуваат на вртливиот момент на силата, мускулното забрзување и запирање, како и показателите за аголот при кој мускулот манифестира најголема сила.

Во главата за досегашни истражувања (3), во одделни, нејзини, подглави прикажани се истражувања за анализа и програми за вежбање за мускулите флексори и екстензори на зглобот на лакотот (3.1), реализирани истражувања имале програми за вежбање со скусени амплитуди на

движењата (3.2.), како и подглава (3.3.) во која се презентирани истражувања за генетската определеноста на мускулните влакна. Во прикажаните истражувања се цитирани наодите од познати истражувачи и суштинското место и резултатите се ставени во функција на основниот проблем на проектираниот експеримент.

Предметот на истражувањето (Глава 4) го опфаќа силиовиот потенцијал на мускулите флексори на зглобот на лакотот на недоминантната рака кај адолесценти опфатени со ова истражување. Основната цел на истражувањето авторот ја дефинира со утврдување и споредување на промените на силиовиот потенцијал и на антропометриските мерки кај мускулите флексори и екстензори на лакотниот зглоб кај испитаниците опфатени со истражувањето после реализирана програмирана 6-неделна вежбовна програма со модифицирани репетитивни мускулни напругувања. Во текстот се наведени 4 задачи кои се однесуваат за моторичките тестови за актуелната мускулна група, три задачи кои се однесуваат на изокинетичките показатели и три задачи кои се однесуваат за ехо-показателите за флексорната и за екстензорната група на мускули на надлактот на испитаниците опфатени со ова истражување.

Во петтата глава (Хипотези на истражувањето), авторот поставил една генерална хипотеза со која се тврди дека кај испитаниците од трите експериментални групи, по период од 6-неделен активен третман, нема да се случат значајни промени на максималниот силов потенцијал, на антропометриските и ехо-мерките, како и на изокинетичките показатели споредено со иницијалната состојба. Од основната хипотеза логично се изведени и се поставени четири групи на хипотези со афирмативен карактер. Во првата група хипотези за моторичките тестови (9 хипотези) се бара одговор на прашањата за влијанието на вежбовните програми за првата (E1), втората (E2) и за третата (E3) експериментална група на релација иницијално-контролно-финално тестирање за максималниот силов потенцијал за флексорната и за екстензорната мускулна група на надлактот кај испитаниците. Втората група на хипотези (10 хипотези) се однесува на постоењето и вреднувањето на евентуалните промени во изокинетичките (Биодекс) показатели за трите експериментални групи на релацијата иницијално-контролно и финално тестирање за флексорната и екстензорната мускулна група. Третата група хипотези се однесува за состојбите на антропометриските мерки (6 хипотези) на недоминантната рака кај испитаниците од трите експериментални групи за периодот помеѓу иницијално-контролно и финално тестирање. Четвртата група (8 хипотези) на претпоставки афирмативно зборува за очекувани статистички значајни промени за ехо-показателите на флексорите и екстензорите на зглобот на лакотот утврдени за вежбовниот период помеѓу (иницијално-контролното-финалното тестирање).

Во шестата глава е презентирана методиката и техниката на истражувањето. Примерокот на испитаници е сочинет од 21 испитаник на возраст од 18 до 20 години, кои не се активни спортисти ниту се подложени на систематски тренинг. Одбраните испитаници, според спроведената анкета

немале повреди на локомоторниот апарат во последните 5 месеци пред започнувањето на експериментот. Основниот примерок е формиран после спроведеното пилот-тестирање во кое се опфатени 50 испитаници, со што се добиени податоци за маскимальната динамичка сила (1RM). Врз основа на резултатите на тестот за една максимална репетиција извршена е хомогенизација на испитаниците во три експериментални групи. Секоја група е составена од 7 испитаници. За испитаниците од третата група амплитудата на движењата е определена врз основа на просечната вредност од тестот агол на максимален вртлив момент на силата, утврдена со биодекс постапка. Во подглавата 6.2 прикажани се тестовите и мерките применети во ова истражување кои се во согласност со предметот и целта на истражувањето. Применети се два моторички тестови, 12 биодекс показатели, 7 антропометриски мерки и 8 ехо-сонографски показатели кои се добиени за актуелната мускулна регија. Покрај наведените тестови и мерки, само на иницијалното тестирање со крвна анализа тестиран е генетскиот профил (ACTN3) за испитаниците. Силовиот капацитет е проценуван со тестот за една максимална репетиција на Скот- ова клупа при изведба на флексија на зглобот на лакотот (1RMBI) изразено во килограми и тестот една максимална репетиција на машина за трицепс при изведба на екстензија на зглобот на лакотот (1RMTRI) изразено во килограми. Дванаесетте изведени биодекс параметри се добиени директно од biodeks multijoint sistem (900-550) и тие се применети за утврдување на максималниот вртлив момент на силата на мускулите флексори и екстензори на лакотот на недоминантната рака, времето на постгнување на максималниот вртлив момент на силата, аголот на зглобот при кои се постгнува максималниот вртлив момент, моќта на мускулите фелксори и екстензори, мускулната акцелерација и мускулната децелерација на тестираните мускули. Со применетите антропометриски мерки добиени се податоци за кожните дилпи и поткожното масно ткиво, за обемите на надлактот и подлактот кај испитаниците опфатени со истражувањето и за таа цел се применети 7 мерки согласно со стандардната мерна процедура. Ехо (ултрасонографски) мерки, подглава 6.2.4 се применети со цел да се утврди дијаметарот и дебелината на ткивата на недоминантната рака со длабинско скенирање со апарат Siemens Acuson X 300. За таа цел се измерени 4 дијаметри на флексорите и екстензорите и 4 мерки за дебелината на поткожното масно ткиво на третираните мускули. Во подглавата 6.3 (техника на мерење) детално се опишани тестовите за проценка на мускулно-силовиот капацитет, процедурите за добивање биодекс показатели и начинот на земањето антропометриските мерки и регистрацијата на ултра-сонографските показатели.

Програмата за работа е опишана во подглавата 6.4 при што детално и јасно временски и редоследно е претставена постапката за реализација на шест неделната вежбовна програма одделно за секоја експериментална група. Трите експериментални групи (E1, E2 и E3) реализирале три различни изотонични програми во време- траење од 6 недели, при што испитаниците вежбале три пати во неделата со максимални надворешни оптоварувања на флексорната и на екстензорната мускулна група на надлактот на нивната

недоминантната рака. Вежбите за мускулите флексори на зглобот на лакотот се изведувани на Скот- ова клупа, а за антагонистичката мускулна група на трицепс машина, при што генерално бројот на можните повторувања, редоследно и последователно во текот на целата вежбовна процедура, се движел од едно до три можни повторувања. Испитаниците на секој тренинг изведувале три серии со одмор помеѓу сериите од 3 до 5 минути за една мускулна група, а паузата пред вежбањето на антагонистичката група изнесува 10 минути. Индивидуалниот мониторинг за пласирање на максимално надворешно оптоварување во текот на целиот експеримент е реализиран со регистрација и со корекција на дозираното оптоварување за вежбаните мускули, при што се зачува тенденцијата за растечко оптоварување за секој поединец кое гарантира изведба на најмногу три повторувања со соодветна тежина. Откако се реализирани првите девет вежбовни единици (21 ден) реализирано е контролното тестирање за моторичките тестови, биодекс показателите и за антропометриските мерки. На финалното мерење (42 ден) реализирано е завршното (финално) тестирање на истите показатели. Програмата за работа во првата експериментална група (6.4.1) опфаќа цели амплитуди на движењата на Скот- ова клупа и трицепс машина со индивидуално одредена тежина (тег) која изнесуваше 90% од нивното постигнување во тестот 1RM. Мониторирањето на бројот на повторувањата во секоја вежбовна единица има за цел да го зголеми или да го смалува истото со цел да не се излезе од опсегот на 3 можни повторувања. Втората експериментална група реализирала програма со скратени амплитуди (6.4.2) кои започнува од максимална екстензија до 30 степени флексија на зглобот на лакотот и од максимална флексија до 30 степени во екстензија на лакотниот зглоб. При тоа, како и кај предходната група, оптоварувањето изразено во проценти изнесува 90% од постигнувањата за 1RM изразено во килограми за секоја поединец. При реализацијата на вежбовните единици, за сите испитаници се изведуваа интервенции во додавање или одземање во тежината со цел да се сочува интензитетот изразен преку 3 можни повторувања. Третата експериментална група во текот на целата експериментална програма реализирала движења со скратени амплитуди при максимално надворешно оптоварување на флексорите и на екстензорите во зглобот на лакотот. Скратените амплитуди при флексија се 60-90 степени во насока на флексија, а вежбите за екстензорната група се изведувани со соодветна тежина во опсегот 70-100 степени во насока на екстензија.

Добисните податоци се обработени во статистичкиот пакет Статистика 5.0 и се добиени основните и дисперзивните статистички показатели. Разликите во добиените показатели за сите применети тестови во групите во трите временски точки (иницијално контролно финално) се тестирани со Фридманова Анова. Меѓугрупните разлики за постигнувањата на испитаниците на иницијалното, контролното и финалното тестирање се тестирани со Крускал-Валис тестот.

Седмата глава е посветена на добиените резултати и дискусија нза нив, почнувајќи од иницијалното до завршното финално тестирање. Во текстот

(7.1) детално се прикажани мерките на централните и дисперзивните параметри за максималната сила на испитаниците од пилот истражувањето, што е искористено за компонирање на трите експериментални група. Во оваа глава и во нејзините подглави детално се анализирани промените во моторичкиот простор, биодекс-показателите, антропометриските мерки и добиените ехо-показатели за мускулите од предната и задната страна на надлактот кај првата втората и третата експериментална група одделно од иницијално кон контролно и финално тестирање, како и споредбено меѓу групите на иницијалното контролното и финалното мерење. Во текст кој е изложен на 69 страници со соодветни табели и аргументација се извлекуваат насоки за прифаќање или за отфрлање на претпоставките кои понатаму логично, темелно и аргументирано се преточени во соодветни заклучоци.

Авторот, во осмата глава на седум страници текст, ги изнесува заклучоците како сублимат од подготовката и реализацијата на експериментот и од анализата и дискусијата на добиените резултати. Од изнесените заклучоци евидентно е дека промените во максималната сила ($1RM$), на третираните мускули е позитивна кај трите групи ($E1, E2, E3$) и таа по 6-неделен третман се поодбрила за 40-50%, споредено со иницијалната состојба, што значи дека вежбовните програми предизвикале слични промени. Во прилог на овој заклучок е и фактот дека не се утврдени статистички значајни разлики во максималните силиви, просечни постигнувања, помеѓу групите на иницијалното, контролното и на финалното мерење, што дозволува да се тврди дека трите вежбовни програми резултирале со приближно еднаква позитивна ефикасност. Применетите вежбовни програми кои се реализирани со изведба на движење со цели ($E1$ група) и парцијални амплитуди ($E2$ и $E3$ група) резултирале со нумерички промени и во просторот на изокинетичките показатели. Утврдено е дека времето потребно за постигнување на максимален вртлив момент на силата на мускулите флексори ($BTIME$) е компатибилно со показателите за максималната сила, односно истото има тенденција на намалување од иницијалното кон финалното мерење. Слична тенденција е утврдена и кај екстензорната мускулна група на релација иницијално-финално мерење. Може да се заклучи дека кај трите експериментални групи промените во дебелината на кожата и поткожното масно ткиво во текот на експериментот имаат тенденција за смалување на вредностите и таа тенденција изразена во проценти се движи од 14-17%. Обемите на вежбаните мускули се менувале во различен степен кај трите групи во рамките од приближно $\pm 3\%$, што е очекувано за програми со ваква временска рамка за реализација. Ехо-сонографските наоди укажуваат на многу слични промени, за дијаметрите на флексорите и на екстензорите на зглобот на лакотот, кои од иницијалното кон финалното мерење се движат кај трите групи во рамките од 2 до 3%. Споредбата на просечните вредности за постигнатата максимална сила на третираните мускули (однос флексор:екстензори) кај испитаниците од трите групи потврдува дека ваквиот однос е надвор од препорачаниот (1:1). Врз основа на анализата на резултатите за максималната сила ($1RM$), и

показателите за генетската определеност на мускулните влакна (ACTN3), не може да се тврди дека генетскиот показател е клучен за подобрувањето на максималниот силов потенцијал на третираните мускули кај испитаниците опфатени со истражувањето. Во деветтата глава во е презентирano практичното и теоретското значење на истражувањето во примената на некоја од програмите во зависност од целта и расположливото време за реализација.сто. Практичното значење е поткрепено со добиените резултати кои одат во прилог на рамнопавноста од примената и постигнувањето на трите применети програми, што дава можност за избор во зависност целлите кои што треба да се постигнат. Практичната применливост има свое место во програмите за физичка подготовка на широк круг на консументи (спорт, рекреација, кинезитерапија и рехабилитација). Теоретското значење на ова истражување пред се е поткрепено со негувањето на експерименталниот приод во истражувањето како и со потврдувањето на постојните, афирмирани, ставови за невро-физиолошките основи на трансформациските постапки применливи во кинезиологијата, што дава за право ваквите експериментални постапки да се реализираат со дополнителни постапки (EMG,MRI,FMRI,) и на други, поголеми мускулни групи, со што ќе се зголемат можностите за прибирање на генерални факти за програми од ваков вид. Имайки ги предвид ограничувањата на ова истражување можат да се препорачаат, вакви и слични истражувања во иднина, се особено во трансформацискиот, тренажниот, рехабилитацискиот и рекреативниот простор.

Литературата содржи 97 наслови, таа во целост ги поткрепува идејата, предметот, целите и хипотезите на докторската дисертација и овозможила авторот да изведе заклучоци кои се аргументирани, научно издржани и се во функција на теоретската мисла и практиката.

Заклучок и предлог

Докторската дисертација „Споредба на промените на силовиот мускулен потенцијал на флексорите и екстензорите на зглобот на лакотот кај адолесценти по шестнеделно програмирано вежбање со модифицирани репетитивни мускулни напрегања” од м-р Владимир Вуксановиќ е самостоен научен труд, според методологијата на обработката претставува придонес во кинезиологијата, со што авторот ја потврдил својата оспособеност за научна работа.

Комисијата, ценејќи ги наодите во докторската дисертација на кандидатот Владимир Вуксановиќ, му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, да ја прифати докторската дисертација на кандидатот и да му овозможи нејзина јавна одбрана.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Јован Јовановски- ментор, с.р.

Проф. д-р Александар Туфекчиевски- претседател, с.р.

Проф. д-р Ванчо Поп Петровски - член, с.р.

Проф. д-р Гино Стрезовски- член, с.р.

Проф. д-р Илија Клиначаров- член, с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на Филолошкиот
факултет "Блаже Конески"-Скопје

<i>Име и презиме на кандидатот</i>	<i>Наслов на тема за магистерски труд</i>	<i>Ментор</i>
Ана Димовска	"Улогата на меѓујазичното влијание во усвојувањето на англиските релативни реченици кај македонските говорители"	проф. д-р Елени Бужаровска
Ацо Атанасов	"Употреба на модалните глаголи may, might, can и could во англискиот меѓујазик на македонски говорители"	проф. д-р Елени Бужаровска
Елена Марковска	"Влијанието на македонските дативни конструкции во усвојувањето на нивните англиски корелати"	проф. д-р Елени Бужаровска
Ридван Исмаили	"Говорот на с.Гошинце, кумановско"	проф. д-р Аслан Хамити
Лена Илиевска	"Употреба на фраземи во дневниот печат во рускиот и во македонскиот јазик"	проф. д-р Максим Каранфиловски
Трајанка Кортова	"Постоколонијалниот дискурс и прашањето на идентитетот: Селман Ружди, Мајкл Ондатје, Џин Рис, Габриел Г. Маркес и Алехо Карпентиер"	доц. д-р Соња Витанова-Стрезова
Јунг Кјоунг-Сеон Петра	"Претставите за жената во корејската митологија и во традиционалните религиско-филозофски доктрини (врз примери од усмената и	проф. д-р Маја Бојациевска

	писмената книжевност)"	
Елизабет Барануаи-Кукунешоска	"Патот на херојот во царството на смртта (обредниот погребен комплекс во македонските народни сказни)"	проф. д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ
Билјана Јанкуловска	"Св. Петка во македонската писмена традиција"	проф. д-р Добрила Миловска
Ана Савеска	"Комплименти и возвраќања на комплименти во германскиот и во македонскиот јазик"	проф. д-р Силвана Симоска
Ивана Живковиќ	"Усвојување на пасивните конструкции во англискиот јазик од македонски говорители"	проф. д-р Љиљана Митковска
Беким Кџику	"Постмодернистичка жанровска деконструкција на книжевното дело "Драња" на Мартин Цамај"	проф. д-р Нехас Сопај

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на докторски дисертации на Филолошкиот
факултет „Блаже Конески“-Скопје

<i>Име и презиме на кандидатот</i>	<i>Наслов на прифатена тема за изработка на докторска дисертација</i>	<i>Комисија за утврдување подобност на кандидатот и темата</i>
м-р Елена Филиповска-Божиновска	„Од јазик, преку книжевност до интеркултурност: новите предизвици во наставата по италијански јазик“	Проф. д-р Радица Никодиновска Проф. д-р Красимира Илиевска Доц. д-р Емина Авдик

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА **ПРИДОНЕСОТ НА АЛБАНСКАТА ДИЈАСПОРА ВО МАТЕРИЈАЛНИТЕ И ДУХОВНИТЕ КУЛТУРНИ ВРЕДНОСТИ ВО АНГЛОСАКСОНСКОТО ОПШТЕСТВО**, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ХУРЕМЕ ГУРРА, А ПРИЈАВЕНА И ДОСТАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата триесетта редовна седница одржана на 7.9.2012 година, избра Рецензентска комисија за оцена на докторската дисертација под наслов ***Придонесот на албанската дијаспора во материјалните и духовните културни вредности во англосаксонското општество***, изработена од м-р Хуреме Гурра, во состав: д-р Рефик Кадија, редовен професор, д-р Виолета Христовска, редовен професор, д-р Зекирија Незири, редовен професор, д-р Агим Пољоска, редовен професор, и д-р Мирлинда Крифца – Беќири, вонреден професор.

Заблагодарувајќи му се на наставно-научниот совет за укажаната доверба, Комисијата за оцена на докторската дисертација го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација ***Придонесот на албанската дијаспора во материјалните и духовните културни вредности во англосаксонското општество*** се состои од 335 страници компјутерски обработен текст, кој ги содржи следниве делови: Предговор, цел и задачи, шест глави, заклучок, додатоци А и Б и библиографија.

Во Предговор, цел и задачи (стр. 6 – 11), м-р Хуреме Гурра ги презентира своите мотиви, цели и задачи за проблематиката со која се занимава, а тие главно се „откривање, запознавање и оценување на националните вредности на албанската дијаспора и нејзиниот придонес во американскиот, британскиот, канадскиот и австралискиот мултикултурен живот“, како и да ги изнесе на „виделина карактеристиките и спецификите на еден етнички корен емигриран и распространет во англосаксонските говорни подрачја,“ а со посебна цел да им се овозможи на Албанците да ја зајакнат „националната свест и гордост“, да ги разбудат и негуваат „креативните вредности и амбиции за градење кариера, просперитет и поттик за повисоки достигнувања на различни полиња.“

Првата глава (стр. 12 – 70) е поделена на пет дела со следниве наслови: Создавање на албанската дијаспора-општ преглед (стр. 12); Брановите на емиграцијата – почетоците и дестинацијата (стр. 12 – 19); Емиграцијата на Албанците од нивните огништа во Соединетите Американски Држави, Обединетото Кралство, Канада и Австралија (стр. 20 – 39); Интеграцијата на албанските емигранти во соодветното англосаксонско општество, вработувањето, обуката, образованието, кариерата, областите на дејност, начинот на живеење (стр.40-44); Културните друштва на албанската дијаспора и нивната улога, значење и придонес; Училиштата, весниците, списанијата, верските институции (стр. 44 – 69) и Главните сфери за придонесот на интегрираната албанска дијаспора (кај емигрантите на првата генерација и на тие со албанско потекло) во материјалните, духовните и културните вредности на англосаксонското општество: литература, новинарство, кинематографија, ликовна уметност, музика, мода, спорт, политика, бизнис, образование, наука, религија и друго (стр. 69 – 70).

Во овој дел од својата теза, м-р Гурра прво дава кус приказ на митот за Америка како „ветена земја“, а потем ја проследува генезата на иселувањето на Албанците во САД од 70-тите и 80-тите години од XIX век, па сè до поново време. Како почеток и причина за иселувањето на Албанците од своите родни огништа, таа ги посочува „драматичните моменти од историјата на албанскиот народ“ како што се: смртта на Скендербег и иселувањето прво кон Јужна Италија и Сицилија, потоа во САД по Берлинскиот конгрес и за време на Отоманската Империја, потем во периодот помеѓу двете светски војни, а особено по „распаѓањето на династијата на кралот Ахмет Зогу“ и за време на италијанската фашистичка окупација на Албанија, протерувањето на Албанците (за време на Ранковиќ) од Косово кон Турција во 60-тите години од минатиот век, бројното напуштање на Албанија по падот на Енвер Хоџа во 90-тите години, иселувањето „предизвикано од геноцидот на последниот балкански окупатор Милошевиќ“, жестоките судири на Косово во 1998 година и конфликтот во Р. Македонија од 2001 год. Последниве две причини ја сочинуваат „последната фаза на масовните емиграции на албанското население во англосаксонскиот свет“. Потоа таа се сосредоточува на феноменот на создавањето на албанската дијаспора – постепеното групирање на поединци во јадра од повеќе емигрантски групи кои помагаат во доселувањето на свои членови на семејството, роднини, пријатели и други луѓе од родната земја. Иако првата цел на доселувањето била

да работат и да спечалат пари за да ги прехранат своите семејства во родното место, сепак добрите услови за работа и напредок во кариерата, како и благодетите од животот во едно развиено и богато општество каде што можат да ги уживаат сите права „пред органите и институциите“ се тие што ќе придонесат за нивното целосно интегрирање. Првите албански доселеници во САД се стационирале во Нова Англија, на источниот брег главно во Масачусетс (Бостон), Конектикат, Роуд Ајленд, Њу Хемпшир, Меин, Њу Јорк, Пенсилванија, потоа следат Луизијана (Њу Орлеанс), Мисури (Сент Луис), подоцна во Илиноис (Чикаго), Мичиген (Детроит), а уште подоцна во Калифорнија (Лос Анџелес) и Флорида, но не во толкав број. На почетокот од доселувањето тие организирале центри за дочек на новите доселеници, таканаречени „конаци“ за сместување и вработување, а како попознати се тие во Бостон, Устер, Натик и Њујорк. Прво Албанците живееле заедно во куќи, а потоа како што создавале семејства се одвојувале, формирале бизниси, културни друштва, печателе списанија, отворале верски објекти (цркви и џамии), а со текот на времето од оваа заедница на емигранти почнале да се појавуваат личности кои се истакнувале во најразлични области на науката, уметноста, културата и спортот. Од поголемиот број истакнати личности што ги посочува кандидатката ќе ги наведеме Фан Ноли, Фаик Коница, Кристо Доко, Ѓон Мили. Речиси за сите друштва, нивните активности и дејци, даден е кус историјат поткрепен со соодветни извадоци од книги и написи, како и фотографии.

Иселувањето на Албанците во Обединетото Кралство до средината на 20-тиот век „било незначително“, како што кажува кандидатката, мал бил бројот на тие што емигрирале по Втората светска војна главно од политички причини, а од поранешна СФРЈ заминувале на привремен престој во повеќето случаи поради вработување. Поголем број на емигранти се забележува по падот на „диктатурата на Енвер Хоџа“, а особено во периодот на „Косовската криза“ за време на „општата транзиција на источниот социјалистички блок на Европа и распаѓањето на поранешната Југословенска федерација.“ Голем број емигранти биле прифатени во привремени кампови за Британија. Покрај косовски Албанци, емигрирале многу семејства од Кукес и други места од Северна Албанија и се населиле во разни градови во Англија, а најмногу во Лондон. Таму се здобиле со многу бенефиции, како месечен финансиски надомест, живеалишта, бесплатно образование (од основно до високо), дозволи за престој, меѓународни патни исправи, а

подоцна и државјанство. Тие покажале „голема лојалност кон Обединетото Кралство и достоинствено им служеле на институциите каде што биле определени.“ Меѓу повеќето интегрираните Албанци во британското општество, кандидатката ги посочува следните истакнати личности: Гезим Исмаили-Алпиони, академик, публицист и драматург; Ено Кочо, музиколог и диригент, како и Бејтула Дестани, писател и историчар.

Емиграцијата на Албанците во Канада се одвивала главно од 90-тите години и тоа во повеќето случаи по регуларен пат со аплицирање за иселеничка виза. А бидејќи Канада, за разлика од САД, „применувала стратегија на квалификувана емиграција“, таа привлела емигранти од највисоко квалификуваните слоеви на албанското општество. Емигрантите се најмногубројни во Торонто, каде што е формирана и Албанско-канадската заедница, но ги има и во Ванкувер, Винзор и Квебек. Кандидатката м-р Гурра дава опис на активностите на оваа заедница, како и на нивните дејци, а од повеќето споменати успешни личности за кои дава био-библиографски податоци, или куси портрети, ќе ги наброиме: Тие (Тахир) Доми, хокејар; Фатмир Дога, продуцент и сценарист; Артан Мехмети, актер; Ерик Скеднербег Марголис, новинар; Кристаќ Туртули, писател; Илир Лана, продуцент и новинар.

За разлика од Канада и Обединетото Кралство, историјатот на доселувањето на Албанците во Австралија е од постар датум, односно од 80-тите години на XIX век, било помасовно по распаѓањето на Отоманската Империја, односно во 20-тите и 1930-тите години од минатиот век, а „турбулентната ситуација на Косово“ предизвикала нови бранови на иселување на овој далечен континент, сè додека австралиската влада не ги прекинала со закон. Се претпоставува дека барем една четвртина од емигрираните Албанци се од Косово. Откако ќе даде опис на нивниот живот и живеалишта, професиите за кои се определиле и она што го задржале како традиција од родната земја, кандидатката ги посочува најистакнатите личности од албанско потекло за кои дава куси биографски податоци или портрети како што е случајот со Алекс Бузо, реномиран драматург; Агим Гуши, тенор со меѓународно реноме; познатиот фудбалер Мехмет Дураку; истакнатиот одбојкар Таип Рамадани и др.

Понатаму во оваа глава кандидатката се задржува на улогата и значењето на културните друштва, весниците и списанијата што ги издаваат, различните верски

институции, како и електронските медиуми, особено на тие формирани во САД, кои во почетокот обрнувале особено внимание врз описменувањето на неписмените емигранти, со формирање на вечерна настава по албански јазик, но и на настава по англиски јазик. Ова ќе придонесе да се сочуваат културните вредности од домородната земја, но и полесно да успеат да напредуваат и да се интегрираат во новата татковина. Подоцна овие заедници прераснале во Паналбанска федерација, таканаречената ВАТРА (ОГНИШТЕ)– „ембрионот на албанската држава, а воедно и политички модел“ - која работела како „албанска влада во емиграција“ за време на Првата светска војна и нејзиниот голем влог што го дала во понатамошниот развој на албанската држава. Покрај тоа, м-р Гурра посебно се осврнува врз придонесот на албанската дијаспора од првата генерација емигранти и нивните следбеници во материјалните, духовните и културните вредности на англо-саксонските општества во повеќето сфери на нивното живеење.

Втората глава (71- 207) се сосредоточува на истакнатите личности од албанската дијаспора, а повеќето од нив оставиле траен белег и врз албанската историја, јазик, литература и култура како што е случајот со: Фан. С. Ноли (стр. 71-83), Фаик Коница (стр. 83-92), Кристо Дако (стр. 92-95), Кристо Флоки (стр. 96-98), Нело Дризари (стр. 98-101), Ѓон Мили (стр. 101-107), Ставро Скенди (стр. 107-110), Ѓон Синишта (стр. 110-140), Вехби Исмаили (стр. 140-171), Арши Пипа (стр. 171-189), Сами Репишта (стр. 189-192), Џозеф Диогарди (стр. 192-195), Неџмије Заими (стр. 195-206). На секој од нив му е посветено достоинствено внимание во проследувањето на животниот пат, дејствувањето во дијаспората и родната земја и делата што ги оставиле зад себе кои се евалуирани, или допрва треба да се евалуираат и да се проучуваат од страна на истражувачите и релевантната критика и наука.

Интелектуалното формирање и областите на дејност на овие значајни личности на албанската дијаспора се прегледно претставени, при што е фрлен акцент не само врз творечката дејност како конкретен придонес во културните и научните вредности на англо-саксонското општество, туку и нивното огромно значење за албанскиот народ каде и да живее.

Третата глава (208 – 228) е целосно посветена на ликот и делото на добитникот на Нобеловата награда за медицински науки во 1998 година, д-р Ферид Мурати, заедно со

емисии на албански, но и на англиски јазик. Тука е видливо и нејзиното научно-истражувачко, политичко и дипломатско искуство, како и сознанијата и впечатоците со кои се здобила од личните контакти што ги имала со познатите личности од албанската дијаспора остварени за време на нејзиниот престој во овие земји во различни периоди од нејзиниот живот.

Заклучок на Рецензентската комисија:

Покрај погореизнесеното, како и фактот дека овој труд е прв со ваква конкретна тематика и во ваков обем во нашата средина, според нашите сознанија, а докторантката успеала во целост да ги реализира предвидените задачи и цели што ги поставила пред себе во обработката на својата теза, му предлагаме на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ да ја прифати нашата рецензија и на м-р Хуреме Гурра да □ дозволи јавна одбрана на докторската дисертација **Придонесот на албанската дијаспора во материјалните и духовните културни вредности во англосаксонското општество.**

Скопје, 28.9.2012 година

Рецензентска комисија

Д-р Рефик Кадрија, редовен професор, с.р.

Д-р Виолета Христовска, редовен професор, с.р.

Д-р Зекирја Неџири, редовен професор, с.р.

Д-р Агим Пољоска, редовен професор, с.р.

Д-р Мирлинда Крифца - Беќири, вонреден професор, с.р.

Луис Игнаро и Роберт Фургот. Во неа, м-р Гурра подетално го проследува животниот пат и макотрпниот професионален и научен подем на оваа мошне значајна личност низ неуморната и самопрегорната работа на голем број тимски и индивидуални научно-истражувачки проекти и експерименти од областа на фармакологијата и медицинските науки. Покрај тоа, таа поопсежно се освнува и на неговите активности во Паналбанската федерација и Албанско-американската лекарска асоцијација, како и на бројните награди, признанија и почести што ги добил од голем број институции и универзитети, меѓу кои и од Тетовскиот во Р. Македонија.

Четвртата глава (стр. 229 – 260) во целост се занимава со личноста и книжевната дејност на романсиерката од албанско потекло, Лорета Чејс Чекани. Претставена е генеалогичката на нејзиното семејство во старата татковина и во САД, нејзиното детство во семејството Чекани во Нова Англија, студиите и академската кариера на Универзитетот во Кларк. Даден е приказ на нејзината книжевна дејност, како и кус опис на нејзините историски романи: *Керката на лавот* (2006), *Робовите на ноќта* (2005), *Господарот на злосторниците* (1995), *Лудата невеста на Грофот* (1995), *Прекрасната госпоѓица* (2004), *Невозможниот господин* (2005), *Совршениот лорд* (2006), *Не сосема госпоѓа* (2007) и др. Потем, м-р Гурра посебно им обрнува внимание на застапеноста и присутноста на „албанската средина и историската реалност“ во нејзините најзначајни романи, како и влијанието на Вилијам Мартин Леак, Лорд Бајрон и Џон Кат Хобхаус врз нејзиното творештво. Притоа, м-р Гурра поопсежно се задржува на хероината Есма Брентмор (од *Керката на Лавот*), влијанието на Едит Дурхам во портретирањето на *Заколнетата девица*, како и на местото на Едит Дурхам во денешната американска и светска книжевност.

Петтата глава е посветена на Џим Белуши, Елиза Душку и Стан Драготи. Личноста и кинематографската кариера на Џим (Џејмс) Белуши како актер и режисер (стр. 261 – 271); Личноста и кинематографската кариера на Елиза Душку (стр. 271 – 276) Личноста и кинематографската кариера на Стан Драготи (стр. 276 – 280). И во оваа глава се проследени животните патишта на овие ѕвезди на филмската уметност со генеалогичката на нивните семејства, нивните успеси и остварени признанија не само во САД, туку и во старата татковина на своите дедовци.

Во шестата глава, посветена на Гезим Алпиони, кандидатката се осврнува на потеклото, образованието и книжевна дејност на драмскиот писател, раскажувач и есеист Гезим Алпиони, кој живее и создава во Обединетото Кралство. Посебно место и простор им се дадени на трагедијата *Купони* (2001) и монографијата *Мајка Тереза - Светец или позната афирмирана личност* (стр. 281 – 291), за кои е даден опсежен приказ на нивната содржина и значењето не само како книжевни дела, туку и за самите Албанци каде и да се, а и другите луѓе воопшто.

На крајот треба да се спомене дека речиси сите портрети на реномираните Албанци од дијаспората се претставени со фотографии меѓу кои доминираат тие во колор-техника, што овозможуваат претставата за нив да биде поинтересна и попривлечна. Исто така, како илустрација за активностите на здруженијата дадени се фотографии, снимки, извадоци од документи и сл.

Во **Заклучокот** (стр. 292 – 301), докторантката ги сумира резултатите од своите истражувања низ куса рекапитулација на она што се наоѓа во фокусот и ги надополнува со додатни информации за да укаже на отвореноста и неисцрпноста на обработената проблематика.

Додаток А содржи биографски профили на познати личности од дијаспората (стр. 302 – 322).

Додаток Б содржи лична преписка на докторантката со познати личности од албанската дијаспора (стр. 322 – 326).

На крајот на трудот е приложена библиографија (стр. 327 – 335) на користената литература (книги, написи, есеи итн.), како и голем број интернет-линкови и блогови што кандидатката ги употребила во подготовката на дисертацијата. И оттука, како и од самиот текст и фуснотите може да се забележи дека м-р Гурра почнала да ја проучува проблематиката на албанската дијаспора од поодамна.

Покрај тоа, паѓа во очи дека докторантката во изготвувањето на својата теза се служи со литература објавена главно во англосаксонските земји, потоа со книги, написи, есеи, прикази и прилози во печатени и електронски списанија и весници, радио и ТВ-

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ВО НАУЧНОТО ПОЛЕ
ЕКОНОМСКИ НАУКИ, ОБЛАСТ: ФИНАНСИИ НА ЕКОНОМСКИОТ
ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ**

Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на својата 82 седница одржана на 17.9.2012 година, донесе одлука бр.02-1758/2 од 19.9. 2012 година за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден вонреден професор од наставно-научното поле економски науки, наставно-научна област финансии, во состав: д-р Биљана Ангелова, научен советник, д-р Михаил Петковски, редовен професор и д-р Снежана Костадиновска Милошеска, виш научен соработник.

Конкурсот беше објавен во дневните весници „Дневник“ и „Коха“ од 3.9.2012 година и исправка од 5.9.2012 година. Врз основа на внимателното разгледување на приложената документација од пријавената кандидатка, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс се пријави еден кандидат, кој ги исполнува општите и посебните услови содржани во конкурсот. Во продолжение даваме осврт на основните биографски податоци за кандидатот.

Биографски податоци за кандидатката

Кандидатката д-р Климентина Попоска е родена на 2.5.1973 година, во Скопје. По завршувањето на средното економско училиште „Борис Кидрич-Скопје“, се запишала на Економскиот факултет во Скопје. Во 1996 година дипломирала на Економскиот факултет-Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, насока деловна економија. Во 2001 година на Економскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ги завршила последипломските студии по монетарна економија, со одбраната на магистерскиот труд под наслов „Инструменти за монетарно регулирање во транзиционите економии“. Докторирала на Економскиот институт во Скопје во 2007 година на тема „Успешност и профитабилност на комерцијалните банки“.

На Економскиот институт во Скопје работи од 1998 година. Нејзиното сегашно звање е научен соработник/доцент од областа на монетарната и кредитната политика, а е избрана во април 2007 година (Одлука бр. 02-607/1 од 18.4.2007 год.). Кандидатката е активно вклучена во наставата на постдипломските студии на Економскиот институт, од самото започнување на наставните активности на постдипломските студии на Институтот, како и во активности поврзани со менторирање на кандидати за доктори на науки. На постдипломските студии на Економскиот институт во Скопје е вклучена на предметите: комерцијално банкарство, корпоративски финансии, меѓународни финансии и финансирање на МСП.

Активно учествува во изработка на научноистражувачки и апликативни проекти, како и на бројни научни собири, конференции, семинари и студиски престои во земјава и во странство. Позначајни студиски престои, специјализации и позиции на визитинг-предавач/истражувач се: Central European University, Будимпешта (2000); St. Petersburg State University, Русија (2001); Central European University, Варшава (2002); Washington university in St. Louis, САД, (академска 2003/2004); Federal Reserve Bank of St. Louis, САД (2004); Volksbank eG, Бопард, Германија (2005, 2007 и 2008); Frankfurt School of Finance and Management, Германија (2003, 2007 и 2008) и University of Applied Science, Department of Business Administration, Кобленц, Германија (2007) каде што предава како визитинг професор. Покрај ова, учествува и на бројни конференции и научни собири, а како позначајни се: WHU Otto Beisheim School of Management, Валендер, Германија (2007), University of Virginia. Institute for Human Studies. Charlottesville, Вирџинија, САД (2004), Olin Bussines school, Washington University in St. Louis, САД (2003), University of Minnesota, Минеаполис, САД (2003), итн. Во периодот 2000-2005 година работела на проектот „Банкарска економија“ во рамките на Пактот за стабилност и асоцијација, а финансиран од Германската влада и Inwent во соработка со Банкакадемије/Франкфурт, Германија.

Добитник е на повеќе награди: DAAD (2008); HESP Returning Fellow (2004/2005); US Department of State/American Councils JFDP (2003/2004); IMG/ТЕМПУС (2003), Европска комисија; и други. Автор е една книга „Комерцијално банкарство: успешност и профитабилност“ (2008), коавторство и адаптација на 2 прирачника „Мои пари-прирачник за лични финансии (2010) и „Водич за МСП“ (2005), како и автор на повеќе од 30-тина научни труда објавени во земјата и во странство.

Д-р Климентина Попоска активно го користи англискиот јазик, а го познава и германскиот јазик.

а) Наставно – образовна дејност

Д-р Климентина Попоска активно учествува во реализацијата на студиите од втор циклус кои ги организира Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од 1999 година. Од 2007 година, во рамките на вториот циклус студии, менторска програма, задолжена е за предметите: менаџмент на финансиски институции, меѓународни финансии и финансирање во претприемништвото на насоките финансиски менаџмент, меѓународна економија и претприемништво. Од 2009 година кандидатката се вклучува од почетокот на реализација на студиските програми по ЕКТ-системот (едногодишни и двогодишни) на предметите: корпоративски финансии, комерцијално банкарство, меѓународни финансии и финансирање на МСП, на насоките финансиски менаџмент, меѓународна економија и претприемништво.

Од приложените табели изработени согласно со Правилникот на УКИМ за избор во наставно-научни, научни, наставно – стручни и соработнички звања, може да се забележи обемна наставна дејност во изминатиот 5-годишен период, и тоа како наставна, така и богата менторска активност на вториот циклус студии. Освен на матичната институција, кандидатката д-р Климентина Попоска повремено учествува во реализацијата на наставно-научниот процес и на образовни институции и универзитети, како Економскиот факултет на Универзитетот „Гоце Делчев“, Факултетот за бизнис економија и слично.

За одбележување е и меѓународното искуство на кандидатката како визитинг-предавач во Frankfurt University for Finance and Management, Германија,

зимски семестар 2007 и 2008 и University of Applied Sciences, Department of Business Administration. Koblenz, Германија, во летниот семестар 2007 година.

Вкупната наставно-образовна активност на кандидатката која главно се состои од предавања на матичната институција, но и на други високообразовни институции во земјата и во странство, членувања во комисии за оцена и одбрана на магистерски и докторски трудови, одржани консултации со студенти, подготовка на пакети материјали за предметите кои ги држи на втор циклус студии, подготовка на силабуси за нови предмети и други наставни активности наведени во табеларните прегледи, како и подготовка на материјали и предмети при реализирање на студиски престои во странство изнесува 105,14 бода.

б) Научноистражувачка активност и објавени трудови

Кандидатката во својата научноистражувачка активност е главно ориентирана кон проучување и анализа на проблеми од областа на финансиите, со фокус на аспекти поврзани со банкарството, корпоративните финансии, микрофинансиите, личните финансии и јавните финансии. Нејзината научноистражувачка активност во последниве пет години вклучува активно учество во изработка на проекти и објавување на резултатите од истражувањата во научни и стручни списанија и зборници од научни собири и конференции.

Кандидатката во изминатите пет години активно истражувала и објавувала свои трудови и трудови во меѓународни списанија и зборници на трудови со меѓународен уредувачки одбор, како што се трудовите:

- Klimentina Poposka. „Trends in the Banking Industry and Loan Policy in increasing the Business Opportunities in Countries in Transition“, In Sixth International Conference Business and Employment: Role of the Management on the development of business and increase of employment on Kosovo and other countries in transition. Kosovo Finance Institute. Конзорциум на бизнис и вработување. Зборник на трудови од стручен собир. (2007):391-399.
- Klimentina Poposka. „Bank capital requirement and implementation of European standards by transition economies“. The Seventh International Conference on Business and Employment: “The impact of the European integrating processes on the development of the business and on the increase of the employment in Kosova and in other transitional economy countries”. Зборник на трудови од стручен собир. Kosova. (2008): 320 -330.
- Klimentina Poposka. „Credit crunch: influence on developed economies vs. Transitional economies“. The Eight International Conference on Business & Employment on the topic, “The International Economic Cooperation Impact on business development and on the employment increase in Kosova and other transitional countries”. Зборник на трудови од стручен собир. Prishtina. (2009): 561-572.
- Klimentina Poposka. Analysing Variables of Bank Profitability: focus on Exogenous Variables in Commercial Banks in Germany, In Economic Development. Journal of The Institute of Economics-Skopje. (2011). PP: 87-104.
- Klimentina Poposka. “Innovative financial instruments and global financial crises in developed versus transitional economies-lessons to learn”. The Tenth International Conference of Business and Employment on the topic: “The impact of the economic growth and innovation on business

development, reduce unemployment and poverty in Kosova, in countries in transition and developing countries. (2011): 888-897.

- Klimentina Poposka. Shift toward Non-interest income and its impact on the banking profitability, In Economic Development . Journal of The Institute of Economics-Skopje. Year 14. No 1/2012. PP: 101-112.
- Klimentina Poposka. Contemporary Microfinance-economics or social effects. Journal of Sustainable Development, Integrated Business Faculty-Skopje. Vol.1 Issue 3. January 2012, Skopje. ISSN 1857-6095. PP: 51-60.

Кандидатката има објавено и трудови со оригинални научни резултати во научно-стручни списанија на македонски и англиски јазик како што се:

- Климентина Попоска „Детерминанти на профит во комерцијалната банкарска индустрија: Истражување на селектирани транзицион економии.“ Во: Економски развој. Економски институт-Скопје. 3/2007: 79-94.
- Климентина Попоска. „Капитална адекватност и имплементација на Базел 2“. Во Економски развој. Економски институт-Скопје: 10 (2): 9-28 (2008).
- Klimentina Poposka. „Traditional or Complex Banking“. In Economic Development. Institute of Economics-Skopje: 10 (3/2008): 87-104.
- Klimentina Poposka. Comprehensive analyse of the internal determinants in banking operation. In Economic Development. Institute of Economics-Skopje: 11 (1/2009):39-56.

Кандидатката има објавено и трудови со оригинални научни резултати во зборници на трудови од одржани конференции и научни собири во земјава, како што се:

- Климентина Попоска. „Банките, штедењето и финансирањето на малите и средни претпријатија во Република Македонија“. Претприемништво, проблеми, перспективи и дилеми, УЈЕ Тетово-Факултет за бизнис економија, Економски институт-Скопје, Агенција за промоција на претприемништвото во Република Македонија. Зборник на трудови од научен собир.Скопје (2007): 86-97.
- Климентина Попоска. „Финансиски иновации и нивното влијание на финансискиот пазар-Секјуритизација“. Во Претприемништво, иновации и конкурентност. Економски институт-Скопје. (2008): 139-145.

Кандидатката д-р Климентина Попоска учествувала и во неколку национални и меѓународни научноистражувачки проекти од кои би ги издвоиле проектот:

- Научната дијаспора од Република Македонија, УКИМ, Економски институт – Скопје, УКИМ, 2011-12.
- „Implementation of Basel Standards in the regional banks,“ Volksbank, eG. Boppard, Германија, учесник 2007, Германија.
- „Effects of the financial crises on the regional banks and preparing the bank strategy for the future period“, Volksbank eG Boppard, учесник, декември, 2008. Германија.
- „Needs, attitudes and preferences towards micro enterprise credit and non-financial services by Roma population: Key findings from qualitative market research“. Open Society Institute, New York and Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw. Poland, 2008.
- „Assessment of the Social Performance Assessment Tools in Microfinance Institution“. Filed research of the MFI's in Podgorica/Montenegro and Skopje/Macedonia Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw.

Poland and Alternative Credit Technologies, LLC, a District of Columbia, Washington DC, USA (2009).

За одбележување се и одржаните предавање по покана на реномирани странски универзитети како WHU Otto Beisheim School of Management Valendar, Германија. Приватен бизнис факултет со ранк бр 1 во Германија; Fachhochschule Koblenz, University of Applied Sciences, Department of Business Administration. Koblenz; Germany и Frankfurt University for Finance and Management. Frankfurt, Germany.

Врз основа на увидот во поднесените материјали и соодветното бодување наведено во табеларниот приказ за реализираната научна активност на кандидатката која се состои во: изработка на научноистражувачки проекти, објавени научни и стручни статии во странски и домашни списанија со меѓународни уредувачки одбори, учества на меѓународни, конференции, менторства на кандидати за доктори на науки и изработка на магистерски трудови, како и други активности, вкупниот број на бодови од научноистражувачката активност изнесува 168,5 бода.

в) Стручно-апликативна дејност

Стручно-апликативната дејност на кандидатката д-р Климентина Попоска се состои од повеќе стручно-апликативни активности за домашни и странски (меѓународни) организации, како и студии и проекти за јавниот и приватниот сектор. За одбележување се: Истражување на макроекономските карактеристики на земјата и спецификите на пазарот, каде што се јавува во улога на раководител (2007); „Market research for Horizonti on Roma population needs, attitudes and preferences towards micro enterprise credit and non-financial services“. Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw. Poland. Истражувач (2008); Финансиска писменост. „Планирај ја својата иднина“. Проект за Microfinance Centre for CEE and the NIS, Варшава, Полска и Институт отворено општество, учество и имплементација (2009); Студија за управување со долгот на општините во Р.М, USAID Macedonia Local Government Activity. 2010/2011, каде што работи како главен истражувач; Стратегија за управување со долг на град Скопје и општина Илинден, USAID -MLGA, 2011, во улога на главен истражувач; Финансиска писменоста за возрасни и млади. ФООМ и Евроцентар, каде што се јавува во улога на тренер на обуки за финансиска писменост на ниво на Република Македонија (2012-2013).

Кандидатката има објавено една научна книга: Комерцијално банкарство, успешност и профитабилност. Економски институт-Скопје (2008), како и адаптација и превод на книгата „Мои пари-прирачник за управување со лични финансии“, превод и адаптација. Автор Стибор Ерега. ФООМ. Скопје (2010). Исто така се јавува и како рецензент на неколку стручни книги и поголем број на статии.

Кандидатката е член на Институтскиот совет и други комисии на Економскиот институт. Активно учествувала во промоција на матичната институција, особено при остварувањето на студиските престои во странство каде што го претставува Економскиот институт на разни меѓународни настани во рамките на универзитетие-домаќини.

Кандидатката од нејзиниот последен избор во април 2007 година Одлука бр. 02-607/1 од 18.4.2007 год.) до денес остварила вкупно 30,2 бода по сите основи за реализација на стручно-апликативната дејност.

Заклучок и предлог на Комисијата

Врз основа на претходно изнесените биографски податоци и изнесените информации за наставно-научната и стручно-апликативната активност на кандидатката д-р Климентина Попоска, која се јавила на изборот за еден наставник во наставно-научното поле економски науки, наставно-научна област финансии, Комисијата со задоволство констатира дека кандидатката во целост ги исполнува критериумите за избор во наставно-научно звање - вонреден професор, согласно со Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, бр.26/09, бр.83/09 и бр. 99/09, бр. 17/2011; и бр. 51/2011), член 289 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во Универзитетскиот гласник бр.173 од 1 август 2011 година.

Според постигнатите резултати во научната, наставно-образовната и стручно-апликативната дејност во последните 5 (пет) години, Комисијата констатира дека по изборот во звањето научен соработник (доцент), кандидатката продолжила со интензивна наставно-научна активност. Од приложената документација, евидентен е нејзиниот ангажман како во наставно-образовниот процес, така и во научноистражувачката и апликативната дејност. За одбележување е нејзиниот професионален однос кон работата, континуитетот во личното усовршување, залагањето за промоција на сопствената институција и посветеноста на наставно-образовните активности, што ја карактеризираат како професионален и оформен научен работник и наставник кој дава значаен придонес во оспособувањето на студентите.

Кандидатката д-р Климентина Попоска во последните 5 години има објавено голем број научни и стручни трудови од областа во која се избира, и тоа во релевантни научни и стручни списанија. Комисијата смета дека таа поседува стручни способности за издвојување и соодветно научно третирање на актуелни прашања поврзани со финансиите, а актуелноста на темите кои ги обработува се огледува преку публикациите и истражувањата кои ги работи, како и преку менторирањето и насочувањето на истражувањата кои ги спроведуваат кандидатите кои се во фаза на изработка на нивните докторски дисертации или магистерски трудови под менторство на д-р Климентина Попоска.

Од приложените табели и другата релевантна документација евидентно е и нејзиното активно учество во наставниот процес на вториот циклус на високото образование, каде што реализирала настава, консултации со студенти, учество во подготовка на силабуси за предметни дисциплини за втор циклус на студии, како и голем број учества во комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови и докторски дисертации. За одбележување е и ангажираноста на д-р Попоска на реномирани странски универзитети каде што е ангажирана како визитинг предавач на предмети од областа финансии на првиот и вториот циклус.

Неоспорен е и богатиот истражувачки опус во големиот број на стручно-апликативни проекти и активности од областа на финансиите. Д-р Попоска работи и на повеќе меѓународни проекти со странски универзитети, институции и банки. Кандидатката се јавува и рецензент на повеќе книги, како и стручни статии. Таа е добитник на ДААД-стипендијата од германската влада за академската 2008/2009 година на Frankfurt University for Finance and Management. Франкфурт, Германија.

Имајќи го предвид изнесеното, Комисијата заклучува дека кандидатката во целост ги исполнува законските основи и предвидените услови според конкурсот и со особено задоволство му предлага на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје да ја избере кандидатката д-р Климентина Попоска во звањето **вонреден професор од областа на финансиите.**

Скопје, 1.10.2012 година

Рецензентска комисија

1. **Д-р Биљана Ангелова,**
научен советник, Економски институт - Скопје

_____с.р.

2. **Д-р Михаил Петковски,**
редовен професор, Економски Факултет - Скопје

_____с.р.

3. **Д-р Снежана Костадиноска Милошеска,**
виш научен соработник, Економски институт - Скопје

_____с.р.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО –
СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Климентина Милан Попоска
 (име, татково име и презиме)

Институција: Економски институт, УКИМ, Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: финансии

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава од втор циклус студии	33
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1, пролетен семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, пролетен семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели) –задолжителен и изборен	1,5
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, пролетен семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели) –задолжителен и изборен	1,5
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, зимски семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели) –задолжителен и изборен	1,5
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, зимски семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели) –задолжителен и изборен	1,5
	Комерцијално банкарство (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, пролетен семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Комерцијално банкарство (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, пролетен семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Комерцијално банкарство (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, пролетен семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Комерцијално банкарство (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, зимски семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Комерцијално банкарство (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2, зимски семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели) –изборен	1,5
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/	1,5

	3+2/4+1, пролетен семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Финансисирање на МСП(Економски институт/насока:Претприемништво/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2009/10) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2010/11) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
	Меѓународни финансии (Економски институт/насока:Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2011/12) 0,05 (поени за часови неделно) x2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен	1,5
2	Одржување на настава од прв циклус студии	5,4
	Стратегиски менаџмент- група на англиски јазик (Факултет за бизнис администрација), зимски семестар, академска 2008/09) 0,04 (поени за часови неделно x 3 (часа неделно)x15 недели	1,8
	Портфолио менаџмент и хартии од вредност-група на англиски јазик (Факултет за бизнис администрација), зимски семестар, академска 2008/09) 0,04 (поени за часови неделно x 3 (часа неделно)x15 недели	1,8
	Банкарство, Економски факултет, Универзитет Гоце Делчев, зимски семестар, академска 2010/11) 0,04 (поени за часови неделно x 3 (часа неделно)x15 недели	1,8
3.	Одржување на вежби	18
	Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 3+2), пролетен семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби) x 2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2), зимски семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен и изборен Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2), пролетен семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен и изборен Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2), зимски семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен и изборен Корпоративски финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент 4+1/3+2), пролетен семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби) x 2+2 (часа неделно) x15 (недели)-задолжителен и изборен	4,05
	Комерцијално банкарство-(Економски институт / насока: Финансиски менаџмент / 3+2/4+1, пролетен семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен Комерцијално банкарство-(Економски институт / насока: Финансиски менаџмент / 3+2/4+1, пролетен семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен Комерцијално банкарство-(Економски институт / насока: Финансиски	2,25

	менаџмент / 3+2/4+1, пролетен семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен Комерцијално банкарство-(Економски институт / насока: Финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен Комерцијално банкарство-(Економски институт / насока: Финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+1 (часа неделно) x15 (недели)-изборен	
	Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Меѓународни финансии - (Економски институт/насока: Меѓународна економија/ 3+2/4+1, пролетен семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели)	5,4
	Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, летен семестар 2009/10) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, летен семестар 2010/11) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели) Финансирање на МСП - (Економски институт/насока: Претприемништво/ 3+2/4+1, летен семестар 2011/12) 0,03 (поени за вежби неделно) x2+2 (часа неделно) x15(недели)	5,4
	Стратегиски менаџмент- група на англиски јазик (Факултет за бизнис администрација), зимски семестар, академска 2008/09) 0,03 (поени за часови неделно x 1 (часа неделно)x15 недели Портфолио менаџмент и хартии од вредност-група на англиски јазик (Факултет за бизнис администрација), зимски семестар, академска 2008/09) 0,03 (поени за часови неделно x 1 (часа неделно)x15 недели	0,9
4.	Подготовка на нов предмет	12
	Determinants of Bank Profitability. Frankfurt School of Finance & Management. Elective master course, 3 rd semester. Course number. 960 DBP. 2 credits. Workload 50 hours. -teaching (1) -exercises (0,5)	1,5
	Финансирање на МСП - (Економски институт/(втор циклус, насока: Претприемништво, 2009/2010 година) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5

	Меѓународни финансии - (Економски институт/(втор циклус, насока: Меѓународна економија, 2009/2010 година) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Корпоративни финансии - (Економски институт/(втор циклус, насока: Финансиски менаџмент, 2009/2010 година) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Комерцијално банкарство - (Економски институт/(втор циклус, насока: Финансиски менаџмент, 2009/2010 година) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Стратегиски менаџмент- група на англиски јазик (прв циклус, Факултет за бизнис администрација), зимски семестар, академска 2008/09) - предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Портфолио менаџмент и хартии од вредност-група на англиски јазик (Факултет за бизнис администрација), прв циклус, зимски семестар, академска 2008/09) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Банкарство, Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, прв циклус, зимски семестар, академска 2010/11) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
5.	Консултации со студенти (менторски и ЕКТС)	0,638
	Менаџмент на финансиски институции (Економски институт/насока: Финансиски менаџмент-менторска програма), пролетен семестар 2008/09-23 студенти Претприемништво во финансирање (Економски институт/насока: Претприемништво-менторска програма), зимски и пролетен семестар 2008/09-7 студенти Меѓународни финансии (Економски институт/насока: Меѓународна економија -менторска програма), зимски и пролетен семестар 2008/09-7 студенти	0,046 0,014 0,014
	Финансирање на МСП (Економски институт/насока:Претприемништво), зимски и пролетен семестар 2009/10-23 студенти Корпоративни финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент), пролетен семестар 2009/10 (15 студенти) Меѓународни финансии (Економски институт/насока: Меѓународна економија), зимски и пролетен семестар 2009/10-15 студенти Комерцијално банкарство (Економски институт/насока: Финансиски менаџмент), пролетен семестар 2009/10-24 студенти	0,046 0,030 0,030 0,048
	Финансирање на МСП (Економски институт/насока:Претприемништво), зимски и пролетен семестар 2010/11-40 студенти Корпоративни финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент), зимски и пролетен семестар 2010/11 (30 студенти) Меѓународни финансии (Економски институт/насока: Меѓународна економија), зимски и пролетен семестар 2010/11-20 студенти Комерцијално банкарство (Економски институт/насока: Финансиски менаџмент), пролетен семестар 2010/11-30 студенти	0,080 0,060 0,040 0,060
	Финансирање на МСП (Економски институт/насока:Претприемништво), зимски и пролетен семестар 2011/12-30 студенти Корпоративни финансии (Економски институт/насока:Финансиски менаџмент), зимски и пролетен семестар 2012/12 (30 студенти) Меѓународни финансии (Економски институт/насока: Меѓународна економија), зимски и пролетен семестар 2012/12-30 студенти Комерцијално банкарство (Економски институт/насока: Финансиски менаџмент), пролетен семестар 2011/12-25студенти	0,060 0,060 0,060 0,050
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат на	15,5

	Економски институт при УКИМ (31)	
	1) м-р Гоце Трајковски, Улогата на финансиските институции во процесот на спречување на перење на пари со посебен осврт на Република Македонија (одбранет 2008) 2) м-р Александра Станковска, Финансиски деривати-стратегии за тргување и управување со ризици (одбранет 2008) 3) м-р Крете Шажноски, Потреба и можности за унапредување на пазарот на долгорочни хартии од вредност во финансирањето на развојот на РМ, (одбранет 2009) 4) м-р Виолета Мацова, Оценка на кредитниот ризик во процесот на управувањето со кредитниот ризик во комерцијалните банки на Р. Македонија (одбранет 2009) 5) м-р Г'зим Селими, Локалниот економски развој и неговото финансирање (одбранет 2009) 6) м-р Снежана Дичевска, Корпоративно управување на банките со посебен осврт на корпоративното управување на банките во Република Македонија (одбранет 2010) 7) м-р Сашо Трајковски, Управување со ризикот при порамнување на финансиските трансакции-осврт на меѓународната и домашната практика (одбранет 2010) 8) м-р Оливера Ѓорѓиева-Трајковска, Анализа на финансиски извештаи со осврт на финансиската стабилност на корпоративниот сектор во Република Македонија (одбранет 2010) 9) м-р Љупчо Давчев, Инвестиционо банкарство и портфолио инвестиции-перспективи за развој во Република Македонија (одбранет 2011) 10) м-р Фахил Бајрами, Перспективи и можности за влез на Република Македонија во Европската монетарна унија (одбранет 2011) 11) м-р Бојан Георгиевски, Влијание на кредитната експанзија врз финансиските кризи (одбранет 2011) 12) м-р Ширет Елези, Управување на општинските финансии во Република Македонија (одбранет 2011) 13) м-р Синиша Наумоски, Современи концепти на ревизија на финансиски извештаи и ревизија на успешност во комерцијалното банкарство (одбранет 2012) 14) м-р Ана Дамјановска, Хармонизација и синхронизација на јавното финансирање и распределба на средствата во Европската унија (одбранет 2012) 15) м-р Ремзије Ракипи, Социјалните аспекти на јавните расходи во Република Македонија (прифатен 2011) 16) м-р Емилија Башеска, Специфичности во примена на меѓународните сметководствени стандарди за финансиско известување на малите и средни претпријатија во Република Македонија (прифатен 2011) 17) м-р Драган Коцески, Влијанието на кредитниот ризик врз адекватноста на капиталот во банките во Република Македонија (прифатен 2011) 18) м-р Кристина Куновска, Оценка на кредитна способност и кредитен рејтинг на МПС и корпоративни клиенти за кредитна изложеност во банките во Република Македонија, со посебен осврт на моделите на кредитниот ризик (прифатен 2011) 19) м-р Лидија Ѓошевска, Улогата и влијанието на предприемнишкиот менаџмент врз растот и развојот на малите и средните претпријатија во Република Македонија (прифатен 2011) 20) м-р Мики Рунтев, Нови тенденции и предизвици во меѓународниот финансиски менаџмент (прифатен 2011) 21) м-р Александар Дејановски, Менаџирањето со кредитни ризици како генератор на финансиски кризи (прифатен 2011) 22) м-р Симка Јаневска, Современи карактеристики и перспективи на светските девизни пазари со посебен осврт на девизниот пазар во	

	Република Македонија (прифатен 2011) 23) м-р Александар Николовски, Прием на ризик во неживотното осигурување со анализа на прием на ризик во осигурување на стока во транспорт-карго осигурување (прифатен 2011) 24) м-р Амелија Јанковска, Особености на пазарот на лекови во Европската Унија и Република Македонија (прифатен 2012) 25) м-р Силвана Петреска, Примена на концептот родово буџетирање во функција на економскиот развој (прифатен 2012) 26) м-р Катерина Поповска, Улогата на солвентноста во креирање на современ систем на управувањето со ризиците во осигурителните компании (прифатен 2012) 27) м-р Михајло Николовски, Современите карактеристики и перспективи на светските пазари на пари со посебен осврт на пазарот на пари во Република Македонија (прифатен 2012) 28) м-р Николче Рунчев, Влијанието на монетарната политика во формирањето и одржувањето на стабилноста на девизниот курс на денарот во Република Македонија (прифатен 2012) 29) м-р Илија Псалтиров, Кредитирањето на населението во Република Македонија со користење на надворешни услуги и пласман на кредитни производи преку кредитни посредници (прифатен, формирана 5-члена комисија во 2012) 30) м-р Весна Спасевска, Управување со кредитниот ризик во комерцијалните банки (прифатен, формирана 5-члена комисија во 2012 година) 31) м-р Николче Јанкуловски, Финансирање на единиците на локална самоуправа во контекст рамномерниот регионален развој во Република Македонија (прифатен, формирана 5-члена комисија во 2012 година).	
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура на Економски институт при УКИМ (42)	12,6
	1) Насер Амети, Значењето на пазарот на капитал во обезбедувањето на средства за долгорочно вложување (одбранет 2007) 2) Катерина Поповска, Улогата на внатрешната ревизија во финансиското работење на корпорациите (одбранет 2007) 3) Дијана Николовска, Управување со филијали во банкарскиот сектор (одбранет 2008) 4) Александра Накова, Базелските принципи во управувањето со ликвидносниот ризик на комерцијалните банки во Република Македонија (одбранет 2008) 5) Дарко Неделковски, Банкарство на мало (одбранет 2008) 6) Киро Чадиловски, Платежните картички како инструмент за безготовински плаќање со посебен осврт на Република Македонија (одбранет 2009) 7) Елена Панова, Причини за флукуација на вработените во банките во Република Македонија, Институт за политичко-правни и социолошки истражувања (одбранет, 2009) 8) Дијана Јовановска, Законско и институционално регулирање на пазарот на капитал во Република Македонија (одбранет 2009) 9) Тања Димишкова, Современите трендови во меѓународното банкарство и можности за развој на банкарството на мало во Република Македонија (одбранет 2010) 10) Васја Серафимов, Утврдување на успешноста и перформансите на деловните банки (одбранет 2010) 11) Кристина Куновска, Улогата на интерната и екстерната ревизија во банкарскиот систем во Република Македонија (одбранет 2010) 12) Букурне Имери-Јусуфи, Инкорпорирање на финансиските и сметководствените ризици при вреднување на капиталот на компаниите (одбранет 2010) 13) Лидија Вучидолова-Боговска, Маркетинг истражување на смарт платежните картички и можности за развој на картичниот пазар во Република Македонија (одбранет 2010)	

14) Драган Иванов , Управување со активата и пасивата во банките во Република Македонија (одбранет 2010)
15) Владимир Иванов , Управување со ризици во банкарското работење со осврт на изложеност на ризици во банкарскиот сектор на Република Македонија (одбранет 2011)
16) Кацарска Татјана , Е-банкинг - современ начин на дистрибуција на банкарски услуги (одбранет 2011)
17) Владимир Петковски , Проценета вредност на компанијата наспроти берзанската вредност - студија на случај (одбранет 2011)
18) Јулијана Липтова , Кредитирање на населението и кредитни производи на банкарскиот пазар во Република Македонија (одбранет 2011)
19) Мухаметали Исмани , Фискалните системи на Европската унија (одбранет 2011)
20) Момир Стоев , Примена на принципите на корпоративното управување во комерцијалните банки во Република Македонија (одбранет 2011)
21) Александар Николовски , Современи ризици во банкарското работење (одбранет 2011)
22) Соња Филипова , Улогата на Европската централна банка при воведувањето и одржувањето на стабилноста на еврото (одбранет 2011)
23) Валентина Ангелкоска , Менаџмент на промени - клучен фактор за организациска ефикасност (одбранет 2011)
24) Јадранка Коцева , Кредитните процедури и кредитни анализи кај комерцијалните банки во Република Македонија и нивното влијание врз кредитното портфолио (одбранет 2011)
25) Богдан Ѓурчевски , Состојби и улога на интерната ревизија во јавниот сектор на Република Македонија (одбранет 2011)
26) Јасминка Бошкова , Управување со оперативен ризик во поминување на девизни трансакции (одбранет 2011)
27) Марија Митевска Диневска , Влијанието на технологијата врз однесувањето на клиентите во банкарскиот сектор (одбранет 2012)
28) Марија Чорбева , Влијанието на глобализацијата врз светската економија и врз стопанството на Република Македонија (одбранет 2012)
29) Марина Милевска , Менаџирањето и процесот на раст и развој на малите бизниси во функција на подобрување на нивната ефикасност (одбранет 2012)
30) Петар Чучурски , Управување со кредитен ризик при кредитирање на населението (одбранет 2012)
31) Лазо Смилевски , Процесот на кредитирање во Република Македонија и влијанието на каматните стапки и ризици кои се појавуваат на кредитниот пазар за население (одбранет 2012)
32) Душко Видевски , "Примена на принципот на строга усогласеност во акредитивниот процес на комерцијалните банки (одбранет 2012)
33) Слациана Белева , Развој на платниот систем во Република Македонија (одбранет 2012)
34) Оливера Тасевска , Кредитирањето како извор на финансирање и развој на агроиндустријата во Република Македонија (одбранет 2012)
35) Валентина Божиновска , Воведување на нов кредитен банкарски производ за население (одбранет 2012)
36) Маја Стојчевска , Структура и можности за унапредување на банкарскиот систем на Република Македонија – компаративна анализа со банкарските системи на Република Германија и Република Турција (одбранет 2012)
37) Вioleta Георгиевска , Бизнис планот како алатка на финансискиот менаџмент од аспект на претпријатијата (одбранет 2012)
38) Владо Каменарски , Современи трендови на светските девизни пазари (одбранет 2012)
39) Маја Томовски , Идентификување и инкорпорирање на ризиците во кредитната анализа-студија на случај (одбранет 2012)

	40) Маја Трајковска , Спојување и преземање како форми на странски директни инвестиции, со посебен осврт на состојбата во Република Македонија (одбранет 2012)	
	41) Ивана Јовановска , Профитабилност на банките и оценка на профитабилноста во банкарскиот систем во Република Македонија (одбранет 2012)	
	42) Жарко Поп Илиев , Инвестиции на приватни инвеститори во сопственички капитал како инструмент за финансирање на економски развој (одбранет 2012)	
8.	Интерна скрипта од предавања	4
	Интерна скрипта од предавања Корпоративни финансии (одлука бр. 02-663/2 од 14.3. 2012 година)	
9.	Рецензент на универзитетски учебник	1
	„Акциите-инструмент на портфолио менаџментот“ од авторот д-р Диана Бошковска, учебник за втор циклус студии, насока: финансиски менаџмент (одлука бр. 02-1691/1 од 28.9.2011)	
10.	Пакет материјали за одреден предмет	3
	Пакет материјали за предметот, „финансирање на МСП“ (одлука бр.02-420/2 од 21.2.2012)	1
	Пакет материјали за предметот „Корпоративни финансии“, зимски семестар 2009/2010 (изборен и задолжителен, 3+2)	1
	Пакет материјали за предметот „Менаџмент на финансиски институции“, насока: финансиски менаџмент, менторска програма.	1
	ВКУПНО ЗА НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	105,14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на докторска дисертација (9)	27
	1. м-р Зоран Темелков, Системи за оданочување на депозити и нивното влијание врз нивото на депозитната база во банкарскиот сектор (прифатена 2009) 2. м-р Марко Трпкоски, Оптимизација на трошоците за процесирање на готовина во работењето на банките (прифатена 2011, формирана 5-члена комисија). 3. м-р Мирјана Трајановска, Современи концепти за мерење на влијанието на банкарските производи и услуги врз профитабилноста на банкарството (прифатена 2011) 4. м-р Ирена Лекоска, Влијанието на процесите на спојувања врз функционирањето и перформансите на банките (прифатена 2011) 5. м-р Ненад Николовски, Влијанието на криминалните приноси врз финансискиот систем (прифатена 2011) 6. м-р Весна Мицајкова, Современи концепти на финансирање на системот за осигурување на депозити и адекватност на премијата за осигурување на депозити (прифатена 2011) 7. м-р Александра Љочева-Гричарова, Влијанието на екстерните и интерните фактори за развој на иновативни банкарски производи (прифатена 2011) 8. м-р Димитар Аневски, Улогата и влијанието на малите и средни банки врз развојот на малите и средни претпријатија во Република Македонија (прифатена 2011) 9. м-р Лазе Камчев, Улогата и влијанието на инвестициските и пензиските фондови во динамизирање на пазарот на капитал во Република Македонија (прифатена 2012)	
2.	Ментор на магистерска работа (58)	58
	1. Валентина Чичева, Просечна пондерирана цена на чинење на банкарските ресурси и нејзиното влијание врз профитабилноста	

	на банкарските пласмани (одбранета 2008)	
2.	Левент Ајрула , Управување со ликвидносниот ризик на комерцијалните банки во Република Македонија (одбранета 2009)	
3.	Ненад Николовски , Спечување на перене пари и финансиски организиран криминал во банкарското работење со осврт на Република Македонија (одбранета 2010)	
4.	Ирена Лекошка , Инвестиционо банкарство (одбранета 2010)	
5.	Мирсада Дрпљанин , Состојба и перспективи на процесот на спечување перене пари во банкарството (одбранета 2011)	
6.	Љубинка Стојчевска , Кредитната политика и процедури на комерцијалните банки во Република Македонија и можностите за нивно унапредување (одбранета 2010)	
7.	Трајанка Милановска-Алексова , Управување со адекватноста на капиталот во комерцијалното банкарство (одбранета 2010)	
8.	Марко Трпкоски , Управување со профитабилно работење во меѓународните платежни системи (одбранета 2010)	
9.	Анка Атанасовска , Секјуритизација - финансиска иновација и нејзино влијание врз ликвидноста на банките (одбранета 2010)	
10.	Влатко Атанасоски , Финансиски пазари - промени и влијанија врз финансиската стабилност (одбранета 2010)	
11.	Марија Тодоровска , Кредитирање на населението во Република Македонија - состојби и перспективи (одбранета 2011)	
12.	Душко Толевски , Интерен модел на профитабилност и ефикасност на комерцијалните банки (одбранета 2011)	
13.	Љубе Неданоски , Светска банка и нејзината улога во глобалната економија (одбранета 2011)	
14.	Јован Проєв , Латентната улога на официјалните светски кредитори во креирањето на јавниот долг (одбранета 2011)	
15.	Виолета Јосифовска , Социјална наспроти комерцијална компонента на микро-кредитирањето (одбранета 2011)	
16.	Дарко Блажев , Управување со девизиот ризик во банкарскиот сектор (одбранета 2011)	
17.	Филип Бибановски , Управување со актива и пасива на комерцијалните банки и избор на доминантна стратегија (одбранета 2011)	
18.	Оливера Манастирова-Гичева , Управување со оперативниот ризик во банкарството (одбранета 2011)	
19.	Марина Маневска , Управување со ризикот во функција на зголемување на профитабилноста кај современите компании (одбранета 2011)	
20.	Димитрија Каланоски , Современи пристапи на спојување и превземање при корпоративно реструктурирање (одбранета 2011)	
21.	Софија Дончева-Куновска , Капитални промени и максимизирање на вредноста на корпорациите при интеграција (одбранета 2011)	
22.	Јасмина Милошевска , Банкарски кризи и реконструкција на банкарски системи (одбранета 2011)	
23.	Даниела Андоновска , Управување со ликвидноста во банкарскиот сектор (одбранета 2011)	
24.	Катица Кацарска , Злоупотреба на платежните картички во меѓународното банкарство (одбранета 2012)	
25.	Марија Трајковска , Унапредување на кредитната политика и управување со кредитниот ризик на банките (одбранета 2012)	
26.	Маја Пандовска , Традиционални наспроти алтернативни методи за пресметување на банкарските перформанси (одбранета 2012)	

	27. Соња Тасевска, Иновативни облици на финансирање на МСП-финансирање на договори и нарачки (одбранета 2012) 28. Методи Пеневски, Можности и перспективи за воведување на финансискиот производ проектил како дел од проектното кредитирање (одбранета 2012) 29. Мирјана Ѓорѓиоска, Идентификација на клиентите кај банките и нејзиното влијание во процесот на спречување перење пари (одбранета 2012) 30. Билјана Ивчевски, Ценовни флукутации на златото од аспект на неговата функција како чувар на вредноста на валутата (одбранета 2012) 31. Ивана Чадиковска, Кредитната анализа на клиентите во функција на управувањето со кредитниот ризик на банките (одбранета 2012) 32. Исидора Стојановска, Капитални и ликвидносни мерки на Базел 3 и нивното влијание врз стабилноста и профитабилноста на банките (одбранета 2012) 33. Сузана Адиоска, Влијание на добивката на корпорациите врз движењето на цената на акциите на берзата (одбранета 2012) 34. Анита Стојчевска, Стрес-тестирањето како алатка за управување со ризикот во работењето на банките (одбранета 2012) 35. Марија Аврамовска, Можности и перспективи за користење на бизнис ангелите како алтернативен извор на финансирање на мсп (одбранета 2012) 36. Марија Танаскова, Состојби и перспективи на брзиот трансфер на пари во Република Македонија (одбранета 2012) 37. Сашка Вукелиќ, Развој на микрокредитирањето како продукт на микрофинансирањето (прифатена 2009) 38. Надица Рикаловска, Управување со кредитното и инвестиционото портфолио во банкарството (прифатена 2011) 39. Катерина Георгиевска, Влијание на отворените инвестициски фондови врз понудата на пазарот на капитал-студија на случај (прифатена 2011) 40. Лидија Тасковска, Апликативна примена на методите за определување на цената на капиталот на обичните акции во рамките на МБИ-10 (прифатена 2011) 41. Маја Антеска, Традиционални наспроти алтернативни извори на финансирање на малите и средни претпријатија во Република Македонија во различни фази од животниот циклус (прифатена 2011) 42. Наташа Петровска, Унапредување на меѓународното банкарство според Базел 2 и Базел 3 стандардите (прифатена 2011) 43. Методија Атанасов, Можности и перспективи за издавање на акции како алтернативен извор на капитал во компаниите во Република Македонија (прифатена 2011) 44. Габриела Грујоска, Секјуритизацијата како комплексен банкарски производ и нејзиното влијание врз последната финансиска криза од 2007 година (прифатена 2011) 45. Филип Ѓоршев, Извор и соодветно комбинирање на изворите на финансирање на малите и средни претпријатија во Република Македонија (прифатена 2011) 46. Александра Илиевски, Влијание на креативноста и интелектуалниот капитал врз финансиските резултати на компаниите (прифатена 2012) 47. Јулијана Ивановска, Трансмисијата на финансиската криза од 2008 година врз банкарството во Република Македонија (прифатена 2012) 48. Марија Србиновска, Компаративна анализа на перформансите	
--	---	--

	на банките со примена на методот КАМЕЛС (прифатена 2012) 49. Елена Давидова, Влијание на базелските стандарди врз адекватноста на капиталот во комерцијалните банки (прифатена 2012) 50. Александар Стоименовски, Развој и имплементација на алатки за мерење на економските и социјалните перформанси на микрокредитирањето (прифатена 2012) 51. Ивана Влаховиќ, Современи аспекти на финансиските пазари и финансиските кризи (прифатена 2012) 52. Љубица Ефтимовска, Влијанието на ревизорското мислење врз финансиското работење на трговските друштва – студија на случај (прифатена 2012) 53. Елена Батункова-Крстевска, Рејтинг методологија за пласирање на вишокот ликвидност на компаниите во банките (прифатена 2012) 54. Валентина Тодоровска, Современи аспекти на мотивите и тактиките на преземање на компаниите (прифатена 2012) 55. Наталија Начевска, Примената и унапредувањето на интернет банкарството во Република Македонија (прифатена 2012) 56. Билјана Ѓорѓевска, Извори за финансирање на малите и средни претпријатија во Република Македонија и можноста за примена на алтернативните форми на финансирање (прифатена 2012) 57. Оливер Копачев, Управување со оперативниот ризик во банкарството согласно базелските стандарди (прифатена 2012) 58. Јасмина Ристовска, Влијанието на дивидендната политика брз вредноста на акциите на компаниите (прифатена 2012)	
3.	Учесник во меѓународен научен проект	25
	Volksbank, eG. Boppard, Германија. „Implementation of Basel Standards in the regional banks,“ учесник на проект. 2007, Германија.	5
	Volksbank eG Boppard, Germanija. „Effects of the financial crises on the regional banks and preparing the bank strategy for the future period“, учесник, декември, 2008. Германија	5
	Ronald Berger. Франкфурт, Германија. „Feed back for the empirical results for the internal variables for bank profitability in German commercial banks (panel data with 1.500 observations, 11 years, 300 commercial banks),“ учесник во проект, 2008. Германија	5
	„Needs, attitudes and preferences towards micro enterprise credit and non-financial services by Roma population: Key findings from qualitative market research“. Open Society Institute, New York and Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw. Poland, 2008.	5
	„Assessment of the Social Performance Assessment Tools in Microfinance Institution“. Filed research of the MFI's in Podgorica/Montenegro and Skopje/Macedonia Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw. Poland and Alternative Credit Technologies, LLC, a District of Columbia, Washington DC, USA (2009).	5
4	Учесник во национален научен проект	3
	Научната дијаспора од Република Македонија, УКИМ, Економски институт – Скопје, УКИМ, 2011-12	
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно-стручно списание	16
	Климентина Попоска. „Детерминанти на профит во комерцијалната банкарска индустрија: Истражување на селектирани транзицион економии.“ Во: Економски развој. Економски институт-Скопје. 3/2007: 79-94.	4
	Климентина Попоска. Капитална адекватност и имплементација на Базел 2. Во: Економски развој. Економски институт-Скопје: 10 (2): 9-28 (2008).	4
	Klimentina Poposka. „Traditional or Complex Banking“. In Economic Development. Institute of Economics-Skopje: 10 (3/2008): 87-104.	4

	Klimentina Poposka. Comprehensive analyse of the internal determinants in banking operation. In Economic Development. Institute of Economics-Skopje: 11 (1/2009):39-56.	4
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно-научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор	9
	Analysing Variables of Bank Profitability: focus on Exogenous Variables in Commercial Banks in Germany, In Economic Development. Journal of The Institute of Economics-Skopje. (2011). PP: 87-104.	3
	Shift toward Non-interest income and its impact on the banking profitability, In Economic Development . Journal of The Institute of Economics-Skopje. Year 14. No 1/2012. PP: 101-112.	3
	Contemporary Microfinance-economics or social effects. Journal of Sustainable Development, Integrated Business Faculty-Skopje. Vol.1 Issue 3. January 2012, Skopje. ISSN 1857-6095. PP: 51-60.	3
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови на научен/стручен собир	4
	„Банките, штедењето и финансирањето на малите и средни претпријатија во Република Македонија“. Претприемништво, проблеми, перспективи и дилеми, УЈЕ Тетово-Факултет за бизнис економија, Економски институт-Скопје, Агенција за промоција на претприемништвото во Република Македонија. Зборник на трудови од научен собир.Скопје (2007): 86-97.	2
	„Финансиски иновации и нивното влијание на финансискиот пазар-Секјуритизација“. Во: Претприемништво, иновации и конкурентност. Економски институт-Скопје. (2008): 139-145.	2
8.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	12
	„Trends in the Banking Industry and Loan Policy in increasing the Business Opportunities in Countries in Transition“, In Sixth International Conference Business and Employment: Role of the Management on the development of business and increase of employment on Kosovo and other countries in transition. Kosovo Finance Institute. Конзорциум на бизнис и вработување. Зборник на трудови од стручен собир. (2007):391-399.	3
	„Bank capital requirement and implementation of European standards by transition economies“. The Seventh International Conference on Business and Employment: “The impact of the European integrating processes on the development of the business and on the increase of the employment in Kosova and in other transitional economy countries”. Зборник на трудови од стручен собир. Kosova. (2008): 320 -330.	3
	„Credit crunch: influence on developed economies vs. Transitional economies“. The Eight International Conference on Business & Employment on the topic, “The International Economic Cooperation Impact on business development and on the employment increase in Kosova and other transitional countries”. Зборник на трудови од стручен собир. Prishtina. (2009): 561-572.	3
	“Innovative financial instruments and global financial crises in developed versus transitional economies-lessons to learn”. The Tenth International Conference of Business and Employment on the topic: “The impact of the economic growth and innovation on business development, reduce unemployment and poverty in Kosova, in countries in transition and developing countries. (2011): 888-897.	3
9.	Одржано предавање по покана на универзитет	1
	"Credit Crunch and its effect on Developed and Developing Economies: empirical testing of the possible variables influencing credit and mortgage crises. Презентација за претставници од London School of Economics. Дел од 10-те избрани кандидати од Балканските држави. Сараево,јуни, 2008.	
10.	Одржано предавање по покана на референтен странски	9

	универзитет	
	WHU Otto Beisheim School of Management Valendar, Германија. Приватен бизнис факултет со ранг бр 1 во Германија. Предавање: Complex versus traditional banking and profitability: Research from USA and Transitional economies. Освоено второ место во областа на финансии (октомври, 2007).	3
	Fachhochschule Koblenz, University of Applied Sciences, Department of Business Administration. Koblenz, Germany. Предавање: "Recent trends facing banking industry: Influence on the bank statements". Course: CONTROLLING. 25.05.2007. Предавање: "Complex or traditional banking industry, USA /German Banking Sector Empirical case study: USA" Course: FINANCE. 14.06.2007. Предавање: "Topics in Monetary policy and Instruments for monetary regulations, direct versus indirect instruments for monetary regulation" Course: MONEY AND BANKING. 14.05.2007. Предавање: Factors influencing profitability in the Banking industry case study: USA and Transition economies. Course: FINANCE. 08.06.2007.	3
	Frankfurt University for Finance and Management. Frankfurt, Germany Topic: "Theory and Evidence on the Determinants of Bank Profitability" open for Master and PhD students, October, 2008.	3
11.	Учество на научен-стручен собир со реферат	4,5
	Sixth International Conference Business and Employment: Role of the Management on the development of business and increase of employment on Kosovo and other countries in transition. Presentation: „Trends in the Banking Industry and Loan Policy in increasing the Business Opportunities in Countries in Transition Kosovo Finance Institute. Prishtina, October, 2007.	1
	Презентација на реферат: „Истражување на микрофинансиски производи преку методот на дискусии на фокус групи“. Micro Finance Center Warsaw, Poland и Микрофинансиска институција Хоризонти-Скопје. Скопје, мај, 2008.	1
	„Service Learning“. International Conference. Presentation: " Service Learning in Class Curriculum: Tradition vs. Modern Education". Junior Faculty Development Program (JFDP), Washington, USA. Дисеминација на концептот на општествени корисно учење во Република Македонија. Hvar, Crna Gora. Avgust, 2008.	1
	Презентација на реферат: „Потреба од мудро управување со лични финансии – компаративна анализа“. Промоција на проект Финансиска писменост за возрасни и млади. ФООМ и Фондација Евроцентар. Скопје, јуни 2012.	1
	Diversification in banking and influence on risk and income stability-application the research in practice, научна конференција на тема Предизвиците на науката во економијата базирана на знаење - состојби и перспективи, 30. 05 2012 Скопје, Република Македонија, постер презентација).	0,5
	ВКУПНО ЗА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	168,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
1.	Книга од стручна област	
	Научна книга: Комерцијално банкарство, успешност и профитабилност. Економски институт-Скопје (2008).	8
2.	Рецензент на книга	1,5
	М-р Марко Трпкоски, Профитабилно картично работење, Селектор-Скопје, 2011. Рецензенти: д-р Климентина Попоска, д-р Билјана Ангелова. ЦИП-Каталогизација во публикација НУБ „Св. Климент	0,5

	Охридски“-Скопје 336.747.5:004.083.1 ИСБН 978-9989-176-47-0	
	М-р Ненад Николовски. Банки и организиран криминал. Нордиа, 2011. Рецензенти: д-р Билјана Ангелова, д-р Климентина Попоска. ЦИП-Каталогизација во публикација НУБ „Св. Климент Охридски“-Скопје 343.359:336.71 (497.7) ИСБН 978-9989-2528-3-9.	0,5
	М-р Ирена Лекоска. Инвестиционо банкарство и перспективите за развој на инвестиционото банкарство во Република Македонија. Рецензенти: д-р Климентина Попоска, д-р Билјана Ангелова. Идеја Комери-Охрид, 2011. ЦИП-Каталогизација во публикација НУБ „Св. Климент Охридски“-Скопје. 336.71 (497.7). ИСБН 978-9989-57-798-7.	0,5
3.	Експертски активности (студија, физибилити-студија, истражување на пазарот)	8
	Истражување на макроекономските карактеристики на земјата и спецификите на пазарот (индустрија за храна, специфичен вид на производи). Евроконсултант, Грција, раководител (2007)	1
	„Market research for Horizonti on Roma population needs, attitudes and preferences towards micro enterprise credit and non-financial services“. Microfinance Centre for CEE and the NIS, Warsaw. Poland. Истражувач (2008)	1
	Финансиска писменост. “Планирај ја својата иднина“. Проект за Microfinance Centre for CEE and the NIS, Варшава, Полска и Институт отворено општество. Учество и имплементација (2009).	1
	Управување со долг. Проект за Microfinance Centre for CEE and the NIS, Варшава, Полска и Институт отворено општество. Учество и имплементација (2009/2010).	1
	Студија за управување со долгот на општините во Р.М. Development of Local Government Debt Management Strategy. USAID Macedonia Local Government Activity. Contract No. DFD-I-00-05-00121-00“. 2010/2011, Главен истражувач	1
	Стратегија за управување со долг на град Скопје, USAID -MLGA, 2011, Главен истражувач	1
	Стратегија за управување со долг на општина Илинден, USAID -MLGA, 2011, Главен истражувач	1
	Финансиска писменоста за возрасни и млади. ФООМ и Евроцентар. Спроведување на обуки за финансиска писменост на ниво на Република Македонија Учество и имплементација (2012)	1
4	Учество во промотивните активности на Институтот (2007, 2008, 2011 и 2012 година)	2
	- Активно учество и промоција на Економскиот институт на International Week, Fachhochschule Koblenz, University of Applied Sciences, Department of Business Administration. Koblenz, Germany. May, 2007. - Промоција на Институтот во рамките на Brown Bag Seminars, Frankfurt University for Finance and Management, Frankfurt, Germany, winter semester, 2008. - ТВ-интервјуа, објави во весници и стручни списанија (А1 Телевизија, 2007; МТВ 2007, Радио-Скопје, 13.7. 2007, Дневник, 6.3.2011, Капитал 24/25. 7 2012, итн.	
5.	Превод	5
	Книга: „Мои пари-прирачник за управување со лични финансии“, превод и адаптација. Автор Стибор Ерега. ФООМ. Скопје (2010).	3
	Превод на стручен материјал за обука на тренери за финансиска писменост. „Планирај ја својата иднина“. Проект за Microfinance Centre for CEE and the NIS, Варшава, Полска и ФООМ-Скопје. стр. 248. (2008/2009)	1
	Превод на стручен материјал за обука на тренери за финансиска писменост. „Управување со долг“. Проект за Microfinance Centre for CEE and the NIS, Варшава, Полска и ФООМ-Скопје стр. 81 (2009)	1

6.	Предавање на институции од јавен интерес	0,5
	Општина Крива Паланка. Управување со лични финансии (2-дневна обука), јули 2012. Општина Пробиштип. Управување со лични финансии (2-дневна обука), август, 2012.	
Дејности од поширок интерес		
7.	Студиски престој во странство	1,5
	Студиски престој; University of Applied Sciences, Department of Business Administration. Koblenz, Germany Visiting Fellow (courses: Money and Banking and Finance). Maj-јуни, 2007, Кобленц, Германија.	0,5
	Студиски престој; Frankfurt University for Finance and Management. Visiting lecturer, October 2007. Франкфурт, Германија.	0,5
	Студиски престој; Frankfurt University for Finance and Management. Research project: Empirical research on panel data form internal variables of bank profitability/Determinates of Bank Profitability. DAAD стипендија. Септември/декември, 2008, зимски семестар, 3 месеци. Франкфурт, Германија.	0,5
8.	Член на институтска комисија	1,5
	Член на Научниот совет на Економскиот институт	0,5
	Член на Наставно-научен колегиум на Економскиот институт	0,5
	Член на Комисија за избор на сенатор на Економскиот институт (2012)	0,5
9.	Член на комисија за избор во звање	0,2
	Член на комисија за избор во звање-доцент на д-р Гуле Гулев (одлука бр 02-2231/3 од 25.11.2011 година.	
10.	Учество во комисии и тела на други државни органи	2
	Заменик-член на Комисија за спроведување на стручен испит за материјално финансиско вештачење при Министерството за правда на Р.М, 2011 (одлука бр. 07-1378/2, Скопје од 14.4.2011).	1
	Заменик-претседател на Комисија за спроведување на прва почетна обука и полагање на стручен испит за стекнување сертификат за проценител на побарувања и обврски, при Министерството за финансии на Република Македонија. (одлука бр. 04-11193/1 од 16.3.2012).	1
ВКУПНО ЗА СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		30,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	105,14
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	168,5
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	30,2
ВКУПНО	303,84

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Д-р Биљана Ангелова

_____ с.р.

2. Д-р Михаил Петковски

_____ с.р.

3. Д-р Снежана Костадиноска Милошеска

c.p.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАУЧНОТО ПОЛЕ ОРГАНИЗАЦИОНИ
НАУКИ И УПРАВУВАЊЕ (МЕНАЏМЕНТ), НАСТАВНО-НАУЧНА ОБЛАСТ:
ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ,
НА ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на својата 71 седница одржана на 17.9.2012 година, донесе одлука бр. 02-1757/2 за формирање на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во звањето вонреден професор во научното поле организациони науки и управување (менаџмент) / научна област: финансиски менаџмент, во состав: д-р Биљана Ангелова, научен советник, д-р Станоил Станоевски, редовен професор и д-р Татјана Петковска-Мирчевска, научен советник.

На конкурсот објавен во дневните весници „Дневник“ и „Коха“ од 3.9.2012 година, како и исправките на конкурсот објавени на 5.9.2012 се пријавија 2 (две) кандидатки:

1. д-р Неда Петроска-Ангеловска и
2. д-р Милена Бошковска.

По внимателното разгледување на пријавите и сите приложени документи на двете кандидатки, Комисијата согледа дека единствено кандидатката Неда Петроска-Ангеловска ги приложила сите потребни документи наведени во конкурсот за избор на еден наставник во звањето вонреден професор во научното поле организациони науки и управување (менаџмент)/научна област: финансиски менаџмент. Кандидатката Милена Бошковска не приложила податоци за научно-стручна или наставно-образовна дејност (според образецот на универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, предвиден во Анекс 2 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања). Воедно, кандидатката Милена Бошковска во изминатиот работен период не покажува наставно-научен интерес во потесната проблематика од областа на финансикиот менаџмент. Ваквото стојалиште се потврдува со скромниот број на самостојни научни и стручни трудови. Истовремено, кандидатката нема работно искуство во оспособување на соработници и помлади наставници што може да се види од приложената биографија.

Согласно со горенаведеното, Комисијата пристапи кон оценување на пријавата на единствената кандидатка - д-р Неда Петроска-Ангеловска, научен соработник/доцент при Економскиот институт во Скопје, што ги исполнува предвидените критериуми со конкурсот, а воедно има целосна и уредно доставена документација за избор во звањето вонреден професор. Врз основа на внимателното прочување на поднесените материјали, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатката д-р Неда Александар Петроска-Ангеловска е родена на 2.5.1974 година во Скопје. Основно и средно економско училиште завршила во Скопје со континуирано одличен успех.

Во 1997 година дипломирала на Економскиот факултет, при универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на насоката финансиски менаџмент, каде што и во предвидениот рок ги положила и испитите од постдипломски студии на насоката монетарна економија со просечна оценка 9. Со одбрана на магистерскиот труд под наслов "Финансиското планирање како компонента на управувачките процеси во претпријатието" во 2001 година, кандидатката се стекнала со звањето магистар на економски науки од областа на монетарната економија.

Во 2007 година на Економскиот институт во Скопје, кандидатката со успех ја одбрала докторската дисертација под наслов "Готовинскиот тек и ликвидноста на претпријатијата" и се стекнала со звањето доктор на економски науки.

Во септември 1997 година, Неда Петроска - Ангеловска се вработила во Економскиот институт при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје како помлад асистент-истражувач во областа деловни финансии, а нејзиното сегашно звање е научен соработник/доцент на проблематиката од финансискиот менаџмент.

Во текот на својот работен ангажман кандидатката е вклучена во голем број научноистражувачки активности, а воедно има активно учество во наставно-образовниот процес на менторската програма на постдипломските студии на Институтот, како и на прв и втор циклус на студии. Имено, од учебната 2008/2009 година постојано е вклучена во изведувањето на наставата на втор циклус студии при Економскиот институт во Скопје на насоките: финансиски менаџмент, претприемништво и агробизнис. Од зимскиот семестар на учебната 2010/2011 година е ангажирана на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за изведување на настава на прв циклус студии. Од учебната 2012/2013 година, предвидено е кандидатката да учествува во наставно-образовниот процес на трет циклус – докторски студии при универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на насоката организациски науки и управување (менаџмент). Ментор е и член на комисији на магистерски и докторски трудови во Институтот, а во

својство на ментор се јавува при изработката на дипломски работи на други високообразовни институции во државата.

По вработувањето, кандидатката е вклучена во изработка на повеќе апликативни, национални и меѓународни научноистражувачки проекти, како во рамките на програмата на Економскиот институт, така и за меѓународни организации. Активно учествува на научни собири, конференции, тркалезни маси и семинари во земјава и во странство. Самостојно и во коавторство има изработено и објавено забележителен број на трудови во домашни и странски публикации. Од светските јазици, активно го познава англискиот јазик.

2. Наставно-образовна дејност

Кандидатката д-р Неда Петроска-Ангеловска, од учебната 2008/2009 година – досега, континуирано е вклучена во наставно-образовната дејност на студиите од втор циклус во Економскиот институт во Скопје, при универзитетот Св. „Кирил и Методиј“.

Имено, во рамките на менторската програма на постдипломските студии на Институтот, ангажирана е како наставник на предметите: управување со обртните средства и деловно предвидување, застапен на студиската програма по финансиски менаџмент; претприемништво и трансфер на нови технологии, застапен на студиската програма по претприемништво и предметот - финансиски менаџмент и калкулации, застапен на студиската програма по агробизнис.

Ангажманот во наставно-образовната дејност го продолжува на вториот циклус студии при Економскиот институт согласно со ЕКТ- системот. Притоа, како предметен наставник се јавува на предметите: управување со обртните средства и нивните извори, задолжителен предмет на студиската програма 3+2 по финансиски менаџмент; финансирање и управување на МСП, задолжителен предмет на студиската програма 3+2 по финансиски менаџмент; комерцијално банкарство, избран предмет на студиските програми 4+1 и 3+2; претприемништво и трансфер на нови технологии, задолжителен предмет на студиската програма 3+2 по претприемништво и финансиски менаџмент и калкулации, задолжителен предмет на студиската програма 3+2 по агробизнис.

Покрај редовниот ангажман на кандидатката во наставно-образовната дејност на Институтот, ангажирана е и како наставник на друг универзитет. Имено, од зимскиот семестар во учебната 2010/2011 година во континуитет - досега, д-р Неда Петроска-Ангеловска е ангажирана во изведувањето на наставно-образовниот процес од прв циклус студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика, при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во рамките на наставната програма на Факултетот, на насоката за бизнис логистика во Гевгелија и дисперзираните студии во Скопје, ги предава предметите: управување со ризик во трет семестар и комерцијална логистика во втор семестар од студиите на горенаведената насока.

Од учебната 2012/2013 година, д-р Неда Петроска - Ангеловска е ангажирана и во наставно - образовниот процес на третиот циклус -докторски студии при универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на насоката: организациони науки и управување

(менаџмент), како наставник на предметите: финансиски менаџмент и стратегии на формирање цени.

Во последните пет години, во рамките на наставно-образовната дејност, забележителна е посветеноста на д-р Неда Петроска - Ангеловска во оспособување на последипломците и младиот наставно-научен кадар за преземање и вршење на самостојни истражувања. Ваквите цели главно ги остварува преку одржување на консултативни часови при изработката на: семинарски трудови, проектни активности, дипломски работи, магистерски и докторски трудови. Од последниот избор досега, кандидатката била член на 28 комисии за оцена и одбрана на докторски дисертации и 59 комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови. Воедно се јавува во својство на ментор на две дипломски работи на факултетот за туризам и бизнис логистика при универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Во функција на остварување на наставно-образовните цели по соодветните предмети, кандидатката во коавторство изработила интерна скрипта од предавања по предметите: управување со обртните средства и нивните извори, претприемништво и трансфер на нови технологии и управување со ризик, додека пакет наставни материјали има подготвено по следните предмети: финансирање и управување на МСП, финансиски менаџмент и калкулации и корпоративни финансии. Преку перманентно осовременување и прилагодување на наставниот материјал по соодветните предмети, д-р Неда обезбедува основна и поширока литература од соодветните области, како и увид во најновите научни достигнувања.

Наставно-образовните активности на кандидатката, која главно се состои од предавања на матичната институција, но и на други високообразовни институции, членство во комисии за оцена и одбрана на магистерски и докторски трудови, одржани консултации со студенти, подготовка на наставни материјали и интерни скрипти од предавања за предметите кои ги предава на прв и втор циклус на студии, подготовка на наставни програми за нови предмети и слични наставно-образовни активности, наведени се во табеларните прегледи и изразени се во 115,47 бода.

3. Научноистражувачка дејност

Во рамките на својата научноистражувачка работа, од последниот избор до сега, д-р Неда Петроска - Ангеловска учествувала во изработката на неколку научно-истражувачки проекти, изработила и објавила голем број релевантни научни трудови и учествувала на научни собири, конференции и други форуми на размена на идеи, знаења и резултати од истражувања. Притоа, главно е ориентирана кон проучување и анализа на прашања од областа на финансискиот менаџмент која воедно е и нејзина примарна област на истражување, но нејзиниот научноистражувачки интерес е насочен и кон други сродни области како во доменот на организациските науки и управување (менаџмент), така и во доменот на економијата.

Исто така, активно била вклучена во академско надоградување на млади истражувачи, при што е определена за ментор на 4 кандидати кои се во фаза на подготовка на докторски дисертации и 16 кандидати кои досега одбраниле или се во фаза на изработка на магистерски труд.

А) Учество на проекти

- **ФП7 Компаративна анализа на пазарните фактори**, проект финансиран од Европската Комисија, како национален координатор и истражувач (2009-2011);
- **Научната дијаспора на Република Македонија**, проект на Економскиот институт финансиран од УКИМ, како истражувач (2010-2011).

Б) Учество на научни конференции, семинари и собири

- (2012), научна конференција: **Предизвиците на науката базирана на знаење-состоби и перспективи**, Економски институт-Скопје (со реферат: Економијата на туризмот и нејзиното изучување на додипломските студии на факултетите за туризам во Република Македонија, во коавторство со д-р Марија Ацковска, д-р Дејан Методиевски и м-р Оливер Филиповски);
- (2008), меѓународна конференција: **ICES 2008**, Сараево (со реферат: *Managing cash flow and liquidity in Macedonian enterprises*, во коавторство со д-р Марија Ацковска);
- (2008), Научен собир: **Претприемништво, иновација и конкурентност**. Агенција за промовирање на претприемништвото, Факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје. Скопје (со реферат: *Факторингот во функција на подобрување на ликвидноста во претпријатијата од стопанството на Република Македонија*).

В) Список на изработени и објавени трудови

- **Some possibilities for financing rural tourism development in the Republic of Macedonia**, Економски развој бр. 1/2012, Економски институт-Скопје (во коавторство со д-р Марија Ацковска и д-р Нехат Рамадани);
- **Some problems in identifying process of potential applicants for Rural Development component of Pre-Accession Assistance in the Republic of Macedonia**, Albanian Socio-Economic Review, ACER 2011 (во коавторство д-р Марија Ацковска);
- **Subsidies in agriculture and their role in enhancing the competitiveness of Macedonian agricultural products**. Albanian Socio-Economic Review, ACER 2011 (во коавторство д-р Марија Ацковска);

- ***Sustainable model of TIC in the Republic of Macedonia***, Економски развој бр. 3/2010, Економски институт-Скопје, 2011 (во коавторство со д-р Марија Ацковска);
- **Готовинскиот тек и ликвидноста на претпријатијата**, (монографија) Економски институт – Скопје, 2009;
- ***Tourism as a tool for local economic development***. University " Ismail Qemali" Valona, 2009 (во коавторство со д-р Марија Ацковска);
- **Сопствен капитал и трошоци на капиталот во функција на готовинските текови на претпријатијата**, Економски институт-Скопје, Економски развој бр.1/2008;
- ***Managing cash flow and liquidity in Macedonian enterprises***. Зборник на трудови од меѓународната конференција ICES 2008, Sarajevo, 2008 ((во коавторство со д-р Марија Ацковска);
- **Факторингот во функција на подобрување на ликвидноста во претпријатијата од стопанството на Република Македонија**, Зборник на трудови од научниот собир на тема: Претприемништво, иновација и конкурентност. Агенција за промовирање на претприемништвото, Факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје, Скопје, 2008.

Активностите на кандидатката во доменот на научноистражувачката дејност во последните пет години, кои главно се состојат во: изработка на два научноистражувачки проекта од кои едниот е од меѓународен карактер и кандидатката се јавува во својство на национален координатор и истражувач; објавени научни и стручни трудови во домашни и меѓународни списанија; објавена монографија, учествува на меѓународни и национални конференции, како и менторства на кандидати за изработка на магистерски и докторски трудови, се прикажани и соодветно се изразени во бодови (вкупно 81,3 бода) во табеларните прикази.

4. Стручно-апликативна дејност

Паралелно со наставно-образовните и научноистражувачките активности, кандидатката д-р Неда Петроска – Ангеловска во последните пет години активно е вклучена во забележителен број активности од доменот на стручно-апликативната дејност.

Имено, во рамките на својата стручно-апликативна активност особено е значајно да се потенцира нејзиното учество во изработка на проект за меѓународната организација USAID, како и нејзиниот ангажман во својство на експерт од областа на финансискиот менаџмент, во подготвителната фаза на Република Македонија за користење на средства од претпристапната помош за развој на земјоделството и руралниот развој (IPARD), од страна на Европската комисија.

Треба да се напомене дека кандидатката д-р Неда Петроска-Ангеловска, од последниот избор – досега се јавува како член на комисији на државни органи и тела за полагање на стручни испити во доменот на проблематиката на која работи. Во таа

смисла, во 2011 година од страна на Министерството за правда на Република Македонија е ангажирана како заменик-член на Комисија за спроведување на стручен испит за материјално финансиско вештачење, додека во 2012 година од страна на Министерството за финансии на Република Македонија е ангажирана како член на Комисија за спроведување на прва почетна обука и полагање на стручен испит за стекнување сертификат за проценител на побарувања и обврски.

Воедно, кандидатката во 2008 година била член на организационен одбор на научниот собир на тема: Претприемништво, иновации и конкурентност, организиран од страна на Агенцијата за промоција на претприемништвото, Факултетот за бизнис економија од Тетово и Економскиот институт-Скопје. Притоа, се јавува и во својство на уредник на Зборникот на трудови произлезен од истоимениот научен собир.

Исто така, во рамките на дејностите од поширок интерес кои се дел од стручно-апликативните активности, кандидатката перманентно е член на Научниот совет и Наставно-научниот колегиум при Економскиот институт во Скопје, а во 2012 година е член на Комисијата за избор на сенатор од Економскиот институт во Скопје.

Од последниот избор досега, д-р Неда Петроска - Ангеловска има остварено вкупно 17 бода по сите основи предвидени во стручно-апликативната дејност.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на претходно изнесените податоци за кандидатката д-р Неда Петроска - Ангеловска, Комисијата со задоволство констатира дека кандидатката има остварено забележителни резултати по сите основи, односно во доменот на наставно-образовните, научноистражувачките и стручно-апликативните активности. Ваквата констатација се базира на нејзиниот професионален однос кон работата, конструктивност и посветеност при реализација на работните задачи, како и перманентниот интерес и ангажман за лично усовршување, што укажува на фактот дека се работи за амбициозна и исполнителна личност.

Согласно со приложената документација каде што се презентирани податоци за кандидатката кои се однесуваат на активности за наставно-образовниот процес, евидентен е нејзиниот ангажман на првиот и вториот циклус на студии. Исто така, неспорно е дека со почетокот на академската 2012/2013 година ќе биде предметен наставник на два предмета од трет циклус студии. Во таа смисла, досегашните главни приоритети на кандидатката се насочени кон остварување на квалитетен наставно-образовен процес, за која цел активно партиципира при изготвување на современи наставно-образовни програми, подготвување на соодветни наставни материјали, како и имплементација на солиден методолошки пристап во реализацијата на наставно-образовниот процес. Покрај како предметен наставник, значаен е нејзиниот квалитет и несебичност во пренесување на знаењата на студентите преку редовно одржување на консултативни часови, со што дава значаен придонес во едукацијата на младите генерации и нивното оспособување за идни стручни и научни истражувачки активности. Оттаму, Комисијата со задоволство заклучува дека станува збор за кандидатка која е

перманентно посветена и покажува квалитет во реализацијата на наставно-образовните цели.

Во однос на научноистражувачката активност на д-р Неда Петроска - Ангеловска, заемен е впечатокот на членовите на Комисијата дека кандидатката, самостојно и во коавторство, има изработено и објавено голем број научни трудови. Притоа, забележително е дека поседува јасна смисла за препознавање и методолошки соодветно научно третирање на актуелни прашања од областа на финансискиот менаџмент. Исто така, кандидатката учествува во реализацијата на меѓународни и национални научно-истражувачки и апликативни проекти и зема активно учество на конференции, научни собири во земјата и во странство. Нејзината посветеност на научноистражувачките активности се согледува и од фактот што се јавува во својство на ментор на кандидати за изработка на магистерски и докторски трудови на актуелни теми. Горенаведеното ги потврдува афинитетите на кандидатката за научноистражувачката работа и укажува на фактот дека успешно ја апсолвирала научната методологија и се профилирала во квалитетен научен работник.

Дел од севкупната активност на кандидатката се однесува на различни активности од доменот на стручно-апликативната дејност. Комисијата цени дека од последниот избор-досега, забележителен е ангажманот на кандидатката во остварување на експертски активности, при што главно третира прашања од потесната област на истражување, како и нејзиното партиципирање како член на комисији за полагање на стручни испити од областа на материјално-финансиското вештачење и проценката на побарувања и обврски.

Од приложената документација, евидентна е професионалната посветеност на кандидатката д-р Неда Петроска-Ангеловска во успешно остварување на целите во наставно-образовниот процес, во реализирање на научноистражувачките активности како и нејзиниот ангажман во доменот на стручно-апликативната дејност.

Имајќи го предвид изнесеното, Комисијата заклучува дека кандидатката во целост ги исполнува законските услови и предвидените услови според конкурсот и има особено задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот институт во Скопје, да ја избере кандидатката д-р Неда Петроска-Ангеловска во звањето **вонреден професор** од областа на финансискиот менаџмент.

Скопје, 1.10.2012

Членови на Комисијата

1. _____ с.р.
Д-р Биљана Ангелова, научен советник
2. _____ с.р.
Д-р Станоил Станоевски, редовен професор
3. _____ с.р.
Д-р Татјана Петковска-Мирчевска, научен советник

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО –
СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Неда Александар Петроска-Ангеловска
(име, татково име и презиме)

Институција: Економски институт, УКИМ, Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: финансиски менаџмент

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава	
	Одржување на настава на прв циклус на студии	14.4
1.	Управување со ризик 2+2+2 (зимски семестар 2010/2011, Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип/ насока: бизнис-логистика) (4*15*0.04)	3.6
2.	Комерцијална логистика 2+2+2 (летен семестар 2010/2011, Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип/насока: бизнис-логистика) (6*15*0.04)	3.6
3.	Управување со ризик 2+2+2 (зимски семестар 2011/2012, Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип/насока: бизнис-логистика) (6*15*0.04)	3.6
4.	Комерцијална логистика 2+2+2 (летен семестар 2011/2012, Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип/ насока: бизнис-логистика) (6*15*0.04)	3.6
	Одржување на настава од втор циклус студии	25.5
1.	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2009/10) (2*15*0,05)	1,5
2.	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 ((Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2010/11) (2*15*0,05)	1,5
3.	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2011/12) (2*15*0,05)	1,5
4.	Финансирање и управување на МСП 2+2 ((Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2010/11) (2*15*0,05)	1,5
5.	Финансирање и управување на МСП 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2011/12) (2*15*0,05)	1,5
6.	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2 - (Економски институт/насока:претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен	1,5

	семестар 2009/10)	
	(2*15*0,05)	
7.	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2- (Економски институт/насока: претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен 2010/11)	1,5
	(2*15*0,05)	
8.	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2- (Економски институт/насока: претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2011/12)	1,5
	(2*15*0,05)	
9.	Финансиски менаџмент и калкулации 2+2 (Економски институт/насока:агробизнис/ 3+2 задолжителен и изборен, (летен семестар 2009/10)	1,5
	(2*15*0,05)	
10.	Финансиски менаџмент и калкулации 2+2 (Економски институт/насока:агробизнис/ 3+2 задолжителен и изборен, (летен семестар 2010/11)	1,5
	(2*15*0,05)	
11.	Финансиски менаџмент и калкулации 2+2 (Економски институт/насока:агробизнис/ 3+2 задолжителен и изборен, (летен семестар 2011/12)	1,5
	(2*15*0,05)	
12.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2009/10) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
13.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
14.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2010/11) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
15.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
16.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2011/12) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
17.	Корпоративски финансии 2+1 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2011/12) -изборен	1,5
	(2*15*0,05)	
	Одржување на вежби (изработка на семинарски трудови)	11.25
1.	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2009/10)	2,7
	(2*15*0,03)	
	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2010/11)	
	(2*15*0,03)	
	Управување со обртните средства и нивните извори 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2011/12)	
	(2*15*0,03)	
2.	Финансирање и управување на МСП 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2010/11)	1.8
	(2*15*0,03)	
	Финансирање и управување на МСП 2+2 (Економски институт/насока:финансиски менаџмент/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2011/12)	
	(2*15*0,03)	
3.	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2 - (Економски институт/насока:претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар 2009/10)	2,7
	(2*15*0,03)	

	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2- (Економски институт/насока: претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен 2010/11) (2*15*0,03)	
	Претприемништво и трансфер на нови технологии 2+2- (Економски институт/насока: претприемништво/ 3+2 задолжителен и изборен, летен семестар (2011/12) (2*15*0,03)	
4.	Финансиски менаџмент и калкулации 2+1 (Економски институт/насока: агробизнис/ изборен, (летен семестар 2009/10) (1*15*0,03) Финансиски менаџмент и калкулации 2+1 (Економски институт/насока: агробизнис/ изборен, (летен семестар 2010/11) (1*15*0,03) Финансиски менаџмент и калкулации 2+1 (Економски институт/насока: агробизнис/ изборен, (летен семестар 2010/11) (1*15*0,03)	1,35
5.	Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2009/10) –изборен (1*15*0,03) Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2010/11) –изборен (1*15*0,03) Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2010/11) –изборен (1*15*0,03) Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, зимски семестар 2011/12) –изборен (1*15*0,03) Комерцијално банкарство 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2011/12) –изборен (1*15*0,03) Корпоративни финансии 2+1 (Економски институт/насока: финансиски менаџмент / 3+2/4+1, летен семестар 2011/12) –изборен (1*15*0,03)	2,7
	Подготовка на нов предмет	9
1	Управување со ризик (прв циклус, насока: бизнис-логистика, 2009/2010) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
2.	Управување со обртните средства и нивните извори (втор циклус, насока: финансиски менаџмент, 2008/2009 г.) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
3.	Комерцијално банкарство (втор циклус, насока: финансиски менаџмент, 2008/2009 г.) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
4.	Претприемништво и трансфер на нови технологии (втор циклус, насока: претприемништво, 2008/2009 г.) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
5.	Финансиски менаџмент и калкулации (втор циклус, насока: агробизнис, 2008/2009 г.) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
6.	Финансиски менаџмент (елaborат за трет циклус, организациски науки и управување - менаџмент, Економски институт, ИСППИ и Економски факултет, 2011 г.) -предавања (1) -вежби (0,5)	1,5
	Консултации со студенти (менторски и ЕКТС)	4,42
1	Зимски и летен семестар 2008/2009 (Економски институт) (100*0,002)	0,2
2	Зимски и летен семестар 2009/2010 (Економски институт) (200*0,002)	0,4
4	Зимски и летен семестар 2010/2011 (Економски институт)	0,3
5	Зимски и летен семестар 2010/2011 (Факултет за туризам и бизнис логистика)	1,44

6	Зимски семестар 2011/2012 (Економски институт)	0,2
7	Зимски семестар 2011/2012 (Факултет за туризам и бизнис логистика)	1,88
	Ментор на дипломска работа	0,4
	Ирена Зафорова, тема: Управување со кредитен ризик (Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип)	0,2
	Моника Андонова, тема: Ликвидност и ликвидносен ризик (Факултет за туризам и бизнис логистика, УГД-Штип)	0,2
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат и магистратура	31,7
1	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат-28 кандидати на Економскиот институт во периодот 2008-2012	14
2	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура-59 кандидати во Економскиот институт во периодот 2008-2012	17,7
	Интерна скрипта од предавања	16
1.	Интерна скрипта од предавања: управување со обртните средства и нивните извори (одлука бр. 02-400/2, од 21.2.2012)	4
2.	Интерна скрипта од предавања: претприемништво и трансфер на нови технологии (одлука бр. 02-296/3 од 22.2.2011)	4
3.	Интерна скрипта од предавања: комерцијална логистика (Факултет за туризам и бизнис логистика)	4
4.	Интерна скрипта од предавања: управување со ризик (Факултет за туризам и бизнис логистика)	4
	Пакет материјали за одреден предмет	3
1.	Пакет материјали за предметот: финансирање и управување на МСП (одлука бр.02-661/2 од 14.3.2012)	1
2.	Пакет материјали за предметот: финансиски менаџмент и калкулации (одлука бр.02-662/2 од 14.3.2012)	1
3.	Пакет материјали за предметот: корпоративски финансии (одлука бр.02-663/2 од 14.3.2012)	1
	ВКУПНО ЗА НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	115,47

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Ментор на докторска дисертација (4)	12
	1) М-р Самоил Малчевски , Улогата на семејните бизниси во економијата на Република Македонија (прифатена 2011). 2) М-р Александар Коцевски , Методи на вреднување и сметководствен третман на нематеријалните средства-критички осврт на моделот на компонентни цени (прифатена 2011). 3) М-р Драган Ѓурчевски , Улогата на економската дипломатија во зголемувањето на инвестициите и извозот на Република Македонија (прифатена 2012). 4) М-р Фросина Николовска , Управување со внатршната финансиска криза во претпријатието во функција на одржување на континуитетот во работењето (прифатена 2012).	
	Ментор на магистерска работа (16)	16
	1) Боре Димитров , Анализа на ликвидноста на хотелите и казината во општина Гевгелија (одбранета 2012). 2) Елита Билбилоска , Можности за управување со побарувањата од купувачите на претпријатијата во Република Македонија, (одбранета 2012). 3) Петар Чучурски , Управување со кредитниот ризик при кредитирање на населението (одбранета 2012). 4) Лела Јовиќевик-Проданова , Можности за трансфер на технологија во Република Македонија –состојби и перспективи (одбранета 2012). 5) Милица Филиповска , Бизнис инкубатор-модел за поттикнување и поддршка на почетни бизниси (одбранета	

	2011).	
	6) Џејхун Селим , Развојот на финансиски конгломерати кај старите и нови земји-членки на Европската унија (одбранета 2011).	
	7) Божидар Петроски , Анализа на финансиски извештаи со посебен осврт на ликвидноста на претпријатијата (прифатена 2012).	
	8) Соња Михаиловска , примена на ABC (Activity based Costing) методот за алокација на трошоци по активности и продукти (прифатена 2012).	
	9) Дарко Ѓорѓиевски , Технолошко осовременување на претпријатијата во република македонија (прифатена 2012).	
	10) Оливера Христовска , Претприемнички предизвици на менаџментот на претпријатието „6 Мај“ за задржување на лидерската позиција во графичката индустрија на македонскиот пазар (прифатена 2012).	
	11) Елизабета Ангелова , Извори на финансирање на мали и средни претпријатија во Република Македонија (прифатена 2012).	
	12) Стефан Стефанов , Стратегии на финансирање на претпријатијата во Република Македонија (прифатена 2012)	
	13) Маја Андоновска , Примена на форензичното сметководство при откривање на грешки и измами во финансиските извештаи (прифатена 2012).	
	14) Димитар Бошков , Спечување на перење пари со посебен осврт на улогата на финансиските институции под надзор на НБРМ (прифатена 2011).	
	15) Љубинка Чакаровска , Деловен план за аплицирање при користење на средства од ИПАРД програмата во Република Македонија (прифатена 2012).	
	16) Емрула Мулаи , Управување со тековните средства (прифатена 2011).	
	Национален координатор на меѓународен научен проект	6
1.	ФП7 Компаративна анализа на пазарните фактори (2009-2011)	6
	Учесник во национален научен проект	3
1.	Научната дијаспора од Република Македонија, УКИМ, Економски институт – Скопје, УКИМ, 2011-12	3
	Учесник во меѓународен научен проект	5
1.	ФП7 Компаративна анализа на пазарните фактори (2009-2011)	5
	Монографија	8
1.	Готовинскиот тек и ликвидноста на претпријатијата, Економски институт – Скопје, 2009.	8
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно-стручно списание	14,4
1.	Some problems in identifying process of potential applicants for Rural Development component of Pre-Accession Assistance in the Republic of Macedonia, Albanian Socio-Economic Review, ACER 2011 (во коавторство со д-р Марија Ацковска)	3,6
2.	Subsidies in agriculture and their role in enhancing the competitiveness of Macedonian agricultural products. Albanian Socio-Economic Review, ACER 2011 (во коавторство со д-р Марија Ацковска)	3,6
3.	Tourism as a tool for local economic development. University “ Ismail Qemali” Valona, 2009 (во коавторство со д-р Марија Ацковска)	3,6
4.	Сопствен капитал и трошоци на капиталот во функција на готовинските текони на претпријатијата, Економски институт-Скопје, Економски развој бр.1/2008.	3,6
	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	10,2

1.	Sustainable model of TIC in the Republic of Macedonia, Економски развој бр. 3/2010, Економски институт-Скопје, 2011(во коавторство со д-р Марија Ацковска)	5,4
2.	Some possibilities for financing rural tourism development in the Republic of Macedonia, Економски развој бр. 1/2012, Економски институт-Скопје (во коавторство со д-р Марија Ацковска и д-р Нехат Рамадани)	4,8
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови на научен/стручен собир	2
1.	Факторингот во функција на подобрување на ликвидноста во претпријатијата од стопанството на Република Македонија, Зборник на трудови од научниот собир на тема: Претприемништво, иновација и конкурентност. Агенција за промовирање на претприемништвото, факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје, Скопје 2008	2
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	2,7
1.	Managing cash flow and liquidity in Macedonian enterprises. Зборник на трудови од меѓународната конференција ICES 2008, Sarajevo, 2008. ((во коавторство со д-р Марија Ацковска)	2,7
	Учество на научен-стручен собир со реферат	2
1.	ICES 2008, Сараево (со реферат: Managing cash flow and liquidity in Macedonian enterprises, во коавторство со д-р Марија Ацковска)	1
2.	Претприемништво, иновација и конкурентност. Агенција за промовирање на претприемништвото, факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје. Скопје (со реферат: Факторингот во функција на подобрување на ликвидноста во претпријатијата од стопанството на Република Македонија), 2008	1
	ВКУПНО ЗА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ	81,3

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
	Експертски активности (студија, физибилити - студија, истражување на пазар)	6
1.	Assessment of Governmental Bodies and Agencies in their efforts to implement relevant laws procedural requirements and enforcement programs. USAID project, 2008.	1
2.	Кредитирање и алтернативни форми на финансирање на претпријатијата, Министерство за образование и наука на Република Македонија 2006-2008.	1
3.	Support to IPARD preparation project , GFA Consulting Group, 2009.	2
4.	Support to IPARD preparation project , GFA Consulting Group, 2010.	2
	Дејности од поширок интерес	
	Уредник на зборник на трудови на високообразовна и научна институција	2
1.	Зборник на трудови: Претприемништво, иновација и конкурентност, Агенција за промовирање на претприемништвото, факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје 2008.	2
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	0,5
1.	Научен собир на тема: Претприемништво, иновација и конкурентност, Агенција за промовирање на претприемништвото, факултет за бизнис економија-Тетово и Економски институт-Скопје, 2008.	0,5
	Член на институтска комисија	6,5

1.	Член на Научниот совет на Економскиот институт	0,5
2.	Член на Наставно-научен колегиум на Економскиот институт	0,5
3.	Член на Комисија за избор на сенатор од Економскиот институт (2012)	0,5
4.	Член на Комисија за јавни набавки по различни основи во Економскиот институт (2009-2012) (10*0,5)	5
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	2
1.	Заменик-член на Комисија за спроведување на стручен испит за материјално финансиско вештачење при Министерство за правда на РМ, 2011 (одлука бр. 07-1378/2, Скопје од 14.4.2011).	1
2.	Член на Комисија за спроведување на прва почетна обука и полагање на стручен испит за стекнување сертификат за проценител на побарувања и обврски, при Министерство за финансии на Република Македонија. (одлука бр. 04-11193/1 од 16.3.2012).	1
	ВКУПНО ЗА СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ	17

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	115,47
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ	81,3
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ	17,00
ВКУПНО	213,77

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Д-р Биљана Ангелова
_____ с.р.
2. Д-р Станоил Станоевски
_____ с.р.
3. Д-р Татјана Петковска-Мирчевска
_____ с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ИНФОРМАТИКА И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ
И КОМПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, на својата редовна седница одржана на 26. IX 2012 год, не определи за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник за предметите од наставно-научната област информатика и компјутерско инженерство. Врз основа на приложената документација, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс, објавен на 24. VIII 2012 год. во весникот „Дневник“, за избор на наставник за предметите од наставно-научната област информатика и компјутерско инженерство се пријавил само кандидатот д-р Коста Митрески, дипл. ел. инж., вонреден професор на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.

1. Биографски податоци и образование

Коста Митрески е роден на 20. IX 1957 год. во Охрид. Основното училиште го завршил во Охрид со одличен успех. Средното образование го завршил во Скопје, во Гимназијата „Георги Димитров“ – математичка насока, исто така со одличен успех.

Во учебната 1976/77 год. се запишал како редовен студент на Електротехничкиот факултет во Скопје-насока: електроника. Дипломирал во јуни, 1981 год. Поради постигнатите резултати во текот на студиите има добивано награди и признанија од страна на Факултетот. Во текот на студирањето бил ангажиран како демонстратор по предметите електрични и електронски мерења.

По дипломирањето се вработил во ЖТП-Скопје, каде што учествувал во повеќе апликативни проекти како главен инженер за електроника и информатика. Испраќан е на кратки специјализации во Германија и Швајцарија, како и за контролен орган за квалитет на ЖТП-Скопје во Русија.

Во 1986/87 год., на Електротехничкиот факултет во Скопје, е избран како помлад асистент на групата предмети од областа основи на електротехниката, а во 1990/91 год. е реизбран во истото звање. Во 1995 год. е избран на Електротехничкиот факултет во Скопје, е избран во соработничко звање-асистент на групата предмети од областа на електротехниката, а во 1998 год. и 2001 е реизбран во истото звање.

Во 1994 год. успешно го одбранил својот магистерски труд од областа на интелегентните системи во компјутерската техника и информатика.

Во 2002 год. успешно ја одбранил докторската дисертација со наслов, „Еколошки модел на Охридското Езеро“ под менторство на проф.д-р Данчо Давчев, со што се стекнал со академски степен доктор на технички науки.

Во 2003 год., на Електротехничкиот факултет е избран за насловен доцент на групата предмети од областа основи на електротехниката, а во 2008 год. е избран за вонреден професор.

Во 2004 год. го формирал Центарот за примена на компјутерските технологии во екологијата и бил избран за негов раководител. Во рамките на активностите на Центарот, изработил одреден број на меѓународни и апликативни проекти. Од 2008 год. е избран за координатор на студиската програма екоинформатика за втор степен на магистерски студии. Од 2009 год. е раководител на Лабораторијата за екоинформатика која располага со најсофистицирана опрема за таа област.

Во периодот 2004–2007 год. учествувал на меѓународниот проект од ФПБ-програмата со наслов “Concept for transboundary water management and sustainable socio-economic development in the cross border region of Albania, R. Macedonia and Greece”. Во периодот 2007–2009 год. е раководител на два меѓународни проекта.

Автор е на повеќе научно/стручни трудови презентирани на меѓународни симпозиуми и списанија.

Активно зборува англиски јазик, а пасивно се служи со германскиот јазик.

2. Наставно-образовна дејност

Кандидатот Коста Митрески, во текот на неговата досегашна работа, бил ангажиран на изведување настава по предметите основи на електротехниката 1 и 2 на матичниот Факултет, како и за потребите на АРМ и дисперзираната паралелка во Штип. Заедно со колегите изработил нови упатства за изведување на

лабораториските вежби по предметите основи на електротехниката 1 и 2, во кои примениле модерен пристап за изведување на лабораториските вежби. Изработил и скрипта- збирка на решени задачи од предметот основи на електротехниката 1 и основи на електротехниката 2 (коавтор).

Во периодот по изборот во звањето вонреден професор држел предавања на прв циклус на студии по предметите од областа на КТИ, и тоа: објектно ориентиран системи (ИКИ), системска анализа и дизајн (ИНФО), изработка на проект и техничка документација (КИЕЕ), географски информациона системи и компјутерски компоненти. Во учебната 2011/2012 год. бил визитинг-професор на Универзитетот за информатички науки и технологии во Охрид каде што држел два предмета на англиски јазик.

На вториот циклус степен на студии (магистерски студии), од 2008 год. држел предавања на четири нови предмети кои се наполно конципирани и подготвени од негова страна на студиската програма екоинформатика. Кандидатот бил вклучен и во магистерските студии од студиската програма електрична енергија и животна средина со два предмета.

Бил ментор на успешно одбранети докторски трудови (2) и магистерски трудови (3), како и ментор на поголем број дипломски трудови од областа на информатиката и компјутерското инженерство. Во моментот, седум кандидати подготвуваат магистерски тези под негово раководство. На докторските студии, односно на третиот циклус по ЕКТС е професор и ментор на докторската школа на УКИМ од областа на КТИ, со што кандидатот ги покажал своите педагошки способности за создавање квалитетни научни кадри.

3. Научно истражувачка дејност

Во периодот до изборот во звањето вонреден-професор, трудовите на кандидатот (22–48) се објавени и рецензирани во Билтенот бр.932 од 14. XII 2007 год.

По изборот во звањето вонреден професор, тој приложил 27 објавени научноистражувачки трудови и 3 стручно-апликативни трудови. Тој интензивно работи во неколку области како еколошкото моделирање на водени ресурси, моделирање и визуализација на аерозагадувањето, моделирање и визуализација на

шумите, како и со интелегентните информациони системи. Од приложените трудови се забележува дека кандидатот соработува со голем број на колеги од земјата и од странство.

Во трудот [49] е презентирана примената на трофичките индекси како показатели на еутрофикациските процеси во Преспанското Езеро. Со помош на новите мобилни технологии даден е концептуален модел за примена. Преку мобилните апликации, корисниците на системот за предупредување на ваквите процеси можат да добиваат информации поврзани со квалитетот на водата на екосистемот. Ваквата архитектура може да се дополни и со други сервиси корисни за корисниците.

Во трудот [51] се презентирани математички модели за моделирање за езерски екосистеми со помош на диференцијални равенки кои го опишуваат фосфорниот циклус. Како езерски систем, предвид се земени Преспанското и Охридското Езеро како единствен математички модел. Проблемот на еутрофикација на дадениот воден екосистем е третиран со посебно внимание во насока на заштита на квалитетот на водите.

Во трудовите [53], [58] е дадена примената на регресиските дрва при одлуката во истражување на влијанието на средината врз организмите со користење на индекси за мерка на диверзитетот на дијатомеите. Влијанието на климатските промени исто така е земено предвид на моделите кои рзгледуваат неколку индекси на биодиверзитет.

Во трудовите [55], [56] и [62], истражувањето на дијатомејската класификација е подобро со користење на новите повеќецелни регресиски и класификациски дрва на одлука кои резултираа со подобрување на регресиската точност и примена на ансамбли на регресиски дрва. Овие методи имаат особина да даваат предикција на повеќе од еден физичко-хемиски параметар кој влијае врз дијатомеите.

Во трудовите [60] и [64] се оди во насока на откривање на физичко-хемиските параметри кои влијаат врз дијатомеите, при што се применети и други алгоритми од областа на машинското учење со креирање на модели основани на правила. Ваквите модели и нивната примена резултираат со поедноставни разбирливи модели за биолошкиот експерт. Предвид се земени и класи на квалитет на вода според кои се класифицирани дијатомеите со користење на класификациски модели за генерирање на правила.

Во трудот [65] е применет Баесов алгоритам од машинска интелигенција, кој се базира на теорија на веројатност за генерирање на дијатомејски модели кои ја изразуваат веројатноста на припадност на дијатомеата во дадена класа на вода. Ваквите модели се генерирани за класи на квалитет на вода според три највлијателни физичко-хемиски мерени параметри.

Во трудовите [68], [75] е прикажана репрезентацијата на просторната информација која е содржана во мерените податоци за физичко-хемиските параметри и биолошките информации за дијатомеите: Тоа е направено со примена на ГИС-софтверот и се користење на методите од областа на машинската интелигенција.

Во трудовите [66], [67], [69], [70], и [72] се презентирани резултати од примената на нов алгоритам кој е базиран на фази-логика, кој ги користи предностите на класичните класификациски алгоритми поради нивната интерпретабилност, како и предностите на фази-логиката за фази-репрезентација генерирани се модели кои имаат подобри перформанси во однос на претходните публикувани алгоритми. Со примена на овие класификациски алгоритми значително се подобруваат перформансите на алгоритмите со примена на различни функции на припадност и фази-агрегациски оператори.

Во трудовите [50], [54], [63] се применети разни техники за моделирање и визуализација на хидролошките речни ресурси. Целта е предвидување на нивото на речните корита и нивната одржливост во системите. Користена е и ГИС-платформата за визуализација и предикција на состојбата на реките.

Во трудот [71] е дадена примена на ГИС-алатките за моделирање на македонските шуми за да се идентифицира состојбата со шумите како и евентуалното понатамошно подобрување на состојбите со тие природни ресурси.

Во трудовите [73] и [74] се обработува проблемот со квалитетот на воздухот во Р. Македонија, ЕУ-директивите во таа област, мониторирањето во надворешни и внатрешни услови, како и можноста за мониторинг и предвидување на состојбата со квалитетот на воздухот во Р. Македонија.

Во трудовите [57] и [59] е прикажан системот за мониторирање на Преспанското Езеро (претпроцесирање на податоците), од кој се добиени сите релевантни податоци за понатамошно постпроцесирање на системот за просторно-временска анализа на податоците.

Во периодот 2007–2009 год. е раководител на два меѓународни проекта: билатералниот проект со Р.Словенија со наслов “Knowledge discovery for ecological modeling of lake ecosystems”, како и ТЕМПУС-проектот “Ecosystem Informatics – Development of Postgraduate Curriculum” JEP- 41038_2006 (2007–2009), и се јавува како учесник во четири меѓународни проекти.

4. Стручно-апликативна дејност

Кандидатот д-р Коста Митрески има развиено богата соработка со голем број компании од земјата и од странство. Координирал голем број на студенти при изработката на нивните трудови и експерименти да соработуваат со стопанството.

Автор и раководител е на следниве студии (експертски активности): дизајн на ИС за квалитет на воздухот во град Скопје, експертска анализа на квалитетот на воздухот на ВИП-оператор МК, како и методологија и стручна обука за водење на динамички проекти со MS Project за раководителите на АД Гранит – Скопје.

5. Дејности од поширок интерес

Кандидатот д-р Коста Митрески е член на организацискиот и на програмскиот одбор на меѓународниот научен/стручен собир ICT-Inovations од 2009 до 2012 година.

Изготвил и пријавил поголем број на научно-образовни меѓународни проекти и остварил поголем број студиски престои во странство.

Раководител е на Лабораторијата за екоинформатика од 2009 година како и координатор на студиска програма од втор циклус на студии – екоинформатика.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци за кандидатот д-р Коста Митрески, вонреден професор, може да се заклучи дека совесно и одговорно ги извршувал сите наставни, научни и апликативни обврски и притоа дал значаен придонес за подигање на квалитетот на наставата.

Кандидатот квалитетно и успешно ги извршувал наставно-образовните задачи на додипломските и магистерските студии. Вовел нова студиска програма

(екоинформатика) на магистерските студии по ЕКТС со нови четири предмети. Во периодот по изборот во звањето вонреден професор, д-р Коста Митрески има објавено 27 труда од кои поголемиот број се објавени на меѓународни конференции, а од кои 4 труда се објавени во меѓународни списанија со импакт фактор на влијание. Во тој период бил и раководител на два меѓународни проекти како и учесник во четири меѓународни проекти и раководител на апликативни проекти.

Од досегашните резултати постигнати на наставен, научен и апликативен план, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Коста Митрески е извонредно активен наставник и научноистражувачки кадар кој ги исполнува сите услови од Законот за високото образование на Р. Македонија за избор во звањето за кое конкурирал.

Затоа, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје да донесе предлог-одлука за избор на д-р Коста Митрески во наставно-научно звање-редовен професор од областа информатика и компјутерско инженерство, како и да ја проследи до Сенатот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје на усвојување.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Д-р Љупчо Коцарев, академик редовен професор
УКИМ- Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, с.р.
2. Д-р Леонид Грчев, академик редовен професор
УКИМ- Факултет за електротехника и информациски технологии во Скопје, с.р.
3. Д-р Данчо Давчев, редовен професор
УКИМ- Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Коста Данило Митрески
 (име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за информатички науки и компјутерско инженерство
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: компјутерска техника и информатика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активностa					Поени
1	Одржување на настава (прв циклус студии)				45,0
	2007/2008	летен	Основи на електротехника 2	3	1,8
	2007/2008	летен	Географски информациона системи	2	1,2
	2007/2008	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	1,8
	2008/2009	зимски	Основи на електротехника 1	3	1,8
	2008/2009	зимски	Системска анализа и дизајн	3	1,8
	2008/2009	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	1,8
	2008/2009	летен	Основи на електротехника 2	3	1,8
	2008/2009	летен	Географски информациона системи	2	1,2
	2008/2009	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	1,8
	2009/2010	зимски	Основи на електротехника 1	3	1,8
	2009/2010	зимски	Системска анализа и дизајн	3	1,8
	2009/2010	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	1,8
	2009/2010	летен	Основи на електротехника 2	3	1,8
	2009/2010	летен	Географски информациона системи	2	1,2
	2009/2010	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	1,8
	2010/2011	зимски	Основи на електротехника 1	3	1,8
	2010/2011	зимски	Системска анализа и дизајн	3	1,8
	2010/2011	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	1,8
	2010/2011	летен	Основи на електротехника 2	3	1,8
	2010/2011	летен	Географски информациона системи	2	1,2
	2010/2011	летен	Анализа и дизајн на ИС	3	1,8
	2011/2012	зимски	Основи на електротехника 1	3	1,8
	2011/2012	зимски	Системска анализа и дизајн	3	1,8
	2011/2012	зимски	Изработка на проект и тех.документација	3	1,8
	2011/2012	летен	Основи на електротехника 2	3	1,8
	2011/2012	летен	Географски информациона системи	2	1,2
	2011/2012	летен	Компјутерски компоненти	2	1,2
2	Одржување на консултации (прв циклус студии)				3,658
	-	летен 2007/08 (165 студенти)			0,330
	-	зимски 2008/09 (205 студенти) и летен 2008/09 (202 студенти)			0,814
	-	зимски 2009/10 (215 студенти) и летен 2009/10 (204 студенти)			0,838
	-	зимски 2010/11 (221 студенти) и летен 2010/11 (205 студенти)			0,852
	-	зимски 2011/12 (183 студенти) и летен 2011/12 (229 студенти)			0,824
	-				

[illegible]

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

	Назив на активността	Поени
1	Ментор на докторска дисетација (2*3=6)	6
2	Ментор на магистерска работа (3*1=3)	3
3	Раководител на меѓународен научен проект	18
	- EIDOPC - Ecosystem Informatics – Development of Postgraduate Curriculum, Contract No TEMPUS CD_JEP 41038-2006, раководител: Коста Митрески, Sept. 2007 - Oct. 2009 - Билатерален македонско-словенечки научно-истражувачки проект "Knowledge discovery for ecological modeling of lake ecosystems", раководител: Коста Митрески, 2007-2009	9 9
4	Учесник во меѓународен научен проект	20
	- SAFE EMF - Upgrading the Research Capacities for Safety and Health Effects of Human Exposure to Electromagnetic Fields, Contract No FP6 INCO-CT-2007-043638, раководител: Леонид Грчев - April 2007 - June 2009 - SEECEN - South East Europe Continuing Education Network, Contract No TEMPUS CD_JEP 41154-2006 (AL,BA,MK,RS), раководител: Властимир Гламочанин, Sept. 2007 - Sept. 2009 - ELISE – University Network for Academic Training in EE&IT in South-Eastern Europe (SEE), Joint German-South-Eastern European Network Project, DAAD, Germany, раководител: Леонид Грчев, 2009 - Video Conferencing Educational Services – ViCES Видео конференциски едукациски сервиси (144650-TEMPUS-2008-IT-JPGR) раководител: Владимир Трајковиќ, 2008-2012	5 5 5 5
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	23,08
	[62] D. Koccev, A. Naumoski, K. Mitreski, S. Krstić, and S. Džeroski, "Learning habitat models for the diatom community in Lake Prespa," <i>International Journal on Ecological Modelling and Systems Ecology</i>, 221(2), pp. 330-337, 2010 (5-Year Impact Factor: 2.438). [66] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Classifying diatoms into trophic state index classes with novel classification algorithm, " <i>Journal-Procedia Environmental Sciences</i>2, pp. 1124-1138, 2010. [70] A. Naumoski, G. Mirceva, and K. Mitreski, " A novel fuzzy based approach for inducing diatom habitat models and discovering diatom indicating properties," <i>International Journal on Ecoinformatics and Computational Ecology</i>, (5-Year Impact Factor: 1.446). [72] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Novel algorithm for diatom classification in Lake Prespa using log-normal distribution," <i>International Journal of Ecohydrology & Hydrobiology</i>, 11(1-2), pp. 23-34, 2011.	6,038 5,4 6,246 5,4
5	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	50,7
	49] A. Naumoski, V. Trajkovic, and K. Mitreski, "Web-Based Mobile Service for measuring parameters and estimating eutrophication of the Lake Prespa," <i>3th International Scientific Conference on water observation and information system for decision support(BALWOIS 2008)</i>, Ohrid, Macedonia, 2008. [50] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Danco Davcev, Spatial modelling of the river surface water flow as a tool for managing the sustainability of rivers, <i>International Society for Ecological Modelling ISEM 2009 Conference "Ecological Modelling for Enhanced Sustainability in Management"</i>, 6 - 9 October, Quebec City, P.Q., Canada, 2009.	2,4 2,4

	[52] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Danco Davcev, Geo-spatial analysis for prediction of river floods, <i>ICT Innovations 2009</i> , 28–29 September, Ohrid, Republic of Macedonia, 2009.	2,4
	[53] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Influence of climate change on diatoms diversity indices in Lake Prespa," <i>Journal of E-Analytical - Energy and Climate Change - Southeast Europe in Focus</i> , vol. 2, no. 1, 2009	2,7
	[54] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Danco Davcev, Identification of the hydrological complexity by using the modified box-counting method, <i>International Society for Ecological Modelling ISEM 2009 Conference "Ecological Modelling for Enhanced Sustainability in Management"</i> , 6 - 9 October, Quebec City, P.Q., Canada, 2009.	2,4
	[55] A. Naumoski, K. Mitreski, and S. Krstić, "Multi-target Regression and Classification System for Water Quality Modeling in Ecology," <i>Proceedings of 13th International Conference on Human-Computer Interaction (HCI2009)</i> , San Diego, CA, USA, pp. 869-873, 2009.	2,4
	[56] A. Naumoski, D. Kocev, N. Atanasova, K. Mitreski, S. Krstić, and S. Džeroski. "Predicting chemical parameters of water quality from diatoms abundance in lake Prespa and its tributaries," In <i>Environmental Science and Engineering - Information Technologies in Environmental Engineering</i> , Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2009, N. Athanasiadis Ioannis, Pericles A. Mitkas, Emilio Andrea Rizzoli and Marx Gómez Jorge (Eds.), pp. 264-277, Thessaloniki, Greece, doi: 10.1007/978-3-540-88351-7, 2009.	1,8
	[57] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, "Utilization of a Lake Monitoring System for Spatio-temporal Analysis for Sensor Data", <i>3rd IAS-CSS IEEE Seminar for Advanced Industrial Control Applications, SAICA 2009</i> , 16-17 November, Madrid, Spain, 2009. pp. 29-34	2,7
	[58] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Influence of Climate Change Influence On Diatoms Bio-Diversity in Lake Prespa," in <i>ENVIRONMENTAL SCIENCE AND SUSTAINABILITY. Morgan State University, Baltimore, USA: WSEAS Press, ISSN: 1790-5095, ISBN: 978-960-474-136-6, 2009, pp. 25-30.</i>	2,7
	[59] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Data Management for the Water Monitoring System of Lake Prespa, <i>The 2nd International Conference on Environmental and Computer Science (ICECS 2009)</i> , 28-30 December, Dubai, UAE, 2009, pp.76-80.	2,7
	[60] A. Naumoski, K. Mitreski, and D. Davcev, "Rule classification models for classifying water quality using diatoms as bio-indicators," <i>Proceedings of the IEEE 2nd International Conference on Environmental and Computer Science (ICECS 2009)</i> , Dubai, United Arab Emirates (UAE), pp. 71-75, doi: 10.1109/ICECS.2009.86, 2010.	2,4
	[61] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, Data analysis of spatio-temporal sensor data as a contribution to the model analysis for water resources, <i>Fourth International Scientific Conference on water observation and information system for decision support, BALWOIS 2010</i> , 25-29 May, Ohrid, Republic of Macedonia, 2010.	2,7
	[63] Veleva Sanja, Kosta Mitreski, GIS as a platform for data mining algorithms for hydrological prediction, <i>GDI GISDATA Users Conference 2010, "Shape Tomorrow Today: Processes, Technologies, Data"</i> , September 21 - 23, 2010, Opatija, Croatia, 2010.	2,7
	[64] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Rule induction of physical-chemical water property from diatoms community," In <i>ICT Innovations 2009</i> , Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2010, Danco Davcev and Jorge Marx Gómez (Eds.), pp. 207-216, doi: 10.1007/978-3-642-10781-8, 2010.	2,7
	[65] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Naïve Bayes technique for diatoms classification with discretised input," <i>Web Proceedings of ICT Innovations 2010</i> , ISSN 1857-7288, pp.21-30, 2010.	2,7
	[67] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Diatom classification with novel bell based classification algorithm," In <i>ICT Innovations 2010</i> , CCIS 83, Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2011, M. Gusev and P. Mitrevski (Eds.), pp. 245-254, doi: 10.1007/978-3-642-19325-5_25, 2011.	2,7
	[68] A. Naumoski, G. Mirceva and K. Mitreski, "Fuzzy models with GIS for water quality diatom-indicator classification," <i>8th International IEEE Conference on Fuzzy Systems and Knowledge Discovery</i> , Shanghai, China, IEEE catalog number: CFP11FSK-CDR, ISBN: 978-1-61284-179-3, pp. 829-833, 2011	2,4
	[69] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Diatoms classification with weighted averaging fuzzy operators for eutrophication prevention" In P. Golinska et al. (Eds.), <i>Information Technologies in Environmental Engineering – Environmental Science and Engineering 3</i> , DOI: 10.1007/978-3-642-19536-5_4, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, pp. 49-60, 2011.	2,7
	[71] S. Jovanoska, K. Mitreski, N. Koteli, "Modeling Macedonian Forests using Model-Builder " - CONFERENCE on water observation and information system for decision Support (5 ; 2012 ; Ohrid), BALWOIS 2012	2,4
	[73] R. Bojkovska and K. Mitreski, "Ambient Air Quality in the Republic of Macedonia from the Perspective of EU Directive" <i>Proceedings of 34-th International Conference ITI-2012 Cavtat, Croatia.</i>	2,7
6	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	5,2
	[51] A. Naumoski, and K. Mitreski, "Dynamic model of the phosphorus cycle in Lake Prespa,"	

	<i>Proceedings of IX National Conference with international participation ETAI 2009</i> , Ohrid, Macedonia, p. P2-09, 2009.	1,8
	[74] N. Koteli, M. Ivanova and K. Mitreski, " Indoor Air Quality measurement in server and battery rooms in ICT Companies in Macedonia" , Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), Bitola,	1,6
	[75] A. Naumoski, and K. Mitreski, " Pattern tree spatial models for ecological classification" , Proceedings of the 9th International Conference for Informatics and Information Technology (CIIT 2012), Bitola, Macedonia, pp. 28-32, 2012.	1,8
7	Учество на научен/стручен собир со реферат (12)	12
	ВКУПНО	137,98

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

	Назив на активнoста	Поени
1	Рецензент на учебник за средно образование (2*0,5=1)	1,0
2	Координатор во подготовката на елаборатот за нова студиска програма (втор циклус на студии-Екоинформатика)	1
3	Експертски активности: - евалуација на микроклиматски услови во простории на ВИП оператор (1) - методологија за управување на градежни објекти со софтверски алатки за АД Гранит – Скопје (1)	2
4	Дизајн на информациски систем - Еколошки ИС “Скопје дише” – Град Скопје	1
5	Член на организациски или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: ICT-Inovations 2009, ICT-Inovations 2010, ICT-Inovations 2011, ICT-Inovations 2012	4 =4*1
6	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - носител (TEMPUS-41038, Билатерален со Словенија 2007-2009, ИПА-ECOSURIBA-2010/2012, TEMPUS-Call 2009, TEMPUS-Call-2010)	10 =5*2
7	Студиски престој во странство - до три месеци (6 престои): Aristotle University of Thessaloniki, Грција, во април 2008 и мај 2009; Escola Superior de Comerç Internacional (ESCI-UPF), Barcelona, Шпанија, во јули 2009 и во септември 2008; Institut Jozef Stefan-Љубљана во март и мај 2008, Univerzite Oldenburg-Germanija, мај 2009. Универзитет во Фиренца, Октомври 2010 год., Универзитет во Љубљана, јуни 2008 год.	3 =6*0,5
8	Раководител на внатрешна организациска единица - раководител на лабораторија за Екоинформатика од 2009 год.	3
9	Координатор на студиска програма од втор циклус на студии-Екоинформатика	1
10	Член на комисија за избор во звање (1)	0,2
ВКУПНО		26,2

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	103,70
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	137,98
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	26,20
Вкупно:	267,88

Членови на комисијата

1. Акад. проф. д-р Љупчо Коцарев, претседател, с.р.

2. Акад. проф. д-р Леонид Грчев, член, с.р.

3. Проф. д-р Данчо Давчев, член, с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ
МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје на својата XII редовна седница одржана на 3. 10. 2012 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Александра Ѓуркова на конкурсот објавен во весникот „Вечер“ бр. 15085, од 10. 9. 2012 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Александра Ѓуркова е родена на 18. 1. 1971 год. во Скопје, каде што го стекнала основното и средното образование. Студиите на Институтот по класични студии на Филозофскиот факултет во Скопје ги завршила во 1996 год. и се запишала на постдипломските студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во учебната 1996/97 год.

Магистерскиот труд под наслов *Декларативните зависносложени реченици во Крнинскиот дамаскин*, под менторство на д-р Зденка Рибарова го одбранила во 2001 год., а во 2006 год. ја одбранила и докторската дисертација под наслов *Сврзувачките средства во црковнословенските ракописи од македонска редакција*, исто така под менторство на д-р Зденка Рибарова.

Во 1998 год. учествувала на 12. Лингвистички курс „Вилем Матезиус“, во Прага, Чешка Република, во 1999/2000 год. престојувала на специјализација на Институтот за славистика на Универзитетот во Виена, Австрија, додека, во 2002/2003 год. на Институтот за славистика на Универзитетот во Лозана, Швајцарија. И во 2006 и во 2008 год. повторно учествувала на Лингвистичкиот курс „Вилем Матезиус“ во Прага.

Во март 2010 била на едномесечен студиски престој во Старословенскиот институт во Загреб, со стипендија од Министерството за наука, образование и спорт на Р. Хрватска. Во рамките на овој престој е реализирано истражување за директниот и индиректниот говор во црковнословенскиот јазик со проф. д-р Милан Михаљевиќ, а резултатите се презентирани во заедничка студија под наслов *Upravni i neupravni govor u hrvatskoj i makedonskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika*. Исто така, Ѓуркова одржала и предавање на тема *Финалните зависносложени реченици во македонските црковнословенски ракописи*, во рамките на Загребскиот лингвистички кружок.

Има завршено неколку универзитетски курсеви по германски и француски во СР Германија и во Швајцарија, а во 2009 год. се здобива со диплома за шпански како странски јазик/ ниво Б1 од Институтот „Сервантес“ во Мадрид.

Од септември 2008 год. е член на Комисијата за социолингвистика при Меѓународниот славистички комитет, а во 2009 член на работната група за изработка на нацрт-верзија на Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за употреба на македонскиот јазик при Министерството за култура. Член е на одборот за втор циклус студии по Македонистика со комуникологија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ работи од јули 1997 год. и тоа на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* во Одделението за историја на македонскиот јазик. На 16. 10. 2001 год. е избрана во звањето асистент-истражувач. Во периодот од 2000 до 2003 е вклучена како соработник во проектот *Речник на грчко-црковнословенски лексички паралели*, под раководство на д-р Мито Аргировски. На 16. 3. 2006 год. е избрана во звањето научен соработник, а на 1. 2. 2010 во звањето виш научен соработник во Одделението за историја на македонскиот јазик.

Покрај работата на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* под раководство на д-р Лилјана Макаријоска, од 2009 год. е вклучена и во работата на проектот *Речник на синоними во македонскиот јазик* под раководство на д-р Симона Груевска-Маџоска. На проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, таа главно е ангажирана со лексикографска обработка на службените зборови, а на *Речникот на синоними во македонскиот јазик* со пробна обработка на лексикографските статии во согласност со методологијата на изработка на Речникот.

Во периодот од последниот избор до денес, Ѓуркова во рамки на работата на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, работи на материјалот за св. 11 (*v6m5sto; v7negda; v7nouka - v7nou[iti]*), а за *Речникот на синоними во македонскиот јазик* е ангажирана со обработка на материјал од буквите В, И, Ј и О.

Во текот на учебната 2006/2007 и 2007/2008 год. била вклучена во наставата на Факултетот за применети јазици на Универзитетот „Американ колеџ“ во Скопје, на предметот современ македонски јазик 1 и 2, а во 2011/12 год. во рамките на вториот циклус студии по Македонистика со комуникологија во Институтот за македонски јазик активно е вклучена со предавања по предметот *Македонски јазичен систем: синхронија и дијахронија*, и тоа од областа на синтаксата на црковнословенскиот и на современиот македонски јазик.

Ѓуркова своите трудови ги објавува во домашни и странски лингвистички списанија, како и во зборници на трудови од научни собири на кои учествувала. Објавените трудови и рефератите презентирани на научни собири во периодот од последниот избор до денес се однесуваат на црковнословенската синтакса, на синтаксата на современиот македонски јазик и на социолингвистички теми.

Кон пријавата за избор, А. Ѓуркова има приложено библиографија која содржи 32 наслови на трудови, објавени или предадени за печат во периодот од изборот во звањето научен соработник до денес, од кои 9 статии во периодот од последниот избор до денес, како и преглед на учествата на научни собири и меѓународни конференции во Р. Македонија и во странство со реферати што се однесуваат главно на црковнословенската синтакса и на некои социолингвистички теми, како на пр. XXXIII научна конференција (Охрид, 2006), XXXIX научна конференција (Охрид, 2012) на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, меѓународна конференција *Англицизмите во Европа* (2006), меѓународна научна конференција *60 години Филолошки факултет „Блаже Конески“* (Скопје, 2006), на научните собири *Функционалните стилови во македонскиот јазик* (Скопје, 2006) и *Јазиците во контакт некогаш и денес* (Скопје, 2007), меѓународна конференција *Историја, историографија и настава по историја* (Скопје, 2007), *Меѓународен македонистички собир* (Охрид, 2008), јавна расправа *Јазикот и политичката комуникација*, Година на македонскиот јазик (2008), *Меѓународен славистички конгрес* (Охрид, 2008), меѓународна конференција *Меѓу јазиците и културите* (Љубљана, 2009), меѓународен

научен собир *Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција* (Охрид, 2010), трет меѓународен хрватско-македонски симпозиум *Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски* (Риека, 2011).

На нејзината прва монографија што ја обработува синтаксата на *Крнинскиот дамаскин*, се надоврзуваат монографијата *Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи* и поголем број статии од областа на црковнословенската синтакса (в. Библиографија бр. 3, 5, 6, 8, 19, 24, 25, 27, 28). Трудот *Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи* (2008) е прв монографски труд од областа на историската синтакса во кој комплексно се истражува сложената реченица и од аспект на употребата на сврзувачките средства и од аспект на структурата на реченицата и тоа на материјалот на македонските црковнословенски текстови.

Ѓуркова посветува внимание и на синтаксата на современиот македонски јазик се поврзани трудовите (в. бр. 31, 32), а значаен дел од објавените трудови се посветени на социолингвистички теми (в. бр. 2, 12), односно на теми поврзани со актуелните состојби и пројавените тенденции во македонскиот стандарден јазик, на јазичната политика и јазичното планирање, во рамките на процесот на глобализацијата и на евроинтеграцијата, (пр. бр. 1, 13, 14, 15, 18, 20), на стилистички теми, на истражувањето на публицистичкиот стил, односно новинарскиот потстил (пр. бр. 21, 22, 30).

Се izdelуваат и трудовите сврзани со јазикот на поетските дела и препевите на Григор Прличев (пр. бр.: 4, 7, 17, 26), а најзначајна е монографијата под наслов *Поетиката на Григор Прличев – Стилскиот израз во Арматолос и Сердарот*.

Ѓуркова покажува и интерес за прикажување нови изданија што се објавуваат кај нас, за учество во радио и телевизиски емисии итн.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Александра Ѓуркова е компетентен научен работник кој сè повеќе се докажува во областа на историјата на македонскиот јазик, односно во потесната област – историска синтакса, но се посветува и на синтаксата на современиот македонски јазик, на социолингвистички, стилистички и други истражувања. Имајќи го ова предвид, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере во звањето **научен советник**.

Оценка за целокупната активност за избор во звањето научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	16	
Дел од лексикографски труд од национално значење	12	
Труд во лингвистички списанија	8	
Труд во зборник на трудови од научен собир	25	3
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	42	18
Приказ/хроника	1	
Учество на проект	15	
Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	6	
Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	24	6
Учество на пленарна сесија на научен собир	3	
Предавање		3
Член на комисија од научен/стручен карактер	3	
Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	3	
Учество во наставна дејност	4	
вкупно:		192

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов., с. р.

Д-р Димитар Пандев, ред. проф., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звање научен соработник)

Статии и монографии:

2006:

1. *Билингвизмот и јазичната политика*, во: Литературен збор LIII, 1–3, 2006, Скопје.
2. *Македонскиот јазик и јазикот на масовната култура*, XXXII научна конференција на XXXVIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје.
3. *Теориски аспекти на црковнословенската синтаксичка анализа*, во: Кирилометодијевистика, бр. 3, Менора, Скопје, 41–49
4. *Лексикографска обработка на сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи*, во: XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје.
5. *Стилскиот израз на Григор Прличев во беседата 'Џувај се себеси'*, Зборник трудови, Функционалните стилови во македонскиот јазик, Скопје, 114–125.

2007:

6. *Сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи*, во: Македонски јазик год. LVII, 2006, стр. 121–135, Скопје.
7. *Прличевите беседи – стилистички аспекти* во: Stylistyka XVI: p. 321–330, Polish Academy of Sciences, Opole.

2008:

8. *Грчкото влијание во црковнословенската и во македонската синтакса*, во: Зборник трудови „Денови на Благоја Корубин“ кн. 16: Јазиците во контакт некогаш и денес, стр. 114–120, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје.
9. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, II- 8, (vипа, 72–74), ред. Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје.
10. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, II-9, (v7, 145–150), ред. Л. Макаријоска, З. Рибарова, Р. Угринова-Скаловска, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје.
11. *Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи* (монографија), Посебни изданија бр. 49, Скопје.
12. *Социолингвистички аспекти на македонскиот јазик: од стандардизацијата до актуелните тенденции*, во: Филолошки студии 2008 том 2; Скопје, Загреб, Перм, Љубљана; www.philologicalstudies.org
13. *Македонскиот јазик и јазиците на Европа*, 36. Светски славистичкиот конгрес 2008, стр. 109–122, Македонски славистички комитет, МАНУ, Скопје.
14. *Македонскиот јазик и актуелните јазични тенденции*, во: „Македонскиот јазик, минато, сегашност, иднина“, Посебни изданија кн. 54, стр. 57–66, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје.
15. *Европската интеграција: перспектива и предизвик за јазиците и културите* во: 36. од Меѓународната конференција „Историја, историографија и настава по историја“, Сојуз на историчарите на Македонија, ноември 2007.
16. *Поетиката на Григор Прличев – Стилскиот израз во Арматолос и Сердарот*, „Македонска реч“, Скопје.

2009:

17. *Актуелни состојби во македонскиот јазик од 1991 год. до денес*, „Med jezikami in kulturami“ (Меѓу јазиците и културите), стр. 97–111, Филозофски факултет, Љубљана.

18. *Стилот и семантиката во македонските црковнословенски ракописи од синтаксички аспект*, во: Македонски јазик год. LX (2009), Скопје.

19. *Англицизмите во македонскиот јазик*, во: Литературен збор год. LVII, 2009, Сојуз на друштвата на македонски јазик и литература, Скопје.

20. *Креативноста и насловот*, во: *Stylistyka XVIII*, 2009. p. 1–14, Polish Academy of Sciences, Opole.

22. *Збор-два за новинарскиот потстил денес*, во: Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ посветен на проф. д-р Л. Минова-Ѓуркова.

23. *Nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови* од Катица Трајкова: За еден нов труд од областа на црковнословенската лексикологија, во: Македонски јазик год. LX, 2009, Скопје.

2010:

24. *Аспекти на македонската историска синтакса*, во: Филолошки студии, 8/ 2010 вол. 1, Историја и филологија, Скопје-Перм-Љубљана-Загреб, 205–215.

2011:

25. *Сврзничка синонимија: сјоредбено-историски аспекти*, во: Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир „Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција“, Охрид 2010, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 275–284.

26. *Прличевите препевы на Хомеровите епови – дел од античкото наследство во словенскиот свет*, во: Зборник на трудови од Третиот хрватско-македонски симпозиум „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“ одржан во Риека, *Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze, Zbornik radova 3*, Filozofski fakultet, 2011, Rijeka, стр. 291–301.

2012

27. *Upravni i neupravni govor u hrvatskoj i makedonskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika* (koavtorstvo so Milan Mihaljević), Zbornik u čast akademiku Radoslavu Katičiću u povoda njegova 80. rođendana, 2012, Zagreb.

28. *Речениците со директен и индиректен говор во македонските црковнословенски ракописи*, Македонски јазик, год. LXIII, 2012, Скопје.

29. *Contemporary Changes in Macedonian language from a sociolinguistic perspective* в: *Slavonic Languages from the Sociolinguistic Perspective (Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym)*, Jagiellonian University, Krakow, (рецензиран труд во печат).

30. „Актуелни тенденции во македонскиот публицистички стил“, Зборник на трудови од Првиот меѓународен славистички конгрес во Сараево, мај 2011, (рецензиран труд во печат).

31. „Конјункцијата во уметничколитературната проза на Блаже Конески: лингвостилистички аспекти“ во: Зборник на трудови од Меѓународната конференција „Поетиката, стилистиката и лингвистиката на текстовите на Блаже Конески во Корпусот Гралис“, март 2012 Грац, Австрија, (рецензиран труд во печат).

32. „Проблеми на збороредот во современиот македонски јазик“, XXXIX научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид, јуни 2012, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, (рецензиран труд во печат).

Учество на научни конференции во Македонија и во странство:

1. XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, август 2006, реферат: *Лексикографска обработка*

на сврзувачките средства во македонските црковнословенски ракописи.

2. Меѓународна конференција *Англицизмите во Европа*, Универзитет Регензбург, СР Германија, септември 2006, реферат: *Англицизмите во македонскиот: културни и лингвистички аспекти.*

3. 60 години Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, Меѓународна научна конференција, декември 2006, реферат: *За Прличевите беседи.*

4. Функционалните стилови во македонскиот јазик, Скопје, април 2006, реферат: *Стилскиот израз на Григор Прличев во беседата Чувај се себеси.*

5. Јазиците во контакт некогаш и денес, Скопје, април 2007, реферат: *Грчкото влијание во црковнословенската и во македонската синтакса.*

6. Меѓународна конференција „Историја, историографија и настава по историја“, Скопје, ноември 2007, реферат: *Европската интеграција: перспектива и предизвик за јазиците и културите.*

7. Меѓународен македонистички собир, Година на македонскиот јазик, Охрид август 2008, реферат: *Аспекти на македонската историска синтакса.*

8. Меѓународен славистички конгрес, Меѓународен славистички комитет, Охрид септември 2008, реферат: *Македонскиот јазик и јазиците на Европа.*

9. Јавна расправа „Јазикот и политичката комуникација“, Година на македонскиот јазик, септември 2008, реферат: *Македонскиот јазик во политичката комуникација.*

10. Меѓународна конференција "Med jeziki in kulturami" (*Меѓу јазиците и културите*), Филозофски факултет, Љубљана, октомври 2009, реферат: *Актуелни состојби во македонскиот јазик од 1991 год. до денес.*

11. Меѓународен научен собир „Свети Наум Охридски и словенската духовна, културна и писмена традиција“, Охрид, ноември 2010, реферат: *Сврзничка синонимија: споредбено-историски аспекти.*

12. Научна конференција „Науката за македонскиот јазик – состојби и перспективи“ (МАНУ, 2011), теми: Речник на лингвистички термини и Историска граматика на македонскиот дијалектен комплекс.

13. Трет меѓународен симпозиум „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“, Риека, март 2011, реферат: *Прличевите препевы на Хомеровите епови- дел од античкото наследство во словенскиот свет.*

14. XXXIX научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура во Охрид, јуни 2012, реферат: *Проблеми на збороредот во современиот македонски јазик.*

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ
ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 67. седница одржана на 3. 10. 2012 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на д-р Елка Јачева-Улчар, виш научен соработник, за избор во повисоко звање. Конкурсот беше распишан во дневниот весник „Вечер“ бр. 15 085, на ден 10 септември 2012 година. Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Елка Јачева-Улчар е родена на 12. I 1968 год. во Велес. Основно и средно образование завршила во Скопје, а во учебната 1986/87 се запишала на Филолошкиот факултет во Скопје, на групата за македонски јазик со јужнословенски јазици. Студиите ги завршила во јули 1991 год. со просечен успех 9, 60. По дипломирањето, година и пол работела хонорарно како лектор при Лекторското одделение во Македонското радио. Во учебната 1992/93 се запишала на постдипломски студии на групата за македонски јазик, а од I. III 1993 год. е вработена како помлад асистент-истражувач во Институтот за старословенска култура од Прилеп, на проектот „Писмени споменици за средновековната култура на Македонија“, под раководство на д-р Вангелија Десподова. На 16. I 1998 год., по успешното завршување на постдипломските студии, на Филолошкиот факултет во Скопје, го одбрани магистерскиот труд под наслов „Кустендилски триод - јазична анализа“ под менторство на д-р Вангелија Десподова. На 1. VII 1999 год. се здоби со звањето асистент-истражувач во Институтот за старословенска култура во Прилеп. Од работата на проектот „Писмени споменици за средновековната култура на Македонија“ се јавува како коавтор на две изданија: *Старословенско-македонскиот речник со грчки паралели и Трескавечки еухологиум*.

Во јуни 2000 година, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, ја пријави докторската дисертација „Топонимијата на тиквешкиот регион“, која ја изработи под менторство на д-р Љубица Станковска и ја одбрани во 2005 год. На 31. I 2006 се стекна со звањето научен соработник. Од 2001 год. е ангажирана во проектот „Топонимите како споменици на културата“, под раководство на д-р Љубица Станковска. Од 1. 2. 2006 година работи како научен соработник во Ономастичкото одделение во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“. Од Советот на Институтот за македонски јазик во јануари 2010 година е избрана во звањето – виш научен соработник. Работела на меѓународниот проект „Компаративни проучувања на географските термини во македонската и словенечката топонимија“, под раководство на д-р Љубица Станковска, од македонска страна, и на д-р Метка Фурлан, од словенечка. Во периодот 2009-2011 година раководи со топономастичкиот проект што се работи во Ономастичкото одделение на Институтот за македонски јазик, „Речник на топонимите од Воденско“, како и билатералниот проект со Р Словенија, „Словенскиот суфикс *-ina во апелативниот и

топонимскиот фонд на македонскиот и на словенечкиот јазик. Структурно-семантичка анализа.“

Д-р Елка Јачева-Улчар од 1998 до денес е член на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература, каде што во периодот 2002-2006 год. е секретар, а од мај 2009 година и претседател. По нејзина иницијатива е формирано Здружението на лектори на Р Македонија, кое дотогаш беше Секција на лектори која работеше во рамките на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на РМ. По покана од Претседателството на Здружението на лектори на РМ, д-р Елка Јачева-Улчар во октомври 2011 година одржа предавање пред членовите на Здружението под наслов „За онимите (или за сопствените именки): теоретски и практични проблеми“.

Од крајот на 2000 година, кандидатката е вклучена во работата на макропроектот „Географски и функционални карактеристики на морфосинтаксички балканизми“, кој се работи во Истражувачкиот центар за ареална лингвистика при МАНУ, под раководство на академик Зузана Тополињска.

Од 2006 до 2008 година е вклучена во работата на македонскиот тим кој работеше на меѓународниот проект со фински слависти, посветен на Кониковското евангелие, ракопис од првата половина на 19. век, пишуван со грчко писмо.

Во текот на студиите, како и по вработувањето, Елка Јачева - Улчар со свои написи, прикази и статии се појавува на страниците на домашните весници и списанија, како: Студентски збор, Нова Македонија, Разглед, Лик, Современост, Литературен збор, *Balkanoslavica*, Културен живот, Македонски јазик и др., и во зборници од научните собири организирани во земјава и во странство, како и на страниците на странските списанија како *Folia onomastica* од Загреб, *Ономатолошки прилози* од Белград, *Филологија* од Загреб, *Jezikoslovni zapiski* од Љубљана, и на меѓународното Филолошки студии - Скопје, Загреб, Љубљана и Москва.

Летото во 1993 год. посетуваше Летна школа по руски јазик на Московскиот универзитет „Ломоносов“. Престојот во Москва го искористи за научно истражување во Ракописниот оддел на Лениновата библиотека. Летото во 1994 година, за потребите на магистерската работа имаше два научни престоја во Кустендил и Софија, Р Бугарија. Во јули 1998 год. беше на двенеделно научно истражување во Ракописниот оддел на Националната библиотека во Париз, а истата година и на еднонеделно научно истражување во Виенската национална библиотека. Во 2008 и 2009 беше учесник на Семинарот за словенечки јазик, литература и култура при Филозофскиот факултет во Љубљана, Р Словенија. Од мај 2008 е вклучена како експерт во работата на поткомисијата УНГЕГН (која се занимава со стандардизација на географските имиња) која работи во рамките на Обединетите нации. Од 2008 год. е член на Националната комисија за учебници при Министерството за образование и наука на Р Македонија. Од втората половина на 2008 год. е вклучена во работата на изработката на ИКТ-лексиконот при Министерството за информатичко општество. Од јули месец оваа година е член на Владино тело, Совет за македонски јазик, кој работи во рамките на Министерството за култура на Р Македонија. Д-р Елка Јачева-Улчар во почетниот период беше активно вклучена во изработката на Елаборатот за постдипломските студии

„Македонистика со комуникологија“ при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.

Од учебната 2008/2009 до учебната 2011/2012 година на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, држи предавања од предметите: старословенски јазик, историја на македонскиот јазик, историска граматика на македонскиот јазик и ономастика.

Во учебната 2011/2012 е ангажирана како предавач на постдипломските студии „Македонистика со комуникологија“ при Институтот за македонски јазик по предметите: македонски јазичен систем (синхронија и дијахронија) со ограничен фонд на часови во делот насловен како топонимастика, како и на изборните: ономастичките истражувања во Македонија и основи на ономастичките истражувања.

Д-р Елка Јачева-Улчар, во 2007 година, во соработка со Управата за заштита на културното наследство на Република Македонија го подготви Елаборатот за заштита на топонимите на Р Македонија како дел од духовното културно наследство, со што беше овозможено во наредната година топонимите на Р Македонија да добијат и своја правна заштита. Како резултат од ова, се пристапи кон дигитализирање на топонимиската картотека, при што беше внесен во компјутер топонимски материјал од северозападна Македонија, од Скопско, од Битолско итн.

Последниве неколку години следиме дека Јачева-Улчар вложува напори за ревитализирање на Комисјата за стандардизација на географските имиња на Р Македонија.

Во периодот од март 2010 до март 2012 беше претседател на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје.

По нејзина иницијатива, а под покровителство на Министерството за образование и наука, во јуни оваа година се организира меѓународниот симпозиум „За македонските работи“, посветен на името на нашата земја и на македонскиот јазик. Од страна на Научниот совет при ИМЈ, д-р Елка Јачева-Улчар беше назначена за претседател на Организацискиот одбор на овој симпозиум.

Во монографскиот труд „Топонимијата на тиквешкиот регион“, кандидатката Јачева-Улчар на нешто повеќе од 500 страници, од лексичко-семантички и од структурно-морфолошки аспект анализира безмалку 7 000 топоними од територијата на Тиквеш. Во оваа студија, покрај горенаведеното, таа се осврнува и на лексичкиот фонд вложен во топонимите на Тиквешкијата и констатира дека топонимскиот систем на Тиквешкијата во најголем процент има словенски карактер, а дека само мал процент топоними имаат супстратно, грчко, латинско и турско потекло. На крајот од студијата во помал дел се задржува на дијалектните влијанија врз изгледот на топонимите на тиквешкиот регион.

Д-р Елка Јачева-Улчар се потпишува под осумдесетина научни статии. Од она што се содржи во нив се забележуваат нејзините основни преокупации: историјата на македонскиот јазик и ономастиката. Во статијата *Сегашно време - форма и значење во старословенскиот и македонската редакција на црковнословенскиот јазик*, како и во *Перфектот во старословенскиот јазик - форма и значење (врз примери од македонски црковнословенски ракописи)*, изработени во рамките на проектот што се работи во ИЦАЈ при МАНУ, како што кажуваат и самите наслови, зборува за формите и за значењата на

сегашното време и на перфектот во најстарите црковнословенски ракописи од македонска редакција.

Кандидатката Јачева-Улчар низ статиите како: *Некои заеднички географски апелативи во словенчката и македонската топонимија* и *За етимологијата и структурата на некои номина агентис во словенските јазици* ја следиме како компаративен проучувач на јужнословенскиот, односно општословенскиот јазичен фонд. Овие нејзини статии претставуваат прилог повеќе кон докажувањето на тезата за заедничкото прасловенско јадро на сите словенски јазици кое постоело пред нивното раселување и раслојување.

Во последните неколку статии, како *Мотивациски паралели во категоријата презиме кај Македонците и Хрватите* и *За еден тип презимиња во полската и во македонската антропонимија* се насетува нејзиниот зголемен интерес кон антропономастиката, посебно кон поткатегоријата презиме.

Во статиите како *Ономастиконот во Панонските легенди* и *Личните имиња во романот Храпешко* ја запознаваме и како проследувач на ономастиконот во литературни дела, една понова гранка од ономастиката која во поново време е сè поексплоатирана тема во поголемите славистички центри.

Д-р Елка Јачева-Улчар покажува интерес и кон балканистички теми. Тој нејзин интерес претходно навестен со статиите *Грамафиката на крушевскиот аромански од Збигњев Голомб (македонско-аромански конфронтации)* и *Придонесот на Божидар Настев кон ароманските истражувања* го заокружува со последната статија од Деновите на Благоја Корубин, насловена како *Балканскиот модел на светот виден низ призмата на една охридска староградска песна*, која со етнолингвистичкиот пристап, се надоврзува на една нејзина пообемна студија *Третманот на жената во народниот живот и во народната книжевност на Македонија*.

Во текот на 2009 година д-р Елка Јачева-Улчар работеше на проектот *Лексикон на информатичко-комуникациски термини* што беше дел од активностите на Министерството за информатичко општество, а беше заокружен со објавување на *Поимник на македонски зборови од областа на информатичката терминологија*.

Д-р Елка Јачева-Улчар со реферати, предавања и дискусии учествува на домашни и меѓународни научни собири и конференции, организирани во земјава и во странство. Како позначајни ги издвојуваме нејзините учества на: Меѓународниот научен собир „Транзициите во историјата и културата“, Скопје 2008, Симпозиумот во чест на Б. Корубин, „Јазичите во контакт некогаш и денес“, Скопје 2008, Третата македонско-словенечка конференција, Охрид 2007, II меѓународен научен собир „Македонско-хрватски книжевни и културни врски“, Охрид 2007, Научниот собир „Балканскиот јазичен светоглед“, Скопје 2009, *Geographical names as part of the Cultural Heritage*, Wien 2009, Македонистички конгрес, Охрид 2008, 10 th Meeting of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Working Group on Exonyms, Tainach 2010, International Congress of Onomastic Science, Barcelona 2011, Меѓународниот научен собир „Praslovanska dialektizacija v luci etimoloskih raziskav“, (Ob stoti obletnici rojstva akad. Franceta Bezlaja), Ljubljana 2010, Конференцијата и заседанието на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, Скопје 2010, XXXVII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 2011, Меѓународниот научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје 2011, Научниот собир „Поетиката, стилистиката и

лингвистиката во текстовите на Б. Конески во корпусот *Гралис*“, Грац 2012 и др.

Посочените трудови и активности на д-р Елка Јачева-Улчар ја претставуваат како многу сериозен и компетентен научен работник, кој и на домашно и на меѓународно ниво има вложено значаен придонес за развој на македонската наука за јазикот, особено на планот на историјата на македонскиот јазик, на македонската ономастика, лексикологија, лексикографија и етимологија.

Врз основа на сето погоре изложено, Рецензентската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере д-р Елка Јачева-Улчар во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти

1. Н.сов. д-р Убавка Гајдова, с.р.
2. Н. сов. д-р Стоја Поп-Атанасова, с.р.
3. Проф. д-р Славица Велева, с.р.

Библиографија на д-р Елка Јачева-Улчар, в. н. сор

Монографии и дел од монографии

1. *Топонимијата на тиквешкиот регион* (во печат)
2. *Старословенскиот јазик и македонската редакција на црковнословенскиот јазик*, монографија „Сегашност како лингвистички поим (граматички средства за изразување *сегашност* во словенските и во балканските јазици“, Скопје 2010, стр. 17-26.
3. *Перфектот во старословенскиот јазик – форма и значење (врз примери од македонски црковнословенски ракописи)*, монографија „Перифрастични конструкции со *ессе* и *хабере* во словенските и во балканските јазици, Скопје 2011, стр. 11-18.

Статии и реферати во земјава и во странство

1. *Ојконимијата во тиквешкиот регион*, 36. трудови по повод 80-годишниот роденден на академик Павле Мерку, во *Jezikoslovni zapiski, glasilo Instituta za slovenski jezik Frana Ramovša* 13. 1-2, 2007, SAZU, Ljubljana, стр. 179-188.
2. *Топонимите во Македонија во преодните периоди на историјата*, 36. реферати на Меѓународниот научен собир „Транзициите во историјата и културата“, Скопје 2008, стр. 769-774.
3. *Идиоелотски и алогелотски правотисни влијанија во Кониковското евангелие*, во коавторство со Марија Чичева-Алексиќ, 36. реферати од Симпозиумот во чест на Б. Корубин, „Јазиците во контакт некогаш и денес“, Скопје 2008, стр. 154-161.
4. *Рефлексии на духовното културно наследство на Македонија во нејзината топонимија*, Филолошки студии, изд. 2008, т. 1., или на http://philologicalstudies.org/index.php?option=com_content&task=view&id=138&Itemid=60
5. *Ономастичките проучувања во Македонија од осамостојувањето до денес*, Зборник од предавањата на 40. Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13-30 август 2007, Скопје 2008, 111-123.
6. *Некои заеднички географски апелативи во словенската и македонската топонимија*, Зборник реферати од Третата македонско-словенечка конференција, Скопје 2009, стр. 217- 222.
7. *Мотивациски паралели во категоријата презиме кај Македонците и Хрватите*, реферат на II меѓународен научен собир „Македонско-хрватски книжевни и културни врски“, Охрид, 10-11 октомври 2007, Скопје 2009, 353-360.

8. *Балканскиот модел на светот виден низ призмата на една охридска староградска песна*, Зб. трудови од научниот собир „Балканскиот јазичен светоглед“, Скопје 2009, 133-146.
9. *Geographical names of FYRO Macedonia as part of its cultural heritage*, Geographical names as part of the Cultural Heritage, Wien 2009, 169-172.
10. *Ономастиконот во Панонските легенди*, Македонистички конгрес, Охрид 2008, Скопје 2010, 145-152.
11. *Oiconyms in the Albanian translation of the Law on Territorial Organization of the Republic of Macedonia from 2004*, 10 th Meeting of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Working Group on Exonyms, Tainach 2011, p. 319-323.
12. *Личните имиња во романот Храпешко*, Зб. трудови од Меѓународниот научен собир „Развојот на македонската литература“, Скопје 2011, стр. 305-310.
13. *Genealogic, semantic and structural approach to the Macedonian toponymic system*, International Congress of Onomastic Science, Barcelona, 5-9 IX 2011 (во печат).
14. *За еден тип презимиња во македонската и во полската антропонимија*, *Studia linguistica polono-meridiano slavica*, 2012 (во печат).
15. *За етимологијата и структурата на некои nomina agentis во словенските јазици*, Меѓународен научен собир „Praslovanska dialektizacija v luci etimoloskih raziskav“, (Ob stoti obletnici rojstva akad. Franceta Bezlaja), Ljubljana, 16.-18. septembra 2010 (во печат).
16. *Прилог кон акцентот во малешевскиот говор*, Литературен збор бр. 4-6, 2012 (во печат).
17. *Интервенциите на Павел Божигропски во текстот на Кониковското евангелие*, во коавторство со М. Чичева-Алексиќ, Македонски јазик, год. LXIII, 2012. (во печат).
18. *Антонимијата во македонската топонимија*, XXXVII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје 2012, стр. 199-206.
19. *Историјата на македонскиот јазик на Б. Конески од перспективата на 21 век*, Зб. трудови од Меѓународниот научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура, Скопје 15-16. 12, 2011 год. (во печат).

20. Суфиксот **-ina* како зборообразувачки во текстовите на Б. Конески во корпусот „Гралис“, во коавторство со У. Гајдова, Зб. реферати од Научниот собир „Поетиката, стилистиката и лингвистиката во текстовите на Б. Конески во корпусот Гралис“, 30-31 март 2012 г., Грац (во печат).

Прикази

1. Кон Речникот на личните имиња во македонското народно творештво, сп. Македонски јазик LXI, 2010, стр. 265-267.

Образец за одредување на целокупната активност на поени за избор во одредено звање

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	
		во земјата	во стран
1.	Монографија или научна книга	8	/
2.	Дел од монографија или научна книга	2 x 4	
3.	Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)		
4.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)		//////////
5.	Лексикографски труд ¹		
6.	Пообемен лингвистички труд (два или повеќе авторски табака)		////////
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	6	
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати		
9.	Труд објавен во лингвистички списанија	2 x 2	
10.	Труд објавен во други списанија или зборници	2 x 2	5 x 3
11.	Труд објавен во зборник на трудови од научен собир		
12.	Труд објавен во зборник на трудови од стручен собир		
13.	Труд објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	3 x 6	
14.	Приказ/хроника	1 x 1	
15.	Учество на проект ²	3 x 6	//////////
16.	Учество на проект	3 x 2	1x3

¹ Рецензентската комисија го оценува лексикографскиот труд според видот, обемот и намената.

² Проект чиј носител е ИМЈ.

17.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	3 x 2	//////////
18.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	17 x 3	
19.	Учество на пленарна сесија на научен собир	1x3	
20.	Секциско излагање на научен собир		1x3
21.	Одржано предавање по покана од научна институција		
22.	Визитинг-научник, студиски престој		
23.	Лектор по македонски јазик во странство		
24.	Лектор на меѓународен семинар		
25.	Одбранета докторска теза		
26.	Одбранета магистерска работа		
27.	Раководител на научен проект	1 x 4	//////////
28.	Раководител на меѓународен научен проект	1x 6	
29.	Ментор на докторска дисертација		
30.	Ментор на магистерска работа	2x1	
31.	Промоција на научен труд/зборник	1x1	
32.	Рецензирање на труд	2x2	
33.	Член на редакциски одбор	1 x 2	
34.	Член на уредувачки одбор		
35.	Член на организациски одбор на научен собир	1x1	
36.	Претседател на организациски одбор на научен собир	1x2	
37.	Координатор на научен собир		
38.	Член на комисија од научен/стручен карактер	2x1	1x2
39.	Член на различни комисии	6x0,5	
40.	Награди-признанија за научни постигнувања		
41.	Стручен превод, книга/статија		
42.	Учество во радио, ТВ-емисии, и др. јавни настапи	3 x 0,5	
43.	Објавени јазични текстови, колумни, ставови и мислења во дневен и неделен печат	3 x 0,5	
44.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	3	

Вкупно: 189

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ на својата 67. седница одржана на 3.10.2012 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на д-р Симона Груевска-Маџоска, виш научен соработник, за избор во повисоко звање. Конкурсот беше распишан во дневниот весник „Вечер“ бр. 15 085, на 10 септември 2012 година. Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Симона Груевска-Маџоска е родена на 10.12.1967 година во Скопје. Основно и средно образование завршила во родниот град. На Филолошкиот факултет, група македонски јазик и историја на книжевноста, се запишала во учебната 1986/87 година и дипломирала во 1990 година со просечен успех 8,42. Во 1992 година се запишала на постдипломски студии по македонски јазик кои ги завршила со просечен успех 10, а магистерскиот труд со наслов „Лексиката и стилот во делата на Живко Чинго“ го одбрала во 1997 година. Во 2000 година, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ ја пријавила темата „Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик“ за изработка на докторска дисертација, којашто ја одбрала на 6 март 2006 година.

Од 1992 година работи во повеќе средни училишта во Скопје како професор по македонски јазик и литература. Од септември 1998 година, д-р Груевска-Маџоска е избрана во звањето асистент-истражувач на Одделението за лексикологија и лексикографија во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Како соработник учествувала на проектите „Речник на македонската народна поезија“, „Интенцијално-синтаксички речник на македонските глаголи“, „Толковен речник на македонскиот јазик“, „Јазичното планирање и јазичните политики во Република Македонија“, а главен истражувач е на проектот: „Речник на синоними во македонскиот јазик“.

На 9 мај 2006 година, на 28. седница на Советот на ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“ - Скопје, е избрана во звањето научен соработник, а на 1 февруари 2010 година, на 15. седница на Советот на ЈНУ ИМЈ „Крсте Мисирков“ во Скопје, во звањето виш научен соработник (вонреден професор).

Д-р Груевска-Маџоска е автор на повеќе статии од областа на лексикологијата, стилистиката и социолингвистиката (чиј список следува подолу), член на редакцијата на „Македонскиот речник на знаковен јазик“ објавен во 2000 година и член на редакцијата на списанието „Македонистика“. Член е на Одборот за двогодишни постдипломски студии, како и во други тековни комисии во работата на Институтот. На 26. IX 2009 година е именувана за член, а подоцна и за

претседател на Комисијата за развој и афирмирање на знаковниот јазик, негово унапредување од лингвистички, фонолошки и морфолошки аспект, синтакса и негова стандардизација (со мандат од пет години).

Во последните години има учествувано на повеќе меѓународни и домашни конференции, а, исто така, има објавено и статии (прегледани трудови) во меѓународни научни списанија. Една статија (оценета) има објавено на англиски јазик во списание со фактор на влијание (2012, рангирано со В+ од CNCS, индексирано во Fabula, Index Copernicus, CEEOL бази), со наслов *Language, Borders, Identity*, во која го разработува проблемот на статусот на македонскиот јазик во Република Македонија, Република Грција и Република Бугарија.

Д-р Груевска-Маџоска била на студиски престој во Краков, Полска, како и на „Вилем Матезиус“ во Прага, Чешка.

Има одржано две предавања на државните натпревари по македонски јазик за ученици од средното образование (Куманово, 2007 и Радовиш, 2008), а во ноември 2009 година одржала предавање на тема *Лексичка синонимија* на Универзитетот Американ колеџ во Скопје.

Неколку месеци во 2008 година, секоја недела пишува „Јазично катче“ во весникот „Време“, давајќи одговори на низа јазични прашања интересни за пошироката јавност.

Во 2009 година излезе од печат нејзиниот монографски труд „Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик“, чии рецензенти се проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова и проф. д-р Кирил Конески, а во 2010 година „Социolingвистички огледи“ (рецензенти: д-р Димитар Пандев и д-р Томислав Трневски).

Во постапка за печатење е книгата: „Јазикот и стилот на Живко Чинго“ (рецензенти: д-р Лилјана Макаријоска и д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева).

Од 1 јануари 2009 година, д-р Симона Груевска-Маџоска е главен истражувач на проектот „Речник на синоними во македонскиот јазик“, на којшто се ангажирани две асистентки (м-р Снежана Петрова-Џамбазова и м-р Христина Андоновска), како и една надворешна соработничка (м-р Васка Ташова), со што врши оспособување на помлад научноистражувачки кадар за понатамошна лексикографска работа од областа на лексичката синонимија.

На Меѓународниот балкански универзитет во Скопје веќе три години ги држи предметите *македонски јазик 1 и 2*, а на Универзитетот Американ колеџ во Скопје, предметите *современ македонски јазик 1 и 2*.

На постдипломските студии по македонистика со комуникологија при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје држи настава по предметите *лексикологија, семантика, стилистика, култура на говорот и социolingвистика*, а на докторските студии предметот *јазична политика и јазично планирање*.

Во својата научноистражувачка работа д-р Симона Груевска-Маџоска посебен ангажман има вложено во развојот на лексикографијата на македонскиот јазик, учествувајќи во работата на *Толковниот речник*, а подоцна во планирањето и подготовката на *Речникот на синоними во македонскиот јазик*. Со научноистражувачките резултати на овој план, д-р Симона Груевска-Маџоска дава

значаен придонес во расветлувањето на проблемот на синонимијата како начин на збогатување и усовршување на речничкиот состав на јазикот.

Д-р Симона Груевска-Маџоска посебно е препознатлива и по оригиналниот пристап во третирањето на стилистичките и на социолингвистичките прашања врзани со македонскиот јазик истражувања на што има посветено голем број статии и една монографија: *Социолингвистички огледи* (2010).

Научните трудови на д-р Симона Груевска-Маџоска, нејзината наставно-научна дејност и поширокиот ангажман на планот на развојот на лингвистиката во Македонија, ја претставуваат како многу сериозен и компетентен научен работник, кој на домашен и на меѓународен план има дадено голем придонес за развојот на македонската наука за јазикот, особено на планот на лексикографијата, социолингвистиката и стилистиката.

Врз основа на сето погоре изложено, Рецензетската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере д-р Симона Груевска-Маџоска во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти:

1. Н. сов. д-р Убавка Гајдова, с.р.
2. Н. сов. Лидија Тантуровска, с.р.
3. Н. сов. Стоја Поп-Атанасова, с.р.

**Д-р Симона Груевска-Мацоска,
виш научен соработник / вонреден професор**

I. РАБОТА НА НАУЧНИ ПРОЕКТИ

1. „Толковен речник на македонскиот јазик“, том III (од м до молчи (82 страници). Скопје 2006.
2. Од 2006 година, главен истражувач на проектот „Речник на синоними во македонскиот јазик“, којшто официјално е започнат од 1 јануари 2009 година.
3. Од 2012, истражувач на проектот „Јазичното планирање и јазичните политики во Република Македонија“ (финансиран од УКИМ, главен истражувач д-р Александра Ѓуркова)

II. СПИСОК НА ТРУДОВИ

Монографии:

1. „Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик“. Едиција „Посебни изданија“, кн. 56, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2009.
2. „Социолингвистички огледи“. Едиција „Јазикот наш денешен“ кн.19 Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2010.
3. „Јазикот и стилот на Живко Чинго“ (во печат).

Статии:

1. Груевска-Мацоска, С., „Причини за појава на синоними во јазикот“. ЛЗБ 1-3, Скопје 2006, стр. 51-56.
2. Груевска-Мацоска, С., „Синонимите во функционалните стилови“. „Функционалните стилови“ (зборник), ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје, 2006, стр.24-29.
3. Груевска-Мацоска, С., „Дали сме изгубени во преводот“. Културен живот 3-4, Скопје, 2006, стр. 30-33.
4. Груевска-Мацоска, С., „За класификацијата на синонимите“. Зборник од меѓународниот симпозиум по повод 60 години постоење на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески, Скопје (во печат).
5. Груевска-Мацоска, С., „Лексичка синонимија во македонскиот стандарден јазик“. Македонски јазик LVII, Скопје, 2007, стр. 147-157.
6. Груевска-Мацоска, С., „За изработката на речник на синоними во македонскиот јазик“. XXXIII научна конференција на Семинарот за македонски јазик, литература и култура (зборник), Скопје, 2007, стр. 261-269.
7. Груевска-Мацоска, С., „За јазикот и стилот на Живко Чинго“. Синтези, македонски книжевен гласник, Скопје 2007-7, стр. 74-76.

8. Груевска-Маџоска, С., „Општествено-политичката терминологија во Република Македонија – развој и промени“. Меѓународна научна конференција: Историја, историографија и настава по историја (зборник), Скопје 2007, стр. 501-505.
9. Груевска-Маџоска, С., „Одразот на транзицијата врз лексичкиот систем на македонскиот јазик“. Меѓународна научна конференција: Транзициите во историјата и културата, Скопје 2008, стр. 695-699.
10. Груевска-Маџоска, С., „Англоамериканскиот јазик како лингва франка на денешницата и неговото влијание врз македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Јазиците во контакт – некогаш и денес (зборник), Скопје 2008, стр. 25-28.
11. Груевска-Маџоска, С., „Лексички и стилски особености на јазикот и творештвото на Живко Чинго“. XXXIV научна конференција на Семинарот за македонски јазик, литература и култура (зборник), Скопје 2008, стр. 95-102.
12. Груевска-Маџоска, С., „Современи случувања во македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Меѓународен македонистички собир, Скопје 2010 с. 83—88.
13. Груевска-Маџоска, С., „Причини за појава на синоними во јазикот“. Македонскиот јазик – минато, сегашност, иднина (зборник), Скопје, 2008, стр. 119-123.
14. Груевска-Маџоска, С., „Комуникацијата на младите преку Интернет и СМС-пораки“, Зборник во чест на проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова по повод 70 години од раѓањето, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Филолошки факултет „Блаже Конески“, Катедра за македонски јазик и јужнословенски јазици, Скопје 2009, с.119-124
15. Груевска-Маџоска, С., „За некои проблеми на лексичката синонимија“, XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 2010, с. 19—26.
16. Груевска-Маџоска, С., „За потребата од дополнување на Правописот на македонскиот литературен јазик“. Зборник трудови од научниот собир „Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот)“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје. (во печат)
17. Grujevska-Madžoska, S., „Состојбата со македонскиот и со хрватскиот јазик од социолингвистички аспект“, Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa Hrvatsko-makedonske književne, jezične i kulturne veze održanog u Rijeci od 23. Do 25. Ožujka 2011. Knjiga III, Rijeka 2011, s.303-308. (прегледан труд)
18. Груевска-Маџоска, С., „Статусот на македонскиот јазик во Република Македонија“, „Спектар“ - Меѓународно списание на Институтот за македонска литература, Книга II, Скопје 2011, с. 544-550. (прегледан труд)
19. Груевска-Маџоска, С., „Јазичната норма и идентитетот“, Зборник на трудови од научниот собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“, одржан на 15 април 2010, Едиција „Јазикот наш денешен“, кн. 20, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје 2011, с. 57-62.
20. Груевска-Маџоска, С., „За идентитетот, границите и македонскиот јазик“, сп. Македоника, г. I, бр. 2, Македоника литера-Скопје 2011, с.3-13.
21. Grujevska Madjoska, S., C., „Language, Borders, Identity“, Cultural spaces. Identity within / beyond borders. Review of Interstud Interdisciplinary Centre for Studies of

Contemporary Discursive Forms. Alma Mater, Bacau, 2012, p.217-224. (меѓународно списание со фактор на влијание - ISSN 2065-3204; the scientific journal is ranked as **B+** by CNCS in 2012 and it is also indexed in the Fabula, Index Copernicus, CEEOL databases <http://www.ceeol.com/aspx/publicationdetails.aspx?publicationid=1a160f94-b5af-4741-9d80-f2f374261480>);

22. Gruевска-Mадјоска, S., „Јазичната политика во Република Македонија – меѓу законската регулатива и практиката“. Instytut Slawwistiki Polskiej Akademii Nauk Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Slavia Meridionalis, Studia Slavica et Balcanica, 12, Warszawa 2012. (меѓународно списание / прегледан труд).
23. Груевска-Маџоска, С., „Актуелната состојба со српскиот и македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија, Битола 2012. (меѓународно списание).
24. Груевска-Маџоска, С., „За употребата на латиницата во кирилични текстови“, Зборник на трудови од научниот собир Современите лингвистички истражувања во македонистиката / Придонесот на македонските лингвисти во стабилизација и во стандардизација на јазичната норма на македонскиот јазик, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 2012, стр. 237-241.
25. Груевска-Маџоска, С., „Фејсбук“. Научен собир „Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, (во печат).

Прикази:

„Јазичната политика и статусот на македонскиот јазик“. Македонски јазик LVII, Скопје, 2007, стр. 269-271.

Научно-популарни прилози:

1. Груевска-Маџоска, С., „Глумец, актер или артист?“ Јазично катче, весник „Време“, 31 мај – 1 јуни 2008, стр. 20.
2. Груевска-Маџоска, С., „Големи и мали (букви)“. Јазично катче, весник „Време“, 7 – 8 јуни 2008, стр. 25.
3. Груевска-Маџоска, С., „Компјутерција, моторција, филмација, театарција?“ Јазично катче, весник „Време“, 13 – 15 јуни 2008, стр. 23.
4. Груевска-Маџоска, С., „Бенч марк?“. Јазично катче, весник „Време“, 21 – 22 јуни 2008, стр. 21.
5. Груевска-Маџоска, С., „Кирилица – латиница“. Јазично катче, весник „Време“, 28 – 29 јуни 2008, стр. 20.
6. Груевска-Маџоска, С., „За некои влијанија од англискиот јазик“. Јазично катче, весник „Време“, 12 – 13 јули 2008, стр. 21.
7. Груевска-Маџоска, С., „Цртички во јазикот“. Јазично катче, весник „Време“, 19 – 20 јули 2008, стр. 21.
8. Груевска-Маџоска, С., „Цртички во јазикот (2)“. Јазично катче, весник „Време“, 26 – 27 јули 2008, стр. 20.

9. Груевска-Маџоска, С., „Заедно или посебно“. Јазично катче, весник „Време“, 9 – 10 август 2008, стр. 20.
10. Груевска-Маџоска, С., „Рже не се држе“. Јазично катче, весник „Време“, 16 – 17 август 2008, стр. 21.
11. Груевска-Маџоска, С., „Имаме ли јазичен стандард?“. Јазично катче, весник „Време“, 23 – 24 август 2008, стр. 24.
12. Груевска-Маџоска, С., „Интернационализми или архаизми?“. Јазично катче, весник „Време“, 30 – 31 август 2008, стр. 20.
13. Груевска-Маџоска, С., „Влечуга или влекач?“. Јазично катче, весник „Време“, 6 – 8 септември 2008, стр. 20.
14. Груевска-Маџоска, С., „Прирачник за декодирање (или како да ги разберете вашите деца)“. Јазично катче, весник „Време“, 13 – 14 септември 2008, стр. 20.
15. Груевска-Маџоска, С., „Прирачник за декодирање (II) (или како да ги разберете вашите деца)“. Јазично катче, весник „Време“, 20 – 21 септември 2008, стр. 20.
16. Груевска-Маџоска, С., „Прирачник за декодирање (III) (или како да ги разберете вашите деца)“. Јазично катче, весник „Време“, 27 – 28 септември 2008, стр. 21.
17. Груевска-Маџоска, С., „Нејзе или неа?“. Јазично катче, весник „Време“, 4 – 5 октомври 2008, стр. 20.
18. Груевска-Маџоска, С., „Пиете ли чај од брусница?“. Јазично катче, весник „Време“, 18 – 19 октомври 2008, стр. 20.
19. Груевска-Маџоска, С., „Председател или претседател?“. Јазично катче, весник „Време“, 25 – 26 октомври 2008, стр. 20.
20. Груевска-Маџоска, С., „Бесшумно или бешумно?“. Јазично катче, весник „Време“, 1 – 2 ноември 2008, стр. 20.
21. Груевска-Маџоска, С., „Прсиплева и прст и плева“. Јазично катче, весник „Време“, 8 – 9 ноември 2008, стр. 21.
22. Груевска-Маџоска, С., „Статусот на македонскиот јазик во Република Македонија“, „Дневник“, 20. XII 2011.

III. Учество на научни собири и меѓународни конференции:

1. Груевска-Маџоска, С., „Фејсбук“. Научен собир „Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 10-11 мај 2012.
2. Груевска-Маџоска, С., „За употребата на латиницата во кирилични текстови“, Научен собир Современите лингвистички истражувања во македонистиката / Придонесот на македонските лингвисти во стабилизација и во стандардизација на јазичната норма на македонскиот јазик, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 11-12 мај 2011.
3. Груевска-Маџоска, С., „Актуелната состојба со српскиот и македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија, Битола, 21-22 октомври 2011.

4. Груевска-Маџоска, С., „Состојбата во македонскиот и во хрватскиот јазик од социолингвистички аспект“. III меѓународен симпозиум Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски. Риека, Хрватска, 23-25 март 2011.
5. Груевска-Маџоска, С., Науката за македонскиот јазик – состојби и перспективи. МАНУ, Скопје, 18-19 април 2011.
6. Груевска-Маџоска, С., „Статусот на македонскиот јазик во Република Македонија“, Меѓународен научен собир „Македонскиот идентитет: литература, јазик, историја, култура“, Институтот за македонска литература, Скопје, 7-8 ноември 2011.
7. Груевска-Маџоска, С., „Јазичната норма и идентитетот“, Научен собир „Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 15 април 2010.
8. Груевска-Маџоска, С., „За потребата од дополнување на Правописот на македонскиот литературен јазик“. Научен собир Македонскиот јазик во историски и во современ контекст (што направивме и што треба да направиме во македонската наука за јазикот), Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 25-26 февруари 2010.
9. Груевска-Маџоска, С., „За употребата на големата буква“, Студиски ден посветен на научниот советник Тодор Димитровски, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 30 ноември 2010.
10. Груевска-Маџоска, С., „За некои проблеми на лексичката синонимија“, XXXIII научна конференција на XXXIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24-25 август 2009.
11. Груевска-Маџоска, С., „Причини за појава на синоними во јазикот“. Научен собир „Македонскиот јазик – минато, сегашност, иднина“, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“-Скопје, 2007.
12. Груевска-Маџоска, С., „Современи случувања во македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29-31 август 2008.
13. Груевска-Маџоска, С., „Англоамериканскиот јазик како лингва франка на денешницата и неговото влијание врз македонскиот јазик од социолингвистички аспект“. Јазичите во контакт – некогаш и денес, Скопје, 4-5 април 2008.
14. Груевска-Маџоска, С., „Лексички и стилски особености на јазикот и творештвото на Живко Чинго“. XXXIV научна конференција на меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 13-30 август 2008.
15. Груевска-Маџоска, С., „Општествено-политичката терминологија во Република Македонија – развој и промени“. Меѓународна научна конференција: Историја, историографија и настава по историја, Скопје, 21-23 ноември 2007.
16. Груевска-Маџоска, С., „Синонимите во функционалните стилови“. Научен собир „Функционалните стилови“, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје, 13-14 април 2006.
17. Груевска-Маџоска, С., „Одразот на транзицијата врз лексичкиот систем на македонскиот јазик“. Меѓународна научна конференција: Транзициите во историјата и културата, Скопје, 30-31 октомври 2006.
18. Груевска-Маџоска, С., „За класификацијата на синонимите“. Меѓународен симпозиум по повод 60 години постоење на Филолошкиот факултет „Блаже

Конески“ во Скопје и 85 години од раѓањето на акад. Блаже Конески, Скопје, 18 декември 2006.

IV. Наставна дејност

Од 2009 година ги држи предметите современ македонски јазик 1 и 2 на Универзитетот Американ колеџ во Скопје, а од 2010 предметите македонски јазик 1 и 2 на Меѓународниот балкански универзитет во Скопје.

На постдипломските студии по македонистика и комуникологија при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ ги држи предметите: лексикологија, семантика, стилистика, култура на говорот и социолингвистика, а на докторските студии, предметот јазична политика и јазично планирање.

V. Одржани предавања

Две предавања на Државниот натпревар по македонски јазик за ученици од средното образование од Радовиш (2007) и во Куманово (2008).

Предавање на Универзитетот Американ колеџ во Скопје, ноември 2009.

V. Член на комисија од научно-стручен карактер:

Член (именуван од страна на Министерот за труд и социјална политика на РМ) на Комисијата за развој и афирмирање на знаковниот јазик, негово унапредување од лингвистички, фонолошки и морфолошки аспект, синтакса и негова стандардизација при Министерството за труд и социјална политика на РМ (Решение бр. 10-14224/1 од 26. 10. 2009).

Член на редакцијата на списанието „Македонистика“.

VI. Член на различни комисии

Комисија за веб-страница на Институтот за македонски јазик.

Комисија за јавни набавки.

Комисија за изработка на плати и надоместоци на Институтот.

Одбор за двогодишни постдипломски студии при Институтот.

Целокупната активност изразена во поени за избор
во звањето научен советник / редовен професор на д-р Симона Груевска-
Маџоска

Научноистражувачка дејност	Поени	
	во земјата	во странство
Монографија или научна книга	16	
Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)	35	
Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	12	//////////
Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	6	
Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено со СЦИ/ЦА/останати	6	
Труд во други списанија или зборници	12	
Труд во зборник на трудови од научен собир	36	
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор		36
Приказ/хроника	1	
Учество на проект ¹	17	//////////
Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	14	//////////
Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)		30
Учество во настава во прв циклус студии	6	
Учество во настава во втор циклус студии	3	
Одржано предавање по покана од научна институција	6	
Визитинг-научник, студиски престој		6
Раководител на научен проект	4	//////////
Член на редакциски одбор	2	
Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
Член на различни комисии		2
Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настани		3
Објавени јазични текстови, колумни, ставови и мислења во дневен и неделен печат		11

Вкупно: 266 поени

¹ Проект чиј носител е ИМЈ.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК
„КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 67. седница одржана на 3. 10. 2012 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на д-р Веселинка Лаброска, виш научен соработник, за избор во повисоко звање. Конкурсот беше распишан во дневниот весник „Вечер“ бр. 15 085, на 10 септември 2012 година. Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Веселинка Лаброска е родена на 8 септември 1966 година во Битола. Основно и средно образование завршила во Кичево. На Филолошкиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1985 година на групата македонски јазик со француски јазик како втор главен предмет. Студиите ги завршила во 1989 година со просечен успех 9,18. Во 1990 година се запишала на постдипломски студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Скопје. Во рамките на постдипломските студии ја изработила и ја предала семинарската работа под наслов *Фонетските особености на говорот на село Банчор*. Во 1998 година Лаброска ја одбранила магистерската работа на тема *Говорот на село Кула — Серско*. Докторската дисертација *Кичевскиот говор*, изработена под менторство на акад. Зузана Тополињска, Веселинка Лаброска ја одбранила на 16 јануари 2006 година на Филолошкиот факултет *Блаже Конески* во Скопје, пред Комисијата во состав: академик Зузана Тополињска, д-р Стојка Бојковска, д-р Максим Каранфиловски, д-р Емилија Црвенковска и д-р Марјан Марковиќ.

Од 1990 година В. Лаброска е вработена во Институтот за македонски јазик *Крсте Мисирков*, до 1999 година како помлад асистент, потоа како асистент-истражувач, од март 2006 година како научен соработник, а од 1 февруари 2010 како виш научен соработник. Вклучена е во работата на проектот *Македонски дијалектен атлас* во Одделението за дијалектологија. Во рамките на проектот ги извршува следниве задачи: врши теренски испитувања, прави ексцерпција на дијалектниот материјал, изработува карти, легенди и индекси. В. Лаброска се јавува како дел од авторскиот и од редакцискиот тим на првото издание од овој проект под наслов *Македонски дијалектен атлас - Пролегомена*. Моментално е ангажирана со обработка на лексички материјал од картотеката за потребите на лексичкиот том на атласот.

Во 2010 година д-р Лаброска е раководител на проектот *Вратничко-полошките говори – духовна ризница*, проект реализиран во рамките на соработката со Управата за заштита на културното наследство на Македонија, а финансиран со Годишната програма од Министерството за култура. Во рамките на овој проект, д-р Веселинка Лаброска ја организираше работата околу проектот, при што беше собран и обработен богат теренски дијалектен материјал. Завршната презентација на проектот беше направена во декември 2010 година во библиотеката во Прељубиште. Како пишан резултат од овој проект, во печат е книгата со ист наслов *Вратничко-полошките говори – духовна ризница*, финансирана исто така од Министерството за култура, во која д-р Лаброска се јавува како главен редактор и автор на делот од морфосинтакса којшто се однесува на именскиот систем и на именската група.

Од 2009 година, д-р Веселинка Лаброска е соработник и на проектот *Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија*, чија прва цел е истражување на македонските дијалекти во Пиринска Македонија. Во рамките на овој проект, Лаброска обработува звучен материјал од Банско и прави фонетска анализа на снимениот материјал за потребите на монографијата што ќе излезе наскоро од печат.

Лаброска е вклучена и во работата на „Истражувачкиот центар за ареална лингвистика“ при МАНУ, каде што учествува во работата на проектот *Географски и функционални карактеристики на морфосинтаксички балканизми*. Во рамките на овој проект во 2011 година излезе од печат книгата *Перифрастични конструкции со „esse“ и „habere“ во словенските и во балканските јазици*, МАНУ, Скопје 2011, каде што Лаброска е автор на делот за функциите на парадигмите со помошните глаголи „esse“ и „habere“ во српскиот јазик (с. 19-28).

Д-р Веселинка Лаброска е долгогодишен член во *Комисијата за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот славистички факултет* како претставник од Македонија. Во октомври 2010 година д-р Веселинка Лаброска беше организатор на годишното заседание на оваа Комисија, заедно со научна конференција од областа на фонетиката и фонологијата, со учество на членови на Комисијата од седум словенски земји и на други учесници на конференцијата кои имаа реферати на различни теми од оваа област. Во рамките на оваа Комисија, д-р Веселинка Лаброска годинава учествуваше на конференција заедно со годишното собрание што се одржа во Љубљана (16-17 февруари 2012) каде учествуваше со два реферата. Д-р Лаброска оваа година има изработено и труд со наслов *Санди во македонските дијалекти*, со кој е вклучена во проектот *Санди во словенските јазици*, кој е во завршна фаза под раководство на проф. д-р Ирена Савицка, претседателка на *Комисијата за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот славистички факултет*.

Фонетиката и фонологијата на македонскиот јазик е и основниот ангажман што го има д-р Лаброска во рамките на предавањата на задолжителните предмети на студиите од втор циклус *Македонистика со комуникологија* кои од 2011 година стартуваа со работа во Институтот за македонски јазик *Крсте Мисирков*. Освен на предмети од фонетиката и фонологијата, д-р Веселинка Лаброска во рамките на вториот циклус студии е носител и на предмети од областа на споредбената морфосинтакса, дијалектната фонологија и општата лингвистика.

Д-р Веселинка Лаброска е ангажирана и како професор на Државниот универзитет во Тетово, на Филолошкиот факултет, каде што ги предава предметите *синтакса на современиот македонски јазик*, *општа лингвистика* и *увод во општа лингвистика*. Во рамките на нејзиниот ангажман на овој Факултет, таа се јавува и како ментор на веќе одбранети 6 дипломски работи од предметите што ги предава.

Во моментот, таа е в.д. директор на Институтот за македонски јазик *Крсте Мисирков*, член е на *Советот за македонски јазик* кој работи како владино тело во рамките на Министерството за култура на РМ, член на *Националната комисија за учебници*, на *Државниот матурски одбор*, како и член на неколку други комисии и одбори.

Д-р Веселинка Лаброска е главен редактор на списанието *Македонски јазик*, годишно списание на Институтот со меѓународен уредувачки одбор, единствено

списание од највисок ранг во Македонија што објавува статии од областа на науката за македонскиот јазик, на балканистиката и на споредбената лингвистика.

В. Лаброска се јавува и како преведувач: освен книгата на Харалампие Поленаковиќ, *Турските елементи во ароманскиот* во издание на МАНУ, (2007), таа е преведувач и на книгата на Ирена Савицка *Фонетските проблеми во ареалната лингвистика (врз основа на јазичната ситуација во Југоисточна Европа)*, која ќе биде исто така објавена како издание на МАНУ во 2013 година.

Д-р Лаброска досега учествувала на четириесетина научни собири во земјата и во странство, како и на XIV меѓународен славистички конгрес кој се одржа од 10 до 16 септември 2008 година во Охрид. Прилози од областа на лингвистиката има објавувано во повеќе списанија: *Македонски јазик, Литературен збор, Филолошки студии, Studia lingvistika Polono-Meridiano-slavica, Wyraz i zdanie w językach słowiańskich, Folia philologica Macedono – Polonica, Phonetica Pragensia, Studia slavistica* и др. Со свои излагања настапувала и на програмите на Македонската радио - телевизија.

Д-р Веселинка Лаброска има објавено педесетина научни статии, две самостојни монографии, а коавтор е во уште три монографии објавени во последниве четири години.

Д-р Веселинка Лаброска е дел од редакцискиот и од авторскиот колегиум на изданието *Македонски дијалектен атлас - Прологомена*, кое се испечати во 2008 година. Во ова издание таа дава свој придонес во лингвогеографското претставување на дел од лексиката со која се именуваат домашни и диви животни и птици. Посебно е значајно што се работи за прво картографско издание на *Македонскиот дијалектен атлас*, кое носи серија нови сознанија за македонската лингвогеографија, лексикологија, како и значајни податоци за етимолошката анализа на македонската дијалектна лексика, со што обработената лексика станува подготвена за идно оформување на етимолошки речник на македонскиот јазик.

Д-р Лаброска е и еден од авторите на монографиите *Сегашноста како лингвистички поим - Граматички средства за изразување на сегашноста во балканските и во словенските јазици* (2010) и *Перифрастични конструкции со „esse“ и „habere“ во словенските и во балканските јазици* (2011), објавени во МАНУ, а под редакција на Виктор Фридман и на Предаг Пипер. Во овие монографии со своите прилози *Изразување на сегашноста во српскиот јазик; Секундарни средства за изразување сегашност – транспозиции – состојбата во балканските и во словенските јазици;* (коавторство) и *Инвентарот и функционалната оптовареност на парадигмите со помошните глаголи „esse“ и „habere“ во српскиот јазик*, Лаброска се јавува и како добар познавач на морфосинтаксичките особености на српскиот јазик, осврнувајќи се на особеностите на српскиот јазик врз фонот на балканската и на словенската споредбена морфосинтакса.

Покрај тоа што се јавува како коавторка во посочените монографии, д-р Веселинка Лаброска е авторка и на педесетина статии. Нејзината основна дијалектолошка преокупација е претставена во статиите: *Начини на изразување на адмиративот во западното македонско наречје, Искажување на акузативот во дијалектите на македонскиот јазик, Фонемата /в/ во санди во долнополошките говори, Архаизми в југо-восточных македонских диалектах: крайние южные границы славянского языкового пространства, Именските синтагми со неидентификуван референт во западното македонско наречје, семантика и форми, Balkan influence on*

the Development of Admirative in the Western Macedonian Dialects, За евиденцијалноста во македонскиот јазик, и др. статии (дел од нив се коавторски). Од насловите на статиите може да се заклучи дека Лаброска во своите дијалектолошки истражувања ги зафаќа сите јазични нивоа: фонологија, морфосинтакса, лексика и семантика, а нејзин предмет на интерес се и западното, но и југоисточното македонско дијалектно наречје. Последната посочена статија, како и статиите *Евиденцијалните маркери во текстовите на Блаже Конески според материјалите во Грлис-корпусот, Особености на некои лексички маркери за евиденцијалност во македонскиот и во албанскиот јазик* (коавторска), кои се презентирани на научни конференции и треба да се објават следната година, се показател дека д-р Веселинка Лаброска истражува и во областа на нови трендови во општата лингвистика како што е семантичката категорија евиденцијалност, категорија што во македонскиот јазик може да се изрази и на граматичко и на лексичко рамниште.

Фактот дека е дел од статиите приложени во библиографијата се објавени на руски, англиски јазик и француски јазик е доказ за посветеноста на д-р Лаброска на тоа сознанијата за македонскиот јазик и за македонските дијалекти да ги промовира во пошироките меѓународни лингвистички кругови што Лаброска успешно го прави и со своето учество на бројни меѓународни конференции надвор од Македонија.

Освен чисто дијалектолошка проблематика, д-р Лаброска разработува јазични проблеми и во областа на славистиката и на балканистиката, а нејзина преокупација се и особеностите на стандардниот македонски јазик на фонетско-фонолошко, но и на синтаксичко рамниште.

Статии со споредбена анализа на балканско или на словенско рамниште во кои д-р Лаброска се јавува како автор или како коавтор се статиите: *Употребата на партикулата „да“ со фактивно и со нефактивно значење, балкански паралели, Expression du présent dans les langues balkaniques*, погоре посочената статија *Balkan influence on the Development of Admirative in the Western Macedonian Dialects*. Во овие статии, В. Лаброска (дел од нив се коавторски), прави споредби на одделни јазични особености на два или на повеќе словенски или балкански јазици, притоа зафаќајќи една јазична единица и нејзините паралели или, пак, начин на изразување на семантичка категорија.

Фонетско-фонолошката проблематика е предмет на интерес во повеќе статии на Веселинка Лаброска. Во статијата *Фонемата /в/ во санди во долнополошките говори*, како и во обемиот труд *Санди во македонските дијалекти* којшто треба да се отпечати во Полска како дел од проектот *Санди во словенските јазици*, Лаброска се осврнува на една особеност на фонотактиката кај дел од светските јазици, меѓу кои спаѓа и македонскиот, а тоа е појавата на адаптација на изговорот на гласовите кога ќе се најдат во соседство, појава наречена санди уште во времето на старите индиски граматичари. Македонскиот јазик во поглед на појавата санди изразува специфика која го разликува и од соседниот српски јазик каде што нема санди и од соседниот бугарски јазик каде што има регуларно санди. Македонското санди во дијалектите досега не било предмет на посебно истражување, што ја зголемува тежината на проблематиката со која се зафатила во своите научни истражувања д-р Веселинка Лаброска. За потребите од поопстојни истражувања во областа на фонетиката и на фонологијата и за потребата од фонетска лабораторија како дел од развојниот план за лингвистиката во Македонија, Веселинка Лаброска имаше свое пленарно излагање на тема *Перспективите на фонетските истражувања, фонетска лабораторија*, на

конференцијата *Науката за македонскиот јазик, состојби и перспективи*, што се одржа во МАНУ на 18 и 19 април 2011 во Скопје.

Дел од особеностите на македонскиот јазик на фонетски план, поточно карактеристиките на македонската интонација, е обработен во статијата *Моделирање на интонациската структура на македонскиот јазик на ниво на интонациски фрази*, што како реферат беше презентиран на Меѓународната конференција за фонетика и фонологија во Љубљана, Словенија на 16-17 февруари 2012 година. Д-р Лаброска се јавува како коавтор на овој реферат заедно со колегите Бранислав Геразов и Зоран Ивановски, кои се експерти за акустика на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Веселинка Лаброска е компетентен научен работник со широко поле на интерес. Нејзините анализи на сите јазични рамништа во областа на дијалектологијата, потоа споредбениот пристап во пошироката област на славистиката и на балканистиката, како и нејзиниот пристап на фонетско-фонолошките проблеми, се показател дека В. Лаброска е научен работник со темелна лингвистичка подготовка, кој на јазичните проблеми им пристапува со објективност и со компетентност на лингвист кој во меѓусебните односи на јазичните единици може да ги согледа суштинските особености на јазикот и да ги дефинира на соодветен начин.

Оценувајќи ги позитивно досегашните активности на кандидатката и ценејќи дека целосно ги исполнува условите, му предлагаме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере д-р Веселинка Лаброска во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти

Д-р Убавка Гајдова, н. сов., с. р.

Д-р Снежана Веновска-Антевска, н. сов., с. р.

Д-р Лидија Тантуровска, н. сов., с. р.

Образец за одредување на целокупната активност на поени за избор во одредено звање

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	

		во земјата	во странство
1.	Монографија или научна книга	16	
2.	Дел од монографија	16	
3.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	6	
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	18	
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати	6	
6.	Труд објавен во лингвистички списанија	6	
7.	Труд објавен во зборник на трудови од научен собир	10	
8.	Труд објавен во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	114	
9.	Приказ/хроника	1	
10.	Учество на проект ¹	15	
11.	Учество на проект	2	
12.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	66	
13.	Учество на пленарна сесија на научен собир	3	
14.	Одржано предавање по покана од	6	

¹ Проект чиј носител е ИМЈ

	научна институција		
15.	Член на редакциски одбор	2	
16.	Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
17.	Член на различни комисии	2	
18.	Стручен превод, книга/статија	2	
19.	Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	3	
20.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	3	
21.	Учество во настава за прв циклус	1	
22.	Учество во настава за втор циклус	3	

Вкупно: 303

Библиографија на трудовите помеѓу двата избора

Монографии:

Говорот на селото Кула - Серско, ИМЈ "Крсте Мисирков", посебни изданија, кн. 38, Скопје 2003.

Кичевскиот говор, ИМЈ "Крсте Мисирков", посебни изданија, кн. 50, Скопје 2008.

Македонски дијалектен атлас - Пролегомена, ИМЈ "Крсте Мисирков", Скопје 2008 (коавтор).

Сегашноста како лингвистички поим - Граматички средства за изразување на сегашноста во балканските и во словенските јазици (рецензенти: акад. Виктор Фридман и проф. д-р Предраг Пипер), ИЦАЛ - МАНУ, Скопје 2010 (коавтор).

Перифрастични конструкции со „esse“ и „habere“ во словенските и во балканските јазици, МАНУ, Скопје 2011, с. 19-28 (коавтор).

Вратничко-полошките говори - духовна ризница, Скопје, 2012 (во печат).

Статии:

Структурата на основната реченична конструкција во македонскиот стандарден јазик, предавања на XLI Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 11-28 VIII 2008, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2009, 97-104.

Од фонотактиката на македонскиот јазик, Филолошки студии (www.philologicalstudies.org), том 2, Пермь-Скопје-Любљана-Загреб 2009, 199-204.

Народните називи на месеците во македонските дијалекти и споредба со народните називи во словенечкиот јазик, Зборник на трудови од Третата македонско-словенечка научна конференција (Охрид, 2007) Скопје, 2009, 119-132.

Отстапки од третосложното акцентирање во македонскиот јазик (нови тенденции во говорната практика на македонските електронски медиуми), Зборник во чест на осумдесетгодишнината на проф. Кирил Конески, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2009, 97-102.

Начини на изразување на адмиративот во западното македонско наречје, Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29-31 август 2008, Филолошки факултет, „Блаже Конески“, Скопје 2010, 183-188.

За евиденцијалноста во македонскиот јазик, Македонски јазик, LXI, Скопје 2010, 53-58 (коавторство).

Искажување на акузативот во дијалектите на македонскиот јазик, Зборник со реферати од лингвистичката секција на XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули, Охрид 2009, Скопје 2010, с. 221-232 (коавторство).

За некои лексички маркери што искажуваат инференцијална евиденцијалност во македонскиот и во полскиот јазик, *Folia philologica macedono-polonica*, том 8, Скопје 2011, стр. 533-542 (коавторство).

Фонемата /v/ во санди во долнополошките говори, MJ, Скопје 2011, 87-94 (коавторство).

Употребата на партикулата „да“ со фактивно и со нефактивно значење, балкански паралели, Зборник со реферати од лингвистичката секција на XXXVII научна конференција на XLIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули, Охрид 2010, Скопје 2011, 179-186.

Expression du présent dans les langues balkaniques, Actes, L'homme et son environnement dans le Sud-Est européen, Xe Congrès de l'Association internationale du Sud-Est européen, Éditions de l'association Pierre Belon, Paris 2011, 464-472.

Архаизми в југо-восточных македонских диалектах: крайние южные границы славянского языкового пространства, Славянский альманах 2010, Издательство, „Индрик“, Москва 2011, стр. 386-393.

Именските синтагми со неидентификуван референт во западното македонско наречје, семантика и форми, Зборник со реферати од лингвистичката секција на XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули, Охрид 2011, Скопје 2012, с.65-76. (коавторство).

Balkan influence on the Development of Admirative in the Western Macedonian Dialects, Poznań Balkany, historia-polityka-kultura-języki, Toruń 2012, 217-222.

Прикази и хроники:

Кон осумдесетгодишнината на академик Зузана Тополињска МЈ, Скопје 2011, 7-10 (повод).

Научни конференции и собири:

Структурата на основната реченична конструкција во македонскиот стандарден јазик, предавања на XLI меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 11-28. VIII 2008.

Начини на изразување на адмиративот во западното македонско наречје, Македонистички собир, 1-2 септември 2008 год., Охрид.

Категоријата дистанца во македонскиот, во бугарскиот и во српскиот јазик (граматички и лексички показатели), XIV меѓународен славистички конгрес во Охрид, 12-16 септември 2008, (коавторство со Убавка Гајдова).

Од фонотактиката на македонскиот јазик, учество на Заседанието на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, февруари 2009, Торун, Р. Полска.

Евиденцијалните маркери во македонскиот јазик, учество на Workshop: Database of evidential markers in European languages, Мајнц, Германија, 16-18 април 2009.

Искажување на акузативот во дијалектите на македонскиот јазик (коавторство со У. Гајдова), Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, август 2009, Охрид.

Means of Coding Present Events in Balkan Languages, (with Ubavka Gajdova), Xe Congrès International de L'AIESEE, Paris (les 23-27 septembre 2009).

Споредба на евиденцијалните показатели за инференцијалност во македонскиот и во полскиот јазик (коавторство со У. Гајдова), Македонско-полска научна конференција, 23-24 октомври 2009, Скопје.

За евиденцијалноста во македонскиот јазик (коавторство со У. Гајдова), Научен собир во ИМЈ, 26.2.2010.

Употребата на партикулата да со фактивно и со нефактивно значење, балкански паралели, Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, јули 2010, Охрид.

Фонемата /в/ во санди во долнополошките говори, Меѓународна конференција организирана од Комисијата за фонологија и фонетика при Меѓународниот комитет на славистите, 25-26 октомври 2010, Скопје (коавторство).

Условниот период во македонскиот и во српскиот јазик, Wyraz i zdanie v jezikach slowiańskich, Броцлав, Полска, 26-28 ноември 2010 (коавторство).

Балканското влијание во развојот на адмративот во западното македонско наречје, Блуканолошка конференција Торун, 2-3 декември 2010.

Перспективите на фонетските истражувања, фонетска лабораторија, Науката за македонскиот јазик, состојби и перспективи, 18 и 19 април 2011, МАНУ, Скопје. Пленарно предавање.

Од особеностите на македонските дијалекти, Предавања на меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 2011.

Именските синтагми со неидентификуван референт во западното македонско наречје, семантика и форми, Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, јули 2011, Охрид (коавторство).

Блаже Конески за акцентот во македонскиот литературен јазик и односот меѓу дескрипцијата и имплементацијата на правоорот, Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје, 15-16 декември 2011.

Санди во македонските дијалекти, Меѓународна конференција за фонетика и фонологија, Љубљана, Словенија 16-17 февруари 2012.

Моделирање на интонациската структура на македонскиот јазик на ниво на интонациски фрази, Меѓународна конференција за фонетика и фонологија, Љубљана, Словенија 16-17 февруари 2012. (коавторство со Бранислав Гераров и Зоран Ивановски).

Евиденцијалните маркери во текстовите на Блаже Конески според материјалите во Гралис-корпусот, Poetic, stilistic und linguistic der texte von Blaze Koneski im „GRALIS-KORPUS“ Грац 2012.

Особености на некои лексички маркери за евиденцијалност во македонскиот и во албанскиот јазик, Меѓународна научна конференција во Охрид, 20-21 јуни, 2012 Охрид (коавторство со Зоран Радичевски).

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата XII редовна седница одржана на 3. 10. 2012 год., не избра за рецензенти по пријавата на д-р Љупчо Митревски на конкурсот објавен во весникот „Вечер“ бр. 15085, од 10. 9. 2012 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Љупчо Митревски е роден на 16 септември 1959 год. во с. Издеглавје, Охридско. Основното и средното образование ги стекнал во Скопје, а потоа се запишал на Филолошкиот факултет во Скопје, на групата за македонски јазик – еднопредметна насока. По завршувањето на студиите, се запишал на постдипломски студии на Филолошкиот факултет во Скопје. Во 1993 год. ја одбранил својата магистерска теза под наслов „Дечански псалтир – лингвистичка анализа“. На 14 декември 2003 год. ја одбранил докторската дисертација под наслов „Македонскиот минеј (со посебен осврт на трескавечките минеи)“.

Митревски од 1 јануари 1988 до 18 октомври 2009 год. работел во Институтот за старословенска култура и во целиот период е ангажиран на проектот „Писмени споменици за средновековната култура на Македонија“.

Својата работа ја продолжува како научен соработник на проектот „Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција“, во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје. Во периодот од последниот избор до денес, Митревски во рамките на работата на проектот „Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција“ работи на материјалот за св. 11.

Учествува и на меѓународниот проект „Ot glagolania do googlenia – Универзален словенски речник“, USS-SKR, Toronto, Canada, како и во работата на „Словачко-македонски и македонско-словачки речник“.

Во рамките на научното и стручното усовршување, неколкупати посетува специјалистички, стручни и јазични школи, на пр. Летната школа за словенски студии во Брно и Летната школа за руски јазик во Ленинград, односно Санкт Петербург. Активно се служи со англискиот, чешкиот и рускиот јазик.

Резултат на неговата научна дејност се критичките изданија на македонските средновековни ракописи во чија подготовка учествува соавторски, а и самостојно. Во 1995 година е објавено критичкото издание „Карпинско евангелие“ (со В. Десподова, К. Бицевска и Д. Пандев, под редакција на В. Десподова), наградено со наградата „Гоце Делчев“ во 1996 год. Во 2000 год. излезе од печат неговиот монографски труд „Дечански псалтир“, како и трудот „Трескавечки еухологиум“ (со В. Десподова, Е. Јачева-Улчар, М.

Чичева-Алексиќ и С. Новотни, под редакција на В. Десподова), а во 2006 год. и изданието „Пролог бр. 72“ (со В. Десподова, М. Чичева-Алексиќ и С. Новотни).

На полето на македонистиката, учествува на научни собири, на пр.: „Česko-makedonská konference“ (Брно, Чешка Република, јуни 2007), Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“ (Скопје, 14–16. декември 2011), а свои прилози објавува во домашни и во странски списанија, како и во зборници од научни собири.

Во трудот „За неколку семантички поместувања во македонскиот и во чешкиот јазик во споредба со старословенскиот и со другите словенски јазици, објавен во „Studia Macedonica“ (Брно 2008, 42–49), Митревски го анализира поместувањето на значењата на стел. година, часз, право, оутро, овразз, оужасънз, коньць, питомз, крзмити во македонскиот и во чешкиот јазик.

Мошне значајни се трудовите во кои се јавува како соавтор, односно соработник. Во изданието „Пролог бр. 72“ (Македонски средновековни ракописи, VII, Прилеп 2006) Митревски е соавтор заедно со В. Десподова (и ред.), С. Новотни и М. Чичева-Алексиќ и учествува во јазичната анализа на фонетско-фонолошките, морфосинтаксичките особености на текстот, како и во расчитувањето на текстот и изработката на индексите на зборовите. Овој текст е особено интересен и од лексички и од текстолошки аспект, па затоа расчитаниот текст овозможува и натамошни истражувања.

Митревски е соработник (заедно со М. Каранфиловски) на „Лексиконот на странски македонисти“ од И. Доровски и Е. Црвенковска (Скопје 2008). Во Лексиконот се обработуваат 150 македонисти кои истражувале и твореле, придонесувајќи за афирмацијата на македонската историја, култура, јазик, литература, фолклор и сл.

Во 2010 год. Митревски го приредува изданието „Минеј бр. 936“ (Стари текстови, кн. IX, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје). Трудот е посветен на минеј од третата четвртина на XV век, којшто според записот е пишуван во манастирот Трескавец. Содржината на трудот е поделена во два дела. Првиот дел опфаќа: палеографска и графиска анализа, анализа на правописните и фонетските особености, на морфосинтаксичките особености и на лексичките особености. Вториот дел опфаќа преглед на содржината, индекс на зборовите, како и расчитан текст и снимки од ракописот.

Митревски е секретар на редакцијата на списанието „Македонски јазик“.

Во 2011/2012 год., во рамките на вториот циклус студии по „Македонистика со комуникологија“ во Институтот за македонски јазик активно е вклучена со предавања по предметот Комуникологија.

Во рамките на неговата научна соработка со други сродни институции во државава и во странство, учествува во повеќе проекти и изданија, како на пр. расчитување и подготовка на изданијата: „Кирил Пејчиновиќ – Утешение грешним“, „Чудесата на Пресвета Богородица“, „Григор Прличев – Смехориите на Ариосто“ (расчитување и превод во: А. Ѓурчинова „Прличев и Ариосто“) итн.

Се занимава и со преведувачка дејност од потесната специјалност, но и пошироко, на пр. Здењек Кланица, „Тајната на гробот на св. Методиј“ (Брно, 2008), превод од чешки

јазик „Tajemství hrobu moravského arcibiskupa Metoděje“ (Брно, 2007), „Македонски зимски празници“ (превод од македонски на чешки јазик).

Митревски учествува и во подготовката и уредувањето на телевизиската серија „За македонскиот јазик“ (соавтор на сценарио). Има направено македонска адаптација и на чешката документарна емисија „Sen o Ochridu“ (Сон за Охрид), Брно 2009.

Активно учествува и во работата на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература на Р. Македонија, како секретар на Сојузот (1991–1995 год.).

Митревски е избран за лектор по македонски јазик на Универзитетот „Масарик“, Брно, Чешка Република, и тоа за периодот 2004–2007 год., повторно во 2007–2009 год. со одлични препораки од управата на Универзитетот за неговото залагање за афирмација на македонскиот јазик и литература во странство. Истовремено држи и предавања во рамките на дипломските и магистерските студии по македонски јазик и балканистика. За својата лекторска дејност е добитник и на повелба како признание за придонесот во работата на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Митревски е добитник и на плакета на Сојузот на друштвата за македонски јазик, на награда од Филозофскиот факултет на Универзитетот „Масарик“ во Брно (2009) и др.

Учествува во повеќе организациски одбори, на пр. на IV чешко-македонска конференција (10–13 јуни 2007); „Недела на македонската култура“ (Брно, ноември 2006); редакциски одбори, на пр. „Studia Macedonica“, зборник реферати од IV чешко-македонска конференција (Брно 2008, со И. Доровски).

Пројавува интерес и за промовирање и за рецензирање на изданија, на пр. Донка Роус, Франтишек Чермак, Јасминка Делова и Катерина Витова „Чешко-македонски речник“, Скопје 2006 (Брно, мај 2007), Cane Andreevski, Dešt (Boskovice 2007); Оливера Николова, „Tři životy Ibn Pajka“ (Brno-Boskovice 2008); Goran Stefanovski, „Kdokoli“; Chorvatsko, Chorvaté, chorvatština (Брно, 2007) и др., Димитар Пандев „Македонска хрестоматија“, Скопје 2011.

Митревски учествува во работата на неколку стручни комисии, меѓу кои и Комисијата за македонски јазик за државјанство на Република Македонија, на Комисиите за стручна подготовка на тестови за државните натпревари за основно и средно образование, во Комисијата за македонското писмо и компјутерската поддршка. Актуелен член е на Комисијата за државен лекторски испит по македонски јазик.

Автор е на сценариото за телевизиската серија од четири документарно-образовни емисии „За македонскиот јазик“, како и учесник во повеќе телевизиски и радиоемисии.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Љупчо Митревски е научен работник кој сè повеќе се докажува во областа на историјата на македонскиот јазик, преку учество во јазична анализа на средновековните текстови, но и пошироко во областа на македонистиката, во рамките на лекторската, преведувачката и др. дејност. Имајќи го ова предвид, со задоволство му препорачуваме на Советот на ИМЈ „Крсте Мисирков“ да го избере во звањето **научен советник**.

Оцена за целокупната активност за избор во звањето научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија	8	
Дел од монографија или научна книга	8	
Труд во лингвистички списанија		3
Труд во зборник на трудови од научен собир	2	6
Труд во списание со меѓународен уредувачки одбор	6	
Учество на проект	12	12
Учество на меѓународен научен собир со реферат		3
Предавање		6
Визитинг научник, студиски престој		6
Лектор по македонски јазик во странство	8	
Раководител на научен проект	4	
Промоција на научен труд	4	
Рецензирање на труд	5	
Приказ/хроника	2	
Член на редакциски одбор	5	
Член на организациски одбор	4	
Награди-признанија за научни достигнувања	30	
Член на комисија од научен/стручен карактер	5	
Стручен превод, книга/статија	2	
Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	4	
Учество во наставна дејност	6	
Друг придонес во научноистражувачката (стручна) дејност	3	
вкупно:	154	

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов., с. р.

Д-р Снежана Веновска-Антевска, н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

Монографски трудови

1. „Карпинско евангелие“, Македонски средновековни ракописи, IV, Институт за старословенска култура – Матица македонска, Прилеп–Скопје 1995 (заедно со Вангелија Десподова, Кита Бицевска и Димитар Пандев, под редакција на Вангелија Десподова).
2. „Дечански псалтир“, Македонски средновековни ракописи, V, Институт за старословенска култура, Прилеп 2000.
3. „Трескавечки еухологиум“, Македонски средновековни ракописи, VI, Институт за старословенска култура, Прилеп 2000.
4. „Пролог бр. 72“, Македонски средновековни ракописи, VII, Институт за старословенска култура, Прилеп 2006 (заедно со Вангелија Десподова, Соња Новотни и Марија Чичева-Алексиќ, под редакција на Вангелија Десподова).
5. „Лексикон на странски македонисти“, Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2008 (соработник заедно со Максим Каранфиловски во монографијата подготвена од Иван Доровски и Емилија Црвенковска).
6. „Минеј бр. 936“, Стари текстови, IX, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2010.

Учество на меѓународни научни собири

1. „За неколку семантички поместувања во македонскиот и во чешкиот јазик во споредба со старословенскиот и со другите словенски јазици“, IV česko-makedonská konference, Брно, Чешка Република, јуни 2007.
2. „За графискиот систем на Вранешничкиот апостол, Меѓународен научен собир „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје, декември 2011.
3. „Lexikálne výpožičky v rukopisoch macedónskej jazykovej proveniencie, ktoré sú výsledkom moravskej misie, a ich postavenie v súčasnom macedónskom jazyku“, Tradition and present day of the Sts. Cyril and Methodius missionary work, november 13–15, 2012, University of Constantine the Philosopher in Nitra.

Предавања во странство

1. *Macedónská paleoslavistika, jej rozvoj, výsledky, súčasné zaméranie a činnosť*, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra, 11 maj 2011.
2. *Výber z praktickej porovnávacej fonetiky slovanských jazykov vo vzťahu s praslovanským a staroslovenským jazykom*, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra, 10 maj 2012.

Прилози во меѓународни зборници

1. За графискиот систем на вранешничкиот апостол, Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје, 14–16. 12. 2011 год. (во печат).

Прилози во странски зборници

1. „За неколку семантички поместувања во македонскиот и во чешкиот јазик во споредба со старословенскиот и со другите словенски јазици“, *Studia Macedonica*, Brno, 2008, 42–49.
2. Lexikálne výpožičky v rukopisoch macedónskej jazykovej proveniencie, ktoré sú výsledkom moravskej misie, a ich postavenie v súčasnom macedónskom jazyku“, Tradition and present day of the Sts. Cyril and Methodius missionary work, november 13–15, 2012, University of Constantine the Philosopher in Nitra (во печат).

Преводи

1. Здењек Кланица, „Тајната на гробот на св. Методиј“, Брно 2009 (превод од чешки јазик на монографијата „Tajemství hrobu moravského arcibiskupa Metoděje“, Brno 2007).
2. Македонски зимски празници (превод од македонски на чешки јазик).

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ
МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата XII редовна седница одржана на 3. 10. 2012 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Катица Трајкова на конкурсот објавен во весникот „Вечер“ бр. 15085, од 10. 9. 2012 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Катица Трајкова е родена на 2. 8. 1966 год. во Скопје каде што го стекнала основното и средното образование. Во учебната 1985/86 год. се запишала на Филолошкиот факултет, на групата за македонски јазик и јужнословенска книжевност под б. Студиите ги завршила во 1989 год. и во 1991/92 год. се запишала на постдипломски студии на Филолошкиот факултет.

Магистерскиот труд под наслов *Лексиката на Станиславовиот пролог* го одбрала во 1998 год., а докторската дисертација под наслов *Nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови*, под менторство на д-р Зденка Рибарова, ја одбрала во 2006 год.

Трајкова е вработена во Одделението за историја на македонскиот јазик при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје од 1. 9. 1990 год. Во звањето асистент-истражувач е избрана во 1998 год., во звањето научен соработник во 2006 год., а во звањето виш научен соработник на 1. 2. 2010 год.

Од вработувањето до денес, Трајкова работи на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, учествувајќи во расчитувањето на текстовите како извори за Речникот и во нивната ексерпција, во нормализацијата и секако во лексикографската обработка на материјалот од буквата В. Со ограничен ангажман, главно со консултирање дијалектолошки материјал во 2000–2003 год. учествувала и на проектот *Лексиката на материјалната култура во македонските црковнословенски текстови*.

Во периодот од последниот избор до денес, Трајкова, во рамките на работата на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, работи на материјалот за св. 11, којшто се подготвува за печат.

Во 2011 год. е главен истражувач на едногодишниот проект *Дигитализација на текстот на Радомировото евангелие од картотеката на Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, финансиран од Министерството за култура во рамките на проектите од национален интерес во културата за 2011 год.

Во рамките на своето стручно усовршување, Трајкова е учесник на Курсот по општа лингвистика *Villem Mathesius*, во Прага, Чешка, во 1999, 2004 и во 2005 год., на Меѓународниот семинар *COMTOOCI* (Компјутерски средства (алатки) за библиотечна и филолошка работа), во Боровец, Бугарија, во 2005 год., како и на *Нови тенденции в математиката и информатиката*, по повод 60-годишнината на Институтот за математика и информатика при БАН, Софија, во 2007 год.

Од 2008 год. е член на уредувачкиот одбор на хрватското списание *Рјеч*, а од 2010 год. е член на редакцијата на списанието *Македонски јазик*.

Во 2011/12 год., во рамките на вториот циклус студии по Македонистика со комуникологија во Институтот за македонски јазик, активно е вклучена со предавања по предметот *Лексикологија и лексикографија*.

Резултатите од своите истражувања д-р Катица Трајкова ги објавува во македонскиот научен печат, но и во списанија и зборници надвор од земјата, ги презентира на повеќе научни собири во земјата и во странство.

Кон својата пријава, покрај резултатите од проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција* (објавени како прв том и први свески од вториот том), во кои се јавува како соавтор, има приложено библиографија која содржи 30 наслови на трудови, објавени или предадени за печат, од кои 9 статии се објавени во периодот од изборот во звањето виш научен соработник до денес, како и преглед на учествата на научните собири, како на пр. на 11., 12., 13. и 14. *Меѓународен славистички собир* (Опатија, 2006, 2007, 2008, 2009 год.), *Научниот собир, Св. Кирил и Методиј и македонската културна афирмација*, (2007 год.), *III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество* (2008 год.), *Меѓународниот македонистички собир* (2008 год.), *XXXVI научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (2009 год.), *XXXVIII научна конференција* (2011 год.), *Меѓународниот научен симпозиум „Македонскиот идентитет: литература, историја, култура“* (2011 год.).

Своите трудови во земјава таа ги објавува главно во списанијата *Литературен збор*, *Македонски јазик*, *Кирилометодијевистика*, а во странство, во списанијата *Riječ*, *Studia linguistica Polono-Meridiano slavica*, *Филолошки студии* и др. Рефератите презентирани на научните собири и на меѓународните конференции се објавени во зборниците на трудови од научните собири.

Трајкова покажува интерес и кон прикажување на нови научни трудови од областа на палеословенистиката и историјата на македонскиот јазик (Прикази бр. 1, 2, 3, 4, 5). Во 2010 го рецензирала трудот *Kontrastivna tvorba imenica s poljsko-hrvatsko-staroslavenskim primjerima (Kontrastywne rzeczowniki sufiksálne z polsko-chorwacko-starosłowianskimi przykładami)* од проф. д-р Неда Пинтариќ од Филозофскиот факултет во Загреб.

Интересот за историската лексикологија и зборообразувањето во македонските црковнословенски ракописи доаѓа до израз во речиси сите трудови и во рефератите на научните собири.

Трајкова во монографскиот труд под наслов *Nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови* ги презентира своите сознанија од лексичко-семантичката и зборообразувачката анализа на *nomina instrumenti* и заклучува дека лексиката од оваа категорија е главно од прасловенско, односно општословенско потекло, но има и заемки како грцизми, латинизми, протобугаризми. Анализата резултира со определени сознанија за продуктивноста на суфиксите, за конкурентските односи, повеќезначноста на одделни суфикси итн.

Категоријата *nomina instrumenti* од аспект на значењето, зборовите со ретка употреба значајни за збогатувањето на црковнословенскиот лексички фонд, несловенските елементи и сл. се предмет на интерес во најголемиот дел од објавените статии (в. Библиографија бр. 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12). Во врска со лексиката од областа на материјалната култура (бр. 3, 4, 6), од областа на историјата на медицината (бр. 7), трудови од областа на историското зборообразување, глаголската префиксација и употребата на истокоренските глаголи со различни префикси како синоними (бр. 13, 19).

Интересот на Трајкова за проучување на лексиката на пролозите од македонско потекло (се следи уште од монографскиот труд *Лексиката на Станиславиовиот пролог*, Скопје 2002) се потврдува со неколку трудови (бр. 15, 16, 18).

На кирилometодиевската ракописна традиција во Македонија се однесува трудот *Св. Кирил и Методиј и македонската културна афирмација*.

Од 2010 год. е член на Македонското истражувачко друштво кое во 2012 год. доби акредитација од УНЕСКО за заштита на културното богатство (www.unesco.org/culture/ich/doc/src/NGO-90218-ICH-09.pdf) и е вклучена во неколку проекти.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Катица Трајкова е компетентен научен работник чии истражувања се пред сè во областа на историјата на македонскиот јазик, односно во потесната област – историската лексикологија и лексикографија. Оценувајќи ги позитивно досегашните активности, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере во звањето **научен советник**.

Оцена за целокупната активност за избор во звањето научен советник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	8	
Дел од лексикографски труд од национално значење	18	
Труд во лингвистички списанија	10	
Труд во зборник на трудови од научен собир	18	
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	18	30
Приказ/хроника	6	
Учество на проект	18	
Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	2	
Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	33	
Член на редакциски одбор	2	3
Рецензирање труд		3
Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
Учество во наставна дејност	3	
Друг придонес во научноистражувачката дејност	3	
вкупно:	177	

Рецензентска комисија

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов., с. р.

Д-р Убавка Гајдова, н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА

(од изборот во звање научен соработник)

I. монографии

1. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, т. I, Вовед, а-б, гл. уредник: Рибарова З., Скопје 2006, 137–153.
2. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, гл. уредник Рибарова З., св. 8, òv - vitanija (44 зб.), Скопје 2008.
3. *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, гл. уредник Рибарова З., св. 9, vitasii - v7ediniti 9s30 (4 зб.), Скопје 2008.
4. *Nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи*, Скопје 2008.

II. статии

1. *Деривација на именките од категоријата називи на орудија (средства) за вршење на дејства во македонските црковнословенски ракописи*, Кирилметодиевистика 3, Скопје 2006, 127–134.
2. *Кон категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови*, Riječ, časopis za filologiju, s. 3, god.12, Rijeka 2006, 65–74.
3. *За категоријата називи на орудија (средства) за вршење дејства во македонските црковнословенски текстови*, Македонски јазик LVII 2006, Скопје 2007, 171–181.
4. *Називи на тијалаци во црковнословенските текстови од македонска редакција*, Riječ, časopis za filologiju, g. 15, sv. 1, Rijeka 2007, 136–143.
5. *Несловенската лексика во категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи*, Riječ, časopis za filologiju, g. 15, sv.1, Rijeka 2007, 144–150.
6. *Садовите во црковнословенските текстови како дел од материјалната култура*, Филолошки студии, 2008, <http://philologicalstudies.org>
7. *Именувањата на исцелителите во македонските црковнословенски ракописи*, Зборник на трудови, Штип 2008, 253–259.
8. *Синтагматски именувања на орудијата за измачување во македонските црковнословенски текстови*, Кирилметодиевистика 6, Скопје 2009, 81–86.
9. *Категоријата Nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови*, Македонскиот јазик, минато, сегашност, иднина, Скопје 2008, 191–196.
10. *Ретките лексеми од категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи*, Зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ посветен на д-р Кирил Конески, Скопје 2009, 31–38.
11. *За ретките грцизми во категоријата номина инструменти во македонските црковнословенски ракописи*, Riječ, časopis za filologiju, g. 16, sv. 1, Rijeka 2010, 161–166.
12. *За глаголскиот префикс v7- и неговите паралели во македонските црковнословенски ракописи*, Македонски јазик, LX, Скопје 2009, 179–182.
13. *Од префиксната глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракописи*, XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24–25. 8. 2009, Скопје, 2010, 121–126 (со Н. Андријевска).
14. *Синтагматски именувања на титули, должности, професии и нивни вршители во црковнословенските ракописи*, Кирилметодиевистика 6, Скопје 2010, 41–45.

15. *Описите на светците во пролозите*, Меѓународен македонистички собир (2008 – Година на македонскиот јазик), Реферати од научниот собир (Охрид, 29–31. 8. 2008), Скопје 2010, 377–383.

16. *Источнословенското влијание во Станиславиот пролог*, Македонско-украинска научна конференција, Штип 1–3. 10. 2010 (во печат).

17. *Nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи како дел од материјалната култура*, Спектар, кн. 57, Скопје 2011, 26–33.

18. *Станиславиот пролог и неговите лексички особености*, Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија, Битола 2011 (во печат).

19. *За глаголската антонимија во македонските црковнословенски ракописи*, XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 14–15. 7. 2011, Скопје 2012, 331–337.

20. *За книжевните школи во средновековна Македонија*, Историја, Скопје 2012 (во печат).

III. прикази

1. Франтишек Вацлав Мареш, *Компаративна фонологија и морфологија на македонскиот јазик*, Македонски јазик, LX, Скопје 2009, 303–306

2. Лилјана Макаријоска, *Студии од историското зборообразување*, Македонски јазик год. LXI, Скопје 2010, 239–244.

3. Лилјана Макаријоска, *Лексиката од областа на историјата на медицината*, Македонски јазик LXII, Скопје 2011, 209–211.

4. Љупчо Митрески, *Минеј бр. 936*, Македонски јазик LXII, Скопје 2011, 195–197.

5. Марија Паунова, *Деклинација на именките во црковнословенските ракописи од македонска редакција*, Македонски јазик LXIII, Скопје, 2012 (во печат).

IV. хроника

1. 13 Меѓународен собир на слависти, Опатија, 23–25. 6. 2008; Македонски јазик, LVIII–LIX, Скопје 2008, 325–328.

V. Учество на научни собири

1. Меѓународен славистички собир, 22–25. 6. 2006 година, Опатија, Хрватска; реферат: *Кон категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски текстови*.

2. Научен собир, *Свв. Кирил и Методиј и македонската културна афирмација*, 4. 05. 2007 год.; реферат: *Кирилометодиевистиката во Македонија*

3. 12 Меѓународен славистички собир, 22–25. 6. 2007 год., Опатија, Хрватска; реферат: *Називи на пијалаци во црковнословенските текстови од македонска редакција*.

4. Научен собир, III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество, Штип, 5–7. 6. 2008 год.; реферат: *Именувањата на исцелителите во македонските црковнословенски ракописи*.

5. 13. Меѓународен славистички собир, 22–25. 6. 2008 год., Опатија, Хрватска; реферат: *Несловенската лексика во категоријата nomina instrumenti во македонските црковнословенски ракописи*.

6. Меѓународен македонистички собир, Охрид, 29. 8.–1. 9. 2008, *Описите на светците во пролозите*.

7. 14. Меѓународен славистички собир, 22–25. 6. 2009 година, Опатија, Хрватска; реферат: *За ретките грцизми во категоријата номина инструменти во македонските црковнословенски ракописи*.

8. XXXVI научна конференција одржана на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 24–25. 8. 2009; реферат: *Од префиксната глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракописи* (со Н. Андријевска).

9. Македонско-украинска научна конференција, 1–3. 10. Штип 2010; реферат: *Источнословенското влијание во Станиславиот пролог*.

10. Меѓународен научен собир: Битола – тема за културно и уметничко творештво на автори од Р Македонија и Р Србија, Битола, реферат: *Станиславиот пролог и неговите лексички особености*, Битола 2011.

11. XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 14–15. 7. 2011, реферат: *За глаголската антонимија во македонските црковнословенски ракописи*.

12. Меѓународен научен симпозиум, *Македонскиот идентитет: литература, историја, култура*, Скопје, 7–8. 11. 2011.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАУЧЕН СОВЕТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ
ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 67 седница одржана на 3. 10. 2012 година, нè избра за рецензенти во врска со пријавата на д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, виш научен соработник, за избор во повисоко звање. Конкурсот беше распишан во дневникот „Вечер“ бр. 15 085, на 10 септември 2012 година. Заблагодарувајќи му се на Советот за укажаната доверба го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е родена на 2. 7. 1964 година во Скопје, каде што го завршила основното и средното образование. Во 1986 година дипломирала на Филолошкиот факултет, на групата за македонски јазик и историја на книжевностите на народите на СФРЈ со просечен успех 8,5. Во учебната 1989/90 г. се запишала на постдипломски студии од областа на македонскиот јазик на Филолошкиот факултет *Блаже Конески* во Скопје, а во 1998 година ја одбрала магистерската дисертација на тема *Лексиката на говорот на с. Чифлицик (со краток граматички опис)*. Докторската дисертација *Дијалектните именувања на посатките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички аспект* ја одбрала во ноември 2006 година пред Комисијата во состав: проф. д-р С. Бојковска, проф. д-р Максим Каранфиловски, проф. д-р Катерина Велјановска, н. сов. д-р Снежана Велковска и н. сов. Лилјана Макаријоска.

Светлана Давкова-Ѓоргиева работи во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ од 1989 година. Од вработувањето, таа е соработник на проектот *Македонски дијалектен атлас*. На почетокот Давкова-Ѓоргиева работи како помлад асистент, од 1999 година како асистент-истражувач, а од 15. 1. 2007 година, како научен соработник. Во звањето виш научен соработник е избрана на 1.2. 2010 година. За сето време таа е вклучена во сите планирани фази на работа на проектот *Македонски дијалектен атлас* – теренски истражувања, експерпција на дијалектниот материјал, изработка на индекси, легенди и карти, како и изработка на демографски описи на селата чиј говор е предмет на истражување. Таа е автор и член на редакцијата на најновото издание *Македонски дијалектен атлас – Прологомена* (ИМЈ, Скопје, 2008). Интересот за работа врз проблематика од лексикологијата на македонскиот јазик, Давкова-Ѓоргиева го покажува вклучувајќи се, како надворешен соработник, во работата на проектот *Толковен речник на македонскиот јазик*, кој се работи во рамките на Институтот. Го има изработено материјалот од буквата *Л* (*либиде – лушти*), кој е дел од третиот том од Речникот.

Во 2007 и 2008 година активно учествува во соработката меѓу Одделението за дијалектологија на македонскиот јазик и Управата за заштита на културното наследство на Македонија, подготвувајќи елаборати за валоризација на македонските дијалекти, како дел од македонското духовно културно наследство.

Од 2102 година е раководител на проектот *Дигитализација на дијалектен материјал од Картотеката на одделението за дијалектологија на македонскиот јазик*, односно на *Дигитализација на дијалектен материјал од тематските области: Стан (куќа и нејзините делови) и Уредување на куќата и посатки*, одобрен од Министерството за култура на Р Македонија во рамки на проекти што се од национален интерес во културата за 2011 година.

Од 2009 година, д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е соработник и на проектот *Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија*, чија прва цел е истражување на македонските дијалекти во Пиринска Македонија.

Во 2010 година д-р Давкова-Ѓоргиева како соработник е вклучена на проектот *Вратничко-полошките говори – духовна ризница*, чија основна цел е регистрирање на дијалектните особености на вратничко-полошките говори и нивна заштита како дел од македонското културно наследство.

Кандидатката учествувала со реферати на повеќе научни конференции, домашни и меѓународни, меѓу кои: *Научната конференција при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид 2009), на конференцијата *Придонесот на Божидар Видоески во развојот на македонската и словенската наука за јазикот* (МАНУ, 2003), *Македонско-украинска научна конференција* (Битола, 2007), *Културата и јазикот* (ИМЈ 2008), *Македонија – Полска: историја, јазик, култура* (Институт за национална историја, Скопје, 2008), *XVII меѓународен симпозиум за балкански фолклор* (Охрид, 2008), *Меѓународна научна конференција, Македонија - Полска: Македонскиот дискурс по осамостојувањето. Историја - култура - литература - јазик - медиум* (Краков, 2009), Четврти меѓународен конгрес, *Исламска цивилизација на Балканот*, МАНУ, 13-17 октомври, 2010, Скопје, Меѓународен научен симпозиум: *VI меѓународна македонско-полска конференција, Историја, култура, јазик, литература, фолклор*, Скопје- Штип 1-3 јуни 2011; Меѓународен научен симпозиум: *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, 15-16 декември, 2011, Скопје, а стручно-научни прилози имам објавувано во македонската и странска лингвистичка периодика. Д-р Давкова-Ѓоргиева има учествувало во подготовката за печатење на трудови од областа на дијалектологијата: *Прашалник за собирање материјал на македонскиот дијалектен атлас* од Божидар Видоески (Скопје, 2000), *Морфолошката структура на придавките во македонскиот литературен и дијалектен јазик* од Маријана Киш (Скопје, 2005). Била член од уредувачкиот одбор на монографијата, *Прилози од дијалектологијата на македонскиот јазик*, од д-р Маријана Киш, ИМЈ, Скопје 2010.

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева од 2004 година е член на редакцијата на списанието *Македонистика*, што го издава Институтот за македонски јазик и активно учествува во целокупната дејност на Институтот, била член на неколку рецензентски комисии за избор во повисоко звање, како и во повеќе други комисии, а од 2005 до 2008 била член на Советот во Институтот за македонски јазик. Од 26. 3. 2010 година е член на редакцијата на списанието *Македонски јазик*.

Во учебната 2011/2012 година во рамките на II циклус студии *Македонистика со комуникологија*, организирани од ИМЈ *Крсте Мисирков*, в. н. сор. Давкова-Ѓоргиева држи настава по предметите: методологија на лингвистичките и антрополошките истражувања и лексикологија и лексикографија.

Д-р Давкова-Ѓоргиева е автор на четириесетина прилози (статии, прикази, хроники) посветени на различни области од македонистиката, пред сè од областа на дијалектологијата на македонскиот јазик, објавени во македонски, но и во странски научни списанија и зборници.

Најголемо внимание во својата научна работа Давкова-Ѓоргиева посветува на проучувањето на лексиката како на стандардниот, но најмногу и пред сè на македонскиот дијалектен јазик. Токму на оваа тема ги има изработено и своите две монографии: *Лексиката на говорот на с. Чифлицик – Демирхисарско* (со краток граматички опис), магистерски труд, објавен 2004 година во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје и *Дијалектните именувања на посатките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички аспект*, ИМЈ, Скопје, 2009 година.

Со својот прв поголем труд *Лексиката на говорот на с. Чифлицик – Демирхисарско* (со краток граматички опис), Давкова-Ѓоргиева се покажува и како вреден собирач и запишувач на македонскиот дијалектен јазик и истовремено како негов внимателен истражувач. Особено значајно е што во овој случај се работи за македонски говор од Егејска Македонија; при тоа посебно се важни фонетски запишаните текстови кои даваат јасна слика на овој македонски говор. Собраниот лексички материјал врз кој е компониран овој труд е добро дистрибуиран во неколку подрачја: локализми, архаизми и туѓи зборови (турцизми и грцизми). Лексичките специфичности спаѓаат меѓу оние елементи со кои дијалектите позабележливо се изделуваат во посебни индивидуалности. Поодделните збороформи, архаизмите и некои регионализми (па и микротопонимиската номенклатура) не само што ни ја дополнуваат претставата за говорот – конфронтирајќи ги сличностите и разликите – туку многу често служат како извори за објаснување на одделни специфичности од историјата на јазикот, на пр. феноменот на прекинати изоглоси со останатиот словенски свет, проблемот на јазиците во контакт, посебностите на лексичките пластови и сл.

Во монографијата *Дијалектните именувања на посатките во македонскиот јазик од јужнословенски и балканистички аспект*, д-р Давкова-Ѓоргиева обработува една семантичка област од *Прашалникот за собирање материјал за Македонскиот дијалектен атлас* (Б. Видоески, Скопје 2000), чиј основен дел е темата *Уредување на куќата и посатки*. Меѓутоа, во разработката на материјалот Давкова-Ѓоргиева оди многу пошироко, опфаќајќи ги во анализата сите садови, алати и предмети што се цел на истражување според *Прашалникот на МДА*, а се употребуваат пошироко во домаќинството (Приготвување храна, Стоچارство и од Занаети, обработката на дрвото). Имајќи предвид дека за работа на оваа тема е користен материјал од Картотеката на МДА (која вклучува 392 пункта од македонската јазична територија), јасно е дека добиваме една широка слика за именувањето на садовите на македонската јазична територија.

Садовите што се употребуваат се дел од материјалната култура на еден народ, па од тој аспект е многу интересно да се добие соодветна слика за ситуацијата на македонската јазична територија. Проучувањето на садовите од аспект на материјалите од кои се произведени, начинот на производство и нивната намена се дел од проучувањата на археологијата, етнографијата и историјата на уметноста. Давкова-Ѓоргиева, називите на садовите, ги разгледува од лингвистички аспект, и тоа: семантички, зборообразувачки, етимолошки и, се разбира, лингвогеографски.

Продолжувајќи ја работата на погоре споменатата тема, д-р Давкова-Ѓоргиева се јавува и како автор на првото издание на *Македонскиот дијалектен атлас* (ИМЈ, Скопје 2008). Во ова издание таа дава свој придонес во лингвогеографското претставување на дел од лексиката со која се именуваат одделни садови во македонската дијалектна реч. Тука се опфатени и лексеми од други семантички подрачја со што Давкова-Ѓоргиева го шири полето на својот научен интерес и ја збогатува со нови сознанија како македонската лингвогеографија така и македонската лексикологија. Посебно треба да се нагласи и придонесот што е даден во етимолошката анализа на македонската дијалектна лексика, со што обработената лексика станува подготвена за идно оформување на етимолошки речник на македонскиот јазик.

Д-р Давкова-Ѓоргиева е еден од авторите на текстот *Населението во Македонија (Осврт на демографската состојба од XV до XX век)*, кој носи голем број информации за составот на населението во истражуваните пунктови со *Македонскиот дијалектен атлас* и кој има за цел да даде основна слика во врска со демографската состојба, според расположливите историски податоци. Ваквите информации се значајни како во врска со претставувањето на дијалектната територија на македонскиот јазик, така и во врска со специфичниот развој на македонскиот јазик во зависност од средината.

Свој придонес во развојот на македонската лексикографија д-р Давкова-Ѓоргиева дава како еден од авторите на *Толковниот речник на македонскиот јазик* (том III) ИМЈ, Скопје, 2006. Со свои прилози таа има учество и во *Македонската енциклопедија*, МАНУ, Скопје, 2009.

Д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева е автор на триесетина научни статии, објавени во странски и домашни лингвистички списанија. Ќе се осврнеме на дел од нив. Во статијата *За говоре села Чифлиџик (Россия и Македонија от прошлого к будущему, К 100-летию, журнала Вардар (1905))*, Москва 2008, стр. 168-181), таа не запознава со општите карактеристики на говорот на селото Чифлицик (Демирхисарско) во Егејска Македонија. Врз основа на истражуваниот теренски материјал, во статијата Давкова-Ѓоргиева укажува на некои поважни особености на чифлицичкиот говор на сите јазични нивоа и посебно се осврнува на лексичкиот фонд. Таа заклучува дека периферниот карактер на говорите во егејскиот дел на Македонија, вклучувајќи го овде и чифлицичкиот говор, условува овие говори да изобилуваат со голем број архаизми, кои полека но сигурно исчезнуваат заедно со исчезнувањето на постарата генерација говорители. Ваквите дијалектни зборови укажуваат на длабоките врски меѓу овој говор и словенските словенските јазици – во нив можат да се откријат и јазични фосили дури од прасловенскиот период. Сп.: *blýúudi* 'скита', *zvos* 'помала шајка', *klúik*, 'вика, пушта силен глас', *riog*, 'исто годиште, врст', *neš* 'селска фурна', *s,riúf%* 'опинци'. Таа секако укажува и на присуството на големиот број туѓи зборови – турцизми (*dúftm* 'чекор', *b,xúə* 'оцак', *s,búahk*, 'свежда вечерница', *~inúe* 'вилица', *~imbúer* 'женска шамија', *{rt,núik* 'сад за зејтин') и грцизми (*mtúasnic*, 'свршеница', *dilúaf* 'маша', *lmbúad*, 'големата свеќа', *p,rtúir* 'стакло на прозорец', *filúij*, 'парче тенко исечен леб', *fúolt*, 'јадица') кои јасно укажуваат на фактот дека турскиот и грчкиот јазик, како јазици со посебен престиж, имале големо влијание врз лексичкиот корпус на чифлицичкиот говор, како и на јазичната интерференција на која биле подложени говорите во егејскиот дел на Македонија.

Статијата *Битовата лексика – одраз на народните говори (називи поврзани со покуќнината)*, д-р Давкова-Ѓоргиева ја изложила на пленарната

седница со тема „Македонскиот јазик на иселениците од Македонија од европските и прекуокеанските земји“, на XVII меѓународен симпозиум за балкански фолклор, одржан на 6-9 октомври 2008 година во Охрид, под покровителство на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“. Намерата на авторката во односнава статија е да се оцени дали, како и во колкава мера опстојуваат дијалектизмите во јазикот на иселениците, задржувајќи се на еден сегмент од битовата лексика (на називите што се однесуваат на покуќнината). Општата оценка е дека во вокабуларот на иселениците, особено кај втората односно третата генерација, кои најчесто малку го зборуваат македонскиот јазик, старите, дијалектни именувања од сферата на покуќнината се исчезнати. Впрочем, истото се случува и во јазичниот фонд на македонските говорители во Македонија. Овие називи исчезнуваат или влегуваат во пасивниот речник на јазикот, а ова секако е резултат на општествените промени во селската и градската средина, на брзата индустријализација, промената од рурален кон урбан начин на живеење, односно живеење во туѓојазична средина и сл.

Во статијата *Културолошкиот фактор во развојот на дијалектната лексика* (Зборник на трудови од научниот собир: *Културата и јазикот*, одржан на 3 и 4 април 2008, Скопје, стр. 161-168) авторката Давкова-Ѓоргиева ги разгледува лексемите со кои се именуваат посатките што служат за обработка на млеко во македонските дијалекти. Разгледуваните називи од оваа тематската област, *Сточарство*, претставуваат сведоштво за едно време, сведоштво за условите во кои се развивала сточарската култура на македонскиот народ. Авторката укажува на фактот дека туѓите елементи што се навлезени во првобитно чистиот словенски сточарски речник се должат на раните општествени контакти со балканските староседелци: Албанците и Власите, на грчките културни влијанија, а најдоцнежните меѓу нив, турските зборови, се распространувале откако турското владеење се закрепило на Балканот. Како резултат на ова забележливо е присуството на голем број синонимни образувања, во случаите кога за една посатка се употребуваат лексеми од словенско наспрема лексеми од несловенско потекло, пр.: *котел* : *бакр'ач*, *казан*, *билл'ак*; *матка*, *брдило*, *чукало* : *тукм'ак*; *бутин/бутим* : *калн'уска* итн.

Во прилогот *Турското културно и јазично влијание во лексичко семантичката област покуќнина и посатки во македонските дијалекти*, Четврт меѓународен конгрес, Исламска цивилизација на Балканот, МАНУ, 13-17 октомври, Скопје 2010, д-р Давкова-Ѓоргиева се задржува на именувањата од лексичко-семантичката област *покуќнина и посатки* кои во лингвистиката се познати како балкански турцизми. Тргувајќи од фактот дека лексиката е најдинамичниот и најчувствителниот слој во јазикот или поинаку речено, сите промени во географското и во социјалното окружување во кое е поставен еден јазик, најпрвин се отсликуваат во лексиката, анализираниите лексеми од областа на покуќнината и садовите, нивната ареална слика на македонската дијалектна територија и направената етимолошка анализа укажуваат дека дел од називите се детерминирани од социјално-културниот контекст како еден од поважните екстралингвистички фактори. Имено, ако се тргне од социјално-културен и историски аспект, може да се види дека еден дел од називите на посатки навлегле од контактите помеѓу различни материјални и духовни култури. Тие временски се поврзуваат со даоѓањето на Османлиите на Балканот, кога всушност започнува позначителното инфилтрирање на исламските елементи во материјалната култура на овие простори. Фактот дека занаетството токму во овој период доживува голем подем, особено казинцискиот занает, како нужно за

потребите произлезени од обичаите и навиките на новонаселеното муслиманско население (особено во градовите) и од нивниот начин на живеење, јасно се отсликува во називите на предметите во покуќнината. Синхрониски гледано, глинените и дрвените садови за секојдневна употреба бидуваат потиснати од металните, односно бакарните садови, наменети за подготвување храна, кои станале значаен дел од инвентарот на покуќнината. Тие во минатото честопати биле симбол преку кои се изразуваа имотната состојба на едно семејство. Во почетокот бакарните садови се користеле само во градовите, и тоа само од поимотниот дел од населението, но набрзо, поради практичноста и квалитетот што тие го покажале, биле прифатени и од населението во руралните области. Меѓутоа, бакарните садови, а со нив и називите, во селската средина остануваат најдолго во употреба, иако во намален број и до ден денешен. Доказ за ова се турцизмите што авторката ги регистрира во македонските дијалекти. Истите називи, во помала или ви поголема мера се бележат и во другите балкански јазици. Во одделни говори на македонскиот јазичен ареал, особено таму каде што живеело мешано население, се забележува силното влијание на турскиот јазик, кој се јавува како посредник на низа јазични елементи од арапскиот, персискиот, латинскиот или францускиот јазик. Такви се именувањата: *мутв'ак, софра, ск'емле, синија, долап, рафт, бардак, д'удла, ибрик, матерка, ава, чанак, фезе, филџан, синија, анџар, капак, тенџере, тенџија, тава, казан аранија, сач* итн.

Во статијата *Народниот систем за мерење на времето во македонскиот јазик* (Меѓународен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, Скопје, 15-16 декември 2011 г.), д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева го разработува традиционалниот мерен систем за време, произлезен од секојдневното живеење на народот кој соодветствува на социјалната структура на еден народ и кој, особено во селската средина, не бара строго и точно определување на времето. Секако, една од основните одлики на мерките за мерење на времето од оние за тежина, количество, волумен итн., е неможноста тие да бидат материјално репродуцирани. Најголемите, најкрупните единици за мерење на времето (година, месец, деноноќие) се дадени од самата природа, а малите единици со кои се мери времето ги определува човекот. Во оваа смисла би кажале дека народниот мерен систем за време кај македонскиот селанец, и пошироко, во сферата на деноноќниот циклус е комбинација од низа системно образувани критериуми како на пр.: положбата на сонцето и месечината над хоризонтот (*ден и ноќ* односно *ден и ноќ* со значење *деноноќие*; преку ден сонцето има три основни положби според кои се воспоставува *утро, пладне, вечер*, но времето за *утро, пладне* и *вечер* народот го дели на уште неколку делови, за кои како критериум го зема времето кога се јаде; преку ноќта, пак, определувањето на времето се прави и според положбата на некои ѕвезди, но еден од најраспространетите критериуми за определување на времето преку ноќ е и пеењето на петлите: *петлино време* за времето кога петлите пропејуваат насекаде, кое се дели на *први петли, втори петли, трети петли*); Традиционалниот народен систем за мерење на времето што го определува годишниот циклус, во основа има неточни критериуми, со неуточнети датуми зашто народот се раководел од поведението на птиците, од некои народни обичаи и основни религиозни празници, коишто временски се совпаѓаат со основните етапи од селскостопанскиот трудов процес.

Посочените трудови на д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, вклучувајќи ги и нејзините други статии, претставуваат значаен прилог во развојот на

македонистиката, посебно за македонската лексикологија и лексикографија, како и за македонската дијалектологија и лингвогеографија, за етнологијата и етнографијата. Тие претставуваат сериозен влог во македонската наука за јазикот и отвораат широки можности за понатамошни научни остварувања.

Врз основа на сето погоре изложено, Рецензентската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева во звањето НАУЧЕН СОВЕТНИК.

Рецензенти

1. Н.сов. д-р Убавка Гајдова, с.р.
2. Н.сов. д-р Снежана Велковска, с.р.
3. Н.сов. д-р Лилјана Макаријоска, с.р.

Образец за одредување на целокупната активност на поени за избор во одредено звање

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	
		во земјата	во странство
1.	Монографија или научна книга	8	
2.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	6	
3.	Дел од монографија	4	
4.	Лексикографски труд ¹	2	
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати	18	
6.	Труд објавен во лингвистички списанија	2	
7.	Труд објавен во зборник на трудови од научен собир	26	3
8.	Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	18	
9.	Учество на проект ²	30	
10.	Раководител на проект	2	
11.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)	6	
12.	Учество на меѓународен научен собир со реферат	23	

¹ Рецензентската комисија го оценува лексикографскиот труд според видот, обемот и намената.

² Проект чиј носител е ИМЈ.

	(презентација/усно)		
13.	Член на редакциски одбор	6	
14.	Член на комисија од научен/стручен карактер	4	
15.	Член на различни комисии	2	
16.	Стручен превод, книга/статија	1	
17.	Учество во радио, ТВ-емисии, и др. јавни настапи	1	
18.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	6	
19.	Учество во настава за II циклус студии	3	

Вкупно: 171

Библиографија на трудовите помеѓу двата избора

Лексикографски трудови од научноистражувачките проекти во ИМЈ и надвор

- Вратничко-полошките говори – духовна ризница, Скопје 2012 (во печат, коавторство).

Статии

- *Лексичките заемки во македонскиот јазик*, меѓународна научна конференција, „Македонија – Полска: Македонскиот дискурс по осамостојувањето“. Историја - култура - литература - јазик - медиум, 11-15 мај 2009, Краков, 2009, стр. 153-159.
- *Синонимните врски во лексичко-семантичката група садови и покуќнински предмети во македонските дијалекти*, XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик литература и култура, 24-25 август 2009, Скопје 2009, стр. 135-144.
- *За турцизмите во говорот на село Чифлицик (Демирхисарско)* - Егејска Македонија, Зборник трудови од научниот собир „Балкански јазичен светоглед“, Скопје 2009, стр. 99-104.
- *Турското културно и јазично влијание во лексичко семантичката област покуќнина и посатки во македонските дијалекти*, Четврт меѓународен конгрес, Исламска цивилизација на Балканот, МАНУ, 13-17 октомври, 2100, Скопје (во печат).
- *За именувањата 'толчник' и 'сад во кој се толчи лук' во македонските дијалекти (од јужнословенски и балканистички аспект)*, Македонски јазик, Скопје 2010, стр. 161-173.
- *За вокалниот систем на селото Чифлицик - Демирхисарско*, Конференција и заседание на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, ИМЈ, 28-29 октомври, 2010, Скопје (настап, печат).

- *Лексиката на Вратничко-полошките говори - духовна ризница*, Презентација на проектот Вратничко-полошки говори - духовна ризница, с. Прељубишта, општина Јегуновце, 23 декември 2010 (настап/презентација).
- *Културно-јазичните влијанија во именувањето на лексичко-семантичката група 'садови' во македонскиот јазик*, VI Меѓународна македонско-полска конференција, Историја, култура, јазик, литература, фолклор, Скопје- Штип 1- 3 јуни 2011 (настап, во печат).
- *Народниот систем за мерење на времето во македонскиот јазик*, Меѓународен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, Скопје, 15-16 декември 2011 (настап, во печат).
- *Словенскиот карактер на именувањата од областа на посатките (македонско-руски паралели)*, Меѓународен симпозиум: V Македонско-руска научна конференција, Охрид, 17-19 јуни, 2012. (во печат).
- *Околу етимологијата на поимот сад/посатка*, Македонски јазик, Скопје 2012 (во печат).

Прикази

- *Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик - јазикот и идентитетот*, Македонски јазик, Скопје 2011, стр. 204-209.
- *Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик. Јазикот и идентитетот (Зборник на трудови од 14-от научен собир, кн. 20 од едицијата Јазикот наш денешен)*, ЛЗБ, 1-6, Скопје 2011, стр. 251-259.

Поводи

- *Со почит кон делото на д-р Маријана Киш (2.5. 1946 - 23. 3. 2000)*, Македонски јазик, Скопје 2010, стр. 13-18.

Промоции

- *Стандарднојазичната норма и македонскиот јазик Јазикот и идентитетот*, Зборник на трудови од 14. научен собир, 20. книга од едицијата *Јазикот наш денешен* - промоција, Скопје, Научен собир по повод 90 години од раѓањето на Благоја Корубин, Современите лингвистички истражувања во македонистиката Придонесот на македонските лингвисти во стабилизацијата и во стандардизацијата на јазичната норма на македонскиот јазик, 11-12 мај 2012, Скопје.

По увидот во изборната документација за избор на наставник за кандидатот д-р Свето Цветковски констатирана е грешка при што се дава следната

ИСПРАВКА

Во Билтен бр.1036 од 15.08.2012 година на стр.96 по насловот ИЗВЕШТАЈ наместо „НОВА МАКЕДОНИЈА,, треба да стои „ДНЕВНИК,, и наместо 16.06.2012 година треба да стои 14.06.2012 година.

Технолошко-металуршки факултет
С к о п ј е

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК/ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР
ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 67. седница одржана на 3.X 2012 год., во врска со конкурсот за избор на еден соработник во сите звања донесе одлука за формирање Рецензентска комисија во состав: научен советник д-р Снежана Веновска-Антевска, редовен професор д-р Људмил Спасов и научен советник д-р Стоја Поп-Атанасова.

По пријава на д-р Елена Јованова-Грујовска, научен соработник/доцент, за избор во звањето виш научен соработник/вонреден професор, изразувајќи благодарност до Советот на Институтот за македонски јазик за довербата, го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Елена Јованова-Грујовска, научен соработник/доцент и раководител на проектот „Семантичко-деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик“ при Одделението за лексикологија и лексикографија во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, е родена на 2.VI 1966 година во Скопје. Основно и средно училиште завршила во Велес. Во 1989 год. дипломирала на групата Македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Скопје. Во 1998 год. ја одбрала магистерската теза „Валоризација на колоквијализмите во македонската јазична средина“. Во 2009 година ја одбрала докторската дисертација „Лексичко-семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик (деминутиви, хипокористици, пејоративи, аугментативи)“.

Во текот на учебните 1988/1989 и 1989/1990 работела како професорка по македонски јазик во неколку училишта во Велес. Од учебната 2006/2007 до 2010/2011 година била ангажирана како гостин-предавач по предметите: македонски јазик I, македонски јазик II и македонски (немајчин) јазик на Универзитетот ФОН во Скопје, Струга и Гостивар. Во рамките на постдипломските студии по македонистика и комуникологија ги предава предметите: методологија на лингвистичките и антрополошките истражувања, зборообразување, споредбено зборообразување на словенските јазици, терминологија.

Во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ работи во Одделението за македонска лексикологија и лексикографија од 1.IX 1990 година, прво како помлад асистент (1990-1998), потоа како асистент-истражувач (1999-2009), а од 2010 како научен соработник.

Во септември 1991 година престојуваше на Катедрата за словенечки јазик во Љубљана. Во 2004 и 2005 година учествуваше на курсот по општа лингвистика во Велико Трново, Бугарија.

Во периодот 1995-1998 година спровела истражување во врска со колоквијалноста на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Со помош на четири техники (анкета, интервју, прашалник и слободен разговор) опфатила околу 700 студенти.

Научна дејност

Научноистражувачката работа во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, во периодот од 1990 година до денеска ја остварува преку следниве проекти: Речник на македонската народна поезија, Речник на македонската народна

проза, Толковен речник на македонскиот јазик, Дигитализација на Картотеката на народната поезија (изработка на индекс на зборови, П-Р), Семантичко-деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик. Како член на овие проекти, вклучена е во повеќе фази: ексерпција, составување на индексот, обука и обработка. Таа постапно навлегуваше во методологијата на научната работа, насочувајќи го својот интерес во истражувањата од областа на лексикологијата и лексикографијата. На тој начин се запозна со сите фази од изработката на еден речник и се обучи за лексикографска обработка.

Од ангажманот на проектите во Одделението за лексикологија и лексикографија произлезе и докторската дисертација „Лексичко-семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик (деминутиви, хипокористици, пејоративи, аугментативи)“.

Во 2011 година раководи со проектот „Дигитализација на Картотеката на народната поезија (изработка на индекс на зборови, П-Р)“, што е финансиран од Министерството за култура на Република Македонија.

Научноистражувачкиот опус на Е. Јованова-Грујовска е изразен во поголем број библиографски позиции, објавени во научни списанија и други публикации. Има учествувало со реферати на повеќе собири и конференции. Автор е и на книгата „Валоризација на колоквијализмите во македонската јазична средина“. Книгата е наведена и цитирана во реномираните меѓународни списанија *Sociolinguistics* и *Slavia*.

Усвојувајќи ги современите теории во лексикологијата, д-р Елена Јованова-Грујовска го пријави проектот „Семантичко-деривациски речник на деминутиви, хипокористици, аугментативи и пејоративи во македонскиот јазик“. Министерството за образование и наука во октомври 2010 година го прифати овој проект со д-р Елена Јованова-Грујовска како главен истражувач. Во изминатите две години Јованова-Грујовска ја организира работата врз проучувањето на лексиката со субјективна оценка од повеќе аспекти. Резултат на тоа се објавените специјализирани трудови, одржаните предавања од еминентните странски лингвисти Даринка Гортан-Премк и Емил Хорак и успешната реализација на јазичната работилница „Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик“ (одржана на 3.IV 2012 во просториите на ИМЈ).

Материјалот од докторската дисертација и сознанијата од реализацијата на проектот се добра основа за најновата монографија на Елена Јованова-Грујовска „Лексичко-семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик“ (303 стр.). Во неа, авторката ги прифаќа современите теории на зборообразувањето, според кои именките со субјективна оценка претставуваат модификациони деривати, т.е. називи на веќе именуваните десигнати со основите и остануваат во истата зборовна група. Таа прифаќа дека развојот на дериватот може да оди во неколку правци: семантичката содржина само се модифицира со детерминативните значења на зборообразувачкиот формант, т.е. суфикс; со зборообразувачкиот формант развива нови семантички реализации; губи дел од семантичката вредност и добива термилошка вредност.

Зборообразувачкото значење е во тесна врска со лексичкото значење. Авторката се задржува на развојот од примарното кон секундарното и преносното значење.

Лексичкиот материјал е ексерпиран од Картотеката на Толковниот речник на македонскиот јазик, дополнет е со единици од современата уметничка литература, од разговорниот стил и од сите досега излезени речници во Македонија, меѓу кои и Толковниот речник на македонскиот јазик.

Лексичкиот материјал се состои од околу 3800 лексеми. Поделен е во две основни групи: деминутиви и хипокористици (со речиси 3000 единици); аугментативи и пејоративи (со над 800 позиции). Преку него, авторката ги разгледува

зборообразувачките и лексичките модели што функционираат во јазикот во врска со овој вид лексика.

Е. Јованова-Грујовска прво се задржува на структурната класификација на лексемите. Станува збор за деминутивно-хипокористичните деривати образувани со помош на форманти, од кои најголема продуктивност покажуваат: -ичка, -ица и -ка, потоа со помала продуктивност следат: -ца, -е, -ле, -уле, -це, -енце, -че, -ок/-чок, -ец, вклучително и -чо и -уш (како колоквијални форми). Исклучителна експресивност и галовност се постигнува со прирастување (кумулирање на суфиксите): -ченце, -иченце, -уленце, -улчуле, -улченце, -енцуле и сл. Изделени се суфиксите со најголема продуктивност, на пр. : -иште и -ина, а потоа оние што се со помала: -етана/-атана, -ко, -ло/-ле, -ало/-ило, како и -чо и -уш. Лексичко-семантичката анализа е прикажана преку 16 семантички полиња: 1. Делови од човечкото тело; 2. Физички и психички особини на човекот; 3. Роднински односи; 4. Храна; 5. Обичаи, вера и општествен живот; 6. Болести и лекување; 7. Облека и обувки; 8. Дом, покуќнина и посатки; 9. Орудија и предмети од опкружувањето; 10. Занаети и професии; 11. Растителен свет; 12. Животински свет; 13. Релјеф и хидрографија; 14. Метеорологија; 15. Сообраќај и 16. Други лексеми.

Богатството на илустративен материјал и исцрпната анализа ја овозможуваат сигурноста со која авторката ги изведува заклучоците, а како основно произлегува дека лексиката со субјективна оценка егзистира најчесто во рамките на основното значење на лексемите, а човечките особини често се прикажани преку метафоризација. Односите со членовите од семејството најчесто се позитивни до галовни (особено кон потомството). Ова се однесува и на храната, облеката, домот и покуќнината, како и зоонимите (особено домашните животни). Во рамките на фитонимите честа е појавата на синонимни називи, т.е. дублети кои поседуваат богата полисемантичка структура.

Одделно се издвојуваат трудовите во последните 3 години, како што се: *Структурна и семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик*, статија во која авторката изнесува некои нови сознанија за именките со субјективна оценка, потоа *Лексиката со субјективна оценка во поезијата на Љубомир Груевски*, префрлувајќи се на јазични анализи што го прошируваат нејзиното поле на дејствување во текстот *Поетите што ги обединуваат световите*.

Стандардизираната постапка и нејзината научна преокупација ја среќаваме и во трудовите што се во печат, а што ни беа приложени во соодветна форма, како што се: *Блаже Конески како редактор на Речникот на македонскиот јазик, Хипокористичноста и нејоративноста во драмите на Јордан Плевнеш, За деминутивите и хипокористиците во расказите на А. П. Чехов и Изразување субјективност при именувањето на храната*.

Се пројавува и во активности за популаризирање на науката во Република Македонија. Од овие активности произлегуваат интервјуата и јавните настапи на телевизиите, радиото и периодичниот печат. Во 2011 и 2012 година учествува на трибини и држи предавања за улогата и значењето на мајчиниот јазик.

Нејзината научноистражувачката дејност е насочена кон лексичко-семантичките, зборообразувачките и социолингвистичките аспекти на современиот македонски јазик, а тоа може да се забележи од обработуваните теми.

Заклучок

Имајќи го предвид работењето и ангажираноста на д-р Елена Јованова-Грујовска, може да се забележи дека таа самостојно и со изразена креативност ги извршува предвидените задачи, внесувајќи индивидуален пристап преку нови, свежи идеи. Нејзиното продлабочено истражување во области што се малку работени во

македонистиката, како што е лексиката со емотивна оцена, а наедно и проширувањата на сознанијата во оваа област со еден сериозен, научен пристап, но исто така и сестраноста да се завлегува во други активности сведочат дека таа се движи по една нагорна линија што дава резултати. Врз основа на научноистражувачките, наставните и сите други покажани активности може да се заклучи дека таа ги поседува квалитетите за избор во звањето виш научен соработник/вонреден професор. Комисијата со задоволство му предлага на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере на д-р Елена Јованова-Грујовска во звањето виш научен соработник/вонреден професор.

Скопје, 5. X 2012

Рецензенти

н. сов. д-р Снежана Веновска-Антевска с.р.

проф. д-р Људмил Спасов с.р.

н. сов. д-р Стоја Поп-Атанасова с.р.

ВКУПНАТА АКТИВА НА ПОЕНИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО

	Според интерниот образец на ИМЈ	Поени	
		Во земјата	меѓународни
I. Објавени трудови			
Монографии:			
Валоризација на колекционаризмите во македонската јазична средина, Скопје 2002.	8		
Лексичко-семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик, Скопје 2012.	8		
Лексикографски трудови од научноистражувачките проекти во ИМЈ:			
Толковен речник на македонскиот јазик, том I, Скопје 2003 (група автори);	6		
Толковен речник на македонскиот јазик, том II, Скопје 2005 (група автори);	6		
Толковен речник на македонскиот јазик, том IV, Скопје 2009 (група автори).	6		
Статии во списанија и зборници:			
За именките со субјективна оценка од зборобразувачки и лексичко-семантички аспекти, Македонски јазик 60, Скопје 2009, стр.227-230;	6		
Структурна и семантичка анализа на именките со субјективна оценка во македонскиот јазик, Македонски јазик 61, Скопје 2010, стр.188-195;	6		
Изразување субјективности при именувачењето на храмата, Македонски јазик 63, Скопје 2012 (во печат).	6		
Лексиката со субјективна оценка од областа на живописниот свет, Зборник во чест на проф. Кирил Конески на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Скопје 2009, стр.91-97;	2		
Од семантиката на фантомската лексика врз моделот на деминутивите и аугментативите, Зборник во чест на проф. Лилјана Минова-Гуркова на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Скопје 2009, стр.291-295;	2		
Лексиката со субјективна оценка во поезијата на Љубомир Груевски, Зборник на трудови од македонско-српска научна конференција, Битола 2012;	3		

ОПРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНАТА АКТИВА НА ПОЕНИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО

Блаже Конески како редактор на Речникот на македонскиот јазик, Зборник на трудови од меѓународниот научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“ (во печат);		3
За демиркутиците и хидрокориститците во расказите на А. П. Чехов, Зборник на трудови од V македонско-руска научна конференција (во печат).		3
Труд во зборник на трудови од стручен собир:		
Хидрокориститците и демиркутиците во грамините на Јордан Плевнеш, Зборник на трудови од јазичната работилница „Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик“ (во печат).	1	
Труд во други списанија или зборници:		
Поетите што ги обединуваат световите, Поезија - ревија за уметност, број 3, Битола 2012, стр. 15.	2	
II. Учество на проекти		
Семантичко-дериватски речник на демиркутици, хидрокориститци, аугментативни и дејоративни во македонскиот јазик;	6	
Дигитализација на Карпашекаџа на народна поезија (изработка на индекс на зборови, П-Р).	6	
III. Дисертации		
Вакоризација на колоквијализмите во македонската јазична средина, Магистерски труд одбранет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ - Скопје, 1998;	5	
Лексичко-семантичка анализа на именките со субјективна оценка (демиркутици, хидрокориститци, аугментативни, дејоративни), Докторска дисертација одбранета на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ - Скопје, 2009.	8	
IV. Раководител на проекти		
Семантичко-дериватски речник на демиркутици, хидрокориститци, аугментативни и дејоративни во македонскиот јазик;	4	
Дигитализација на Карпашекаџа на народна поезија (изработка на индекс на зборови, П-Р).	4	
V. Учество на научни собири и научни конференции		

ОПРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНАТА АКТИВА НА ПОЕНИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАНЕТО

Колоквијалната лексика во македонскиот јазик врз примерот на едно социолингвистичко истражување, Предавање на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 2010;		3
Развојот на современата македонска лексикографија, Предавање на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид 2010;		3
Деминутивната лексика образувана со формантите -че и -енце во Речникот на македонската народна поезија, Студиски ден по повод 10-годишнината од смртта на Тодор Димитровски, Скопје 2010;	2	
Блаже Конески како редактор на Речникот на македонскиот јазик, Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, Скопје 2011;		3
Именките со субјективна оценка во Речникот на македонскиот јазик, Научен собир по повод 90 години од раѓањето на Благоја Корубин „Современите лингвистички истражувања во македонистиката“, Скопје 2011;	2	
Хипокористичноста и пейоративноста во драмите на Јордан Плевнеш, Јазична работилница „Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик“, Скопје 2012;	2	
Лексиката со субјективна оценка во поезијата на Љубомир Груевски, Македонско-српска научна конференција, Битола 2012;		3
Стилистичките аспекти на современата романска поезија, Реферат на меѓународната манифестација Хераклејски поетски свечености, Битола 2012;		3
За деминутивите и хипокористичите во расказите на А. П. Чехов, V македонско-руска научна конференција, Охрид 2012.		3
VI. Учество во редакциски одбори и рецензентски комитети		
Списание за наука и уметност „Велес“, редакциски одбор: Васил Тоциновски, Људмил Спасов, Елена Јованова-Грујовска;	2	
Николина Василевска, Мијадра солзи за едно љубовно писмо, ПНВ публикации, Скопје 2012, рецензенти: Елена Јованова-Грујовска, Сена Ариф;	2	
Зборник на трудови од јазичната работилница Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик, Скопје 2012, редакциски одбор: Елена Јованова-Грујовска, Снежана Веновска-Анѓевска, Билјана Маленко;	2	

ОПРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНАТА АКТИВА НА ПОЕНИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО

Зборник на трудови од меѓународниот научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“ (во печат), редакциски одбор: Димитар Пандев, Максим Карафиловски, Људмил Спасов, Веселинка Лаброска, Елена Јованова-Грујовска и др.		3
VII. Воведни излагања, претседавање и сл.		
<i>Лексикација со субјективна оценка во македонскиот јазик</i> , Воведно излагање на јазичната работилница, Скопје 2012.	2	
VIII. Одбрани предавања по покана од образовно-научна институција		
<i>Развојот на македонската лексикологија и лексикографија</i> , Универзитет ФОН, Факултет за применети јазии, Струга 2009;	2	
<i>Местото на колективната лексика во современиот македонски јазик</i> , Универзитет ФОН, Факултет за применети јазии, Скопје 2011;	2	
<i>Местото на мајчиниот јазик во образовниот процес</i> , Универзитет ФОН, Факултет за применети јазии - реализирана клиничка настава, Скопје 2012.	2	
IX. Организациони одбори		
Меѓународен научен симпозиум „Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура“, организациони одбор: Димитар Пандев, Максим Карафиловски, Људмил Спасов, Веселинка Лаброска, Елена Јованова-Грујовска и др.;		3
<i>Лексикација со субјективна оценка во македонскиот јазик</i> , Јазична работилница одржана на 3.4.2012, организациони одбор: Елена Јованова-Грујовска, Снежана Веновска-Антевска, Биљана Маленко.	2	
X. Јавни настапи, радио-телевизиски емисии и периодичен печат		
<i>Толковниот речник на македонскиот јазик</i> , пет емисии во научната програма на МТВ подготвени по повод излегувањето на томовите од Толковниот речник на македонскиот јазик, 2003, 2005, 2006, 2009, 2010; (2 x 0,5)	1	
<i>Мајчиниот јазик - културен белег на оштетениот</i> , предавање по повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик, Кинотека на Македонија, 2010;	0,5	
<i>За развојниот македонскиот јазик и нормата</i> , Утринска програма на МТВ, 2010, 2011, 2012; (3 x 0,5)	1,5	
<i>Беседа за сликари и карикатуристи Тодор Блажевски</i> , Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 15.12.2011;	0,5	

ОПРЕДУВАЊЕ НА ВКУПНАТА АКТИВА НА ПОЕНИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО

Негуканењето на мајчиниот јазик и неговата улога во униредукцијата на меѓуетничките односи, предавање пред членството на СОЖМ - Тафталиџе, 2012;	0,5	
Мајчиниот јазик - мост меѓу народите, учество на трибина за меѓуетничка толеранција, Општина Чаир, 2012;	0,5	
Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик, Утринска програма на МТВ, 2012;	0,5	
Искусствата од јазичната работилница „Лексиката со субјективна оценка во македонскиот јазик“ во чест на Тодор Ѓимитровски, Контактна емисија „Само за вас“ на МТВ, 2012.	0,5	
Изјава по повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик - 2010 за МИА, МТВ, А1, ТЕЛМА, 24 Вести, Канал 5. (6 x 0,5)	3	
XI. Членство во организации и комитети		
Член на Советот на ИМЈ „Крсте Мисирков“ од 2009 до 2012 година;	0,5	
Претседател на Комисијата за јавни набавки на канцелариски материјал во ИМЈ „Крсте Мисирков“ во 2010 година;	0,5	
Член на Комисијата за изработка на Предлог-правилникот за начинот и постапката за избор во повисоко научно звање во 2010 година.	0,5	
Член на Комисијата за јавни набавки во ИМЈ „Крсте Мисирков“ во 2011 година;	0,5	
Член на претседателство на Градската организација на Сојузот на борците од НОБ и продолжувачите;	0,5	
Член на пописна комисија во ИМЈ „Крсте Мисирков“ во 2012 година.	0,5	
XII. Учество во настава на I циклус студии		
Македонски јазик I, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011 (3 x 1)	3	
Македонски јазик II, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011 (3 x 1)	3	
Македонски (немајчин) јазик, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011 (3 x 1)	3	
XIII. Учество во настава на II циклус студии		
Методологија на лингвистичките и антрополошките истражувања, 2011/2012	3	
Збоорообразување, 2011/2012	3	
Споредбено збоорообразување на словенските јазици, 2011/2012	3	
Терминологија, 2011/2012	3	
ВКУПНО:	179,5	